ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

ΛΕΥΚΩΣΙΑ, *Τετάρτη 7 Ιουλίου 2021 • Ετος 7ο • Αρ. φύλλου 344*

Εβδομαδιαία Οικονομική και Πολιτική Εφημερίδα

www.kathimerini.com.cy/financial

Τιμή: €2,00

ΝΕΟΦΥΤΟΣ ΤΑΛΙΩΤΗΣ

Ο πανικός δεν έχει θέση στη διαφήμιση

Οι διαφημιστικές εταιρείες δεν είναι απλά ένα «εργοστάσιο» παραγωγής διαφημίσεων, αλλά και ισχυρός χώρος παραγωγής στρατηγικών που ανατρέπουν τα δεδομένα, δηλώνει στο ΔΕΚΑ στα ΔΕΚΑ ο Νεόφυτος Ταλιώτης, της TBWA\Entelia, The Disruption Company. Αναφέρεται στη στρατηγική της εταιρείας του και τονίζει ότι ο πανικός δεν έχει θέση στη διαφήμιση. **Σελ. 24**

ΧΡΗΣΤΟΣ ΣΤΑΪΚΟΥΡΑΣ

Δώστε περισσότερα και φθηνά δάνεια

Τη στήριξη των μικρομεσαίων επιχειρήσεων που αποτελούν τον κορμό της ελληνικής οικονομίας με περισσότερα και φθηνότερα, δάνεια ζήτησε ο υπ. Οικονομικών Χρ. Σταϊκούρας από τις διοικήσεις των τραπεζών. Οι τραπεζίτες υποστήριξαν ότι η πλειονότητα των αιτημάτων που δέχονται για δάνεια προέρχεται από ζημιογόνες και υπερδανεισμένες επιχειρήσεις. **Σελ. 16**

ΡΩΣΟΣ ΜΕΓΙΣΤΑΝΑΣ

«Τσίμπησε» νέο Σκορπιό ο Ριμπολόβλεφ

Ο Ρώσος μεγιστάνας Ντμίτρι Ριμπολόβλεφ διαθέτει όλα τα απαραίτητα που έχουν οι πλούσιοι: ένα ρετιρέ στο Μανχάταν για την κόρη του, μία ευρωπαϊκή ομάδα ποδοσφαίρου, ακριβά έργα τέχνης και, φυσικά, πολλά σκάφη. Πρόσφατα μάλιστα του παραδόθηκε μια ακόμα πολυτελής θαλαμηγός, 43 μέτρων και αξίας 20 εκατ. δολαρίων, με το όνομα «Σκορπιός». **Σελ. 12**

Οι εκποιήσεις απειλούν το αξιόχρεο

Ανησυχίες και αβεβαιότητα για επιπτώσεις από το ενδεχόμενο αλλαγής του πλαισίου και παράτασης της αναστολής

Ορατό είναι το ενδεχόμενο να δημιουργηθεί οικονομική αβεβαιότητα από το νέο «σκάλισμα» του πλαισίου των εκποιήσεων, καθώς και μίας περαιτέρω αναβολής του Νόμου μέχρι την 31η Οκτωβρίου. Οι κίνδυνοι που βλέπουν τράπεζες, υπουργείο Οικονομικών και Κεντρική Τράπεζα από νέες αλλαγές στο πλαίσιο είναι πολλοί και συνοψίζονται σε περισσότερες προβλέψεις από τις τράπεζες πάνω στα μη εξυπηρετούμενα δάνεια που έχουν στο χαρτοφυλάκιό τους (άρα και κεφάλαια βάσει των επικείμενων stress test του Σεπτεμβρίου), και σε πιθανή υποβάθμιση του αξιόχρεου της χώρας από τους Οίκους Αξιολόγησης. Εξίσου σημαντικό είναι το ενδεχόμενο να απολέσει η Κύπρος την αξιοπιστία της προς το επενδυτικό κοινό παγκοσμίως. Ήδη οι επενδυτές βλέπουν συνεχείς προσπάθειες για «ξεδόντιασμα» του πλαισίου από τη Βουλή. Βάσει της πρότασης που πιθανώς να κατατεθεί αύριο Πέμπτη 8 Ιουλίου, θα ψηφιστεί σίγουρα ξανά η αναστολή για μέχρι 31 Οκτωβρίου 2021, αλλά όχι για 500 χιλιάδες κατοικία, αλλά μέχρι 350 χιλιάδων ευρώ, με την αξία των αγροτεμαχίων που θα προστατεύονται να μην είναι 250 χιλιάδων ευρώ, αλλά λιγότερης. **Σελ. 3**

Δείκτης & Όγκος του ΧΑΚ

ΕΛΛΑΔΑ

Κορυφαίος προορισμός για τά super yachts

Χωρίς πολλές τυμπανοκρουσίες, κι ενώ η πανδημία εξακολουθεί να ανησυχεί τον πλανήτη, η Ελλάδα αναρριχήθηκε στην πρώτη θέση της παγκόσμιας αγοράς ναυλώσεων super yachts, δηλαδή μεγάλων θαλαμηγών, άνω των 24 μέτρων, ελληνικών ή ξένων, που ενοικιάζονται για πλόες στα ελληνικά νερά. Κατέχει το 23% της διεθνούς αγοράς. **Σελ. 15**

ΠΡΩΤΕΣ ΥΛΕΣ

Κέρδη για επενδυτές και funds από το ράλι τιμών

Η συνεχιζόμενη άνοδος των τιμών των εμπορευμάτων, η ταχύτητα με την οποία σημειώνεται αλλά και το βάθος της ανόδου, που αφορά δεκάδες πρώτες ύλες, έχουν προκαλέσει έντονο προβληματισμό. Η άνοδος έχει φέρει μεγάλα κέρδη σε πολλά funds. Μεγάλα κέρδη έχουν τα συνταξιοδοτικά ταμεία καί όσοι επένδυσαν στα εμπορεύματα. **Σελ. 9**

ΟΠΕΚ

Η κόντρα ανεβάζει την τιμή του πετρελαίου

Πάνω από τα 75 δολάρια το βαρέλι έκλεισαν την εβδομάδα που πέρασε προθεσμιακά συμβόλαια αμερικανικού αργού, καθώς ο ΟΠΕΚ και οι σύμμαχοί του δεν μπορούν να καταλήξουν σε συμφωνία για την παραγωγή τους. Η τιμή του brend αγγίζει τα 76 δολάρια το βαρέλι. Κύριο εμπόδιο έχει σταθεί η ένταση ανάμεσα στη Σαουδική Αραβία και τα Εμιράτα. **Σελ. 8**

Μπαράζ ανατιμήσεων και ελλείψεις προϊόντων

Εντονες αναταράξεις προκαλεί στην ελληνική αγορά το παγκόσμιο κύμα ανατιμήσεων που προκαλούν οι σοβαρές ελλείψεις πρώτων υλών και η εκτίναξη του μεταφορικού κόστους, ενώ οι αρχικές εκτιμήσεις που έκαναν λόγο για παροδικό φαινόμενο φαίνεται να διαψεύδονται. Ηδη, στην εγχώρια αγορά παρατηρούνται σημαντικές ελλείψεις σε φθηνότερες λευκές συσκευές και ηλεκτρονικούς υπολογιστές. Σε ό,τι αφορά τις πρώτες ύλες, καταγράφονται μεγάλες αυξήσεις, που σύντομα θα μετακυλισθούν στους καταναλωτές. Σε ετήσια βάση παρατηρείται αύξηση 71,3% των τιμών παραγωγού στον κλάδο των πετρελαιοειδών, 35,4% στην εξόρυξη λιγνίτη, 10,3% στην κατασκευή ηλεκτρολογικού εξοπλισμού, 4,3% στην παροχή ηλεκτρικού ρεύματος. **Σελ. 16**

Συγχωνεύσεις και εξαγορές 1,5 τρισ. δολ.

Ρεκόρ συγχωνεύσεων και εξαγορών, συνολικής αξίας 1,5 τρισ. δολαρίων, καταγράφηκε το δεύτερο τρίμηνο του 2021, σημειώνοντας αύξηση της τάξεως του 13% σε σύγκριση με το πρώτο τρίμηνο του τρέχοντος έτους. **Σελ. 11**

Στάχτη μέσα σε μια στιγμή έγιναν οι κόποι μιας ζωής

Υλικές ζημιές δεκάδων εκατομμυρίων ευρώ άφησε πίσω της η πύρινη λαίλαπα του Σαββάτου στις πληγείσες επιχειρήσεις και καλλιέργειες της περιοχής. Οι κόποι μιας ζωής έγιναν στάχτη μέσα σε λίγα λεπτά. Για να ξαναστηθούν οι επιχειρήσεις, για να μπορέσουν να ορθοποδήσουν οι παραγωγοί, θα χρειαστούν αρκετά χρόνια, αλλά και ουσιαστική στήριξη από το κράτος. Η κυβέρνηση έχει εξαγγείλει σχέδια για χορηγίες. **Σελ. 4**

Προβληματική η Επιτροπή Παρακολούθησης εκτιμά η ΕΚΤ

Για τις κρατικές εγγυήσεις

Τη σύσταση της Επιτροπής Παρακολούθησης των κρατικών εγγυήσεων βρίσκει προβληματική η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα. Παράλληλα, ο Διοικητής της Κεντρικής Τράπεζας, σε επιστολή του στον Υπουργό Οικονομικών, προτρέπει να επανεξεταστεί η σύνθεση της Επιτροπής Παρακολούθησης και να προβεί σε τέτοιες εισηγήσεις προς τη Βουλή των Αντιπροσώπων ώστε να διασφαλιστεί η μη συμμετοχή της ΚΤΚ. **Σελ. 6**

Σκέψεις για ενεργοποίηση προηγούμενων πρωτοκόλλων

Αύξηση των κρουσμάτων

Η αποτελεσματικότητα των μέτρων που λήφθηκαν την περασμένη Παρασκευή, θα φανεί στα μέσα της επόμενης εβδομάδας. Ωστόσο, το ερώτημα που προκύπτει είναι το τι μέλει γενέσθαι στην περίπτωση που συνεχισθεί η άνοδος των κρουσμάτων. Κυβέρνηση και επιδημιολόγοι κάθονται σε αναμμένα κάρβουνα. Υπάρχει σκέψη για ενεργοποίηση υγειονομικών πρωτοκόλλων του περασμένου καλοκαιριού που αποδείχθηκαν αποτελεσματικά. **Σελ. 5**

ΚΥΡΙΟ ΑΡΘΡΟ

Ανοδος τιμών

Μπορεί η τουριστική περίοδος και, συνεπώς, ο τουρισμός να διεξάγεται μετ' εμποδίων όμως η ανάκαμψη στην Ευρώπη έχει για τα καλά κάνει την εμφάνισή της. Οι δείκτες εμπιστοσύνης, όπως τους μετρά η ΕΚΤ, έχουν σκαρφαλώσει στο υψηλότερο σημείο δεκαετιών, γεγονός που αποτυπώνει τη μεγάλη αισιοδοξία για την πορεία της οικονομίας, η οποία για φέτος εκτιμάται ότι θα καταγράψει άνοδο 4,6%. Υπολογίζεται ότι αυτή η άνοδος θα διατηρηθεί και τον επόμενο χρόνο, καταγράφοντας τη μεγαλύτερη αύξηση του ΑΕΠ στην ιστορία του ευρώ. Αναπόφευκτα, παρατηρούμε και άνοδο στα επίπεδα των τιμών, «ξεκολλώντας» τον πληθωρισμό από τα αρνητικά επίπεδα της τελευταίας περιόδου. Το σίγουρο είναι ότι η συζήτηση που απασχολεί περισσότερο αυτήν την περίοδο τους οικονομολόγους είναι κατά πόσο ο τωρινός πληθωρισμός παρουσιάζει διατηρήσιμα στοιχεία σε σχέση με τη φύση και τη διάρκειά του.

Μια μερίδα οικονομολόγων εκτιμά ότι η ανοδική κίνηση είναι παροδική και θα εκτονωθεί μόλις η προσφορά προσαρμοστεί στα επίπεδα της ζήτησης, τώρα που έχει αποκατασταθεί η καμπύλη στα φυσιολογικά επίπεδα. Οι λιγότερο αισιόδοξοι, όμως, προβλέπουν ότι οι «ατέλειες» στην καμπύλη προσφοράς και ζήτησης θα συνεχιστούν, την ίδια ώρα που η κρατική στήριξη θα συνεχίσει να «πιέζει» τις τιμές προς τα πάνω. Ακόμη και οι μετριοπαθείς φωνές των οικονομολόγων της Φρανκφούρτης σημειώνουν ότι η πανδημία ίσως να έχει συσσωρεύσει εκείνα τα συστατικά στην οικονομία που θα «βγάλει» την ευρωζώνη από το καθεστώς χαμηλής ανάπτυξης και χαμηλού πληθωρισμού που παρατηρήθηκε την προηγούμενη δεκαετία.

Για να γίνει αυτό, σημειώνει η κα Schnabel, εκτελεστικό μέλος της ΕΚΤ, θα πρέπει να συνεχιστεί η δημοσιονομική και νομισματική στήριξη έτσι ώστε να ενισχυθεί η απασχόληση και να ανέβουν οι μισθοί. Προς το παρόν, η άνοδος που παρατηρείται στις τιμές έχει να κάνει με την αύξηση της τιμής του πετρελαίου, το οποίο είναι αυξημένο κατά 80% σε σχέση με έναν χρόνο πριν. Ένας δεύτερος παράγοντας πληθωρισμού, που στην Ευρώπη δεν έχει κάνει ακόμη την εμφάνισή του, παρατηρείται όταν καταργούνται πλήρως οι περιορισμοί της covid-19 και εμφανίζεται μια ώθηση της ζήτησης που στα πρώτα στάδια αδυνατεί να εξυπηρετηθεί. Στην Ευρώπη, πάντως, αναμένεται ένα πολύ δυνατό τέταρτο τρίμηνο σε επίπεδο κατανάλωσης, το οποίο θα προκαλέσει μεγαλύτερη από την παρούσα αύξηση των τιμών αν και στα βασικά αγαθά η πίεση που εξασκείται είναι ελεγχόμενη.

Η ανάκαμψη σε μεγάλο βαθμό θα εξαρτηθεί από την πορεία της πανδημίας και τους κινδύνους για ένα τέταρτο κύμα με άγνωστες τις συνέπειες που θα έχει στην καθημερινότητα των πολιτών. Οι μεταλλάξεις ωστόσο έχουν ανεβάσει επίπεδο εμβολιασμών για να χτιστεί το τείχος ανοσίας από 60% σε πάνω από 80%, όπως εκτιμούν οι ειδικοί, γεγονός που θα απαιτήσει τον εμβολιασμό και των ατόμων κάτω των 18 ετών. Οι αβεβαιότητες και τα νέα δεδομένα που συσσωρεύονται έχουν επηρεάσει τον τουρισμό στη Μεσόγειο και για αρκετούς ξενοδόχους θα είναι και αυτή η χρονιά τουριστικά χαμένη. Η αργή ανάκαμψη στις υπηρεσίες αφήνει βαριά σκιά στις προοπτικές της οικονομίας ενώ ορατός είναι και ο κίνδυνος μιας μεγαλύτερης από την αναμενόμενη περίοδο κρατικής στήριξης σε επιχειρήσεις και νοικοκυριά, γεγονός που θα απαιτήσει νέες δανειακές επιβαρύνσεις. Σε ένα τέτοιο σκηνικό το «ποντάρισμα» των αγορών στην άνοδο του πληθωρισμού συνιστά μεσοπρόθεσμα αρνητική εξέλιξη.

μπλε

Πρόγραμμα Επιβράβευσης Καρτών

Έχεις κάρτα της Ελληνικής Τράπεζας;

Έχεις άμεση επιστροφή χρημάτων!

Κατέβασε το Mple Rewards app τώρα!

Google play App Store

Ισχύουν όροι και προϋποθέσεις

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

ΤΟ ΠΑΝΤΟΠΩΛΕΙΟ

Γράφει ο **ΘΩΜΑΣ Ο ΜΠΕΜΠΑΣ**

Ο Δούρειος ίππος του Κυριάκου στον κυπριακό τουρισμό. Όπως και τότε στην Τροία έτσι και τώρα έτυχε υποδοχής θαυμασμού ως δώρο υπέρτατης ομορφιάς.

Αλλος κερνά, άλλος ασθενεί

Το μαγαζί είναι στα πάνω του. Η χαρά και τα λεφτά δεν κρύβονται όπως λέει και μια παροιμία. Ετσι και ο μάγειράς μας ο Κώτσιος από την Ινεια. Μετά την βράβευσή μας από τον «Γαστρονόμο» με το βραβείο «Κυπριακής Ποιοτικής Κουζίνας» δεν σταμάτησε εδώ και μια βδομάδα να τραγουδά. Δεν φτάνει που είναι παράφωνος και τα τύμπανά μας πλέον κάθε μέρα είναι στο όριο, ο Κώτσιος την είδε μετά τη βράβευση, «Alain Ducasse» και έρχεται κάθε μέρα με προτάσεις συνταγών Cuisine du Soleil. Ενός καλού χίλια αππώματα έπονται.

Η κυρία Ντίνα πάντως είναι πολύ περήφανη για εμάς σε σημείο που ζήτησε να παραγγείλουμε ένα κιβώτιο από τον αφρώδη οίνο του Σοφοκλή Βλασίδη, ο οποίος δημιουργείται εσχάτως από τον μετρ του κυπριακού κρασιού με την παραδοσιακή μέθοδο οινοποίησης της σαμπάνιας. «Μόνο ο Σοφοκλής θα μπορούσε να μας πάει τόσο ψηλά», φώναζε στη σάλα κάνοντας την ομύγυρη να γυρίσει κεφάλια. «Τώρα που ήρθε και ο Κωτσόβολος στη Μακαρίου σε μαγαζί τύπου Dixons, η πόλη άρχισε τη σοβαρή αναβάθμιση στο shopping». «Μα από πότε κυρία Ντίνα οι αγορές πλυντηρίων και ψυγείων έγιναν haute couture;», ρώτησε γεμάτος απορία ο κύριος Βάσος, ο πρώην επιχειρηματίας και νυν εισοδηματίας. «Από τότε που η Dyson έγινε fashion statement και όχι σκούπα» απάντησε αποστομωτικά η γυναίκα του μετρ της ΕΤΥΚ. Όπως ακολούθως μας εξήγησε η κυρία Ντίνα, ο Κοτσόβολος δεν ήρθε στην Κύπρο όπως ήρθαν Hondos και Habitat παλιά, με αθηναϊκό υφάκι λες και πήγαιναν στη Λάρισα. Η μητρική του εταιρεία η Βρεττανική Dixons, δημιούργησε με μεγάλη επένδυση μαγαζιά – σημεία αναφοράς που όμοιά τους δεν έχει ούτε η Ελλάδα. «Γι΄ αυτό η Electroline δίνει 8 χρόνια δόσεις για να αγοράσουμε τηλεόραση;» ρώτησε με απορία ο παρ' ολίγον Πρόεδρος της Κυπριακής Δημοκρατίας, κύριος Νίκος. «Το πιο πιθανό είναι μέχρι να ξεχρεώσουν όλοι αυτοί στα οκτώ χρόνια τις τηλεοράσεις και τα ψυγεία από την Electroline, η τελευταία και η AlphaBank θα τους ψάχνουν για δόσεις στο νεκροταφείο» πρόσθεσε ο άντρας της κυρίας Ντίνας, ο πρώην μεγαλοτραπεζίτης. «Αν δούμε NPLs της καφετιέρας, αυτό κι αν θα είναι παγκόσμια πρωτοτυπία» πρόσθεσε με προβληματισμό ο απανταχού παρών μάγειρας μας ο Κώτσιος.

Η τελευταία ατάκα, έκανε το κεφάλι του κυρίου Νίκου να κοκκινίσει από τη συσσώρευση αίματος, σε σημείο που νοιώθαμε πως θα τον χάσουμε από εγκεφαλικό. «Εδώ είμαστε η χώρα με τους λιγότερους θανάτους στην Ευρώπη από Covid-19, με την υψηλότερη κάλυψη εμβολιασμού και καταφέραμε να είμαστε ανεπιθύμητοι στο κόκκινο, οτιδήποτε συμβεί πλέον δεν με εκπλήσσει» είπε και ξαλάφρωσε. «Ας είναι καλά ο Μητσοτάκης που μας έστειλε Πάολα και Βανδή να τραγουδούν καθημερινά για να μας κλείσει και να πάρει τους τουρίστες μόνος του» φώναξε ο Κώτσιος από την κουζίνα. «Να μας ζήσουν οι επιδημιολόγοι, ΔΗΣΥ και Προεδρικό που άνοιξαν τα μπουζούκια» πρόσθεσε η κυρία Ντίνα. «Εις υγείαν τους» φώναξαν όλοι και σήκωσαν τα ποτήρια τους με τον Ροδίτη απο τον επίσης βραβευμένο Τσιάκκα.

ΟΜΗΡΟΥ & ΣΕΒΕΡΗ

Γράφει ο **ΟΝΑΣΑΓΟΡΑΣ**

Η έκθεση του Αντόνιο και η ευκαιρία που μας δίνει ο Τατάρ

Για κοίτα με στα μάτια λοιπόν και εξηγήσου.

Κάποιοι δεν στεναχωριούνται που φεύγει η Σπέχαρ

Μεγάλη έγνοια έχουν στον Λόφο, σύμφωνα με έγκυρες πληροφορίες μου, για όσα θα περιλαμβάνει η έκθεση του Αντόνιο Γκουτέρες προς το Συμβούλιο Ασφαλείας για τις καλές του υπηρεσίες και την ανανέωση της θητείας της ΟΥΝΦΙΚΥΠ. Οι πληροφορίες για συμπερίληψη αναφορών περί «αυτοδιοικούμενων περιοχών» σήμαναν συναγερμό και στον Λόφο και στο παρακείμενο ΥΠΕΞ. Όπως μου ανέφερε πηγή μου που γνωρίζει, ο Αναστασιάδης τα είπε σε έντονο ύφος τη Δευτέρα στην Σπέχαρ, η οποία έχει και την ευθύνη για σωστή ενημέρωση του Αντόνιο για όσα τεκταίνονται στην Κύπρο. Ήταν και η βολιδοσκόπηση που έγινε από την αγέλαστη Λουτ προς την πλευρά μας τις οποίες δημόσια επέκρινε ο Αναστασιάδης, επισημαίνοντας ότι για τα θέματα αυτά μίλησε ο ίδιος, ξεκάθαρα στον Αντόνιο και θεωρεί ότι αυτός έλαβε υπόψη του όσα του είχε αναφέρει.

Ωστόσο και ο Πρόεδρος και ο ΥΠΕΞ αλλά και ολόκληρη σχεδόν η πολιτική ηγεσία ανησυχούν για την ένταση με την οποία γίνεται η διείσδυση της τουρκικής προπαγάνδας στους ίδιους του εκπροσώπους του ΟΗΕ και φαίνεται να φτάνει μέχρι και την έκθεση που ετοιμάζει ο Αντόνιο.

Σύμφωνα με την πηγή μου, κάποιοι στην πλευρά μας δεν στεναχωριούνται καθόλου που η κυρία Σπέχαρ φεύγει από την Κύπρο για την Σαχάρα. Παραμένει όμως το άγχος για τον αντικαταστάτη της και τις θέσεις που αυτός θα επιλέγει να μεταφέρει στον ΓΓ του ΟΗΕ και το Συμβούλιο Ασφαλείας.

Τα δύο κράτη και η διεθνής κοινότητα

Τα όσα καθημερινά διαλαλεί ο Τατάρ θα έπρεπε υπό κανονικές συνθήκες να αποτελέσουν ευκαιρία για τις καταγγελίες της τουρκικής επεκτατικότητας από την κυβέρνηση. Και μόνο η αναφορά ότι ο Τατάρ και ο Τσαβούσογλου καταφέρονται κατά των ψηφισμάτων του Συμβουλίου Ασφαλείας και ζητούν την ανατροπή τους, είναι ικανή να ξεσκεπάσει την τακτική τους. Συνοδευόμενη βέβαια από τα κατάλληλα διαβήματα προς το Συμβούλιο Ασφαλείας και τον ΓΓ του ΟΗΕ αλλά και αλλού. Αμέσως...

Ο Ντενκτασικός κλώνος το είπε τη Δευτέρα, πιο ξεκάθαρα από κάθε άλλη φορά, ότι τα ψηφίσματα του Συμβουλίου Ασφαλείας του ΟΗΕ εξακολουθούν να αποτελούν το μεγαλύτερο εμπόδιο για μια λύση όπως την θέλει η Τουρκία. Πρόσθεσε μάλιστα πως «όσο τα ψηφίσματα δεν εξαλείφονται, οι Ελληνοκύπριοι δεν πρόκειται ποτέ να συναινέσουν σε μια δίκαιη και μόνιμη συμφωνία».

Μέχρι πρόσφατα τόσο αυτός όσο και ο Τσαβούσογλου υποστήριζαν, με μισόλογα, ότι προκειμένου να υποβοηθηθεί η λύση δύο κρατών που προωθούν ίσως χρειαστεί να γίνουν αλλαγές ακόμα και στις αποφάσεις του ΟΗΕ. Τώρα ο Τατάρ το λέει καθαρά ότι θα πρέπει να καταργηθούν τα ψηφίσματα με τα οποία η διεθνής κοινότητα τοποθετήθηκε έναντι της τουρκικής βαρβαρότητας και επεκτατικότητας στην Κύπρο. Δηλαδή, όχι μόνο θέλουν να επιβάλουν την λύση δύο κρατών που ντε φάκτο και με την βία των όπλων προωθεί η Τουρκία στην Κύπρο, θέλουν και πλήρη νομιμοποίησή της αντιστρέφοντας το διεθνές δίκαιο και την θέληση της διεθνούς κοινότητας. Και το διαλαλούν δημόσια και χωρίς ανεμπόδιστα. Χωρίς να βγαίνει κάποιος να τους απαντά από τη διεθνή κοινότητα και να στηρίξει, αν μη τι άλλο, τις αποφάσεις του Συμβουλίου Ασφαλείας.

Την ίδια ώρα εφαρμόζουν τα σχέδιά τους για άνοιγμα και εποικισμό της Αμμοχώστου με τον Ερντογάν να ρεζιλεύει ακόμα και τον Σαρλ Μισέλ που του τηλεφώνησε για να του ζητήσει να αποφύγει την προκλητική ρητορική κατά την επίσκεψή του στην Κύπρο στις 20 Ιουλίου. Τον έδωσε στεγνά και δημόσια λέγοντας πως δεν δέχεται οδηγίες για αυτά που θα πει στην Κύπρο και προανήγγειλε νέες έρευνες για φυσικό αέριο γύρω από την Κύπρο και στην Ανατολική Μεσόγειο.

Υπάρχει κανένας που μπορεί να ελπίζει σε αλλαγή της τουρκικής στάσης μετά από το σκηνικό που στήνουν ο Ερντογάν και ο Τατάρ; Ακόμα κι αν ο Ερντογάν αποφύγει τις σοβαρές προκλήσεις κατά την παράνομη επίσκεψή του, οι σχεδιασμοί επί του εδάφους θα μείνουν. Και θα συνεχίσουν με νέα τετελεσμένα και τη συνέπεια που διακρίνει την τουρκική πολιτική.

Αλήθεια εκείνη η αντίδραση από τον φίλο μας τον Τζο, έστω και τον ΥΠΕΞ του, πότε και πώς θα εκδηλωθεί;

ΚΟΥΙΖ: Ποιος πολιτικός αρχηγός άκουσε με επιφώνημα ανακούφισης την εκλογή του Στέφανου Στεφάνου στην ηγεσία του ΑΚΕΛ; Μπορεί και ο Αβέρωφ και ο Νικόλας να θεωρούν ότι μπορούν να συνεννοηθούν καλύτερα με τον Στεφάνου παρά με τον Λουκαΐδη. Ένας όμως μόνο που δεν άνοιξε σαμπάνια...

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑΡΙΟ

Επιμέλεια: **ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗΣ**

Συναυλία «Μιχάλης Πασιαρδής: Τραγούδια μιας άλλης νύχτας»

Η Κίνηση Πολιτισμού και ο Αθλητικός Σύλλογος Ορφέας Λευκωσίας, διοργανώνουν συναυλία αφιέρωμα στον μεγάλο ποιητή της Κύπρου Μιχάλη Πασιαρδή, ο οποίος έφυγε από τη ζωή τον Απρίλιο του 2021. Τη συναυλία επιμελείται καλλιτεχνικά ο μουσικός και συνθέτης Γιώργος Καλογήρου, συμπράττοντας επί σκηνής με πολλούς καλλιτέχνες, παλαιότερους και νεότερους, όπως τον Δημήτρη Φανή και τον Κούλη Θεοδώρου, και τους πολλά υποσχόμενους νεότερους Δημήτρη Μεσημέρη, Πάρη Παράσχο, Κατερίνα Παράσχου, Δημήτρη Σουρουλλά και Φρειδερίκη Τομπάζου. Μαζί με τους μουσικούς θα είναι και ο ηθοποιός Κωνσταντίνος Τσίτσιος. Στη συναυλία αφιέρωμα θα λάβει μέρος και η νεοσύστατη Ορχήστρα Έντεχνης Λαϊκής Μουσικής (Ο.Ε.Λ.Μ.) Κίνησης Πολιτισμού, που ο στόχος της είναι η παρουσίαση έντεχνων λαϊκών έργων Κυπρίων και Ελλαδιτών συνθετών.

Στη συναυλία θα παρουσιαστεί ένα μεγάλο μέρος του έργου του Μιχάλη Πασιαρδή, που σημάδεψε την κυπριακή δημιουργία και την ιστορία του νησιού σε μουσική Αχιλλέα Λυμπουρίδη, Γιώργου Κοτσώνη, Νάσου Παναγιώτου, Μιχάλη Χριστοδουλίδη, Ευαγόρα Καραγιώργη, Βάσου Αργυρίδη, Μάριου Τόκα, Κωστή Κωστέα, Μιχάλη Βιολάρη και Νίκου Παπάζογλου. Επίσης, θα παρουσιαστεί για πρώτη φορά ζωντανά ο ανέκδοτος κύκλος λαϊκών τραγουδιών με τίτλο «Τραγούδια μιας άλλης νύχτας» σε μουσική Γιώργου Καλογήρου, που γράφτηκαν το 2015.

Περί Μιχάλη Πασιαρδή

Ο ποιητής Μιχάλης Πασιαρδής (1941 – 2021) είναι ένας από τους σημαντικότερους ποιητές της Κύπρου, ανήκοντας στην ποιητική γενιά του '60 και έπειτα. Ήταν πολυγραφότατος και ενεργός σε πολλά φάσματα του νεότερου κυπριακού πολιτισμού. Εκτός από ποιητής, ήταν θεατρικός συγγραφέας, αρθρογράφος και από το 1961 μέχρι και το τέλος της ζωής του ραδιοφωνικός παραγωγός στο Ραδιοφωνικό Ίδρυμα Κύπρου. Η ποίηση του αναγνωρίστηκε ευρέως και στον ελλαδικό χώρο. Σημαντικοί ποιητές όπως ο Μανόλης Αναγνωστάκης, ο Τίτος Πατρίκιος, ο Νικηφόρος Βρεττάκος και άλλοι εξήραν το ποιητικό έργο του Μιχάλη Πασιαρδή κατατάσσοντάς ως σημαντικό κομμάτι της νεότερης Ελληνικής ποίησης. Ο Μιχάλης Πασιαρδής εξέφρασε με την ποίησή του την συνειδησιακή ταυτότητα της Κύπρου με απλότητα και αμεσότητα επηρεαζόμενος από τους λαϊκούς ποιητές του τόπου του, αλλά και από τους σύγχρονους του εντός και εκτός του Ελληνικού χώρου, γι' αυτό και μελοποιήθηκε και τραγουδήθηκε από σειρές γενεών. Η απλότητα, η λαϊκότητα και η ταπείνωση που τον χαρακτήριζε ως άνθρωπο, τον καθιστούσε πολύ αγαπητό στον κάθε άνθρωπο της Κύπρου.

Πληροφορίες
Δευτέρα 12 Ιουλίου, ώρα 8:30 μ.μ. στο Δημοτικό Αμφιθέατρο Λακατάμειας. Επικοινωνία: Τηλέφωνο 99658683.

«Ιδαίον Project» live με τους Βαγγέλη Γέττο & Hugo Enrique Olivos

Το Ιδαίον Άντρον, η κατακόρυφη σπηλιά στις κορυφές του Ψηλορείτη, στην Κρήτη, η τοποθεσία όπου γεννήθηκε ο Δίας, συμβολίζει με τρόπο επιβλητικό τον μύθο: το αιώνιο καταφύγιο του ανθρώπου. Όταν η Ιστορία μπερδεύεται, αναλαμβάνει ο μύθος. Όταν η γλώσσα αδυνατεί να εξηγήσει, αναλαμβάνει η μουσική: η μυθολογία των ήχων.

Ο Βαγγέλης Γέττος, ψηλαφώντας το concept του αιώνιου σπηλαίου, παρουσιάζει για πρώτη φορά τις δικές του αυθεντικές συνθέσεις που εκκινούν από τα ηχοχρώματα της κρητικής μουσικής και της Ανατολικής Μεσογείου και επεκτείνονται στο prog rock, το stoner, το flamenco και το fusion. Με τα κομμάτια του, το λαούτο και την φωνή του συναντά τον Μεξικάνο drummer Hugo Henrique Olivos που, παίζοντας τύμπανα και κρουστά, προσδίδει στο project μία ιδιαίτερη, δυναμική εξωστρέφεια. Συμμετέχει η αφηγήτρια Μαρίνα Κατσαρή. Μέσα από εξιστορήσεις σχετικά με τις αφορμές και τις περιστάσεις από τις οποίες ξεπήδησαν τα κομμάτια και μέσα από μία πηγαία ανάγκη επικοινωνίας με το κοινό, το ''Ιδαίον Project'' βουτά στο ατέλειωτο σπήλαιο της μουσικής και φέρνει στην επιφάνεια έναν πολυσύνθετο ορυκτό ήχο. Όλα αυτά στον ατμοσφαιρικό υπαίθριο χώρο του Artnaldas Concept Experience.

Πληροφορίες
12 και 19 Ιουλίου, ώρα 8:30 μ.μ. Artnaldas Concept Experience, Αρνάλδας 2, 1060, Λευκωσία. Κρατήσεις: 22 350355 (8.00-19.00)

Παρουσίαση του βιβλίου «Δικτύων δυνάστευση»

Ο Όμιλος Λογοτεχνίας και Κριτικής παρουσιάζει τη νουβέλα του Κωνσταντίνου Μακρή «Δικτύων δυνάστευση» (εκδόσεις Αφή, 2020). Για το βιβλίο θα μιλήσουν οι Λεωνίδας Γαλάζης, δρ Νεοελληνικής Φιλολογίας, ο Ανδρέας Τίφας, δρ Φιλοσοφίας. Την παρουσίαση και τον συντονισμό της εκδήλωσης θα έχει ο δρ Κυριάκος Ιωάννου, αντιπρόεδρος Ο.Λ.Κ.

Πληροφορίες
7 Ιουλίου, ώρα 7:30 μ.μ. Πολυχώρος Λόγου και Τέχνης ΡΟΕΣ, αρχ. Κυπριανού 79Α, Στρόβολος.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ
Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ
Ιδιοκτησία
«Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΕΚΔΟΣΗ ΚΥΠΡΟΥ ΛΤΔ»
Εκδίδεται σε συνεργασία και μετά από άδεια της εταιρείας ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ Α.Ε.

Διευθύνων Σύμβουλος: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΛΟΤΤΙΔΗΣ • Σύμβουλος Εκδοσης: ΑΛΚΗΣ ΑΝΔΡΕΟΥ
Διευθύντρια: ΜΑΡΙΝΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ • Υπεύθυνος Υλης: ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗΣ • Υπεύθυνος Ατελιέ: ΠΑΝΤΕΛΗΣ ΔΑΜΙΑΝΟΥ

Νίκου Κρανιδιώτη 7Ε, 3ος όροφος, 2411 Έγκωμη, Λευκωσία, Κύπρος
e-mail: info@kathimerini.com.cy Τηλ.: 22472500 Fax: Σύνταξη +357 22472540
Fax: Διαφημιστικό Τμήμα - Μικρές Αγγελίες +357 22472550

ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ η αναδημοσίευση, αναπαραγωγή, διασκευή ή απόδοση του περιεχομένου της εφημερίδας με οποιονδήποτε τρόπο, χωρίς προηγούμενη γραπτή άδεια του εκδότη.

Διευθυντής: **ΑΛΕΞΗΣ ΠΑΠΑΧΕΛΑΣ** ■ Διεύθυνση συντάξεως: **ΚΩΣΤΗΣ ΦΑΦΟΥΤΗΣ - ΝΩΤΗΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ**

Αβεβαιότητα εκ νέου λόγω εκποιήσεων

Προς αναβολή για 350.000 ευρώ – Σχοινοβατεί η χώρα μεταξύ σκουπιδιών και αξιόχρεου

Του **ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΡΟΥΓΚΑΛΑ**

Ο,τι και να ψηφιστεί, είτε για 500 είτε για 350 χιλ. ευρώ πρώτης κατοικίας, θα σταλεί για γνώμη από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, θέση που εκφράζεται και από το Υπ. Οικονομικών.

Φωνή βοώντος εν τη ερήμω οι προειδοποιήσεις τραπεζών, υπουργείου Οικονομικών και Κεντρικής Τράπεζας Κύπρου για το ενδεχόμενο να δημιουργηθεί οικονομική αβεβαιότητα από το νέο «σκάλισμα» του πλαισίου των εκποιήσεων, καθώς και μία περαιτέρω αναβολή του Νόμου μέχρι την 31η Οκτωβρίου. Αν και η νέα σύνθεση της Βουλής των Αντιπροσώπων και της Επιτροπής Οικονομικών –σύμφωνα με λόγια των ανωτέρω- είναι αρκετά πιο συνεργάσιμη από την προηγούμενη, επιζητά την αναβολή των διαδικασιών εκποίησης, αλλά σε δεύτερο χρόνο και αλλαγή πάνω στον υφιστάμενο Νόμο, αποδυναμώνοντάς τον. Οι κίνδυνοι που διαβλέπουν τράπεζες, υπουργείο Οικονομικών και Κεντρική Τράπεζα από αλλαγές στο πλαίσιο για ακόμα μία φορά είναι πολλοί και συνοψίζονται σε περισσότερες προβλέψεις από τις τράπεζες πάνω στα μη εξυπηρετούμενα δάνεια που έχουν στο χαρτοφυλάκιό τους (άρα και κεφάλαια βάσει των επικείμενων stress test του Σεπτεμβρίου). Επίσης, διαβλέπουν πιθανή υποβάθμιση του αξιόχρεου της χώρας από τους Οίκους Αξιολόγησης κατά το φθινοπωρινό πακέτο αξιολογήσεων, αλλά και εξίσου σημαντικό το να απολέσει η Κύπρος την αξιοπιστία της προς το επενδυτικό κοινό παγκοσμίως. Κάνοντας αναφορά στην πραγματικότητα, η Κύπρος δεν έχει να παρουσιάσει οτιδήποτε άλλο εκτός από αξιοπιστία (credibility) στο διεθνές επενδυτικό κοινό, καθώς το μέγεθός της δεν της επιτρέπει κάτι άλλο. Θέλοντας να διακωμωδήσουν όσο μπορεί εξάλλου να γίνει διακωμώδηση του γεγονότος, οι επενδυτές ρωτούν τις τράπεζες ποιες αλλαγές θα γίνονται κάθε μήνα στο πλαίσιο των εκποιήσεων, καθώς από το 2018 που έγινε η μεγάλη αυστηροποίησή του, γίνονται συνεχώς προσπάθειες για «ξεδόντιασμά» του από τη Βουλή. Έχει δοθεί λανθασμένη εντύπωση για το προφίλ της χώρας και ότι η Βουλή αναλόγως του πολιτικού περιβάλλοντος μπορεί να αλλάζει τους νόμους κατά το δοκούν. Την ίδια ώρα, οι τράπεζες επισημαίνουν πως όποιες υποθέσεις υπάρχουν που σχετίζονται με τις εκποιήσεις δεν αφορούν σε καμία περίπτωση την περίοδο της πανδημικής εποχής και είναι περιπτώσεις που μπορεί να χρονολογούνται και 10 χρόνια παλαιότερα. Καμία εκποίηση δεν αφορά σε δάνεια που έχουν επηρεαστεί από την πανδημία, αφορούν περιπτώσεις πριν το 2013, με υφιστάμενη ήδη δικαστική απόφαση. Συμπληρώνουν δε, πως για να προχωρήσει μία εκποίηση, άρα και αυτές που κανονικά θα γίνονταν εάν δεν ίσχυε η αναστολή τους, είναι διαδικασία που έχει αρχίσει από 6 έως και 8 χρόνια κατά μέσο όρο και δεν αφορούν πρώτη κατοικία (κύρια) αξίας μέχρι 350 χιλιάδων ευρώ.

Αναστολή με περιορισμούς

Το σενάριο έχει ως εξής: Μέχρι τις 31 Ιουλίου βρίσκεται σε ισχύ η αναστολή των εκποιήσεων που αφορά κύρια κατοικία αξίας μέχρι 500 χιλιάδες ευρώ, αγροτεμαχίων μέχρι 250 χιλιάδων ευρώ καθώς και επαγγελματική στέγη πολύ μικρής επιχείρησης που εργοδοτεί λιγότερα από δέκα άτομα προσωπικό και έχει τζίρο ετησίως που δεν υπερβαίνει τα 2 εκατομμύρια ευρώ. Βάσει των όσων συζητήθηκαν τη Δευτέρα στην Επ. Οικονομικών και της πρότασης που πιθανώς –βάσει του σεναρίου- να κατατεθεί αύριο (Πέμπτη 8 Ιουλίου) θα ψηφιστεί σίγουρα ξανά η αναστολή για μέχρι 31 Οκτωβρίου 2021, αλλά όχι για 500 χιλιάδες κατοικία. Θα ψηφιστεί για κατοικία μέχρι 350 χιλιάδων ευρώ, με την αξία των αγροτεμαχίων που θα προστατεύονται να μην είναι 250 χιλιάδων ευρώ, αλλά λιγότερης και αντίστοιχα με τον τζίρο των μικρών εταιρειών. Με την πρόταση για συνέχιση της αναστολής των δόσεων συμφώνησαν όλα τα κόμματα πλην του ΔΗΣΥ, ενώ το ΕΛΑΜ θέλει να προχωρήσει η ιδέα όχι για μέχρι τέλος Οκτωβρίου, αλλά μέχρι τέλος του 2021. Οι τράπεζες, το Υπουργείο και η Κεντρική, από τη μία μιλούν για τους δυνητικούς κινδύνους της απόφασης για αναστολή των εκποιήσεων και από την άλλη για το ότι ένα προσωρινό μέτρο το οποίο ξεκίνησε «στοχευμένα», τείνει να θεωρηθεί μόνιμο και μάλιστα με ένα μεγάλο πεδίο εφαρμογής.

> **Οι τράπεζες από τη μία μιλούν για τους δυνητικούς κινδύνους της απόφασης για αναστολή των εκποιήσεων και από την άλλη για το ότι ένα προσωρινό μέτρο το οποίο ξεκίνησε «στοχευμένα», τείνει να θεωρηθεί μόνιμο και μάλιστα με ένα μεγάλο πεδίο εφαρμογής.**

Στη συνέχεια, όμως, ό,τι και να ψηφιστεί από τη Βουλή για την αναστολή των εκποιήσεων, είτε για 500 είτε για 350, θα σταλεί για γνώμη από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, θέση που εκφράζεται και από το Υπουργείο Οικονομικών. Άρα και ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας δεν θα υπογράψει το Νόμο για να τεθεί σε εφαρμογή, με πιθανότερο σενάριο να τον αναπέμψει, περιμένοντας όταν επιστρέψει η Βουλή των Αντιπροσώπων από τις θερινές της διακοπές να υπάρχει και στο τραπέζι η απάντηση της ΕΚΤ για την κίνηση της Βουλής. Άρα, μέχρι να εκφέρει γνώμη η ΕΚΤ, δεν πρόκειται να προχωρήσει η αναστολή των εκποιήσεων.

Το ειδικό δικαστήριο

Σαφώς στο θέμα που υπάρχει, εισέρχεται και το θέμα του Ειδικού Δικαστηρίου, το οποίο μπορεί να μετατραπεί και ως το τελευταίο καταφύγιο του δανειολήπτη, νομοσχέδιο που υπενθυμίζεται ότι αποσύρθηκε από την Κυβέρνηση πριν το κλείσιμο της Βουλής για τις βουλευτικές εκλογές. Η πρόταση για τη δημιουργία του ειδικού δικαστηρίου επί της ουσίας θα λειτουργεί τη χρονική στιγμή που θα σταλεί από την τράπεζα η τελευταία επιστολή και που θα δίνονται 45 ημέρες στον δανειολήπτη μέχρι την εκποίηση του ακινήτου του. Σε εκείνο το διάστημα θα μπορεί να προσφύγει ο δανειολήπτης στο ειδικό δικαστήριο και εκείνο θα πρέπει να προχωρά σε αναγνώριση ή μη, του χρέους που βλέπει η τράπεζα και ενδεχομένως να διαφωνεί ο δανειολήπτης. Σε κάθε περίπτωση, εάν γίνει κατορθωτή η δημιουργία του, θα είναι ένα βήμα καλό για τους δανειολήπτες.

Μικροί και ευάλωτοι

Όπως έγινε αναφορά στη Βουλή και συγκεκριμένα τη Δευτέρα στην Επιτροπή Οικονομικών, οι πρώτες κατοικίες που έχουν εκποιηθεί μέχρι στιγμής στο σύνολο των εκποιήσεων, αριθμούν τις έξι (6) με μέση αξία τις 550 χιλιάδες ευρώ. Όπως μεταφέρουν οι τράπεζες, αυτό το ποσό καταδεικνύει πως η μέση αξία απέχει πολύ από τις 350 χιλιάδες ευρώ που προστατεύεται, ενώ την ίδια ώρα υπάρχουν και πρόνοιες που προστατεύουν τους δανειολήπτες που είναι πραγματικά ευάλωτοι. Μεταφέρουν πως το Σχέδιο ΕΣΤΙΑ έχει δημιουργηθεί γι' αυτό το σκοπό, αναμένεται η εφαρμογή στο πρώτο τρίμηνο του 2022 του Σχεδίου ΕΣΤΙΑ 2 για ακόμα περισσότερη βοήθεια σε πολίτες που πραγματικά αδυνατούν να δώσουν έστω και μία δόση δανείου, αλλά γίνονται και προσπάθειες για μετατροπή της ΚΕΔΙΠΕΣ σε φορέα τύπου «BadBank» που ένας δανειολήπτης θα μπορεί να συνεχίσει να διαμένει στην οικία του, ωστόσο αντί για δόση θα πληρώνει μικρό ενοίκιο.

Ο ρόλος των Funds

Μέσα σε όλη αυτή την υπόθεση που σχετίζεται με τις εκποιήσεις και που σίγουρα θα πρέπει να βρεθεί ένας αποτελεσματικός μηχανισμός που να αναγνωρίζει το χρέος και να προχωρούν δίκαια οι εκποιήσεις, μεγάλοι κερδισμένοι παρουσιάζονται τα μεγάλα επενδυτικά ταμεία (funds). Μία ενδεχόμενη αλλαγή στο πλαίσιο των εκποιήσεων, πέρα από τις αναστολές των εκποιήσεων που χρονικά κάποια στιγμή είτε Ιούλιος, είτε Οκτώβριος, είτε Δεκέμβριος θα τελειώσουν, θα φέρει τις τράπεζες σε σημείο που τα μη εξυπηρετούμενα δάνειά τους θα αξίζουν πολύ λιγότερο από ό,τι αξίζουν τη σημερινή ημέρα, με τη ζημιά να διαχυθεί σε ολόκληρη την οικονομία. Έτσι, με την πίεση των εποπτών για μείωσή τους που έτσι κι αλλιώς έχουν πιέσεις για να εξαλειφθούν, θα αναγκαστούν να πωληθούν σε πολύ χαμηλότερες τιμές από ό,τι πωλούνται σήμερα. Τα funds στη συνέχεια δεν θα έχουν οποιαδήποτε εποπτική πίεση, θα τα συγκεντρώσουν και μετά θα διενεργούν αυτά τις εκποιήσεις μέσω εταιρειών που έχουν ιδρύσει και δραστηριοποιούνται στην Κύπρο.

Η πυρκαγιά πέρασε και μαζί της χάθηκε και ο οικονομικός βραχίονας του μεγαλύτερου μέρους της ορεινής Λάρνακας. Μέσα σε δευτερόλεπτα έγιναν στάχτη θερμοκήπια, εργοστάσια, η σοδειά σε ντομάτες, οπωροκηπευτικά, κοτόπουλα, μέλι και εσπεριδοειδή.

Η επόμενη μέρα για τους παραγωγούς

Ζημιές εκατομμυρίων άφησε πίσω της η πύρινη λαίλαπα του Σαββάτου στις πληγείσες επιχειρήσεις και καλλιέργειες της περιοχής

Της **ΜΑΡΙΑΣ ΗΡΑΚΛΕΟΥΣ**

Την επόμενη μέρα άρχισαν ήδη να εξετάζουν οι παραγωγοί των πληγεισών περιοχών, Οδού, Ορά, Μελίνης, Αρακαπά, Βαβατσινιά, Επταγώνια, Ακαπνού, Συκόπετρας και Αγίων Βαβατσινιά, οι οποίοι έχασαν μέσα σε μια στιγμή τους κόπους μιας ζωής. Οι περισσότεροι δραστηριοποιούνται στην περιοχή εδώ και δεκαετίες και ήταν εκ των βασικότερων λόγων για την ευημερία των κατοίκων αλλά και ένα ισχυρό αντίβαρο στις αστυφιλικές τάσεις που επικρατούν. Ωστόσο, το απόγευμα του περασμένου Σαββάτου, έμελλε να είναι καταστροφικό. Η φονική πυρκαγιά που ξέσπασε όπως φαίνεται από ένα καψάλισμα, κόστισε την ζωή σε τέσσερις ανθρώπους οι οποίοι εργάζονταν στην Οδού, ενώ έκανε μέσα σε δευτερόλεπτα στάχτη θερμοκήπια, εργοστάσια, την σοδειά σε ντομάτες, οπωροκηπευτικά, κοτόπουλα, μέλι και εσπεριδοειδή τα οποία παράγονται στην περιοχή. Η πυρκαγιά πέρασε και μαζί της χάθηκε και ο οικονομικός βραχίονας του μεγαλύτερου μέρους της ορεινής Λάρνακας. Η «Κ» εντόπισε και μίλησε με παραγωγούς της περιοχής, οι οποίοι προβαίνουν σε μια πρώτη αποτίμηση της κατάστασης. Φυσικά δεν είναι μόνο θέμα κόστους υλικών. Ακόμα και να δοθεί άμεσα η βοήθεια, ο χρόνος για να επιστρέψουν σε συνθήκες ανάκαμψης είναι ένας παράγοντας, αστάθμητος για συγκεκριμένες περιπτώσεις. Αυτό που διαπιστώνεται πάντως είναι ότι υπάρχει από πλευράς τους, αποφασιστικότητα να πετύχουν να επιστρέψουν σε κανονικούς ρυθμούς παραγωγής και ευημερίας.

Περίπου 10 εκατ. ευρώ κυμαίνονται οι ζημιές στις καλλιέργειες της Βασιλικής Γης, χαμένη και η παραγωγή μελιού.

«Οι καλλιέργειες θα μπορούν να ανακάμψουν τον επόμενο χρόνο, τα θερμοκήπια θα χρειαστούν περισσότερο χρόνο λόγω κόστους ενώ τα μελίσσια για να ξαναδημιουργηθούν και να επανέλθει η παραγωγή θα χρειαστεί πολλά χρόνια, αφού έχει χαθεί η βλάστηση και η ανθοφορία η οποία ήταν η βάση της διατροφής για τις μέλισσες», αναφέρει ο κ. Χειμώνα.

Γύρω στο 1 εκατ. ευρώ οι ζημιές που υπέστη η επιχείρηση Παραδεισιώτης. Λόγω συνθηκών, χάθηκαν 80 χιλιάδες κοτόπουλα τα οποία θα διατίθεντο στην αγορά καθώς και μία πτηνοτροφική μονάδα.

Η εταιρεία Παραδεισιώτης

Μία από τις μεγαλύτερες εταιρείες εκτροφής κοτόπουλων στην Κύπρο, η Παραδεισιώτης ΛΤΔ, είναι μία από τις πληγείσες επιχειρήσεις της καταστροφικής πυρκαγιάς στην ορεινή περιοχή Λάρνακας. Η εταιρεία διατηρεί από το 1986 το πτηνοσφαγείο της και από το 1976 μονάδες εκτροφής στην Ορά διατηρεί και αλλού υποστατικά, ούτως ώστε αν τύχει οτιδήποτε να μπορούν να εξυπηρετούν τον κόσμο κανονικά. Στην συγκεκριμένη περίπτωση έχουν πληγεί οι εγκαταστάσεις της στην περιοχή Οράς προς Μελίνη. Όπως εξηγεί ο ιδιοκτήτης της εταιρείας κ. Παύλος Παραδεισιώτης, έχουν χαθεί 80 χιλιάδες κοτόπουλα, όχι άμεσα λόγω της πυρκαγιάς, αλλά λόγω καπνού και πολύ ψηλών θερμοκρασιών. Αυτά θα οδηγηθούν σε χώρο επεξεργασίας ζωικών λυμάτων. Επίσης καταστράφηκε ολοσχερώς ένα υποστατικό εκτροφής μεγέθους 1500 τμ, ενώ έχουν υποστεί κάποιες ζημιές τις οποίες προσπαθούν να τις επαναφέρουν. «Είχαμε ένα πίνακα καταπράσινο και πλέον έχει μείνει το μαύρο με μια μικρή πινελιά πρασίνου που έχει απομείνει» αναφέρει χαρακτηριστικά. Εκτιμώντας την κατάσταση ο κ. Παραδεισιώτης ανέφερε ότι ξεπερνά το 1,5 εκατ. ευρώ μέχρι την τελική εκτίμηση η οποία θα είναι πολύ ψηλότερη. Η εταιρεία δραστηριοποιείται στην περιοχή από το 1976 και μέχρι σήμερα εργοδοτούσε 100 άτομα από τις γύρω κοινότητες. «Δεν υπάρχει πιθανότητα να μετακινηθούμε από την Ορά, είναι η βάση μας, ο χώρος που ξεκινήσαμε και ο χώρος που θέλουμε να συνεχίσουμε να αναπτύσσουμε την εταιρεία» υπογραμμίζει. Όσον αφορά το υποστατικό το οποίο έχει χαθεί, ο κ. Παραδεισιώτης ανέφερε ότι θα βρεθούν εναλλακτικές λύσεις για να καλύψουν την παραγωγή τους αν και θεωρείται δεδομένο ότι κάποια ποσότητα η οποία διοχετεύεται στην αγορά θα επηρεαστεί. Ο κ. Παραδεισιώτης τονίζει την ανάγκη οι παραγωγοί να στηριχθούν άμεσα για να μπορέσει η περιοχή να συνεχίσει και να επιστρέψει στην ανάπτυξη. Γι΄ αυτό αναμένεται να εξετάσουν το επόμενο διάστημα μια καινούργια στρατηγική και πλάνο ανάπτυξης της περιοχής σε συνεργασία με το Πανεπιστήμιο Κύπρου. Στόχος, αναφέρει, είναι να μετατραπεί η Ορά σε ένα πρότυπο ανάπτυξης.

«Σε φυσιολογικές συνθήκες, χωρίς επιστημονικές παρεμβάσεις, θα χρειαστούν τουλάχιστον 10 χρόνια να ανακάμψουν», αναφέρει ο Μιχάλης Αντωνίου.

Χάθηκαν μέλισσες και μέλι

Στην Οδού καταστράφηκαν εκατοντάδες κυψέλες και εγκαταστάσεις παραγωγής μελιού. Μιλώντας στην «Κ» ο Ραφαήλ Χειμώνα, εκ των ιδιοκτητών του μελισσοκομείου Αδελφοί Κ. Χειμώνα Οδού, αναφέρει ότι κάπκαν ζωντανά μελίσσια, ενώ καταστράφηκε ολοσχερώς μελισσοκομικός εξοπλισμός. «Οι καλλιέργειες θα μπορούν να ανακάμψουν τον επόμενο χρόνο, τα θερμοκήπια θα χρειαστούν περισσότερο χρόνο λόγω κόστους ενώ τα μελίσσια για να ξαναδημιουργηθούν και να επανέλθει η παραγωγή θα χρειαστεί πολλά χρόνια, αφού έχει χαθεί η βλάστηση και η ανθοφορία η οποία ήταν η βάση της διατροφής για τις μέλισσες», αναφέρει ο κ. Χειμώνα. Η οικογένεια του έχασε επίσης θερμοκήπια ντομάτας, γεωργικά τρακτέρ, αποθήκες κτλ. Οι ζημιές, ανυπολόγιστες. Μεγάλη ζημιά έχουν υποστεί οι εγκαταστάσεις του μελισσοκομείου «Όρος Μαχαιρά» στην μεταξύ Μελίνης και Οδού περιοχή, που δραστηριοποιείται από το 1983. «Χάθηκαν τα πάντα, χάθηκε το εργοστάσιο, δεν υπάρχει τίποτε, δεν υπάρχει υποδομή για να συνεχίσουμε» αναφέρει ο Νίκος Φιλίππου εκ των ιδιοκτητών της εταιρείας. Έχουν χαθεί περισσότερα από χίλια μελίσσια, 25 τόνοι μέλι το οποίο επρόκειτο να συσκευαστεί και να διατεθεί στις υπεραγορές. Το κόστος υπολογίζεται εκ πρώτης όψεως να κυμαίνεται γύρω στο 1 εκατ. ευρώ.

Η Βασιλική Γη

«Ξεκινήσαμε από το μηδέν πριν από πολλά χρόνια, φτάσαμε στο πικ μας πετυχαίνοντας και εξαγωγές στο εξωτερικό. Πλέον τα πάντα έχουν χαθεί ολοκληρωτικά» αναφέρει ο Αντώνης Κορνιώτης, διευθυντής της εταιρείας Βασιλική Γη, η οποία έχει βραβευτεί στα πρόσφατα βραβεία ποιότητας «Γαστρονόμος». Προέβλεψε τεράστιες οικονομικές επιπτώσεις για τον αγροτικό κόσμο και ευρύτερα της περιοχής. Τόνισε ότι αν δεν στηρίξει άμεσα το κράτος, ο κόσμος θα αρχίσει να φεύγει από την περιοχή. Σε μια πρώτη αποτίμηση της κατάστασης, στο σύνολο οι ζημιές της συνολικής παραγωγής στην Οδού εκτιμάται ότι ανέρχονται γύρω στα 10 εκατομμύρια ευρώ. Έχουν καταστραφεί γεωργικά τρακτέρ, γεννήτριες, θερμοκήπια, η γη. Ακόμα και η παραγωγή που έχει σωθεί, θα καταστραφεί από την έλλειψη νερού άρα και άρδευσης, ως αποτέλεσμα της διακοπής ηλεκτρισμού στην περιοχή. Σημειώνεται ότι έχει διασωθεί η όψιμη καλλιέργεια η οποία αντιστοιχεί στο 30% της συνολικής παραγωγής. Στην Βασιλική Γη εργοδοτούνται συνολικά 270 άτομα, Κύπριοι και ξένοι εργάτες.

ΟΕΒ και ΚΕΒΕ

Στις προεκτάσεις της καταστροφικής πυρκαγιάς στην οικονομία, αλλά και τις οικολογικές συνέπειες αναφέρθηκε ο γενικός διευθυντής της ΟΕΒ Μιχάλης Αντωνίου. Επισήμανε επίσης ότι για να σταθούν ξανά στα πόδια τους οι παραγωγοί, θα πρέπει να γίνουν γρήγορα κινήσεις ώστε να ξεκινήσει άμεσα η διαδικασία της αποκατάστασης και με την χρήση επιστημονικών μεθόδων στο μοντέλο της Ολλανδίας. «Το πρόβλημα είναι πότε θα ξεκινήσουν να έχουν εισόδημα από τις επενδύσεις. Σε φυσιολογικές συνθήκες, χωρίς επιστημονικές παρεμβάσεις, θα θέλουν τουλάχιστον 10 χρόνια», αναφέρει. Τόνισε ότι μόνο με την χρήση καινούργιων τεχνολογιών θα μπορούν οι παραγωγοί να επιστρέψουν στον μισό χρόνο στην αυτάρκεια των οικονομικών εσόδων. Από την πλευρά του ο γ.γ. του ΚΕΒΕ Μάριος Τσιακκής τόνισε ότι οι πληγέντες παραγωγοί και βιοτέχνες πρέπει να στηριχθούν σύντομα και άμεσα από το κράτος ώστε να επανέλθει η παραγωγή. «Ήταν ένα κτύπημα στην προσπάθεια που γίνεται να μειωθεί η αστυφιλία και να κρατηθούν οι μικρές κοινότητες ζωντανές και να ενισχυθούν με οικονομική δραστηριότητα» ανέφερε ο κ. Τσιακκής επισημαίνοντας ότι αν δεν υπάρξει ικανοποιητική στήριξη, ενδεχομένως κάποιοι να εγκαταλείψουν τις περιοχές τους για εξεύρεση εργασίας.

Θέμα ημερών η πρώτη βοήθεια

Σε δηλώσεις του χθες από τις πληγείσες περιοχές, ο Υπουργός Γεωργίας Κώστας Καδής αποκάλυψε το πλάνο στήριξης των επαγγελματιών αγροτών. Είναι τρεις οι κατευθύνσεις που θα κινηθεί η κυβέρνηση, για τους επαγγελματίες αγρότες, οι οποίοι έχουν ανάγκη κάποια άμεση στήριξη για να διορθώσουν λάστιχα, για να καλύψουν κάποιες απώλειες εισοδημάτων που θα είχαν από τις καλλιέργειες τους αν δεν ήταν αυτή η πυρκαγιά», ανέφερε. Η εισήγηση μας, πρόσθεσε, «θα είναι να δοθεί μια εφάπαξ χορηγία άμεσα χωρίς πολλές γραφειοκρατικές διαδικασίες και χωρίς καθυστέρηση ακριβώς για να πάρουν μια ανακούφιση, να σταθούν στα πόδια τους».
Στην συνέχεια, είπε ο κ. Καδής, «δεύτερη κατεύθυνση είναι ένα σχέδιο, το οποίο είναι θεσμοθετημένο, αφορά ζημιές από πυρκαγιά». Θα βγει αύριο, ανακοίνωση από το Τμήμα Γεωργίας με την οποία θα καλούνται οι αγρότες να καταγράψουν τις ζημιές τους, να γίνει η εκτίμηση και ακολούθως να προχωρήσουν οι διαδικασίες αποζημίωσης», πρόσθεσε. Πέραν αυτών, είπε ο Υπουργός Γεωργίας, «η τρίτη κατεύθυνση είναι κάποια θέματα υποδομών που επηρεάζουν τον αγροτικό τομέα, όπως οι υποδομές αρδευτικών τμημάτων να διορθωθούν κι αυτές το συντομότερο δυνατό για να υπάρχει απρόσκοπτη παροχή, του σημαντικότερου θα έλεγα για την γεωργία πόρου, που είναι το νερό». Κληθείς να σχολιάσει ότι οι κάτοικοι στις πληγείσες περιοχές εκφράζουν επιφυλάξεις ως προς την άμεση βοήθεια λόγω των γραφειοκρατικών διαδικασιών που πιθανόν να υπάρξουν, είπε ότι «αυτό το νόημα έχει η πρώτη βοήθεια που θα πάρουν άμεσα οι αγρότες μας χωρίς γραφειοκρατικές διαδικασίες και χωρίς πολλές διαδικασίες».
Από σήμερα ξεκίνησαν να γίνονται δεκτές οι δηλώσεις ζημιάς, για τις ζημιές που προκάλεσε η πυρκαγιά στις κοινότητες Αρακαπά, Επταγώνια, Ακαπνού, Οδού, Ορά, Μελίνης, Συκόπετρας, Αγίων Βαβατσινιάς και Βαβατσινιάς.

Οι επιπτώσεις από την καθυστέρηση μέτρων κατά του ιού

Ανοδική πορεία των κρουσμάτων που ξεπερνούν τα 800 σε ημερήσια βάση - Ενεργοποίηση πρωτοκόλλων

Η αποτελεσματικότητα των μέτρων που λήφθηκαν την περασμένη Παρασκευή, θα φανεί στα μέσα της επόμενης εβδομάδας. Ωστόσο, το ερώτημα που προκύπτει είναι το τι μέλει γενέσθαι στην περίπτωση που συνεχισθεί η άνοδος των κρουσμάτων.

Του **ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΤΟΜΑΡΑ**

Οι επόμενες δέκα μέρες μπορεί να θεωρηθούν ως μια από τις σημαντικότερες περιόδους στον καθημερινό αγώνα για περιορισμό έξαρσης της πανδημίας. Κυβέρνηση και επιδημιολόγοι κάθονται σε αναμμένα κάρβουνα, βλέποντας τα ημερήσια επιδημιολογικά δεδομένα να συνεχίζουν την ανοδική τους πορεία. Μια τάση που, αν και αποτυπώνει την περίοδο πριν τη λήψη των τελευταίων μέτρων, δημιουργεί ένα βασανιστικό περιβάλλον αναμονής έως ότου διαφανεί η αποτελεσματικότητα των μέτρων που λήφθηκαν την περασμένη Παρασκευή. Το σκηνικό αναμένεται να ξεκαθαρίσει από τα μέσα της επόμενης εβδομάδας, όταν τα ημερήσια επιδημιολογικά δεδομένα της περιόδου εκείνης θα αποτυπώνουν την πορεία της επιδημίας

Ο καθηγητής Πέτρος Καραγιάννης δεν θεωρεί απίθανο το σενάριο τα ημερήσια κρούσματα να φθάσουν στα 1000. Στο ερώτημα εάν υπάρχει ανάγκη για νέα μέτρα, ο καθηγητής είπε πως αν παρθούν μέτρα αυτό σημαίνει πως θα κλείσει η οικονομία μέσα στο καλοκαίρι.

των τελευταίων δέκα ημερών. Για την ώρα, κυρίως οι ειδικοί παρακολουθούν με προσοχή τους επιμέρους δείκτες των ημερήσιων δεδομένων σε μια προσπάθεια να παρέμβουν εάν αυτό κριθεί αναγκαίο. Μια τέτοια περίπτωση αφορά την επιδημιολογική εικόνα στην Εθνική Φρουρά, η οποία δείχνει σημάδια επιδείνωσης. Η αύξηση των νέων κρουσμάτων δεν περνά απαρατήρητη και σύμφωνα με πληροφορίες μας, υπάρχει σκέψη για ενεργοποίηση υγειονομικών πρωτοκόλλων του περασμένου καλοκαιριού που αποδείχθηκαν αποτελεσματικά. Εάν και εφόσον κριθεί αναγκαίο τότε θα εφαρμοσθεί η μέθοδος ομαδοποίησης του προσωπικού της ΕΦ στο οποίο θα δίνεται άδεια εκ περιτροπής.

Χάθηκε χρόνος

Με την κυβέρνηση και τους επιδημιολόγους να βρίσκονται σε στάση αναμονής, η τροπή που έχει προσλάβει η πανδημία δημιουργεί νέα ερωτηματικά για την διαχείριση της πανδημίας, κυρίως σε πολιτικό επίπεδο. Ήδη οι φωνές που ακούγονται για την ώρα επιβεβαιώνονται από την πορεία της πανδημίας. Ως καθοριστική χρονική στιγμή για τη συνολική εξέλιξη της πανδημίας υποδεικνύεται η περίοδος μετά το Πάσχα, όταν η θεαματική υποχώρηση των επιδημιολογικών δεικτών προκάλεσε έναν αδικαιολόγητο εφησυχασμό, κάτι που φάνηκε στη συνέχεια και με τα επίπεδα ελέγχων των όποιων υγειονομικών πρωτοκόλλων είχαν παραμείνει σε ισχύ. Ένα άλλο στοιχείο που ενισχύει όσους υποστηρίζουν πως η κυβέρνηση δεν έδειξε αντιστάσεις στις πιέσεις από επαγγελματικές ομάδες, αφορά την κατάργηση των SafePass σε εξωτερικούς χώρους αλλά και το άνοιγμα επαγγελματικών χώρων που ήταν γνωστό ότι θα ήταν σημεία διασποράς του ιού, κυρίως ανάμεσα σε νεαρές ηλικιακές ομάδες του πληθυσμού. Ακόμα και για αυτά τα λιγοστά μέτρα που είχαν παραμείνει σε ισχύ, οι έλεγχοι ήταν σχεδόν ανύπαρκτοι.

Το τελευταίο ζήτημα το οποίο όπως φαίνεται δεν λήφθηκε υπόψη στις χαλαρώσεις, ήταν ο αστάθμητος παράγοντας με τους εμβολιασμούς και το ενδεχόμενο το εμβολιαστικό πρόγραμμα να παρουσιάσει κάμψη. Κάτι που αποδείχθηκε στην πράξη παρά την κάλυψη του στόχου που είχε τεθεί, μέχρι τέλη Ιουνίου, για εμβολιασμό του 65% του πληθυσμού. Η δυστοκία που παρατηρείται σε νεαρές ηλικίες να εμβολιαστούν σε συνδυασμό με την μετάλλαξη Delta του ιού, που αφορά τις ίδιες ηλικίες, λέγεται από τους ειδικούς πως είναι εξίσου σοβαροί παράγοντες που ωθούν σε νέα έξαρση της πανδημίας. Με βάση τα μέτρα που ανακοινώθηκαν την περασμένη Παρασκευή, όχι άμεσα αλλά από την ερχόμενη Παρασκευή, επαναφέρεται η κατοχή SafePass 72 ωρών σε εσωτερικούς και εξωτερικούς χώρους, πέραν των 20 ατόμων (π.χ. χώροι εργασίας, μπαράκια, clubs, γάμοι, πάρτι αποφοίτησης και γενεθλίων, κτλ.). Αν ληφθεί υπόψη το φαινόμενο που παρατηρείται μετά τις χαλαρώσεις της έντονης επιχειρηματικής δραστηριότητας με πλούσιο περιεχόμενο καλλιτεχνών, σε συνδυασμό με τα επίπεδα ελέγχων, εύλογες είναι οι απορίες που προκαλούνται για τις αποφάσεις στις οποίες κατέληξε η κυβέρνηση μετά το τρίτο Lockdown. Όταν ήταν γνωστές μάλιστα και οι προειδοποιήσεις του ECDC για την επιθετική μεταδοτικότητα της μετάλλαξης Delta σε νεαρές ηλικίες.

Η αξιολόγηση

Με βάση την αξιολόγηση των ειδικών τα περισσότερα κρούσματα αφορούν σε ηλικίες κάτω των 40 χρόνων, πολύ περισσότερο κάτω των 25 χρόνων, όπου εντοπίζεται τουλάχιστον το 55% των κρουσμάτων. Αυτό που ανησυχεί περισσότερο τους ειδικούς είναι το αποτύπωμα των νέων κρουσμάτων στο σύστημα υγείας. Ο καθηγητής Πέτρος Καραγιάννης θεωρεί πως ο κίνδυνος αύξησης των νοσηλειών είναι μεγάλος. «Ήδη αρχίσαμε και βλέπουμε μια αύξηση στις νοσηλείες, οι οποίες συγκριτικά με προηγούμενες εξάρσεις εξακολουθούν να είναι σε χαμηλότερα επίπεδα για τον λόγο ότι πρόκειται για νεαρότερα άτομα. Θεωρώ ότι θα αυξηθούν περισσότερο οι νοσηλείες».

Καραγιάννης: Είναι άσχημα τα πράγματα

Ακόμα και στα τελευταία μέτρα που ανακοινώθηκαν, η κυβέρνηση, ορθά, ήλθε και επικρότησε όσους έχουν θωρακιστεί απέναντι στον ιό με εμβόλια, ωστόσο απέφυγε να παρέμβει χειρουργικά και για όσο διάστημα είναι αναγκαίο για χώρους οι οποίοι αποδεδειγμένα τροφοδοτούν την διασπορά του ιού. Το ερώτημα το οποίο τίθενται στην προκειμένη περίπτωση από πολλούς είναι: Τι θα πράξει η κυβέρνηση αν το επόμενο δεκαήμερο δεν παρατηρηθεί ανάκαμψη της έξαρσης και συνεχισθούν οι ημερήσιες αυξήσεις νέων κρουσμάτων; Απάντηση στο ερώτημα έδωσε ο καθηγητής Πέτρος Καραγιάννης. Λαμβάνοντας υπόψη τα 787 κρούσματα της περασμένης Δευτέρας ο καθηγητής προειδοποίησε πως υπάρχει κίνδυνος τα ημερήσια κρούσματα να φθάσουν τα 1000 αφήνοντας ανοιχτό το ενδεχόμενο νέων μέτρων. «Τα πάντα θα εξαρτηθούν από τον αριθμό των νοσηλειών. Αυτή την στιγμή φαίνεται ότι η κατάσταση είναι ελεγχόμενη ακόμα. Έχουμε λίγο περιθώριο ανάσας, από εκεί και πέρα θα πρέπει να το ξανασκεφτούμε για τα μέτρα. Δεν ξέρω τι είδους περιοριστικά μέτρα θα μπορούσαν να μπουν εν μέσω της καλοκαιρινής περιόδου και της τουριστικής κίνησης. Αν μπουν περιοριστικά μέτρα τότε είναι ωσάν να κλείνουμε την οικονομία μας για το υπόλοιπο της σεζόν».

Apple Pay με κάρτες της Τράπεζας Κύπρου

Ασφαλείς και γρήγορες πληρωμές.

Απολαύστε τα οφέλη όλων των καρτών της Τράπεζας Κύπρου εύκολα και γρήγορα, χρησιμοποιώντας iPhone, Apple Watch, iPad και Mac.* Το Apple Pay είναι απλό στη χρήση και συμβατό με τις συσκευές που χρησιμοποιείτε καθημερινά. Τα στοιχεία της κάρτας σας προστατεύονται, αφού δεν αποθηκεύονται στη συσκευή σας ούτε και κοινοποιούνται όταν πληρώνετε.

* Για τη λίστα με τις συμβατές συσκευές με Apple Pay δείτε: support.apple.com/km207105

Τράπεζα Κύπρου | Apple Pay

ΑΠΟΨΗ / *Του* **ΑΝΔΡΕΑ Α. ΑΝΔΡΕΟΥ**

Αλλος ένας καψαλισμένος Ιούλης...

Σχεδόν κάθε χρόνο όλο και κάτι θα προκύψει που θα μας κάνει να μιλούμε για «μαύρους Ιούληδες», που θα θρηνούμε επί ερειπίων, επί σταχτών και θυμάτων, λες και φταίει ο μήνας για την ανευθυνότητα, την προχειρότητα, την επιπολαιότητα, την ασέβεια, την ανοησία και ό,τι άλλο χαρακτηρίζει όλους αυτούς που δεν σκέφτονται και δεν ενεργούν πέραν της περιμέτρου του σωματότυπού τους.

Ο απολογισμός; Τέσσερις συνάνθρωποί μας έχασαν τη ζωή τους – άνθρωποι που ήρθαν στην χώρα μας για να δουλέψουν τίμια για να προσφέρουν στις οικογένειές τους ένα καλύτερο αύριο, 350 κατοικίες καταστράφηκαν ολοσχερώς αφήνοντας τους ιδιοκτήτες τους άστεγους, γεωργοκτηνοτροφικές επιχειρήσεις καταστράφηκαν, πέραν των 3.000 εκταρίων γης, 2.500 εκταρίων δάσους και 2.500 εκταρίων από γεωργικές εκτάσεις έγιναν στάχτη και αποκαΐδια, ενώ δεκάδες χιλιάδες ζώα και πτηνά κάηκαν μην μπορώντας να ξεφύγουν από την πύρινη λαίλαπα. Με δύο λόγια, η μεγαλύτερη καταγεγραμμένη καταστροφή πυρκαγιάς από ανθρώπινη βλακεία στην χώρα μας.

As μην προτρέχουμε να ρίχνουμε πρώτα φταίξιμο στο κράτος και στις υπηρεσίες του. Φταίμε εμείς που ενώ γνωρίζουμε τον κίνδυνο, γνωρίζουμε για τους νόμους

Φταίμε εμείς που ενώ γνωρίζουμε τον κίνδυνο, γνωρίζουμε για τους νόμους, ακούμε τις εκατοντάδες προτροπές και νουθεσίες από τα ΜΜΕ, επιλέγουμε να συμπεριφερόμαστε σαν βλάκες και σαν εγκληματίες.

και τους κανονισμούς απαγόρευσης, ακούμε τις εκατοντάδες προτροπές και νουθεσίες από τα ΜΜΕ, επιλέγουμε να συμπεριφερόμαστε σαν βλάκες και σαν εγκληματίες.

Πέραν της αυστηροποίησης των ποινών έτσι ώστε να καταστούν πραγματικά αποτρεπτικές, θα πρέπει να αυξηθούν και οι έλεγχοι για την πιστή εφαρμογή του νόμου. Όμως δεν φτάνουν μόνο αυτά. Πρέπει η αντίδραση και η δύναμη αναχαίτησης των κρατικών υπηρεσιών να γίνει πιο άμεση και πιο εκτεταμένη.

Όλοι ακούσαμε τα τελευταία εικοσιτετράωρα αξιωματούχους να αναλύουν για το τι έγινε και το τι (δυστυχώς) δεν

Γιατί δεν αποκτήσαμε δικό μας πτητικό σμήνος - μόνιμα εγκατεστημένο - για να μπορούμε να έχουμε άμεση και ευρεία αντίδραση; Δηλαδή είναι τόσο αποτρεπτικό το κόστος όταν αντιπαραβληθεί με την αξία του τι χάνουμε όταν συμβαίνει ένα τέτοιο κακό;

μπόρεσε να γίνει από την τελευταία μεγάλη πυρκαγιά στην περιοχή Σολέας. Σε μεγάλο βαθμό όλα είναι κατανοητά. Εκείνο που εγώ δυσκολεύομαι να καταλάβω είναι γιατί δεν αποκτήσαμε δικό μας πτητικό σμήνος – μόνιμα εγκατεστημένο – για να μπορούμε να έχουμε άμεση και ευρεία αντίδραση. Δηλαδή είναι τόσο αποτρεπτικό το κόστος (αγοράς και συντήρησης) όταν αντιπαραβληθεί με την αξία του τι χάνουμε όταν συμβαίνει ένα τέτοιο κακό As μην είμαστε γελοίοι…

Πέραν τούτου υπάρχει σωρεία μέτρων τόσο δομικών/ οργανωτικών, όσο και επί εδάφους, αλλά και στον αέρα που μπορούμε να λάβουμε για ελαχιστοποίηση του κινδύνου ξεσπάσματος φωτιάς.

Για παράδειγμα, αν αποφασίσουμε να αναδιαρθρώσουμε την τοπική αυτοδιοίκηση, τότε αντί να έχουμε μίζερες κοινοτικές αρχές που δεν έχουν καμία δυνατότητα από μόνες τους, θα έχουμε συνέργειες συμπλεγμάτων από κοινότητες που θα μπορούν να προσφέρουν σωστή ανθρώπινη στελέχωση, απόκτηση και διαχείριση εξοπλισμού που σε τέτοια ενδεχόμενα κρίνεται σωσίβια.

Πολλές φορές τα πράγματα μπορεί να είναι πολύ πιο απλά από όσο φαίνονται. Για παράδειγμα, η μουρμούρα που συχνά ακούγεται πως δεν μπορεί να γίνει ξεχόρτισμα και αποψίλωση σε δύσβατες περιοχές και σε σύνορα ιδιωτικής και δασικής γης, γιατί δεν αντιμετωπίζεται πρακτικά όπως το έλυσαν άλλες κοινωνίες Γιατί δεν δίνονται κίνητρα σε κτηνοτρόφους να έχουν ελεγχόμενα κοπάδια από αιγοπρόβατα σε τέτοιες περιοχές από τον Φεβρουάριο μέχρι και τον Μάιο τα οποία να τρώνε όλα τα χόρτα και να γίνεται έτσι αυτόματα η αποψίλωση Είμαι σίγουρος ότι αν κάτσουμε και σκεφτούμε outside-the-box μπορούμε να βρούμε δεκάδες τρόπους που μπορούν να βελτιώσουν την κατάσταση και να ελαχιστοποιήσουν τους κινδύνους.

Όμως εκείνο στο οποίο ήθελα να σταθώ κλείνοντας, είναι η δυνατότητα εκμετάλλευσης της σύγχρονης τεχνολογίας προς όφελος μας. Επειδή τυχάνει να παρακολουθώ πράγματα ευρύτερου ενδιαφέροντος, είμαι γνώστης του "Project Sky dweller Aero», το οποίο βρίσκεται στα τελικά στάδια εξέλιξης. Πρόκειται για ένα πλήρως αυτόνομο drone το οποίο λειτουργεί μόνο με ηλιακή ενέργεια και μπορεί να πετά από μόνο του σε ύψος μέχρι δέκα χιλιόμετρα για μήνες με πλήρως ελεγχόμενες πτήσεις. Το λογισμικό του και τα μέσα παρακολούθησης του είναι τόσο εξελιγμένα ώστε μέσω διαδικτύου να μπορεί να τροφοδοτεί σε πραγματικό χρόνο εικόνες και στοιχεία στο κέντρο ελέγχου κάτω στο έδαφος. Ίσως πιο σημαντικό είναι το γεγονός ότι οι όποιες καιρικές συνθήκες, τα σύννεφα και ο καπνός δεν το επηρεάζουν από το να «βλέπει» μέσα και κάτω από αυτά. Οι κατασκευαστές του τονίζουν ότι είναι ένα από τα τέλεια εργαλεία για έγκαιρο εντοπισμό εστιών φωτιάς, αλλά και την εξέλιξή τους, έλεγχο συνόρων για παράνομους μετανάστες, έλεγχο θαλάσσιων και εναέριων περιοχών κλπ.

Ίσως θα έπρεπε σαν Δημοκρατία να δούμε ζεστά αυτή τη λύση και να μην κολλήσουμε σε ατέρμονες διαδικασίες, αφού το όφελος είναι πολλαπλάσιο από το κόστος εξασφάλισής του. Επειδή μίλησα ήδη μαζί τους, με δύο τέτοια drones τα οποία θα πετούν εναλλάξ, εμείς σαν χώρα καλύπτουμε όχι μόνο το έδαφος μας, αλλά και την ΑΟΖ μας.

Ο Ανδρέας Α. Ανδρέου, MRICS είναι CEO, APS Andreou Property Strategy - Chartered Surveyors.

Προβληματική η Επιτροπή Παρακολούθησης εκτιμά η ΕΚΤ

Οι θέσεις της για τις κρατικές εγγυήσεις

Του **ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΡΟΥΓΚΑΛΑ**

Η σύσταση της επιτροπής παρακολούθησης για την παροχή δανείων από τις τράπεζες μέσω κρατικής εγγύησης που ήταν απαραίτητη απαίτηση των κομμάτων της αντιπολίτευσης κατά τη ψήφιση του Νόμου, μετατρέπεται και σε αγκάθι στην όλη διαδικασία των περιβόητων «κρατικών εγγυήσεων». Την ίδια ώρα, η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) η οποία απέστειλε τη γνώμη της εντός Ιουνίου και που περιλαμβάνει συγκεκριμένες α-

Ο κ. Ηροδότου, στην επιστολή του προς τον κ. Πετρίδη, προτρέπει να επανεξεταστεί η σύνθεση της Επιτροπής Παρακολούθησης και να προβεί σε τέτοιες εισηγήσεις προς τη Βουλή των Αντιπροσώπων ώστε να διασφαλιστεί η μη συμμετοχή της ΚΤΚ.

ναφορές σε σχέση με την επιτροπή παρακολούθησης και για τον ρόλο της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου (ΚΤΚ), σημειώνει ότι η συμμετοχή των λειτουργών της στην Επιτροπή μπορεί να οδηγήσει σε σύγκρουση συμφερόντων.

Σύμφωνα με εμπιστευτική επιστολή του Διοικητή της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου, Κωνσταντίνου Ηροδότου προς τον Υπουργό Οικονομικών της Κύπρου, Κωνσταντίνο Πετρίδη, αναφέρει πως η ΕΚΤ σημειώνει ότι η Επιτροπή Παρακολούθησης που συστήνεται με το Νόμο επιφορτίζεται πρώτον με τις αρμοδιότητες παρακολούθησης της εφαρμογής των διατάξεων του Νόμου και των διαταγμάτων που εκδίδονται κατ' εξουσιοδότησή του και κατά δεύτερον, του συντονισμού της ορθής και αποτελεσματικής εφαρμογής τους.

Ο Διοικητής επισημαίνει ότι η ΕΚΤ αντιλαμβάνεται ότι ο ρόλος της Επιτροπής Παρακολούθησης, που προνοεί ο Νόμος, συνίσταται κατ' ουσίαν σε ρόλο δημοσιονομικής επίβλεψης. Ειδικότερα για το ρόλο της ΚΤΚ στην εν λόγω Επιτροπή, η ΕΚΤ σημειώνει ότι έλλειψη οποιασδήποτε εντολής ή ρόλου δημοσιονομικής επίβλεψης όσον αφορά την ΚΤΚ, οι λειτουργοί της ΚΤΚ δεν είναι οι πλέον κατάλληλοι για την εκπλήρωση της εντολής αυτής. Παράλληλα, στην επιστολή του ο Διοικητής υπογραμμίζει τη θέση της ΕΚΤ που προαναφέρθηκε, λέγοντας ότι δεδομένου του ρόλου της ΚΤΚ ως αρμόδιας εθνικής αρχής για την προληπτική εποπτεία των πιστωτικών ιδρυμάτων στο πλαίσιο του Ενιαίου Εποπτικού Μηχανισμού (ΕΕΜ), η συμμετοχή των λειτουργών της στην Επιτροπή Παρακολούθησης μπορεί να οδηγήσει σε σύγκρουση συμφερόντων.

«Τούτο αποκτά ιδιαίτερη σημασία όσον αφορά την εξουσία της Επιτροπής Παρακολούθησης να λαμβάνει από αιτούντες, των οποίων το αίτημα για χορήγηση δανείου δεν ικανοποιείται, παράπονα κατά αποφάσεων πιστωτικών ιδρυμάτων τα οποία εποπτεύονται από την ΚΤΚ και την ΕΚΤ στο πλαίσιο του ΕΕΜ. Παρόλο που η Επιτροπή Παρακολούθησης δεν διαθέτει τυπικά τέτοιες εξουσίες, θα πρέπει να διασφαλιστούν στην πράξη η απουσία παρεμβάσεων στις διαδικασίες διαχείρισης του πιστωτικού κινδύνου των πιστωτικών ιδρυμάτων και η αποφυγή συγκρούσεων συμφερόντων όσον αφορά ζητήματα προληπτικής εποπτείας σχετικά με την ανάγκη αποτελεσματικής διαχείρισης του πιστωτικού κινδύνου», σημειώνεται χαρακτηριστικά. Ο κ. Ηροδότου στην επιστολή του προς τον κ. Πετρίδη σημειώνει πως, υπό το φως των πιο πάνω, προτρέπει να επανεξεταστεί η σύνθεση της Επιτροπής Παρακολούθησης και να προβεί σε τέτοιες εισηγήσεις προς τη Βουλή των Αντιπροσώπων ώστε να διασφαλιστεί η μη συμμετοχή της ΚΤΚ.

Με τροπολογία του ΔΗΚΟ, Συμμαχίας Πολιτών, Αλληλεγγύης και Κινήματος Οικολόγων της προηγούμενης Βουλής, αποφασίστηκε ενόψει της ψήφισης του νομοσχεδίου των κρατικών εγγυήσεων να συσταθεί Επιτροπή Παρακολούθησης.

Οριοθέτηση καθηκόντων

Επιπρόσθετα, στη βάση της γνώμης της ΕΚΤ, ο κ. Ηροδότου προτρέπει το ΥΠΟΙΚ να επανεξετάσει τη δυνατότητα καλύτερης οριοθέτησης των καθηκόντων και εξουσιών της Επιτροπής Παρακολούθησης στις πρόνοιες του Νόμου. Όπως καταγράφεται στην γνώμη της ΕΚΤ, πρέπει να διασφαλιστεί στην πράξη η απουσία παρεμβάσεων στις διαδικασίες διαχείρισης του πιστωτικού κινδύνου των πιστωτικών ιδρυμάτων και η αποφυγή συγκρούσεων συμφερόντων όσον αφορά ζητήματα προληπτικής εποπτείας σχετικά με την ανάγκη αποτελεσματικής διαχείρισης του πιστωτικού κινδύνου. Σύμφωνα με την επιστολή Ηροδότου, η ΕΚΤ υπογραμμίζει ότι κάθε ερευνητική ή άλλη εξουσία και κάθε καθήκον που ενδέχεται να ανατεθεί στην Επιτροπή Παρακολούθησης από τον νομοθέτη θα πρέπει να ασκείται αποκλειστικά με σκοπό την εκπλήρωση των καθηκόντων της βάσει του Νόμου και χωρίς να επηρεάζει τα καθήκοντα και τις εξουσίες που αναθέτει στην ΚΤΚ και την ΕΚΤ το δίκαιο της Ένωσης όσον αφορά την προληπτική εποπτεία των πιστωτικών ιδρυμάτων. Επιπρόσθετα, σχετικά με την αρμοδιότητα της Επιτροπής Παρακολούθησης να δέχεται παράπονα από αιτούντες των οποίων το αίτημα για χορήγηση δανείου δεν ικανοποιείται, η ΕΚΤ αντιλαμβάνεται ότι η Επιτροπή Παρακολούθησης θα ενημερώνει απλώς τον Υπουργό Οικονομικών και την οικεία Κοινοβουλευτική Επιτροπή για τη λήψη των εν λόγω παραπόνων, χωρίς να έχει την εξουσία να προβαίνει σε οποιαδήποτε ενέργεια για την επίλυση ή την έκδοση απόφασης επί των διαφορών που ενδεχομένως θα ανακύπτουν από τα εν λόγω παράπονα.

Τέλος, όπως περιγράφει στην επιστολή, ως προς τις επιπτώσεις για τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα της επιβολής διοικητικών προστίμων σε πιστωτικά ιδρύματα και δανειολήπτες από τον Υπουργό Οικονομικών ο Νόμος επιφυλάσσει στην ΚΤΚ συμβουλευτικό ρόλο. Όπως καταγράφεται στην γνώμη της ΕΚΤ, δεδομένου ότι δεν της ανατίθεται κανένα καθήκον πέραν του συμβουλευτικού ρόλου και καθιστά αρμόδιο για τη λήψη αποφάσεων επιβολής προστίμων τον Υπουργό, γίνεται αντιληπτό ότι η ΚΤΚ δεν μπορεί να υπέχει καμία ευθύνη. «Κατά την άποψή μας, σχετική τροποποίηση στον νόμο η οποία να διασαφηνίζει τον περιορισμό της ευθύνης της ΚΤΚ θα παρέχει την απαραίτητη νομική σαφήνεια. Καταλήγοντας, καλούμε το Υπουργείο Οικονομικών, να εξετάσει όλες τις αναφορές της γνώμης της ΕΚΤ, και να προβεί σε εισηγήσεις προς τη Βουλή των Αντιπροσώπων ώστε να διασφαλιστεί η χρηματοπιστωτική σταθερότητα καθώς και η ανεξαρτησία και ακεραιότητα της ΚΤΚ», καταλήγει.

Η απόφαση για ψήφιση

Υπενθυμίζεται πως, με τροπολογία του ΔΗΚΟ, Συμμαχίας Πολιτών, Αλληλεγγύης και Κινήματος Οικολόγων της προηγούμενης Βουλής, αποφασίστηκε ενόψει της ψήφισης του νομοσχεδίου των κρατικών εγγυήσεων να συσταθεί Επιτροπή Παρακολούθησης για την εφαρμογή των διατάξεων του Νόμου και των δυνάμει αυτού εκδιδόμενων Διαταγμάτων και συντονισμού της ορθής και αποτελεσματικής εφαρμογής τους. Η Επιτροπή βάσει της τροπολογίας θα συγκροτείται από τον Γενικό Λογιστή ή τον Βοηθό Γενικό Λογιστή, ο οποίος θα είναι και ως πρόεδρος της Επιτροπής, από λειτουργό του Υπουργείου Οικονομικών που ορίζεται από τον Υπουργό και από δύο λειτουργούς της Κεντρικής Τράπεζας, οι οποίοι ορίζονται από τον Υπουργό ύστερα από σύσταση του Διοικητή της Κεντρικής Τράπεζας, καθώς και από τον Γενικό Ελεγκτή ή εκπρόσωπό του, ο οποίος συμμετέχει ως παρατηρητής.

Σε τεντωμένο σχοινί σχέσεις Ερντογάν - ΕΕ

Ανεβαίνουν οι τόνοι εν όψει της επίσκεψης στις 20 Ιουλίου στα κατεχόμενα - Μεγάλη φιέστα ετοιμάζει η Άγκυρα

Του **ΝΙΚΟΥ ΣΤΕΛΓΙΑ**

«Ο Πρόεδρός μας ενημέρωσε τους βουλευτές μας ότι θα παραστεί στις φετινές τελετές της 20ης Ιουλίου στην Τουρκική Δημοκρατία της Βόρειας Κύπρου. Το Κόμμα Δικαιοσύνης και Ανάπτυξης (ΑΚΡ) θα είναι παρόν στις τελετές της 20ης Ιουλίου με υψηλόβαθμα στελέχη, με την κεντρική εκτελεστική επιτροπή και τους βουλευτές μας. Φέτος θα δείξουμε ότι βρισκόμαστε στο πλευρό των Τουρκοκυπρίων».

Πριν από λίγα εικοσιτετράωρα με την παραπάνω τοποθέτηση, ο εκπρόσωπος του τουρκικού κυβερνώντος κόμματος Ομέρ Τσελίκ ανακοίνωσε τη συμμετοχή του ΑΚΡ στους φετινούς «εορτασμούς» της 20ης Ιουλίου. Ο Πρόεδρος της Τουρκίας, Ταγγίπ Ερντογάν θα σπεύσει στα κατεχόμενα μαζί με τους νομοθέτες του ΑΚΡ για να προβάλει το μήνυμα της λύσης των δυο κρατών, στην οποία επιμένει ο ηγέτης των Τ/κ, Ερσίν Τατάρ, παρά το νέο αδιέξοδο στην πρόσφατη άτυπη διάσκεψη της Γενεύης.

Η δρομολόγηση της νέας επικοινωνιακής φιέστας της Άγκυρας στην Κύπρο, στα πλαίσια της οποίας αναμένονται εξελίξεις στο Βαρώσι και στο «αεροδρόμιο» του Λευκονοίκου, προκαλεί τριγμούς στον άξονα Άγκυρας-Βρυξελλών.

Νέα επικοινωνιακή φιέστα ετοιμάζεται στα κατεχόμενα, στα πλαίσια της οποίας αναμένονται εξελίξεις στο Βαρώσι και στο «αεροδρόμιο» του Λευκονοίκου.

Πυρά Ερντογάν προς Λάιεν

Μαζί με την Λευκωσία, η Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) αναμένει με έντονο προβληματισμό τα μηνύματα που θα στείλει από τα κατεχόμενα ο Ερντογάν στις 20η Ιουλίου. Στην σκιά της πρόσφατης συνόδου κορυφής της ΕΕ, στο επίκεντρο της οποίας βρέθηκαν οι σχέσεις με την Τουρκία, η ΕΕ ζητά από την Άγκυρα να μην ανεβάζει τους τόνους στην Ανατολική Μεσόγειο. Η τουρκική πλευρά «απαντά» στις Βρυξέλλες υπενθυμίζοντας τις δικές της κόκκινες γραμμές στο Κυπριακό και στην ευρύτερη περιοχή.

Οι τελευταίες πληροφορίες από την τουρκική πλευρά δείχνουν ότι παρασκηνιακά στον άξονα Βρυξελλών-Άγκυρας συνεχίζονται οι επαφές για τη διατήρηση του ήρεμου κλίματος σε Αν. Μεσόγειο και Αιγαίο και μετά της 20η Ιουλίου, κατά την διάρκεια του δεύτερου μισού του 2021. Καλά ενημερωμένες πηγές στην τουρκική πρωτεύουσα εκτιμούν ότι μέχρι

Αρνητική απάντηση Ερντογάν στην Ούρσουλα Φον Ντερ Λάιεν για την διατήρηση του ήρεμου κλίματος στην περιοχή.

στιγμής η συγκεκριμένη προσπάθεια δεν έχει θετικό αποτέλεσμα. Και αυτό διότι η Άγκυρα επιμένει στην λύση των δυο κρατών και στις δικές της, «ιδιαίτερες» θέσεις στο ζήτημα της ΑΟΖ.

Την Παρασκευή, ο Ερντογάν έδωσε στην δημοσιότητα λεπτομέρειες από την πρόσφατη επικοινωνία του με την Πρόεδρο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, Ούρσουλα Φον Ντερ Λάιεν. Στην Άγκυρα, έμπειροι αναλυτές θεωρούν ότι αυτή η κίνηση του Τούρκου Προέδρου δεν είναι τυχαία. Εξωτερικεύοντας τον εκνευρισμό του για την ένταση που προκαλεί το Κυπριακό στις σχέσεις της χώρας του με την Δύση, ο Τούρκος Πρόεδρος δίνει πληροφορίες που υπό κανονικές συνθήκες δεν θα έβλεπαν τα φώτα της δημοσιότητας.

Σύμφωνα με τον Ερντογάν, σε πρόσφατη τηλεφωνική επικοινωνία, η Ούρσουλα Φον Ντερ Λάιεντου ζήτησε να μην ανεβάσει τους τόνους κατά την διάρκεια της επίσκεψής του στα κατεχόμενα. Η απάντηση του Ερντογάν σε αυτήν την εισήγηση της Ευρωπαίας πολιτικού ήρθε σε ειρωνικό τόνο: «Εφόσον πρώτα μου υποδείξετε τα μηνύματα που πρέπει να στείλω θα (μπορούσα να) διαβάσω εκεί (στην Κύπρο) το κείμενο (σας)!» Δηλώνοντας ότι η τουρκική πλευρά δεν δέχεται εντολές από το εξωτερικό, ο Ερντογάν ανέφερε επίσης ότι η Τουρκία γνωρίζει τον τρόπο με τον οποίο θα διασφαλιστούν τα τουρκικά συμφέροντα στην Αν. Μεσόγειο.

Στην Άγκυρα, αναλυτές συνδέουν την νέα έκρηξη θυμού του Ερντογάν για το Κυπριακό και τις σχέσεις της χώρας του με την ΕΕ, με δυο εξελίξεις. Πρώτον, η Τουρκία επιμένει στην τροποποίηση της βάσης της λύσης του Κυπριακού προβλήματος.

Στα πλαίσια αυτής της επιμονής η Άγκυρα κλείνει την πόρτα στον διορισμό νέου αντιπροσώπου του Γενικού Γραμματέα του ΟΗΕ για το Κυπριακό και εκπέμπει στην διεθνή κοινότητα το μήνυμα ότι το Κυπριακό μπορεί να επιλυθεί μόνο σε περίπτωση που κατοχυρωθεί η αρχή της κυριαρχικής ισότητας. Δεύτερον, η δρομολόγηση νέων εργασιών στην κυπριακή ΑΟΖ για λογαριασμό της Κυπριακής Δημοκρατίας, προκαλεί εκνευρισμό στην τουρκική πλευρά. Στην Άγκυρα κερδίζει έδαφος όλο και περισσότερο η ιδέα ότι η τουρκική πλευρά καλείται να απαντήσει στις νέες εργασίες με δικά της «αντίμετρα».

«Είμαι εκπρόσωπος της σχολής σκέψης του Ραούφ Ντενκτάς»

Λίγο πριν από την 20η Ιουλίου, αναμένοντας τον Τούρκο Πρόεδρο και την συνοδεία του στα κατεχόμενα, ο Τατάρ επιμένει στην σκληρή ρητορική του για το Κυπριακό. Από την Τουρκία, την οποία επισκέφθηκε τις προηγούμενες ημέρες, ο Τατάρ ξεκαθάρισε τόσο την προσκόλληση της ηγεσίας του στην λύση των δυο κρατών όσο και στην δρομολόγηση του τουρκικού σχεδίου για το Βαρώσι. Στο Ελαζίγ, μιλώντας στον τοπικό τύπο, ο Τατάρ επεσήμανε ότι στις 20 Ιουλίου η τ/κ πλευρά και η Άγκυρα θα εκπέμψουν σημαντικά μηνύματα για το Κυπριακό. Στα πλαίσια αυτής της προειδοποίησης, δήλωσε ότι η λύση των δυο κρατών αποτελεί μονόδρομο για την τουρκική πλευρά. Επισημαίνοντας χαρακτηριστικά ότι ανήκει στην σχολή σκέψης του Ραούφ Ντενκτάς και είναι «εθνικιστής Τούρκος της Κύπρου», ο Τατάρ απέκλεισε για μια ακόμη φορά το ενδεχόμενο της ομοσπονδιακής λύσης με το σκεπτικό ότι οι Τ/κ δεν μπορούν να γίνουν κομμάτι μιας ένωσης, στην οποία δεν θα συμμετάσχει η Τουρκία. «Εμείς οι Τούρκοι εθνικιστές της Κύπρου δεν θα επιτρέψουμε ποτέ την αποκοπή της Κύπρου από την Τουρκία. Πρέπει να συνεχίσουμε να εκπέμπουμε τα σωστά μηνύματα. Όταν εξετάζουμε τις ισορροπίες στην περιοχή, βλέπουμε ότι είμαστε υποχρεωμένοι να συνεργαστούμε (στενά) με την Τουρκία», δήλωσε χαρακτηριστικά ο κ. Τατάρ.

Σημειώνεται ότι ο Τατάρ επέμενε και στην σημασία του τουρκικού σχεδίου για το Βαρώσι τονίζοντας τα εξής: «Η επιστροφή του Βαρωσίου είναι πλέον εκτός ημερήσιας διάταξης. Το Βαρώσι ανήκει στο ΕΒΚΑΦ. Είναι απαράδεκτο να παραμείνει κλειστό για άλλα 46 χρόνια. Στο παρελθόν, ήταν ένας πολύ σημαντικός τουριστικός προορισμός και στην νέα περίοδο, παρά την πανδημία, έχει πολλούς επισκέπτες. Έχει ήδη καταστεί ένα από τα σημαντικότερα αξιοθέατα της ΤΔΒΚ».

ΑΡΘΡΟ

Του **ΓΙΑΝΝΗ ΓΕΩΡΓΟΥΛΑ**

Εμβολιαστείτε!

Θυμόσαστε το καλοκαίρι του 2019 πως το περάσατε; Το πιο πιθανό είναι να το περάσατε μαζί με τους ανθρώπους που αγαπάτε κάνοντας μαζί απλά πράγματα που πλέον φαντάζουν δύσκολα. Μια αγκαλιά, ένα μεγάλο μεσημεριανό τραπέζι με φίλους και συγγενείς, ένα ουζάκι στη θάλασσα με τους παλιούς συμμαθητές ή ένα μεγάλο φιλί στη μαμά και στον μπαμπά! Θυμόσαστε την οικονομία που μετά τις δυσκολίες άρχισε να ξαναπαίρνει τα πάνω της; Ελλάδα και Κύπρος βασιζόμαστε σε μεγάλο βαθμό στον τουρισμό που επηρεάστηκε ίσως περισσότερο από όλους τον τελευταίο ενάμισι χρόνο. Ναι, τόσο έχει περάσει από τότε που μπορούσαμε να κάνουμε όλα τα πιο πάνω που σήμερα φαντάζουν δύσκολα. Αν θέλουμε πραγματικά να ξαναζήσουμε στην κανονικότητα τότε ο εμβολιασμός είναι μονόδρομος. Είναι το δώρο της επιστήμης στην ανθρωπότητα και η μοναδική οδός διαφυγής από τη δυστυχία που έφερε ο κορωνοϊός. Γι' αυτό λοιπόν και σε συγκεκριμένες κατηγορίες επαγγελματιών ο εμβολιασμός θα πρέπει να γίνει υποχρεωτικός. Ειδικά σε όσους έρχονται σε επαφή με πολύ κόσμο. Θα πρέπει επίσης να μπουν περιορισμοί μόνο σε όσους είναι ανεμβολίαστοι εφόσον είναι κατ΄ επιλογήν τους, όπως επίσης θα μπορούσε να μπει ένας φόρος σε ανεμβολίαστους και μόνο, που θα πηγαίνει απευθείας στο σύστημα υγείας για να μπορεί να το υποστηρίξει. Αυτό που πρέπει να καταλάβουν όσοι αρνούνται να κάνουν εμβόλιο είναι ότι το λογαριασμό θα τον πληρώσουν όχι μόνο οι ίδιοι, αλλά και οι επόμενες γενιές, δηλαδή τα παιδιά τους και τα εγγόνια τους. Κάποια στιγμή που θα καταλάβουμε την πραγματική ζημιά από αυτή την πανδημία και ελπίζω να μην είναι αργά. Όσο περισσότερο αργούν να εμβολιαστούν κάποιοι, τόσο μεγαλύτερος θα είναι ο λογαριασμός που θα έρθει γιατί την ίδια ώρα θα μεγαλώνει και η διάρκεια παραμονής του ιού στην κοινωνία με τα γνωστά αποτελέσματα. Οι κατ΄ επιλογήν ανεμβολίαστοι είτε θα πρέπει να βοηθηθούν ώστε να καταλάβουν το όφελος του εμβολιασμού, είτε θα πρέπει να περιοριστούν για να μπορέσει η κοινωνία να προχωρήσει.

Ο κ. Γιάννης Γεωργούλας είναι σύμβουλος Στρατηγικής και Επιχειρήσεων.

ΑΙΓΑΙΟ

Ένα συναρπαστικό ταξίδι στον χρόνο

τόμος Β' Βυζαντινοί χρόνοι

ΚΥΡΙΑΚΗ
11/7

ΜΕ ΤΗΝ «ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ»

Η κόντρα του Ριάντ με τα Εμιράτα εκτοξεύει την τιμή του πετρελαίου

Απέτρεψαν συμφωνία στον ΟΠΕΚ για αύξηση της παραγωγής

Η διπλωματική διαμάχη μεταξύ μακροχρόνιων συμμάχων, των οποίων όμως τα συμφέροντα αποκλίνουν όλο και περισσότερο, αναγκάζει το διεθνές καρτέλ πετρελαίου να διακόψει δύο φορές τις συνομιλίες που άρχισαν την περασμένη εβδομάδα.

Πάνω από τα 75 δολάρια το βαρέλι έκλεισαν την εβδομάδα που μας πέρασε προθεσμιακά συμβόλαια αμερικανικού αργού, καθώς ο ΟΠΕΚ και οι σύμμαχοί του (ΟΠΕΚ+) δεν μπορούν να καταλήξουν σε συμφωνία για την παραγωγή τους. Οι διαπραγματεύσεις συνεχίζονται, ενώ η τιμή του brend αγγίζει τα 76 δολάρια το βαρέλι. Κύριο εμπόδιο έχει σταθεί έως τώρα η αυξανόμενη ένταση ανάμεσα στη Σαουδική Αραβία και τα Εμιράτα. Την Παρασκευή τα περισσότερα μέλη του ΟΠΕΚ συμφώνησαν σε αύξηση της παραγωγής περίπου κατά 2 εκατομμύρια βαρέλια ημερησίως από τον Αύγουστο μέχρι τον Δεκέμβριο του 2021, αλλά και για την παράταση των περικοπών που εφαρμόζονται μέχρι το τέλος του 2022. Ωστόσο, οι ενστάσεις των ΗΑΕ απέτρεψαν την επίτευξη συμφωνίας, όπως δήλωσαν πηγές του Reuters. Η διπλωματική διαμάχη μεταξύ μακροχρόνιων συμμάχων, των οποίων όμως τα συμφέροντα αποκλίνουν όλο και περισσότερο, ανάγκασε το διεθνές καρτέλ πετρελαίου να διακόψει δύο φορές τις συνομιλίες που άρχισαν την περασμένη εβδομάδα. Ο ΟΠΕΚ συζητάει την πολιτική που θα ακολουθήσει όσον αφορά τις περικοπές παραγωγής την υπόλοιπη χρονιά και το 2022, ενώ η λύση στο αδιέξοδο που έχει προκληθεί θα διαμορφώσει την αγορά και τη βιομηχανία το επόμενο έτος.

Η άνοδος των τιμών θα μπορούσε να υπονομεύσει την ανάκαμψη της παγκόσμιας οικονομίας.

Η διαμάχη μεταξύ των δύο βασικών παραγωγών έγινε δημόσια την Κυριακή, με τις δύο χώρες να αποκαλύπτουν τις διαφορές στους τηλεοπτικούς δέκτες.

Το Ριάντ επέμεινε στο σχέδιό του, το οποίο έχει στήριξη από άλλα μέλη του ΟΠΕΚ+, συμπεριλαμβανομένης της Ρωσίας, ότι ο οργανισμός πρέπει να αυξήσει σταδιακά την παραγωγή του τους επόμενους μήνες, καθώς και να παρατείνει την ευρύτερη συμφωνία του μέχρι το τέλος του 2022, για χάρη της σταθερότητας. «Πρέπει να επεκτείνουμε τη συμφωνία», δήλωσε ο υπουργός Ενέργειας της Σαουδικής Αραβίας, πρίγκιπας Αμπντουλαζίζ μπιν Σαλμάν, σε συνέντευξή του στην τηλεόραση του Bloomberg την Κυριακή το βράδυ. Τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα απορρίπτουν την παράταση της υφιστάμενης συμφωνίας, υποστηρίζουν μόνο βραχυπρόθεσμη αύξηση της παραγωγής και απαιτούν καλύτερους όρους για τη χώρα το 2022. «Τα ΗΑΕ υποστηρίζουν την άνευ όρων αύξηση της παραγωγής, την οποία απαιτεί η αγορά», δήλωσε ο Αλ Μαζρουέι, υπουργός Ενέργειας των Εμιράτων μιλώντας νωρίτερα την Κυριακή στην τηλεόραση του Bloomberg. Ωστόσο, η απόφαση παράτασης της συμφωνίας μέχρι το τέλος του 2022 είναι «περιττό να ληφθεί τώρα», είπε. Στο επίκεντρο της διαμάχης είναι το επίπεδο βάσει του οποίου αποφασίζονται οι μειώσεις παραγωγής, με τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα να υποστηρίζουν ότι πρέπει να αξιολογηθεί ξανά. Αναφέρουν ότι το τρέχον επίπεδο, που ανέρχεται σε περίπου 3,2 εκατ. βαρέλια την ημέρα από τον Απρίλιο του 2020, είναι πολύ χαμηλό και θα πρέπει να γίνει ο υπολογισμός ξεκινώντας από τα 3,8 εκατ. βαρέλια την ημέρα σε ό,τι αφορά την επέκταση της συμφωνίας έως το 2022. Υπενθυμίζεται ότι ο ΟΠΕΚ+ συμφώνησε πέρυσι να μειώσει την παραγωγή κατά περίπου 10 εκατ. βαρέλια την ημέρα, με στόχο τη σταδιακή κατάργηση των περιορισμών έως τον Απρίλιο του 2022.

Οπως επισημαίνει το CNBC, αν δεν υπάρξει συμφωνία οι τιμές του πετρελαίου θα μπορούσαν να εκτροχιαστούν, υπονομεύοντας την αδύναμη ανάκαμψη της παγκόσμιας οικονομίας. Δεν μπορεί να αποκλειστεί ένας πόλεμος τιμών, αν και οι αναλυτές δεν θεωρούν πως αυτή είναι η πιθανότερη έκβαση. Σύμφωνα, άλλωστε, με το Bloomberg, η Σαουδική Αραβία και τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα ενέτειναν το αδιέξοδο. Η ένταση έχει επηρεάσει τα περισσότερα ευρωπαϊκά χρηματιστήρια που έχουν στραμμένο το βλέμμα στην κρίσιμη συνεδρίαση του ΟΠΕΚ+, όπου θα συνεχιστεί η συζήτηση σχετικά με την πρόταση για αύξηση της παραγωγής κατά 400.000 βαρέλια ημερησίως μηνιαίως από τον Αύγουστο έως τον Δεκέμβριο. Ζητούμενο της πρότασης είναι να διατεθούν στην αγορά επιπλέον 2 εκατομμύρια βαρέλια αργού ημερησίως για το υπόλοιπο του 2021.

Η άνοδος των τιμών του πετρελαίου θα μπορούσε να οδηγήσει σε νέα κατάρρευση της ζήτησης και να υπονομεύσει την ανάκαμψη, τη στιγμή που οι περισσότερες οικονομίες επαναλειτουργούν μετά την πρόοδο που έχει σημειωθεί στην εμβολιαστική διαδικασία. Πρόκειται για έναν σπάνιο δημόσιο «καβγά» μεταξύ συμμάχων, των οποίων τα εθνικά συμφέροντα έχουν αποκλίνει σημαντικά, επιδρώντας στον καθορισμό της πολιτικής του ΟΠΕΚ και των συμμάχων του σε μια στιγμή που αυξάνεται η ζήτηση για πετρέλαιο, καθώς οι οικονομίες επιχειρούν να ανακάμψουν από την πανδημία.

Αλλά ένα πιο δραματικό σενάριο βρίσκεται επίσης στο τραπέζι και αφορά την ενότητα του ΟΠΕΚ που μπορεί να καταρρεύσει εντελώς αφήνοντας το παιχνίδι χωρίς κανόνες για όλους, ενδεχόμενο που θα οδηγούσε τις τιμές σε κατάρρευση επαναλαμβάνοντας το σκηνικό του 2020.

Τότε επρόκειτο για μια διαφωνία μεταξύ της Σαουδικής Αραβίας και της Ρωσίας που πυροδότησε έναν πόλεμο τιμών. Μήνες μετά τον πόλεμο των τιμών που έληξε με ανακωχή, τα ΗΑΕ αναστάτωσαν την αγορά και πάλι με την ιδέα να αποχωρήσουν από το καρτέλ.

Αντιδρώντας στην έλλειψη της ζήτησης πετρελαίου που προκάλεσε η πανδημία COVID-19, ο ΟΠΕΚ+ συμφώνησε την προηγούμενη χρονιά να μειώσει την παραγωγή κατά περίπου 10 εκατομμύρια βαρέλια πετρελαίου την ημέρα από τον Μάιο του 2020, με σχέδια για τη σταδιακή κατάργηση των περιορισμών μέχρι το τέλος Απριλίου 2022. Οι μειώσεις τώρα βρίσκονται περίπου στα 5,8 εκατομμύρια βαρέλια ημερησίως.

Στροφή στις online πωλήσεις και άλμα στις εξαγωγές προϊόντων στην Ιταλία

Μια σημαντική αύξηση των εξαγωγών της σε προϊόντα δίνει νέα ώθηση στην οικονομία της Ιταλίας. Σε μεγάλο βαθμό οφείλεται στην αποφασιστικότητα που έδειξαν ακόμη και πλικιωμένοι έμποροι οι οποίοι διατηρούσαν μικρά καταστήματα από τη δεκαετία του 1970. Οταν η πανδημία τους ανάγκασε να κατεβάσουν τα ρολά τους χωρίς να ξέρουν πότε θα τα ξανανοίξουν, κατάλαβαν ότι μοναδικός τρόπος για να επιβιώσουν ήταν να στραφούν στις πωλήσεις online. Και το κατάφεραν, αν και πολλοί από αυτούς ήταν στα πρόθυρα της συνταξιοδότησης.

Οι εξαγωγές προϊόντων της Ιταλίας έχουν σημειώσει συνολικά αύξηση 6% από τον Ιανουάριο μέχρι τον Απρίλιο. Είναι το υψηλότερο ποσοστό μεταξύ των μεγαλύτερων οικονομιών της Ευρωζώνης και θεαματικό αν συγκριθεί με την αύξηση μόλις 1% που σημείωσαν το ίδιο διάστημα οι εξαγωγές της Γαλλίας και της Γερμανίας. Το αποτέλεσμα ήταν η διεύρυνση που έχει σημειώσει το εμπορικό πλεόνασμα της Ιταλίας από την αρχή της πανδημίας.

Εχουν σημειώσει συνολικά αύξηση 6% από τον Ιανουάριο μέχρι τον Απρίλιο.

Οι online λιανικές πωλήσεις σημείωσαν αύξηση πάνω από 50% τον Ιανουάριο του περασμένου έτους, υπερβαίνοντας αισθητά τον μέσο όρο της Ευρωζώνης που ήταν 42%. Η Ιταλία ήταν, όμως, η χώρα της Ευρωζώνης που είχε μείνει πίσω στην ψηφιακή τεχνολογία. Το 2015, ακριβώς ένα χρόνο προτού υιοθετήσει η Ρώμη το σχέδιό της να αυξήσει τις επενδύσεις στην τεχνολογία, ούτε μία στις 10 μικρομεσαίες επιχειρήσεις της Ιταλίας δεν προσέφερε τα προϊόντα της online, δηλαδή περίπου το ήμισυ από τον μέσο όρο της Ευρωζώνης. Το ποσοστό αυτό έχει τώρα βελτιωθεί κατά 6 εκατοστιαίες μονάδες, αλλά και πάλι η μεγάλη πλειονότητα των επιχειρήσεων λιανικών πωλήσεων παραμένει χωρίς online δραστηριότητα. Ετσι η παραγωγικότητα των ιταλικών επιχειρήσεων όχι μόνο δεν επλήγη από την κρίση, αλλά ενισχύθηκε σε πραγματικούς όρους. Μιλώντας στους Financial Times για το θέμα, ο Αντρέα Μπάσο, διευθυντής πωλήσεως στην Aptos Italy που προμηθεύει με τεχνολογία τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις, τόνισε πως πολλές επιχειρήσεις αντιμετώπισαν «άκρως περιοριστικές συνθήκες» στη διάρκεια της πανδημίας και έτσι «αναγκάστηκαν να επινοήσουν δημιουργικές λύσεις που επιτάχυναν τη διαδικασία της ψηφιοποίησης».

Ο πρωθυπουργός της χώρας Μάριο Ντράγκι χαρακτήρισε την ψηφιοποίηση «προτεραιότητα υπέρτατης σημασίας» για να μειωθεί η κοινωνικοοικονομική ανισότητα στη χώρα, αλλά και να μπορέσει να ανακάμψει η οικονομία της από την κρίση της πανδημίας.

Οπως τονίζει ο ίδιος, «ειδικότερα οι πολύ μικρές επιχειρήσεις συνειδητοποίησαν τη σημασία που θα είχε μια ακαριαία αντίδρασή τους εφόσον ήθελαν να ανταγωνιστούν». Ο Ντάριο Καρόζι, επικεφαλής της εταιρείας Mondo Convenienza που σχεδιάζει και πουλάει έπιπλα, ανέφερε στη βρετανική εφημερίδα πως η επένδυσή του στον ψηφιακό του βραχίονα ήταν αυτή που κράτησε τον κύκλο εργασιών της εταιρείας στο 70% του συνήθους επιπέδου της, ακόμη και στη χειρότερη φάση της πανδημίας. Η ψηφιοποίηση και η καινοτομία βρίσκονται, άλλωστε, στον πυρήνα του φιλόδοξου μεταρρυθμιστικού προγράμματος της Ιταλίας για τη μετά την πανδημία περίοδο.

Ο πρωθυπουργός της χώρας Μάριο Ντράγκι ανέλαβε στις αρχές του έτους με την υπόσχεση ριζικής αναμόρφωσης της αναχρονιστικής γραφειοκρατίας της Ιταλίας, καθώς και του απαρχαιωμένου νομικού της συστήματος. Σχεδιάζει μάλιστα να χρησιμοποιήσει για την ψηφιοποίηση της οικονομίας αλλά και για έργα υποδομής, για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής και για σχέδια προστασίας του περιβάλλοντος, και τέλος για την παιδεία και την υγεία τα 205 δισ. ευρώ που αναλογούν στη Ρώμη από το Ταμείο Ανάκαμψης. Σε πρόσφατη ομιλία του χαρακτήρισε την ψηφιοποίηση «προτεραιότητα υπέρτατης σημασίας» προκειμένου να μειωθεί η κοινωνικοοικονομική ανισότητα στη χώρα αλλά και να μπορέσει να ανακάμψει η οικονομία της από την κρίση της πανδημίας.

Σε υψηλό δύο ετών ο πληθωρισμός στην Τουρκία

Καλπάζει ο πληθωρισμός στην Τουρκία, φθάνοντας σε υψηλό δύο ετών τον προηγούμενο μήνα, δηλαδή τον Ιούνιο. Σύμφωνα με δημοσίευμα του Reuters, ο πληθωρισμός στη χώρα κυμάνθηκε τον προηγούμενο μήνα στο 17,53%, ξεπερνώντας τις εκτιμήσεις για πληθωρισμό κοντά στο 17%. Αυτή η εξέλιξη αναμένεται να καθυστερήσει κάποια ενδεχόμενη μείωση των επιτοκίων, οδηγώντας σε αναθεώρηση και των προβλέψεων που έχουν ήδη κάνει τράπεζες της Γουόλ Στριτ για την πορεία του πληθωρισμού στην Τουρκία. Σε μηνιαία βάση ο δείκτης τιμών καταναλωτή κινήθηκε σε υψηλότερα επίπεδα, σύμφωνα με τη στατιστική υπηρεσία της Τουρκίας, σημειώνοντας άνοδο 1,94%, όταν εκτίμηση του Reuters μιλούσε για αύξηση 1,5%. Τα τελευταία τέσσερα χρόνια ο πληθωρισμός στην Τουρκία κινείται σε διψήφια ποσοστά, ενώ η αξία της τουρκικής λίρας έχει υποχωρήσει σημαντικά. Μάλιστα, ο πληθωρισμός σε προϊόντα πρώτης ανάγκης, όπως τα τρόφιμα, αυξήθηκε κατά 20% σε σχέση με την προηγούμενη χρονιά.

Τα πρόσφατα στοιχεία οδήγησαν την Goldman Sachs να αναθεωρήσει προς τα πάνω τις προβλέψεις της για τα επίπεδα του πληθωρισμού σε ετήσια βάση, στο 16% από 15,5% νωρίτερα. Από την πλευρά της η Barclays εκτιμά πλέον πως αυτός θα διαμορφωθεί στο 14,8% από 13,8% που είχε αρχικά προβλέψει. Σε σημείωμά της η Goldman Sachs επεσήμανε πως η κεντρική τράπεζα θα είναι ικανή να μειώσει τα επιτόκια αργά κατά το τέταρτο τρίμηνο του τρέχοντος έτους. Από την πλευρά της, η αμερικανική τράπεζα Citigroup ανέφερε πως δεν αναμένει μέσα στη χρονιά μια περαιτέρω μείωση των επιτοκίων δανεισμού. Αξίζει να αναφερθεί ότι τον Μάιο ο πληθωρισμός σημείωσε μια απροσδόκητη πτώση στο 16,59%, καθώς η άνοδος των τιμών καθυστέρησε λόγω και της επιβολής περιοριστικών μέτρων για τη συγκράτηση της πανδημίας του κορωνοϊού. Ανεξάρτητα όμως από τον Μάιο, ο πληθωρισμός στην Τουρκία είχε λάβει καλπάζουσα τάση ήδη από τον προηγούμενο Σεπτέμβριο, παρά τις προσπάθειες για την εφαρμογή μιας πιο περιοριστικής νομισματικής πολιτικής εκείνο τον μήνα. Σύμφωνα με τα στοιχεία, το κόστος των μεταφορών αυξήθηκε πάνω από 26% τον Ιούνιο, λόγω και των υψηλών τιμών ενέργειας, ενώ τα είδη που αγοράζουν τα νοικοκυριά σημείωσαν περίπου αντίστοιχη άνοδο. Νωρίτερα την Παρασκευή ο διοικητής της κεντρικής τράπεζας της Τουρκίας, Σαχάπ Καβτσιόγλου, ανέφερε πως ο πληθωρισμός τον τρέχοντα αλλά και τον επόμενο μήνα ενδέχεται να κινηθεί πιο υψηλά από τις αρχικές εκτιμήσεις, ωστόσο, σύμφωνα με πηγές που επικαλείται το Reuters, η ανοδική τάση του πληθωρισμού αυτούς τους μήνες δεν θα επηρεάσει την πρόβλεψη για πληθωρισμό στο 12,2%. Επίσης αναφέρθηκε ότι ο κ. Καβτσιόγλου και η κεντρική τράπεζα αναμένουν πως ο πληθωρισμός θα σημειώσει σημαντική πτώση το αργότερο στην αρχή του τέταρτου τριμήνου.

Ο πληθωρισμός σε προϊόντα πρώτης ανάγκης, όπως τα τρόφιμα, αυξήθηκε κατά 20% σε σχέση με την προηγούμενη χρονιά.

Ελλειψη προσωπικού στην εστίαση και τον τουρισμό

Μπορεί οι περιορισμοί να αίρονται σιγά σιγά, δίνοντας τη δυνατότητα στα εστιατόρια και στα ξενοδοχεία να ανοίξουν και πάλι τις πόρτες τους για το κοινό, ωστόσο πολλά κράτη έχουν έρθει αντιμέτωπα με το εξής πρόβλημα: την έλλειψη προσωπικού. Ανάμεσα σε αυτά και η Γερμανία.

Σύμφωνα με την Deutsche Welle, φέτος το καλοκαίρι θα έπρεπε τα εξωτερικά τραπέζια να είναι γεμάτα και τα ξενοδοχεία υπερπλήρη, αλλά η εικόνα είναι διαφορετική. Σε μεγάλο βαθμό αυτό οφείλεται στη δυσκολία να απασχολήσουν βοηθητικό προσωπικό. Σύμφωνα με την Ενωση Γαστρονόμων και Ξενοδόχων Γερμανίας (Dehoga), ιδιαίτερα έντονες είναι οι ελλείψεις σε άτομα που θα απασχολούνταν ως σερβιτόροι.

Βάσει στοιχείων της Dehoga, το 40% των εργαζομένων στους κλάδους αυτούς αλλάζει επάγγελμα. Ειδικότερα, κατά τη διάρκεια της πανδημίας πολλές επιχειρήσεις προσπάθησαν «με όλη τη δύναμή τους», όπως αναφέρει η Dehoga, να κρατήσουν το προσωπικό που απασχολούσαν και προ πανδημίας, ενώ γύρω στο 23% έπρεπε να προχωρήσει σε απολύσεις. Οπως αναφέρει η Ινγκριντ Χάρτγκες, επικεφαλής της Dehoga, προϋπόθεση για μια κανονική επιστροφή του κλάδου στους παλιούς ρυθμούς θα ήταν να παραμείνουν τα πάντα ανοιχτά. Ωστόσο, παραμένει ο προβληματισμός για το ζήτημα της εύρεσης προσωπικού, κάτι που για πολλούς δεν είναι ένα παροδικό φαινόμενο. Οπως παρατηρούν ειδικοί, δεν πρόκειται μόνο για δυσκολία στην εύρεση εποχικού προσωπικού, αλλά και στην προσέλκυση μόνιμων εργαζομένων στην εστίαση και στη φιλοξενία. Πρόκειται περισσότερο για ένα παλιό, διαρθρωτικό πρόβλημα, το οποίο ο κορωνοϊός απλώς επιδείνωσε. Σύμφωνα με έρευνα που εκπόνησε το Γερμανικό Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο και επικαλείται η DW, για το πρώτο διάστημα του φετινού καλοκαιριού, το 48% των ερωτηθέντων από τον χώρο της γαστρονομίας θεωρεί την έλλειψη προσωπικού σοβαρό κίνδυνο για τις επιχειρήσεις, ποσοστό τριπλάσιο σε σχέση με πέρυσι (17%).

Αντίστοιχες δυσκολίες έχουν και οι αμερικανικές επιχειρήσεις. Οι εταιρείες του τομέα της μεταποίησης, τα εστιατόρια και οι κατασκευαστικές αγωνίζονται να βρουν ανθρώπους για να προσλάβουν. Οι σχετικές δημοσκοπήσεις μεταξύ ανέργων, τις οποίες επικαλείται σχετικό ρεπορτάζ της εφημερίδας Wall Street Journal, καταδεικνύουν πως εκατομμύρια πολίτες της υπερδύναμης αποφεύγουν τους χώρους εργασίας από τον φόβο μήπως μολυνθούν με κορωνοϊό. Πολλές επιχειρήσεις άνοιξαν, άλλωστε, προτού δοθεί το πράσινο φως για να λειτουργήσουν τα σχολεία, με αποτέλεσμα να μην έχουν οι γονείς πού να αφήσουν τα παιδιά τους και να αναγκάζονται να παραμένουν σπίτι. Η αμερικανική εφημερίδα διαπιστώνει επίσης πως δεν είναι λίγοι όσοι εισπράττουν επιδόματα ανεργίας που υπερβαίνουν τις όποιες αποδοχές θα είχαν αν έβρισκαν δουλειά. Και βέβαια ορισμένοι άνεργοι δεν έχουν τις δεξιότητες που απαιτούνται για τις κενές θέσεις εργασίας ή δεν θέλουν να αλλάξουν είδος επαγγέλματος.

Οι ελλείψεις αυτές στην αγορά εργασίας μπορούν να αποτελέσουν τροχοπέδη στην ανάκαμψη, παρά τη μεγάλη δυναμική της. Ορισμένες επιχειρήσεις αναγκάζονται να μειώσουν την παραγωγή τους ή να τη διακόψουν ή ακόμα και να χάσουν ευκαιρίες, αποφεύγοντας για παράδειγμα να υποβάλουν αίτηση για την ανάληψη κάποιου έργου. Αλλες παραδίδουν ανταλλακτικά ή τμήματα προϊόντων με πιο αργούς ρυθμούς από το σύνηθες και κάποια εστιατόρια αναγκάζονται να κρατήσουν κλειστή μια πτέρυγά τους. Ολα αυτά αναμφίβολα επιβραδύνουν τον ρυθμό της ανάκαμψης. Κάποιες άλλες επιχειρήσεις, βέβαια, δοκιμάζουν την αντίθετη συνταγή, προσφέροντας υψηλότερους μισθούς για να προσελκύσουν υπαλλήλους. Η τακτική αυτή, όμως, ενδέχεται να οδηγήσει σε άνοδο των τιμών για την πελατεία τους ή να συρρικνώσει τα περιθώρια κέρδους για τις ίδιες.

ΑΝΑΛΥΣΗ

Το 20% των νέων στις ΗΠΑ ούτε δουλεύει ούτε σπουδάζει

Της **AUGUSTA SARAIVA / BLOOMBERG**

Περίπου ένας στους πέντε νεαρούς ενηλίκους σήμερα στις Ηνωμένες Πολιτείες φαίνεται πως ούτε εργάζεται ούτε σπουδάζει, τουλάχιστον για τα δεδομένα του πρώτου τριμήνου του έτους, ενώ ειδικά οι Αφροαμερικανοί και οι Λατινοαμερικανοί παραμένουν ανενεργοί σε δυσανάλογα υψηλά ποσοστά.

Την περίοδο αυτή, δηλαδή από τον Ιανουάριο έως τον Μάρτιο, σχεδόν 3,8 εκατομμύρια Αμερικανοί και Αμερικανίδες ηλικίας 20 έως 24 ετών δεν απασχολούνται, δεν εκπαιδεύονται, ούτε συμμετέχουν σε προγράμματα επαγγελματικής κατάρτισης (ποσοστό NEET, όπως είναι γνωστό), βάσει των στοιχείων που έχει συγκεντρώσει το Κέντρο Οικονομικής Πολιτικής και Ερευνας.

Σε σύγκριση με την ίδια περίοδο πριν από ένα χρόνο, πρόκειται για μια αύξηση κατά 740.000 άτομα, ήτοι ποσοστό 24%, προτού δηλαδή πολλοί από τους νέους χάσουν τη δουλειά τους λόγω πανδημίας ή αποφασίσουν να μην εγγραφούν στο πανεπιστήμιο, όταν αυτά έκλεισαν για λόγους ασφαλείας της δημόσιας υγείας. Πάντως, η μη απασχολούμενη ή σπουδάζουσα νεολαία αποτελεί ένα ανησυχητικό σημάδι για το μέλλον της οικονομίας – και αυτό γιατί χωρίς να συμμετέχουν σε μία από αυτές τις διαδικασίες δεν αποκτούν τις αναγκαίες επαγγελματικές δεξιότητες. Συν τοις άλλοις, τα υψηλά ποσοστά NEET δημιουργούν ευνοϊκές συνθήκες για να εκδηλωθεί κοινωνική δυσαρέσκεια και να προκύψουν ταραχές.

Η αύξηση, η οποία παρατηρήθηκε την περίοδο Ιανουαρίου - Μαρτίου, φαίνεται πως οφείλεται κυρίως στην ανεργία, ενώ η φοίτηση στα ανώτερα εκπαιδευτικά ιδρύματα παρουσίασε συγκρατημένη τόνωση, καθώς άρχισαν και πάλι αυτά να λειτουργούν, σύμφωνα με τη σχετική έρευνα του Κέντρου Οικονομικής Πολιτικής και Ερευνας. Η ανεργία των νέων στις Ηνωμένες Πολιτείες εξακολουθεί να είναι διψήφια.

Οπως επισημαίνει μία εκ των συντακτών, η Σίμραν Κάλκατ, «οι τρέχουσες και συνεχιζόμενες προσπάθειες για τη στήριξη της οικονομίας θα πρέπει να στοχεύσουν περισσότερο στο να εξασφαλίσουν πως οι νεαροί ενήλικοι στη διαφοροποιημένη εργατική τάξη του σήμερα μπορούν να βελτιώσουν τις μακροπρόθεσμες προοπτικές τους στην αγορά εργασίας και να ευημερήσουν στα χρόνια που έρχονται». Θα πρέπει να επισημανθεί ότι το ποσοστό NEET στις ΗΠΑ δείχνει να έχει αποκλιμακωθεί από την εκτίναξη που είχε εμφανίσει τον Απρίλιο πέρυσι. Η πρόοδος, ωστόσο, που σημειώνεται στο να αμβλυνθούν οι φυλετικές ανισότητες δεν είναι ομοιογενής.

Σχεδόν το ένα τέταρτο των Αφροαμερικανών νεαρής ηλικίας παρέμενε άεργο το τρίμηνο Ιανουαρίου - Μαρτίου εν συγκρίσει με το 20,9% της αντίστοιχης περιόδου του 2020. Στην περίπτωση των Λατινοαμερικανών και των Λατινοαμερικανίδων στη συγκεκριμένη ηλικιακή ομάδα το ποσοστό NEET (όσων νέων δεν εργάζονται ούτε σπουδάζουν ούτε λαμβάνουν επαγγελματική κατάρτιση) ήταν λίγο μικρότερο του 20%, όταν για τους λευκούς αντιστοίχως διαμορφωνόταν στο σχεδόν 16%.

Είναι σημαντικό να υπογραμμιστεί ότι συμβαίνει το εξής: για πρώτη φορά στην ιστορία της χώρας τον μήνα Μάιο ο δείκτης ανεργίας των εφήβων ήταν χαμηλότερος από εκείνον για την ηλικιακή ομάδα 20-24 ετών. Παρά ταύτα, η ανεργία για όσους βρίσκονται στην ηλικία των 20 -24 ετών έχει δείξει βελτίωση το τελευταίο εξάμηνο στο 10,1% από το 10,7% προηγουμένως. Τα στοιχεία, που αναμένονται σχετικά με την απασχόληση, θα παράσχουν πληροφορίες σχετικά με το εάν οι πολιτείες, ολοκληρώνοντας τα επιδοματικά τους προγράμματα λόγω πανδημίας, θα δώσουν κίνητρα στους νέους ανθρώπους να επιστρέψουν στην παραγωγική διαδικασία. Επιπλέον, θα φανεί εάν έχουν δημιουργηθεί πιο πολλές ευκαιρίες στις χαμηλά αμειβόμενες θέσεις εργασίας στον κλάδο παροχής υπηρεσιών, εκεί όπου οι νέοι αρέσκονται να κάνουν αιτήσεις για να προσληφθούν.

Κέρδη για funds και επενδυτές από το ράλι στις τιμές πρώτων υλών

Ο δείκτης Εμπορευμάτων αυξήθηκε κατά 78% σε σχέση με τον Μάρτιο του 2020

Του **JAVIER BLAS / BLOOMBERG**

Η συνεχιζόμενη άνοδος των εμπορευμάτων, η ταχύτητα με την οποία σημειώνεται αλλά και το βάθος της ανόδου, που αφορά δεκάδες πρώτες ύλες από τα φυτικά έλαια μέχρι τον λιθάνθρακα, έχουν προκαλέσει έντονο προβληματισμό. Οικονομολόγοι και παράγοντες της αγοράς μιλούν για έναν νέο κύκλο ανόδου, ανάλογο εκείνου που άρχισε πριν από σχεδόν δύο δεκαετίες, όταν η ραγδαία εκβιομηχάνιση της Κίνας άλλαξε τη δομή της παγκόσμιας οικονομίας.

Η άνοδος έχει οδηγήσει πολλά funds σε σημαντικά κέρδη φέτος, καθώς οι πρώτες ύλες από τον χάλυβα μέχρι τη σόγια

Εως τώρα οι επιχειρήσεις απορροφούν την άνοδο του κόστους, αλλά αργά ή γρήγορα οι καταναλωτές θα πληρώσουν αυτήν την αύξηση.

έχουν εκτιναχθεί στα ύψη. Από τα συνταξιοδοτικά ταμεία μέχρι τους διαπραγματευτές εμπορευμάτων, κερδίζουν όλοι όσοι επένδυσαν στα εμπορεύματα. Το ερώτημα είναι κατά πόσον πρόκειται για ένα παροδικό άλμα μετά την πανδημία ή σηματοδοτεί μια μακροπρόθεσμη μεταβολή στη δομή της παγκόσμιας οικονομίας. Ιδρυτές των funds δηλώνουν βέβαιοι ότι «βρισκόμαστε ενώπιον ενός διαρθρωτικού σοκ πληθωρισμού» και προσθέτουν πως «υπάρχει μεγάλη ζήτηση και όλοι τα θέλουν όλα τώρα και αμέσως».

Η άνοδος των εμπορευμάτων προβληματίζει τις κεντρικές τράπεζες για τον κίνδυνο του πληθωρισμού τόσο όσο τις προβληματίζε μόνο τα χρόνια πριν από την παγκόσμια χρηματοπιστωτική κρίση. Αυτό το ράλι θα έχει πολιτικό αντίκτυπο, άλλωστε, δεδομένου ότι το πετρέλαιο έχει επανέλθει στα 75 δολάρια το βαρέλι, με

Η τιμή του Brent έχει σημειώσει άνοδο 45% φέτος και οι διαπραγματευτές, όπως και οι αναλυτές των αμερικανικών τραπεζών στη Wall Street, μιλούν ξανά για το ενδεχόμενο να υπερβούν οι τιμές του «μαύρου χρυσού» τα 100 δολάρια το βαρέλι για πρώτη φορά μετά το 2014.

αποτέλεσμα να έχει ενισχυθεί και πάλι η θέση της Σαουδικής Αραβίας και της Ρωσίας στην αγορά ενέργειας. Αυτό αποτελεί ολική επαναφορά από τις αρνητικές τιμές στις οποίες είχαν διολισθήσει οι τιμές του πετρελαίου εδώ και περισσότερο από έναν χρόνο κατά το πρώτο κύμα της πανδημίας. Η εκρηκτική άνοδος είναι, πάντως, ανεπιθύμητη για τους πολιτικούς ταγούς που προσπαθούν να αντιμετωπίσουν την κλιματική αλλαγή, καθώς καθιστά πολύ πιο δαπανηρή τη μεταστροφή της οικονομία στην πράσινη ανάπτυξη.

Το πρόβλημα είναι οξύτατο για την Κίνα που εισάγει μεγάλο όγκο πρώτων υλών για να προμηθεύσει τα εκατομμύρια των εργοστασίων της και την πυρετώδη οικοδομική της δραστηριότητα. Το Πεκίνο προσπάθησε να συμπιέσει τις τιμές απειλώντας να συντρίψει τους κερδοσκόπους και να ρίξει στην αγορά τα στρατηγικά της αποθέματα.

Οι απειλές απέδωσαν μέχρις ενός σημείου, καθώς ο χαλκός υποχώρησε στα επίπεδα που βρισκόταν πριν από την άνοδο που σημείωσε φέτος.

Ωστόσο, οι τιμές σε όλο το φάσμα των εμπορευμάτων παρέμειναν σε υψηλά επίπεδα: το σιδηρομετάλλευμα παραμένει κοντά σε επίπεδα-ρεκόρ, οι τιμές του χάλυβα στις ΗΠΑ έχουν τριπλασιαστεί στη διάρκεια του έτους, ο λιθάνθρακας βρίσκεται στα υψηλά 13 ετών και οι τιμές του φυσικού αερίου πετάνε. Ακόμη και μετά την ελαφρά υποχώρηση, ο δείκτης τιμών των Εμπορευμάτων του Bloomberg, που παρακολουθεί τις τιμές 22 πρώτων υλών, έχει σημειώσει άνοδο 78% σε σύγκριση με τον Μάρτιο του 2020, όταν η πανδημία προκάλεσε πτώση. Σε ό,τι αφορά δε το αργό, το πιο κρίσιμο εμπόρευμα για την παγκόσμια οικονομία, εξακολουθεί να κινείται ανοδικά όσο ο κόσμος αφήνει πίσω του τα lockdowns και η συμμαχία του ΟΠΕΚ με τη Ρωσία μειώνει και πάλι την παραγωγή. Η τιμή του Brent έχει σημειώσει άνοδο 45% φέτος και οι διαπραγματευτές, όπως και οι αναλυτές των αμερικανικών τραπεζών στη Wall Street, μιλούν ξανά για το ενδεχόμενο να υπερβούν οι τιμές του «μαύρου χρυσού» τα 100 δολάρια το βαρέλι για πρώτη φορά μετά το 2014.

Για τους καταναλωτές, όμως, η άνοδος των εμπορευμάτων φέρνει μαζί τις θλιβερές αναμνήσεις του πληθωρισμού. Εως τώρα οι επιχειρήσεις απορροφούν την άνοδο του κόστους, με αποτέλεσμα οι τιμές παραγωγού να βρίσκονται στα υψηλότερα επίπεδα των τελευταίων 10 και πλέον χρόνων σε ορισμένες χώρες, συμπεριλαμβανομένης της Κίνας. Και βέβαια αργά ή γρήγορα οι καταναλωτές θα πληρώσουν αυτήν την άνοδο. Ηδη έχουν ανακοινώσει ότι σχεδιάζουν να αυξήσουν τις τιμές τους σειρά ομίλων καταναλωτικών ειδών, από τη Unilever μέχρι την Procter & Gamble.

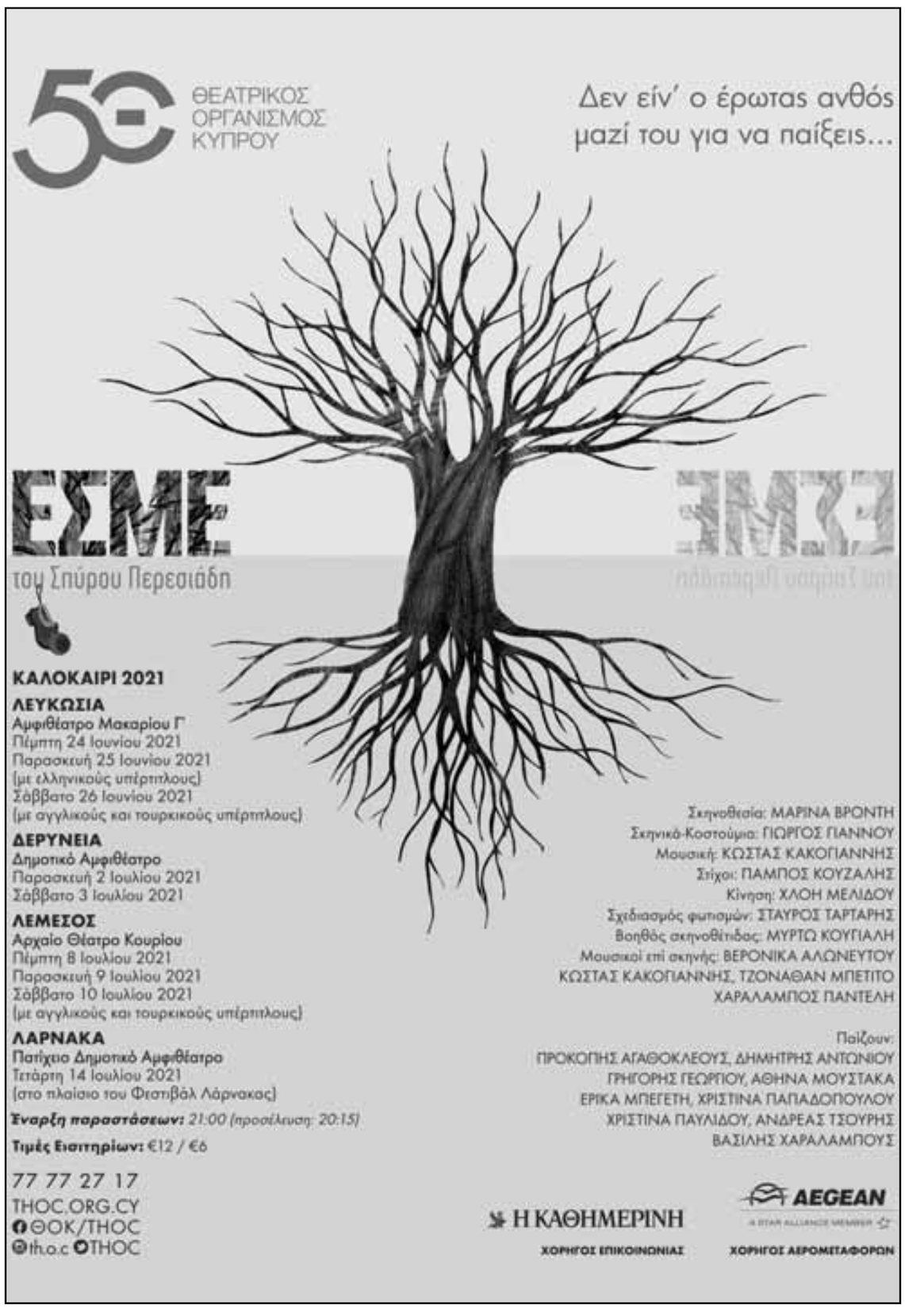

Ο στόχος

Εχοντας προωθήσει το σχέδιο του ελάχιστου εταιρικού φόρου σε παγκόσμιο επίπεδο, ο Τζο Μπάιντεν τόνισε πως «οι πολυεθνικές εταιρείες δεν θα μπορούν πλέον να εξωθούν τις χώρες σε μεταξύ τους φορολογικό ανταγωνισμό, δεν θα μπορούν πλέον να εκμεταλλεύονται τους χαμηλούς φορολογικούς συντελεστές για να περιφρουρούν τα κέρδη τους εις βάρος των εσόδων των κρατών».

Η βεβαιότητα

Δηλώνοντας βέβαιος για τον θετικό αντίκτυπο που θα έχει η συμφωνία των 130 χωρών, ο νέος γενικός γραμματέας του διεθνούς οργανισμού, Ματίας Κόρμαν, επισήμανε πως «η συμφωνία δεν εξαλείφει τον φορολογικό ανταγωνισμό αλλά τον περιορίζει», και υπογράμμισε πως «συνδυάζει προπαντός τα διαφορετικά συμφέροντα όσων χωρών παρευρέθησαν στο τραπέζι των διαπραγματεύσεων».

Το διακύβευμα

Δίνοντας έμφαση ίσως στο σημαντικότερο διακύβευμα όσων συμφώνησαν οι 130 χώρες-μέλη του ΟΟΣΑ, ο υπουργός Οικονομικών της Βρετανίας, Ρίσι Σουνάκ, υπογράμμισε πως η συμφωνία θα διασφαλίσει ότι «οι πολυεθνικές και προπαντός οι τεχνολογικοί κολοσσοί θα καταβάλλουν τους φόρους που τους αναλογούν και στις χώρες στις οποίες πρέπει να τους καταβάλλουν».

Εκφράζοντας την ικανοποίηση της Ουάσιγκτον για την επίτευξη συμφωνίας, η Αμερικανίδα υπουργός Οικονομικών μίλησε για μια «ιστορική ημέρα για την οικονομική διπλωματία» και προσέθεσε πως η θέσπιση ελάχιστου εταιρικού φόρου σε παγκόσμιο επίπεδο αποτελεί έναν από τους βασικότερους στόχους της εξωτερικής πολιτικής των ΗΠΑ.

Παρά το αμαρτωλό παρελθόν της εταιρείας του στη φοροαποφυγή, ο ιδρυτής και διευθύνων σύμβουλος της Amazon, **Τζεφ Μπέζος,** τάχθηκε υπέρ του σχεδίου Μπάιντεν για **αύξηση του εταιρικού φόρου.**

Στον δρόμο για έναν κοινό φορολογικό συντελεστή σε επιχειρήσεις

Η συμφωνία των 130 χωρών-μελών του ΟΟΣΑ για επιβολή ελάχιστου εταιρικού φόρου 15% σε παγκόσμιο επίπεδο διασφαλίζει ότι οι πολυεθνικές θα καταβάλουν τους φόρους που τους αναλογούν.

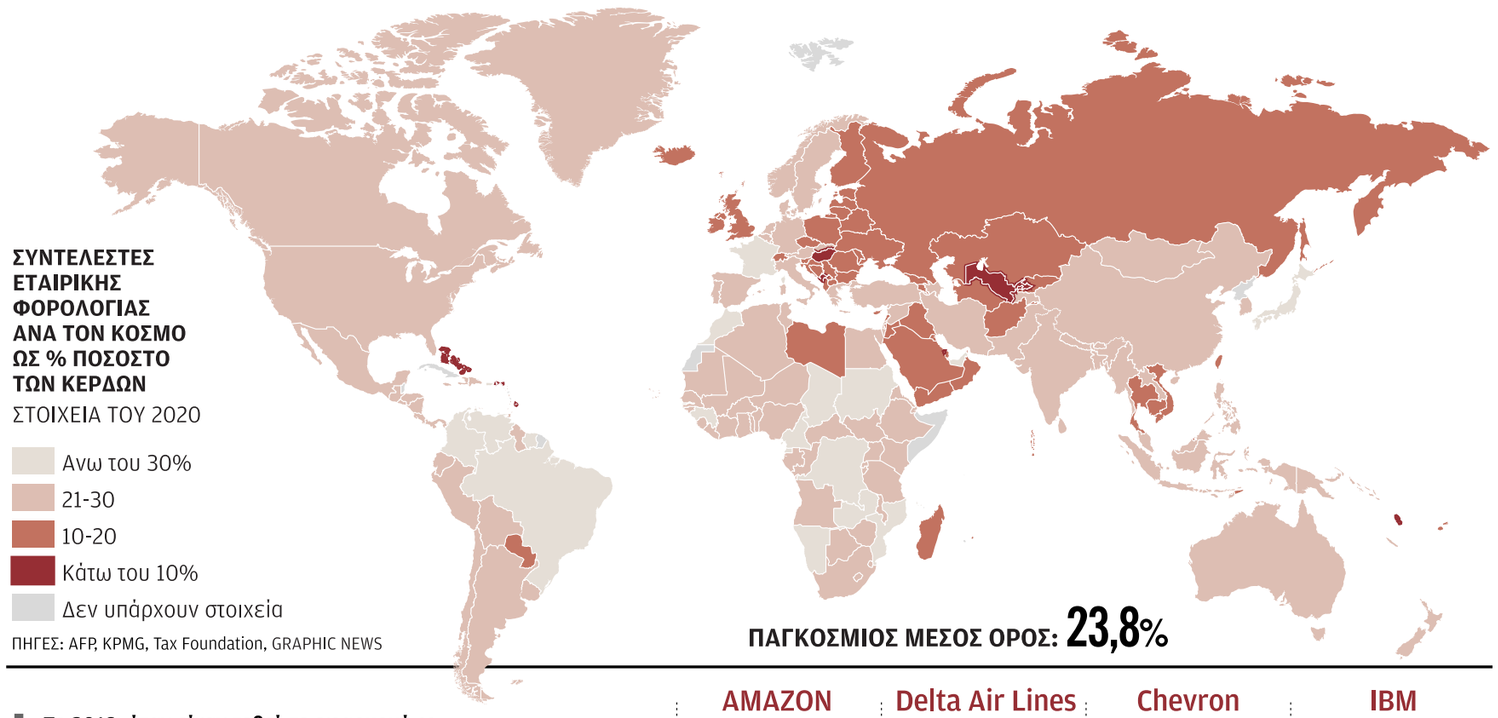

! **Το 2018, όταν είχαν τεθεί σε εφαρμογή οι φοροαπαλλαγές του Ντόναλντ Τραμπ προς τις επιχειρήσεις, πολλές από τις μεγαλύτερες εταιρείες των ΗΠΑ όχι απλώς δεν κατέβαλαν τους φόρους που τους αναλογούσαν, αλλά είχαν επιστροφή φόρου.**

	AMAZON	Delta Air Lines	Chevron	IBM
ΚΕΡΔΗ	10,84 δισ. δολ.	5,07 δισ. δολ.	4,55 δισ. δολ.	500 εκατ. δολ.
ΕΠΙΣΤΡΟΦΕΣ ΦΟΡΩΝ	129 εκατ. δολ.	187 εκατ. δολ.	181 εκατ. δολ.	342 εκατ. δολ.
ΠΟΣΟΣΤΟ ΤΩΝ ΚΕΡΔΩΝ ΑΠΟ ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΦΟΡΟΥ	1%	4%	4%	68%

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ιστορική απόφαση για ελάχιστο εταιρικό φόρο

130 κράτη συμφώνησαν στη φορολόγηση των πολυεθνικών επιχειρήσεων με 15%

Των **CHRISTOPHER CONDON**
και **WILLIAM HOROBIN / BLOOMBERG**

Η κυβέρνηση Μπάιντεν και οι σύμμαχοί της ανά τον κόσμο κατήγαγαν μείζονα νίκη στην προσπάθειά τους να προωθήσουν ένα ισορροπημένο σύστημα φορολογίας των επιχειρήσεων σε παγκόσμιο επίπεδο. Παραμένουν, ωστόσο, ακόμη πολλά και περίπλοκα εμπόδια στον δρόμο του φιλόδοξου αυτού σχεδίου, που δρομολογείται εδώ και χρόνια. Το μεγάλο βήμα έγινε στις συνομιλίες που έγιναν αυτήν την εβδομάδα στο πλαίσιο του Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ) καθώς 130 χώρες υποστήριξαν τη θέσπιση ελάχιστου εταιρικού φόρου και την καθιέρωση ενός καθεστώτος, που θα μοιράζει ουσιαστικά ανάμεσά τους όσους φόρους θα επιβάλλονται στις πολυεθνικές εταιρείες. Οι κυβερνήσεις έσπευσαν να χαιρετίσουν τη συμφωνία των 130 χωρών, με την Αμερικανίδα υπουργό Οικονομικών, Τζάνετ Γέλεν, να μιλάει για «μια ιστορική ημέρα στην οικονομική διπλωματία». Αυτό δεν σημαίνει, πάντως, πως έχει κερδηθεί η υπόθεση οριστικά, καθώς μερικές χώρες αρνήθηκαν να υπογράψουν. Το σημαντικότερο είναι πως προέβαλαν αντίσταση τρεις χώρες-μέλη της Ε.Ε. (Ιρλανδία, Ουγγαρία, Εσθονία) που έχουν, βέβαια, τη δυνατότητα να εμποδίσουν την επικύρωση και την εφαρμογή του σχεδίου σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Δεν αποκλείεται, άλλωστε, να αποτελέσει μείζον εμπόδιο το αμερικανικό Κογκρέσο, του οποίου η έγκριση είναι απαραίτητη για να επισημοποιηθεί η συμμετοχή της Ουάσιγκτον στο σύστημα. Το πρόβλημα είναι η οριακή πλειοψηφία που διαθέτει στο σώμα το Δημοκρατικό Κόμμα του προέδρου Μπάιντεν – μια πλειοψηφία που ενδέχεται να χαθεί το επόμενο έτος στις εκλογές του μεσοδιαστήματος. Ο κ. Μπάιντεν κάλεσε το Κογκρέσο να ψηφίσει το σχέδιό του για τη φορολογία, τονίζοντας πως «θα ελευθερώσει το πεδίο και θα αναβαθμίσει την ανταγωνιστικότητα της Αμερικής». Οπως υπογράμμισε, οι πολυεθνικές εταιρείες «δεν θα αποφεύγουν πλέον την καταβολή των φόρων που τους αναλογούν, κρύβοντας σε χώρες με χαμηλή φορολογία τα κέρδη τους από την αγορά των ΗΠΑ ή από οποιαδήποτε άλλη χώρα».

Η συμφωνία της Πέμπτης αφήνει σε εκκρεμότητα πολλές λεπτομέρειες, κάποιες εκ των οποίων είναι σοβαρές. Αφήνει, ωστόσο, πολύ μεγαλύτερη ελευθερία στους υπουργούς Οικονομικών του G20, που συνεδριάζουν στη Βενετία μέσα στην εβδομάδα. Θα έχουν, εν ολίγοις, τον χρόνο να αφιερώσουν περισσότερο χρόνο στο πώς θα ανακόψουν τη μετάδοση της πανδημίας και όχι τόσο σε μια συμφωνία για τη φορολογία. Αποτελεί, άλλωστε, ευκαιρία για υψηλόβαθμους αξιωματούχους που θα μπορούν τώρα να προχωρήσουν άμεσα σε εκκρεμούσες φορολογικές υποθέσεις. Οπως τόνισε η Λίλιαν Φάουλχαμπερ, καθηγήτρια Νομικής στο Πανεπιστήμιο του Τζορτζτάουν, που ειδικεύεται σε θέματα φορολογίας, «είναι το βήμα που θα δώσει ώθηση στην τελική κίνηση», δηλαδή στη σύνοδο κορυφής των ηγετών του G20 που θα πραγματοποιηθεί στη Ρώμη στις 30 και 31 Οκτωβρίου. Και όπως υπογράμμισε η ίδια: «Η συνάντηση της Βενετίας θα τους δώσει τη δυνατότητα να εξετάσουν πραγματικά ποιες εκκρεμότητες μένει να διευθετηθούν».

Το σχέδιο για την επιβολή ελάχιστου εταιρικού φόρου σε παγκόσμιο επίπεδο αναμένεται να βοηθήσει τις χώρες να μοιραστούν τους φόρους που πρέπει να καταβάλλουν πολυεθνικές, μεταξύ των οποίων και οι Facebook και Alphabet, μητρική της Google. Προβλέπει την εφαρμογή της από το 2023 και αναμένεται να περιορίσει τη φοροαποφυγή, αφού θα υποχρεώνει τις μεγάλες διεθνείς επιχειρήσεις να καταβάλλουν φόρο «τουλάχιστον 15%», ενώ θα προσφέρει στις μικρές χώρες περισσότερα φορολογικά έσοδα από τις ξένες εταιρείες.

Μεγάλο «αγκάθι» οι ισχυρές διαφωνίες Ιρλανδίας και Ουγγαρίας

Στην ανακοίνωσή του με την οποία γνωστοποιεί την επίτευξη συμφωνίας ανάμεσα σε 130 χώρες-μέλη του, ο ΟΟΣΑ αναφέρει ότι συναίνεσαν τελικά πολλές από τις χώρες των οποίων η στάση παρέμενε αμφίβολη, όπως η Ινδία, η Κίνα και η Τουρκία. Πηγές προσκείμενες στις συνομιλίες ανέφεραν, μάλιστα, πως η Αργεντινή και η Τουρκία συναίνεσαν κυριολεκτικά την τελευταία στιγμή. Οι τεχνικές λεπτομέρειες που παραμένουν σε εκκρεμότητα αφήνουν ενδεχομένως περιθώρια για περαιτέρω παραχωρήσεις στις αναπτυσσόμενες λεπτομέρειες. Ο Ιάπωνας υπουργός Οικονομικών αναγνώρισε πως ορισμένες χώρες διαφωνούν, αλλά προσέθεσε πως υπάρχει ακόμη χρόνος για να συγκατανεύσουν, και σε τελική ανάλυση η εναντίωσή τους δεν συνεπάγεται απαραιτήτως εκτροχιασμό της τελικής συμφωνίας. «Θα εργαστούμε προσεκτικά για να πείσουμε μέχρι τον Οκτώβριο τις εννέα χώρες που εξακολουθούν να διαφωνούν», τόνισε ο κ. Τάρο Ασο. Εξάλλου, ο Ινδός υπουργός Οικονομικών υπογράμμισε πως πρέπει ακόμη να διευθετηθούν ορισμένα «σημαντικά θέματα» και δήλωσε βέβαιος πως θα υπάρξει τελική συμφωνία τον Οκτώβριο, όταν θα έχουν συμφωνηθεί «οι τεχνικές λεπτομέρειες». Οι περισσότερες από τις εκκρεμότητες μπορούν να αγνοηθούν χωρίς να υπονομεύσουν τη συμφωνία, εκτός βέβαια από το θέμα των χωρών-μελών της Ε.Ε. Το θέμα των ευρωπαϊκών χωρών είναι σοβαρό, καθώς η εφαρμογή των νέων κανόνων προϋποθέτει νέα κοινοτική οδηγία, δηλαδή μια νομική πράξη που θα πρέπει να εγκριθεί ομόφωνα από τις 27 χώρες-μέλη. Αυτό σημαίνει ότι Ιρλανδία και Ουγγαρία, δύο χώρες της Ε.Ε. που δεν συναίνεσαν και δεν υπέγραψαν το σχέδιο, μπορεί τελικά να προβάλουν βέτο και να εμποδίσουν την Ε.Ε. να υιοθετήσει τον ελάχιστο εταιρικό φόρο ή, τουλάχιστον, να εξωθήσουν την Ενωση στη λήψη άνευ προηγουμένου νομικών μέτρων. Μιλώντας στο Bloomberg σε καθεστώς ανωνυμίας, ανώτατοι αξιωματούχοι του αμερικανικού υπουργείου Οικονομικών παραδέχθηκαν ότι το ενδεχόμενο αυτό ενδέχεται να αποδειχθεί σοβαρότατο εμπόδιο.

Σε τελική ανάλυση, δήλωσε ένας εξ αυτών, εάν θέλουμε να λειτουργήσει το νέο σύστημα, πρέπει να συναινούν σε αυτό και να το εφαρμόζουν οι χώρες της Ε.Ε. Ο υπουργός Οικονομικών της Ιρλανδίας, Πασκάλ Ντονόχε, υποστήριξε ότι η χώρα του δεν είναι ακόμη έτοιμη για να συμφωνήσει σε έναν παγκόσμιο εταιρικό φόρο ύψους τουλάχιστον 15%. Εξέφρασε, ωστόσο, την πρόθεση να λάβει την πρωτοβουλία για μια δημόσια διαβούλευση όλων των ενδιαφερόμενων παραγόντων της Ιρλανδίας, ενώ η ιρλανδική κυβέρνηση υποσχέθηκε να συμμετάσχει με «εποικοδομητικό τρόπο» στις συνομιλίες για το θέμα. Από την πλευρά του, ο Γάλλος υπουργός Οικονομικών, Μπρινό Λε Μερ, υποσχέθηκε πως θα περάσει την επόμενη εβδομάδα, πριν από τη συνάντηση των υπουργών Οικονομικών του G20, καταβάλλοντας κάθε προσπάθεια για να πείσει όσες ευρωπαϊκές χώρες διστάζουν «να κάνουν ό,τι χρειάζεται για να προσχωρήσουν σε μια ιστορική συμφωνία με μεγάλο εύρος, που θα ενώσει τις χώρες του πλανήτη».

Το εμπόδιο των Ρεπουμπλικανών και η προσδοκία για αύξηση φορολογικών εσόδων

Τα προβλήματα και οι κίνδυνοι εκτροχιασμού της συμφωνίας δεν περιορίζονται μόνο στην Ευρώπη. Στις ΗΠΑ, τη χώρα που πήρε την πρωτοβουλία για να προωθήσει τη συμφωνία και έχει άμεσο κίνητρο να το επιτύχει, το Κογκρέσο πρέπει να εγκρίνει τις απαιτούμενες νομικές μεταρρυθμίσεις ώστε να καταστεί δυνατή η συμμόρφωση της υπερδύναμης με όσα έχουν συμφωνηθεί. Είναι, ωστόσο, σαφές ότι οι Ρεπουμπλικανοί δεν συμφωνούν με το περιεχόμενό της και ενδέχεται να μη συναινέσουν. Ηδη ο Κέβιν Μπρέιντι, βουλευτής της πολιτείας του Τέξας, ανώτερο στέλεχος των Ρεπουμπλικανών και μέλος της επιτροπής μέσων και πόρων της Βουλής των Αντιπροσώπων, της επιτροπής που αποφαίνεται για φορολογικά θέματα, εξέδωσε ανακοίνωση με την οποία χαρακτηρίζει τη συμφωνία του ΟΟΣΑ «καταστρεπτική οικονομική συνθηκολόγηση». Υπάρχουν, βέβαια, οι Αμερικανοί πολιτικοί που προσπαθούν με κάθε τρόπο να διασφαλίσουν ότι θα προχωρήσει το σχέδιο του παγκόσμιου εταιρικού φόρου. Δεν είναι όλα στα χέρια των Ευρωπαίων πολιτικών. Ο Γερμανός υπουργός Οικονομικών, Ολαφ Σολτς, βρίσκεται αυτήν την εβδομάδα στην Ουάσιγκτον και πρόκειται να συναντηθεί με την Αμερικανίδα ομόλογό του, Τζάνετ Γέλεν. Κατόρθωσε, όμως, να βρει λίγο χρόνο ώστε να συναντηθεί με τον Ρίτσαρντ Νιλ, τον Δημοκρατικό βουλευτή που προεδρεύει της επιτροπής μέσων και πόρων. Τόσο ο Νιλ όσο και ο ομόλογός του στη Γερουσία,

> **Οι κυβερνήσεις ελπίζουν να εισρέουν στα ταμεία τους επιπλέον 150 δισ. δολ. κάθε χρόνο.**

Ρον Γουάιντεν, πρόεδρος της επιτροπής οικονομικών της Γερουσίας, εξέδωσαν ανακοίνωση με την οποία επικροτούν τη συμφωνία του ΟΟΣΑ και δηλώνουν ότι περιμένουν με ανυπομονησία να δουν τον αντίκτυπο που θα έχει στην αμερικανική οικονομία. Η διευθέτηση ενός τόσο σοβαρού και τόσο διεθνούς σημασίας θέματος έχει αναδειχθεί πλέον σε επιτακτική και επείγουσα ανάγκη για την παγκόσμια οικονομία. Εχουν προηγηθεί στη διάρκεια του περασμένου έτους διαφωνίες και εντάσεις στις εμπορικές σχέσεις μεταξύ των χωρών γύρω από τη φορολόγηση των τεχνολογικών κολοσσών και τον καθορισμό ενός ελάχιστου φόρου για τις επιχειρήσεις. Η προσδοκία των κυβερνήσεων για μια αύξηση των ετήσιων φορολογικών εσόδων κατά σχεδόν 150 δισ. δολάρια συνολικά συνεισέφερε σίγουρα στην επίτευξη της συμφωνίας. Συνηγόρησε, όμως, αποφασιστικά και ένας ακόμη παράγοντας, η ανάγκη των περισσότερων χωρών να μαζέψουν χρήματα στα ταμεία τους. Οι περισσότερες χώρες έχουν να αντιμετωπίσουν μεγάλα δημοσιονομικά ελλείμματα εξαιτίας των δαπανών στις οποίες κατέφυγαν για να στηρίξουν τις οικονομίες τους εν μέσω της πανδημίας. Με τη συμφωνία λύνεται, άλλωστε, και ένα άλλο πρόβλημα. Διασφαλίζεται παράλληλα πως ο κολοσσός της Amazon θα υπόκειται στις φορολογικές αρχές κάθε χώρας και θα φορολογείται εκεί βάσει των πωλήσεων που θα έχει στην εκάστοτε χώρα. Αυτό δήλωσε ο Γάλλος υπουργός Οικονομικών και τόνισε πως αυτά θα ισχύουν ακόμη και όταν τα περιθώρια κέρδους του αμερικανικού κολοσσού είναι κάτω του ορίου του 10%. Αυτό σημαίνει πως οι εξαιρετικά προσοδοφόρες επιχειρήσεις «νέφους» που διαθέτει ο ψηφιακός κολοσσός του online λιανικού εμπορίου θα υπόκεινται στους νέους κανόνες για ελάχιστο φόρο 15% βάσει ειδικής πρόβλεψης στη συμφωνία: πρόκειται για την πρόβλεψη περί «κατακερματισμού», ουσιαστικά περί των διαφορετικών τομέων μιας επιχείρησης, που καλύπτει τις «έκτακτες περιστάσεις» όταν μεμονωμένες μονάδες μιας επιχείρησης πληρούν και υπερβούν το κατώτατο όριο περιθωρίων κέρδους, δηλαδή το 10%, ενώ δεν το πληρούν άλλες μονάδες της. Στην περίπτωση της Amazon, η πρόβλεψη αυτή είναι καθοριστική, καθώς έχει πολύ μικρότερα περιθώρια κέρδους ο τομέας των βιβλίων σε αντίθεση με τις εξαιρετικά κερδοφόρες υπηρεσίες «νέφους» στο Ιντερνετ.

pwc
Experience Center:
Ώρα να αναθεωρήσουμε τα πάντα!

ΑΝΑΛΥΣΗ

«Γκάζι» στην ανακύκλωση μπαταριών αυτοκινήτων

Της **PRATIMA DESAI / REUTERS**

Ερευνητές στη Βρετανία και τις ΗΠΑ έχουν βρει τρόπους ανακύκλωσης ηλεκτρικών μπαταριών, οι οποίες χρησιμοποιούνται στα αντίστοιχα οχήματα, ούτως ώστε να μειωθεί το κόστος αλλά και οι εκπομπές ρύπων. Συν τοις άλλοις, θα ενισχυθούν με αυτόν τον τρόπο οι προμήθειες ενόψει της προβλεπόμενης αύξησης της ζήτησης για πιο «πράσινα» αυτοκίνητα. Στην ουσία, αυτό που συμβαίνει είναι ότι ανακτώνται τμήματα της μπαταρίας, ώστε να μπορούν να επαναχρησιμοποιηθούν. Και αυτό θα συνδράμει την αυτοκινητοβιομηχανία να αντιμετωπίσει την κριτική η οποία της ασκείται πως παρότι τα ηλεκτρικά αυτοκίνητα μειώνουν τις εκπομπές καθ' όλη τη διάρκεια ζωής τους, την ξεκινούν με ένα βαρύτατο αποτύπωμα ρύπων, που προέρχεται από την εξόρυξη υλικών. Δεδομένου ότι οι ανά τον κόσμο κυβερνήσεις και οι επιμέρους περιφέρειες των χωρών αγωνίζονται προκειμένου να εξασφαλίσουν προμήθειες για την προβλεπόμενη διόγκωση της ζήτησης, οι καινοτομίες θα μπορούσαν να βοηθήσουν σε αυτήν την κατεύθυνση, ειδικά για τη διαχείριση του κοβαλτίου και του νικελίου. Επιπροσθέτως θα μειώσουν την εξάρτηση από την Κίνα και τις περιοχές εκείνες, όπου η εξόρυξη είναι δυσχερής. «Δεν μπορούμε να ανακυκλώσουμε σύνθετα προϊόντα, όπως οι μπαταρίες, με τον τρόπο που ανακυκλώνουμε άλλα μέταλλα. Ο τεμαχισμός, η ανάμειξη των συστατικών μιας μπαταρίας και η πυρομεταλλουργία καταστρέφουν την αξία αυτής της διαδικασίας», δηλώνει ο Γκάβιν Χάρπερ, ερευνητής στο κρατικό «Ινστιτούτο Φαραντέι» στη Βρετανία. Η πυρομεταλλουργία αναφέρεται στην εξόρυξη μετάλλων με υψηλή θερμότητα σε υψικαμίνους, την οποία θεωρούν μη συμφέρουσα οικονομικά οι αναλυτές. Οι σημερινές μέθοδοι ανακύκλωσης βασίζονται επιπροσθέτως στον τεμαχισμό των μπαταριών σε πολύ μικρά κομμάτια, γνωστά ως μαύρη μάζα, τα οποία στη συνέχεια μεταποιούνται σε μέταλλα, όπως το κοβάλτιο και το νικέλιο.

Οι καινοτόμοι τρόποι θα δώσουν περαιτέρω ώθηση στην ηλεκτροκίνηση.

Η μετάβαση σε μια πρακτική γνωστή ως άμεση ανακύκλωση, η οποία θα διατηρούσε μέρη της μπαταρίας, όπως η κάθοδος και η άνοδος, θα μπορούσε να μειώσει δραστικά τα ενεργειακά απόβλητα και το κόστος κατασκευής. Ερευνητές από το Πανεπιστήμιο του Λέστερ και το Πανεπιστήμιο του Μπέρμιγχαμ, που ασχολούνται με το έργο ReLib του Ιδρύματος Φαραντέι, έχουν βρει έναν τρόπο να χρησιμοποιήσουν υπερηχητικά κύματα για την ανακύκλωση της καθόδου και της ανόδου χωρίς τεμαχισμό τους και έχουν υποβάλει αίτηση για δίπλωμα ευρεσιτεχνίας. Με την προαναφερθείσα τεχνολογία ανακτάται η σκόνη της καθόδου, αποτελούμενη από κοβάλτιο, νικέλιο και μαγγάνιο από το φύλλο αλουμινίου, στο οποίο είναι κολλημένη κατά την κατασκευή μπαταριών. Η σκόνη της ανόδου, η οποία συνήθως είναι γραφίτης, διαχωρίζεται από το φύλλο χαλκού αντιστοίχως. Ο Αντι Αμποτ, καθηγητής Φυσικοχημείας στο Πανεπιστήμιο του Λέστερ, δήλωσε ότι ο διαχωρισμός με τη χρήση υπερηχητικών κυμάτων θα είχε ως αποτέλεσμα εξοικονόμηση δαπανών κατά 60% σε σύγκριση με το κόστος του πρωτογενούς υλικού. Αναφερόμενος, δε, στην πιο συμβατική τεχνολογία με βάση την υδρομεταλλουργία, η οποία χρησιμοποιεί υγρά, όπως θειικό οξύ και νερό, για την εξαγωγή υλικών, είπε ότι η τεχνολογία υπερήχων μπορεί να επεξεργαστεί 100 φορές περισσότερο υλικό μπαταρίας κατά την ίδια χρονική περίοδο. Εξάλλου, στις Ηνωμένες Πολιτείες χρηματοδοτείται ένα έργο από το υπουργείο Ενέργειας, που ονομάζεται ReCell και βρίσκεται στο τελικό στάδιο της επίδειξης διαφορετικών, αλλά πολλά υποσχόμενων τεχνολογιών ανακύκλωσης, με έμφαση στις θερμικές μεθόδους και τις μεθόδους διάλυσης. Αυτές ανανεώνουν την κάθοδο της μπαταρίας και την καθιστούν χρηστική και πάλι. «Για να καταστεί κερδοφόρα η ανακύκλωση μπαταριών ιόντων λιθίου, χωρίς να χρεώνονται οι καταναλωτές για την απόρριψή τους, και να τονωθεί η βιομηχανία ανακύκλωσης απαιτούνται νέες μέθοδοι για υψηλότερα περιθώρια κέρδους για τους ανακυκλωτές», επισημαίνει, τέλος, ο προϊστάμενος του έργου, Τζεφ Σπανγκενμπέργκερ.

1,5 τρισ. δολάρια η αξία εξαγορών και συγχωνεύσεων σε όλο τον κόσμο

Εφθασαν για δεύτερο συνεχόμενο τρίμηνο φέτος σε επίπεδα-ρεκόρ

Ρεκόρ συγχωνεύσεων και εξαγορών, συνολικής αξίας 1,5 τρισ. δολαρίων, καταγράφηκε το δεύτερο τρίμηνο του 2021, σημειώνοντας αύξηση της τάξεως του 13% σε σύγκριση με το πρώτο τρίμηνο του τρέχοντος έτους. Οπως δείχνουν τα στοιχεία της Refinitiv, οι συγχωνεύσεις και οι εξαγορές σε παγκόσμιο επίπεδο έφθασαν για δεύτερο συνεχόμενο τρίμηνο φέτος σε επίπεδα-ρεκόρ, καθώς οι εταιρείες αφενός δανείζονταν φθηνά, αφετέρου διοχέτευαν κεφάλαια από το ταμειακό τους απόθεμα για να κλείσουν deals που θα αναδιαμορφώσουν τη θέση τους στην αγορά την περίοδο μετά την πανδημία. «Πρόκειται για περιβάλλον που δεν είχαμε συναντήσει στο παρελθόν καθώς οι αγορές είναι πολύ υποστηρικτικές και σε συνδυασμό με την πίεση λόγω της COVID-19, αναδιοργανώνονται ολόκληρες επιχειρήσεις», επεσήμανε η Αλισον Χάρντινγκ Τζόουνς, επικεφαλής συγχωνεύσεων και εξαγορών για Ευρώπη, Μέση Ανατολή και Αφρική στη Citigroup. «Η υψηλή κινητικότητα στον τομέα αυτό είναι πιθανόν να συνεχιστεί και κατά τη διάρκεια του καλοκαιριού», ανέφερε η ίδια.

Σύμφωνα με το ρεπορτάζ του Reuters, στις ΗΠΑ η αύξηση των deals που προέρχονται από τέτοιες συναλλαγές έφθασε στο ιλιγγιώδες 440% το δεύτερο τρίμηνο σε σχέση με το αντίστοιχο τρίμηνο πέρυσι, με την αξία των συμφωνιών να αγγίζει τα 699 δισ. δολάρια. «Πολλές συναλλαγές οφείλονται στο γεγονός ότι αρκετοί θέλουν να τις ανακοινώσουν και να τις ολοκληρώσουν πριν από το τέλος της χρονιάς. Αυτό βγάζει νόημα και από φορολογικής άποψης», επεσήμανε η Ανου Αϊγεντζαρ, συνεπικεφαλής του τμήματος συγχωνεύσεων και εξαγορών στην JP Morgan. Οι συμφωνίες που πραγματοποιήθηκαν στην περιοχή της Ασίας - Ειρηνικού σημείωσαν αύξηση 104% στα 327 δισ. δολάρια, ενώ στην Ευρώπη η αύξηση διαμορφώθηκε στο 50%, στα 293 δισ. δολάρια. Σημειώνεται ότι τα περισσότερα deals πραγματοποιήθηκαν εντός συνόρων, ωστόσο η συγχώνευση ύψους 40 δισ. δολαρίων της μεγαλύτερης εταιρείας παραγγελίας φαγητού στη Νοτιοανατολική Ασία, Grab Holdings, με την αμερικανική εταιρεία ειδικού σκοπού Altimeter ήταν μία από τις λίγες μεγάλες συμφωνίες που έγιναν εκτός συνόρων. Εάν και ο αριθμός των συμφωνιών περιορίστηκε κατά 10% σε σύγκριση με το πρώτο τρίμηνο, η αυξημένη επενδυτική διάθεση αποτυπώθηκε σε αύξηση των συναλλαγών σε αξία, με τις συμφωνίες που ξεπερνούν τα 5 δισ. δολάρια να σημειώνουν το δεύτερο τρίμηνο αύξηση της τάξεως του 127%. Ενδεικτικά, στις ΗΠΑ η εταιρεία τηλεπικοινωνιών AT&T συγχώνευσε τη WarnerMedia που αποτελεί μέλος της με τον ανταγωνιστή της Discovery, δημιουργώντας έναν μιντιακό κολοσσό αξίας περίπου 150 δισ. δολαρίων. Αντίθετα, στην Ευρώπη και συγκεκριμένα στη Γερμανία, δύο μεγάλοι παίκτες του real estate, η εταιρεία Vonovia και η Deutsche Wohnen, προχώρησαν σε συγχώνευση 34,5 δισ. δολαρίων. «Οι εταιρείες έχουν επανεκκινήσει τη λειτουργία τους από το ξέσπασμα της πανδημίας και κινούνται γύρω από την απλοποίηση και την ψηφιοποίηση, καθώς προσπαθούν να προσθέσουν στο επιχειρηματικό τους μοντέλο και άλλες νέες τεχνολογίες», τόνισε ο Τζορτζ Χολστ, επικεφαλής εταιρικών πελατών στην BNP Paribas. «Περιμένουμε μεγάλη κινητικότητα σε επίπεδο πωλήσεων το δεύτερο εξάμηνο του τρέχοντος έτους, καθώς αρκετές εταιρείες διαμορφώνουν το επιχειρηματικό τους μοντέλο. Πιστεύουν ότι ήρθε η κατάλληλη στιγμή να επαναξιολογήσουν τις επιχειρήσεις τους και να πουλήσουν περιουσιακά στοιχεία που δεν αποτελούν αναπόσπαστο κομμάτι των δραστηριοτήτων τους», επεσήμανε ο Τάρικ Χουσάιν, επικεφαλής συγχωνεύσεων και εξαγορών στην περιοχή της Ευρώπης, στην Jefferies. Αξίζει να σημειωθεί ότι υπήρξε μείωση της δραστηριότητας των συγχωνεύσεων SPAC (εταιρείες ειδικού σκοπού), καθώς και οι ρυθμιστικές αρχές άρχισαν να αυστηροποιούν τη νομοθεσία που αφορά τις συγκεκριμένες εταιρείες.

Στις ΗΠΑ τα deals αυξήθηκαν κατά 440% το δεύτερο τρίμηνο σε σχέση με το αντίστοιχο τρίμηνο πέρυσι, στην Ευρώπη στο 50%.

«Πρόκειται για περιβάλλον που δεν είχαμε συναντήσει στο παρελθόν, καθώς αναδιοργανώνονται ολόκληρες επιχειρήσεις», επισημαίνει η Αλισον Χάρντινγκ Τζόουνς, επικεφαλής Συγχωνεύσεων και Εξαγορών για Ευρώπη, Μέση Ανατολή και Αφρική στη Citigroup. «Η υψηλή κινητικότητα στον τομέα αυτόν είναι πιθανόν να συνεχιστεί και κατά τη διάρκεια του καλοκαιριού», επεσήμανε η ίδια.

REUTERS

Αλλάζουν όλοι οι κανόνες στον χρηματοπιστωτικό τομέα της Βρετανίας μετά το Brexit

Με την υπόσχεση ότι θα εκμεταλλευθεί εις το έπακρον την ελευθερία που δίνει στον χρηματοπιστωτικό τομέα της Βρετανίας, αλλά και γενικότερα στην οικονομία της, η απόσχισή της από την Ε.Ε., ο υπουργός Οικονομικών της χώρας, Ρίσι Σουνάκ, ανακοίνωσε την πλήρη αναδιάταξη των κανόνων που διέπουν ευρύτατο φάσμα συναλλαγών στον κλάδο, από την αρχική δημόσια εγγραφή επιχειρήσεων έως τη λειτουργία των εταιρειών τεχνολογίας χρηματοπιστωτικών. Στο πλαίσιο της ετήσιας ομιλίας του, κατέστησε σαφές ότι έχουν περιέλθει σε αδιέξοδο οι συνομιλίες με την Ε.Ε. ως προς το ακανθώδες θέμα της λεγόμενης «ισοτιμίας», της αμοιβαίας δηλαδή αναγνώρισης ισότιμων κανόνων ανάμεσα στις δύο πλευρές, αφήνοντας να εννοηθεί ότι έχει παραιτηθεί πλέον από την προσπάθεια να πείσει τους πρώην εταίρους της Βρετανίας επί του θέματος. Υπογράμμισε, ωστόσο, ότι θα συνεχιστεί η συνεργασία ανάμεσα στις δύο πλευρές. Αναφερόμενος στις μελλοντικές σχέσεις της Βρετανίας με την Ε.Ε., ενώπιον ακροατηρίου αποτελούμενου από στελέχη επιχειρήσεων και νέους επιχειρηματίες, ο κ. Σουνάκ τόνισε πως «προχωράμε μπροστά, εξακολουθούμε να συνεργαζόμαστε σε διεθνή χρηματοοικονομικά θέματα, αλλά κάθε πλευρά διατηρεί την κυριαρχία της και τις δικές της προτεραιότητες». Προσέθεσε, τέλος, πως τώρα η Βρετανία έχει την ελευθερία «να κάνει τα πράγματα διαφορετικά και καλύτερα και σκοπεύει να την αξιοποιήσει πλήρως».

Οπως επισημαίνουν διεθνή ΜΜΕ, οι δηλώσεις του κ. Σουνάκ έρχονται σε μια στιγμή εξαιρετικά κρίσιμη για τη βιομηχανία χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών της Βρετανίας, του σημαντικότερου δηλαδή τομέα της βρετανικής οικονομίας και παράλληλα εκείνου που αποκλείστηκε από την εμπορική συμφωνία της χώρας με τους πρώην εταίρους της στην Ε.Ε. Από τη στιγμή που αποσχίστηκε από την Ε.Ε., η Βρετανία προσπαθεί να την πείσει να της αναγνωρίσει ισοτιμία σε ό,τι αφορά την αυστηρότητα και αποτελεσματικότητα του ρυθμιστικού της πλαισίου σε ένα ευρύτατο φάσμα οικονομικών τομέων. Ωστόσο, αυτό δεν έχει καταστεί εφικτό και μάλλον δεν πρόκειται να επιτευχθεί, δεδομένου ότι η Ε.Ε. επιχειρεί τώρα να ενισχύσει και να προωθήσει τον δικό της χρηματοπιστωτικό τομέα. Ετσι ο κ. Σουνάκ αναγκάστηκε χθες να παραδεχθεί πως δεν επετεύχθη η «φιλοδοξία» αυτή να διασφαλίσει το καθεστώς της ισοτιμίας, αλλά υποσχέθηκε στον επιχειρηματικό κόσμο της χώρας του πως «η Ε.Ε. δεν θα έχει ποτέ επιχειρήματα για να αρνηθεί στη Βρετανία την πρόσβασή της στις ευρωπαϊκές αγορές επικαλούμενη χαμηλές προδιαγραφές και ανεπάρκεια ρυθμίσεων». Παράλληλα με την ομιλία του κ. Σουνάκ, το βρετανικό υπουργείο Οικονομικών έδωσε χθες στη δημοσιότητα έγγραφο με τον τίτλο «Νέο κεφάλαιο στις χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες», με τις θέσεις του και το όραμά του για το City του Λονδίνου μετά το Brexit. Σε αυτό παρουσιάζονται τα σχέδια της Βρετανίας να αναζητήσει συνεργασίες στον χρηματοπιστωτικό τομέα και γενικότερα εμβάθυνση της εταιρικής σχέσης της χώρας με Κίνα, Ινδία και Βραζιλία. Στόχος των συνεργασιών αυτών θα είναι να προσελκύσει η χώρα επενδύσεις, καθώς θα είναι «ένα ανοικτό και διεθνές κέντρο χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών». Από τη στιγμή που εγκατέλειψε την Ε.Ε., η Βρετανία έχει, άλλωστε, καταφύγει σε σειρά διαβουλεύσεων και επαφών που στοχεύουν στο να αναβαθμίσουν τη θέση της καθιστώντας την ελκυστικό προορισμό για τις επιχειρήσεις του χρηματοπιστωτικού κλάδου.

Το βρετανικό υπουργείο Οικονομικών έδωσε στη δημοσιότητα έγγραφο με τον τίτλο «Νέο κεφάλαιο στις χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες».

Σημειωτέον ότι η Γηραιά Αλβιώνα κατήγαγε ήδη νίκη σε ένα κρίσιμο ζήτημα, καθώς έγινε αποδεκτό από τον ΟΟΣΑ το αίτημά της να εξαιρεθεί ο χρηματοπιστωτικός της τομέας από την υπό διαπραγμάτευση συμφωνία για τη θέσπιση ελάχιστου εταιρικού φόρου σε παγκόσμιο επίπεδο. Η εξαίρεση συνεπάγεται πως οι μεγαλύτερες τράπεζες στο City του Λονδίνου δεν θα κληθούν να καταβάλουν πρόσθετους φόρους για τα όποια κέρδη συγκεντρώνουν σε άλλες χώρες. Το τίμημα αυτής της κατάκτησης, όμως, μπορεί να είναι αρκετά βαρύ για τη Βρετανία, καθώς δέχθηκε να μην επιβάλει τον λεγόμενο ψηφιακό φόρο στους τεχνολογικούς κολοσσούς των ΗΠΑ. Σε συνέντευξη που παραχώρησε, άλλωστε, στο Bloomberg λίγο μετά την ομιλία του, ο κ. Σουνάκ τόνισε πως οι συνομιλίες με την Ε.Ε. έχουν ολοκληρωθεί εδώ και καιρό αλλά προσέθεσε πως η Βρετανία «θα τηρεί πάντα εποικοδομητική στάση στο πλαίσιο αυτής της διμερούς σχέσης και θα παραμένει πάντα πρόθυμη να απαντήσει σε τυχόν ερωτήσεις που μπορεί να έχουν οι πρώην εταίροι της».

Είναι πάντως γεγονός ότι το City του Λονδίνου έχει χάσει την πρωτοκαθεδρία που είχε επί δεκαετίες ως χρηματοπιστωτικό κέντρο της Ευρώπης για την αγορά και πώληση μετοχών, εκκαθάριση συναλλαγών και πολλών ανάλογων διαδικασιών, εξαιτίας της αποχώρησης από την Ε.Ε. Στο μεταξύ, η Ε.Ε. έχει τα τελευταία πέντε χρόνια ασκήσει πιέσεις στις εταιρείες του κλάδου για να μεταφέρουν μέρος των δραστηριοτήτων τους και των συμφωνιών που συνάπτουν σε άλλες ευρωπαϊκές μητροπόλεις. Κι ενώ ο κ. Σουνάκ τόνισε πως η Βρετανία δεν πρόκειται να υποβαθμίσει τις ρυθμίσεις που διέπουν τον χρηματοπιστωτικό της τομέα, οι δηλώσεις του προδίδουν πως το City του Λονδίνου θα αναζητά όλο και περισσότερο επιχειρηματικές συνεργασίες εκτός Ε.Ε.

BLOOMBERG, REUTERS

Λαγκάρντ: Αποφεύγουμε τα σενάρια για βαθιά ύφεση

Η οικονομία της Ευρωζώνης πιθανότατα θα αποφύγει το πλέον απαισιόδοξο από τα σενάρια που εξετάστηκαν στην αρχή της πανδημίας του κορωνοϊού, όταν υπήρχε ο φόβος μιας επαναλαμβανόμενης βαθύτατης ύφεσης. Αυτήν τη συγκρατημένα αισιόδοξη εκτίμηση εξέφρασε η πρόεδρος της ΕΚΤ, Κριστίν Λαγκάρντ, στο πλαίσιο της ακρόασής της ενώπιον του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου με την ιδιότητά της ως επικεφαλής του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Συστημικού Κινδύνου (ESRB). Η κ. Λαγκάρντ παραδέχθηκε, ωστόσο, πως η Ευρωζώνη εξακολουθεί να αντιμετωπίζει κινδύνους, καθώς οι μεταλλάξεις του κορωνοϊού ενδέχεται να την πλήξουν εκ νέου. «Οι βελτιωμένες προοπτικές της οικονομίας οφείλονται στην ταχεία πρόοδο των εμβολιαστικών προγραμμάτων και έχουν μειώσει την πιθανότητα να δούμε κάποιο από τα πολύ κακά σενάρια», τόνισε η κ. Λαγκάρντ, αλλά υπογράμμισε πως η ανάκαμψη περιβάλλεται ακόμη από αβεβαιότητα λόγω της εξάπλωσης και των μεταλλάξεων του κορωνοϊού.

Στο μεταξύ, η ΕΚΤ αρχίζει να συζητά σχετικά με το κατά πόσον μπορεί να περιορίσει το ογκώδες πρόγραμμα αγοράς ομολόγων που υιοθέτησε ως μέτρο έκτακτης ανάγκης εν τω μέσω του πρώτου κύματος της πανδημίας. Τη σχετική συζήτηση δικαιολογεί η ανάκαμψη της Ευρωζώνης από την ύφεση της πανδημίας, αλλά στο θέμα επικρατεί ακραία διχογνωμία μεταξύ των αξιωματούχων χωρών-μελών της. Στην ετήσια έκθεσή του, που δόθηκε χθες στη δημοσιότητα, το ESRB αναφέρει πως όσες χώρες-μέλη έχουν αυξημένα επίπεδα χρέους ενδέχεται να αντιμετωπίσουν δυσκολίες αν σημειώσουν άνοδο οι αποδόσεις των ομολόγων. Στην περίπτωση αυτή θα καταστεί δυσχερέστερη η αποπληρωμή των χρεών τους που έχουν διογκωθεί δυσανάλογα, καθώς η χρηματοδότηση των μέτρων στήριξης των οικονομιών τους και των κοινωνιών τους υπαγόρευσε τον εκτεταμένο δανεισμό τους. Οπως τονίζει το ESRB, αν σημειώσουν περαιτέρω άνοδο οι αποδόσεις των ομολόγων του αμερικανικού δημοσίου θα μπορούσαν να προκαλέσουν άνοδο του κόστους δανεισμού στην άλλη πλευρά του Ατλαντικού, δυσχεραίνοντας τις ευρωπαϊκές χώρες και ιδιαιτέρως τις υπερχρεωμένες. Στη σχετική έκθεση υπογραμμίζει ιδιαιτέρως ότι «ο αντίκτυπος από τη μετάδοση της ανοδικής τάσης των αποδόσεων θα μπορούσε να επηρεάσει αρνητικά την οικονομική δραστηριότητα και ιδιαιτέρως αν η αύξηση των αποδόσεων προηγηθεί αισθητά της οικονομικής ανάκαμψης στην Ε.Ε.».

Η πρόεδρος της ΕΚΤ, ενώπιον του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, υπογράμμισε πως η ανάκαμψη περιβάλλεται ακόμη από αβεβαιότητα λόγω της εξάπλωσης και των μεταλλάξεων του κορωνοϊού.

Εξάλλου, η ΕΚΤ συγκαλεί ειδική συνεδρίαση στη Φρανκφούρτη την επόμενη εβδομάδα, στο πλαίσιο της προσπάθειάς της να ολοκληρώσει τη στρατηγική αξιολόγηση της τράπεζας και της πολιτικής της. Πρόκειται για διαδικασία που εγκαινιάστηκε στις αρχές του 2020, αλλά διεκόπη εξαιτίας της πανδημίας. Εξετάζει ευρύτατο φάσμα θεμάτων, από τον πληθωρισμό και την απασχόληση έως την κλιματική αλλαγή και τη δημοσιονομική πολιτική.

BLOOMBERG

Ενα νέο Σκορπιό με 20 εκατ. δολ. απέκτησε ο Ντμίτρι Ριμπολόβλεφ

Πρόκειται για θαλαμηγό 43 μέτρων, η οποία κατασκευάστηκε σε 4 χρόνια

Ο Ρώσος μεγιστάνας Ντμίτρι Ριμπολόβλεφ διαθέτει όλα τα απαραίτητα που έχουν οι πλούσιοι: ένα ρετιρέ στο Μανχάταν για την κόρη του, μία ευρωπαϊκή ομάδα ποδοσφαίρου, ακριβά έργα τέχνης και, φυσικά, πολλά σκάφη. Αλλά αυτήν την εποχή της επιτήδευσης πάντα υπάρχει χώρος για περισσότερα. Εξ ου και πολύ πρόσφατα παραδόθηκε στον Ριμπολόβλεφ μια πολυτελής θαλαμηγός, 43 μέτρων και αξίας 20 εκατ. δολαρίων, η οποία χρειάστηκε τέσσερα χρόνια για να κατασκευαστεί, όπως ανέφερε σχετικά έγκυρη πηγή. Πηγή έμπνευσης για το όνομά του, «Σκορπιός», αποτέλεσε το ομώνυμο ιδιωτικό νησί στο σύμπλεγμα των Επτανήσων όπου ο Αριστοτέλης Ωνάσης παντρεύτηκε την Τζάκι Κένεντι το 1968 και για το οποίο η θυγατέρα του μεγιστάνα, Εκατερίνα Ριμπολόβλεβα, κατέβαλε 158 εκατ. δολάρια ώστε να το αποκτήσει το 2013. Τα χρήματα προέρχονται από το ιδιωτικό της καταπίστευμα. Η πολυτελής θαλαμηγός έρχεται να προστεθεί στη χορεία των περιουσιακών στοιχείων που σωρεύουν οι ζάπλουτοι, ξοδεύοντας τεράστια ποσά σε αρχοντικές κατοικίες, έργα τέχνης και υπερπολυτελή γιοτ. Ο Τζεφ Μπέζος, ιδρυτής της Amazon, και ο χολιγουντιανός σκηνοθέτης Στίβεν Σπίλμπεργκ μόλις ανακοίνωσαν ότι απέκτησαν νέα σκάφη, ενώ οι δαπάνες στον βωμό της πολυτέλειας δεν θα παύσουν. Οι 500 πλουσιότεροι του πλανήτη προσέθεσαν 1,8 τρισ. δολάρια το 2020 στον συνολικό καθαρό πλούτο τους, σύμφωνα με τον δείκτη δισεκατομμυριούχων του Bloomberg. «Υπάρχει εμπιστοσύνη στην αγορά», παρατηρεί ο Ρίτσαρντ Λάμπερτ, πρώτος τη τάξει συνεργάτης και διευθυντής πωλήσεων της κτηματομεσιτικής εταιρείας Burgess με έδρα το Λονδίνο. «Ολα ξεκινούν από την εξής σκέψη για πάμπολλους ιδιοκτήτες ακινήτων: "Η ζωή είναι πολύ σύντομη. Ας κάνουμε το τάδε πράγμα για να την αξιοποιήσουμε στο έπακρον"». Από μέρους του Ρώσου Ντμίτρι Ριμπολόβλεφ, αυτός έχει ήδη δύο μεγάλα κρουαζιερόπλοια. Αγόρασε το πρώτο του, ένα σκάφος 67 μέτρων, πριν από σχεδόν 15 χρόνια, και παρέλαβε ένα δεύτερο, την 110 μέτρων «Αννα», από το ολλανδικό ναυπηγείο Φέντσιπ το 2018. Εν τω μεταξύ το 2017 απέκτησε το πρώτο αγωνιστικό σκάφος, ονόματι «Σπάρτη», το οποίο εκτείνεται σε μήκος 17 μέτρων. Το 2011 έγινε πρωτοσέλιδο, όταν αγόρασε πλειοψηφικό πακέτο στην ποδοσφαιρική ομάδα του Μονακό, AS Monaco. Υπό την ιδιοκτησία του ο σύλλογος κέρδισε τον κορυφαίο τίτλο του πρωταθλήματος της Γαλλίας το 2016-2017.

Ο Ρώσος μεγιστάνας έχει ήδη δύο super yachts, ενώ το 2017 απέκτησε το πρώτο του αγωνιστικό σκάφος, ονόματι «Σπάρτη».

Πηγή έμπνευσης για το όνομα του νέου γιοτ αποτέλεσε το ομώνυμο ιδιωτικό νησί του μεγιστάνα στα Επτάνησα.

Στην περίπτωση του Ρώσου δισεκατομμυριούχου Ριμπολόβλεφ, η απόκτηση του «Σκορπιού» υλοποιείται ύστερα από μακροχρόνια διαμάχη του με έμπορο έργων τέχνης και διακύβευμα αγορές δισεκατομμυρίων. Το 2015 είχε καταγγείλει τον Ελβετό έμπορο Ιβ Μπουβιέ στο Μονακό, κατηγορώντας τον ότι τον χρεώνει περίπου 1 δισ. δολάρια για δεκάδες καμβάδες των Λεονάρντο ντα Βίντσι, Ρενέ Μαγκρίτ και άλλων. Ο Μπουβιέ και οι δικηγόροι του ανέκαθεν ισχυρίζονταν πως εκείνος ουδέποτε είχε μεσιτεύσει για λογαριασμό του Ριμπολόβλεφ, οπότε δεν έχει νομική ευθύνη έναντι αυτού και ότι απλώς επρόκειτο για έναν πελάτη ο οποίος είχε μόνιμο ενδιαφέρον για τα έργα τέχνης και επανερχόταν, ενώ ήταν διατεθειμένος να καταβάλει υψηλά ποσά. Συν τοις άλλοις, ο Ρώσος δισεκατομμυριούχος βρίσκεται στο στόχαστρο ερευνών που διεξάγονται στην Ελβετία και αφορούν πιθανόν εγκληματική ενέργεια εκ μέρους του ως προς το εάν παρανόμως συμμετείχε στην οργάνωση της σύλληψης του Μπουβιέ στο Μονακό το 2015. Τέλος, για την υπόθεση αυτή έχουν κινηθεί νομικά εναντίον του οίκου Sotheby's και τα καταπιστεύματα του Ριμπολόβλεφ. Ο μεγιστάνας, τέλος, διατείνεται πως ο Μπουβιέ εψεύδετο για την τιμή των πινάκων ζωγραφικής, καρπωνόταν τη διαφορά και ο οίκος Sotheby's διευκόλυνε αυτήν τη διαδικασία, διότι γνώριζε πόσο πλήρωσε ο Μπουβιέ στους αρχικούς πωλητές.

BLOOMBERG

Ο αρχικός πηγαίος κώδικας του Internet πουλήθηκε αντί 5,4 εκατ.

Αντί 5,4 εκατ. δολ. πουλήθηκε από τον σερ Τιμ Μπέρνερς Λι ο αρχικός πηγαίος κώδικας του Διαδικτύου/Παγκοσμίου Ιστού υπό τη μορφή NFT (non fungible token). Τα NFT είναι πιστοποιητικά ιδιοκτησίας για ψηφιακά περιουσιακά στοιχεία, που συχνά δεν έχουν «φυσική» εκπροσώπηση, όπως αναφέρεται στον βρετανικό Τύπο. Δεν περιλαμβάνουν απαραιτήτως έλεγχο πνευματικών δικαιωμάτων, ενώ όσοι ασκούν κριτική ισχυρίζονται ότι στην ουσία πρόκειται για μια σκευωρία με στόχο τον εύκολο πλουτισμό. Επιπλέον βλάπτουν το περιβάλλον. Ο σερ Τιμ Μπέρνερς Λι, πατέρας του Παγκοσμίου Ιστού, διέθεσε τον κώδικα σε αγοραστή, ο οποίος ακόμα δεν έχει ταυτοποιηθεί, ενώ η διαδικασία διεκπεραιώθηκε μέσω του οίκου δημοπρασιών Sotheby's. Για ένα μεγάλο διάστημα κατά τη διάρκεια της διαδικασίας η υψηλότερη πρόταση αφορούσε ποσό 3,5 εκατ. δολαρίων, αλλά το τελευταίο τέταρτο υπήρξε πλημμυρίδα προσφορών. Σημειωτέον, η δημοπρασία ξεκίνησε στις 23 Ιουνίου και η πρώτη προσφορά έφθανε τα 1.000 δολάρια, ενώ όπως ανέφερε ο οίκος δημοπρασιών τα έσοδα θα διατεθούν για τους σκοπούς που θα επιλεγούν από τον σερ Τιμ και τη σύζυγό του.

Κατά το BBC, τέσσερα διαφορετικά αντικείμενα πουλήθηκαν ως τμήματα ενός μεμονωμένου πιστοποιητικού ιδιοκτησίας (NFT): αρχεία χρονοσήμανσης του κώδικα, ένα βίντεο με κινούμενα σχέδια για τη συγγραφή του κώδικα, επιστολή του σερ Τιμ και ψηφιακή αφίσα του κώδικα, τον οποίο κατήρτισε ο ίδιος. Αξίζει να σημειωθεί ότι η πώληση υπερέβη τα 2,9 εκατομμύρια, που προσφέρθηκαν για το πρώτο σχόλιο (tweet) του ιδρυτή του κοινωνικού δικτύου Twitter, Τζακ Ντόρσεϊ, αλλά απείχε πάρα πολύ από το μέχρι σήμερα ρεκόρ στα πιστοποιητικά ιδιοκτησίας ψηφιακών περιουσιακών στοιχείων. Πρόκειται για τα 69 εκατ. δολάρια, που δόθηκαν για έργο ψηφιακής τέχνης του καλλιτέχνη Μπιπλ.

Ο σερ Τιμ είχε δημιουργήσει τον Παγκόσμιο Ιστό το 1989, συνδέοντας διαφορετικά κομμάτια πληροφοριών στο πρώιμο Διαδίκτυο μέσω υπερσυνδέσεων. Επιπλέον επινόησε την πρώτη μηχανή αναζήτησης και τον πρώτο διανεμητή, αρνούμενος, ωστόσο, να ζητήσει γι' αυτά πνευματικά δικαιώματα. Οπως υπογράμμισε, τέλος, στον Guardian ο σερ Τιμ, όταν ανακοινώθηκε η δημοπρασία, «οι κώδικες-πυρήνες και τα πρωτόκολλα στον Παγκόσμιο Ιστό παραμένουν ελεύθεροι, όπως ήταν πάντα. Δεν πουλάω τον Ιστό, αλλά μία εικόνα που έφτιαξα εγώ ο ίδιος με ένα πρόγραμμα Python, που δημιούργησα, για το πώς θα έμοιαζε ο κώδικας αν τον κρεμούσες στον τοίχο, και την υπέγραψα».

Η διαδικασία διεκπεραιώθηκε μέσω του οίκου δημοπρασιών Sotheby's.

Η Ferrero εξαγοράζει βρετανική μπισκοτοποιία

Των **FLAVIA ROTONDI**
και **BEN STUPPLES / BLOOMBERG**

Ο χαμηλών τόνων δισεκατομμυριούχος, που βρίσκεται πίσω από το άλειμμα Nutella και τα σοκολατάκια Ferrero Rocher, αυτήν την περίοδο επιδιώκει να δημιουργήσει μια αυτοκρατορία τροφίμων, η οποία δεν φαίνεται να ακολουθεί την τάση της υγιεινής διατροφής, που επηρεάζει τους μεγαλύτερους αντιπάλους του. Ο σχεδιασμός του Τζιοβάνι Φερέρο να αγοράσει τη βρετανική μπισκοτοποιία Burton's Biscuit αλλά και το ότι προσφάτως κυκλοφόρησαν μπάρες παγωτού είναι οι τελευταίες από μία σειρά κινήσεων, οι οποίες δείχνουν πως είναι προσηλωμένος στα αρτοσκευάσματα και τα γλυκίσματα – αυτά που έκαναν την οικογένειά του μία από τις πλουσιότερες στον κόσμο χάρη στην αυστηρά ελεγχόμενη οικογενειακή επιχείρηση Ferrero Group. Ο Τζιοβάνι Φερέρο δεν πτοείται από τους έξωθεν επενδυτές. Δείχνει ικανοποιημένος με το να ενισχύσει τις δραστηριότητές του σε ένα τμήμα της βιομηχανίας τροφίμων, το οποίο μονίμως απασχολεί τις ρυθμιστικές αρχές και επηρεάζεται από τις μεταβαλλόμενες τάσεις των καταναλωτών. Στον αντίποδα, ηγετικοί όμιλοι, όπως η Nestle, στρέφονται για τη μελλοντική τους ανάπτυξη ολοένα και περισσότερο σε τομείς όπως οι βιταμίνες, τα φυτικά τρόφιμα και τα προϊόντα φροντίδας κατοικιδίων ζώων. «Η Ferrero φαίνεται να είναι χαρούμενη που επενδύει στο τμήμα εκείνο της αγοράς, που αφορά απολαυστικά προϊόντα, αν και υπάρχει πολύς θόρυβος ως προς το πόσο υγιεινά είναι», παρατηρεί ο Τζον Σπέιν, ιδρυτής της Spayne Lindsay και χρηματοοικονομικός σύμβουλος σε εμπορικά σήματα καταναλωτικών ειδών. «Μπορεί να μην αναπτύσσεται τόσο γρήγορα όσο κάποτε, αλλά εξακολουθεί να συνιστά σημαντική αγορά».

Συνεχίζει να επενδύει στις λιχουδιές, ενώ αντίπαλοι όμιλοι στρέφονται στην υγιεινή διατροφή.

Ο όμιλος συνολικά αποτιμάται στα 24 δισ. ευρώ.

Επιπλέον, όπως προσθέτει ο Τζον Σπέιν, η ιταλική εταιρεία βρίσκεται σε ευνοϊκή θέση για να επωφεληθεί από την τάση που δημιουργείται μετά την πανδημία και αφορά την τηλεργασία – οι άνθρωποι αποθηκεύουν στα ντουλάπια τους σνακ και μπισκότα για το τσάι τους. Επίσης κατόρθωσε να διατηρήσει σε ικανοποιητικά επίπεδα τις πωλήσεις της εν μέσω της αρχικής κάμψης της πανδημίας. Το οικονομικό έτος με λήξη στις 31 Αυγούστου 2020 είχε καθαρές πωλήσεις 12,3 δισ. ευρώ, αυξημένες περίπου 8% από το προηγούμενο έτος, σύμφωνα με τα διαθέσιμα στοιχεία. Η Ferrero, με έδρα την Αλμπα στα βορειοδυτικά της Ιταλίας, αποτελεί και μία από τις μεγαλύτερες πολυεθνικές της χώρας στο πεδίο των τροφίμων. Στα εμπορικά της σήματα περιλαμβάνονται μεταξύ άλλων τα δημοφιλέστατα Kinder Bueno και Tic Tac. Ο όμιλος συνολικά αποτιμάται στα 24 δισ. ευρώ, ενώ η περιουσία του Τζιοβάνι Φερέρο και της οικογένειάς του φθάνει τα σχεδόν 35 δισ. δολάρια, σύμφωνα με τον δείκτη δισεκατομμυριούχων του Bloomberg.

Ολα ξεκίνησαν στη δεκαετία του 1940 από τη γενιά του παππού και της γιαγιάς του Τζιοβάνι, Πιέρα και Πιέτρο, οι οποίοι στο ζαχαροπλαστείο τους χρησιμοποιούσαν το φουντούκι για να εμπλουτίσουν τις περιορισμένες προμήθειες σε κακάο. Ο πατέρας του Τζιοβάνι, Μικέλε, έδωσε τον διεθνή χαρακτήρα της εταιρείας από τη δεκαετία του 1950 και μετά. Ο ίδιος ανέλαβε το 2017 εκτελεστικός πρόεδρος, ενώ προηγουμένως είχε διατελέσει διευθύνων σύμβουλος. Φέτος την άνοιξη η Ferrero παρουσίασε τις μπάρες παγωτού στα ευρωπαϊκά σούπερ μάρκετ, ενώ με την μπισκοτοποιία Burton's στο Ηνωμένο Βασίλειο θα αποκτήσει δημοφιλή σήματα, όπως τα Maryland Cookies, Jammie Dodgers και Wagon Wheels. Αξίζει να σημειωθεί πως η στρατηγική του Τζιοβάνι Φερέρο συνίσταται στο να συγκεντρώσει μάρκες τροφίμων που εγκαταλείπουν οι αντίπαλοί του και να τις αναπτύξει: το 2018 απέκτησε τις αμερικανικές δραστηριότητες σε καραμέλες της Nestle (Butterfinger, Crunch, Baby Ruth κ.ά.), ενώ τώρα θα εισαγάγει και παραλλαγές σε αυτά τα εμπορικά σήματα.

Προειδοποίηση Βεστάγκερ στην Apple για τον ανταγωνισμό

Σε σκληρή προειδοποίηση προς την Apple προέβη η αρμόδια για τον ανταγωνισμό επίτροπος της Ε.Ε., Μαργκρέτε Βεστάγκερ, επισημαίνοντας πως δεν πρέπει να επικαλείται λόγους προσωπικών δεδομένων και ασφαλείας για να παρεμποδίσει τον ανταγωνισμό στο κατάστημα εφαρμογών της, όπως αποκλειστικά αναφέρει το Ρόιτερς.

Αυτές τις αιτίες επικαλέστηκε ο επικεφαλής του αμερικανικού κολοσσού Τιμ Κουκ, όταν τοποθετήθηκε για το ότι η εταιρεία του δεν επιτρέπει στους χρήστες των iPhone να εγκαθιστούν άλλο λογισμικό εκτός των εν λόγω εφαρμογών.

Το 2020 η κ. Βεστάγκερ, η οποία διατελεί και αντιπρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, είχε προτείνει νομοθεσία υπό την επωνυμία Πράξη για την Ψηφιακή Αγορά, η οποία και θα υποχρέωνε την Apple να ανοίξει στον ανταγωνισμό στο κερδοφόρο κατάστημα εφαρμογών της. Μιλώντας στο Ρόιτερς, η κ. Βεστάγκερ τόνισε ότι αντιλαμβάνεται τον προβληματισμό του κ. Κουκ όσον αφορά το θέμα της ασφάλειας και των προσωπικών δεδομένων, αλλά «αυτό δεν μπορεί να επέχει θέση ενός μηχανισμού απόκρουσης του ανταγωνισμού – οι χρήστες δεν θα θυσιάσουν τίποτε από τα δύο αν χρησιμοποιήσουν εφαρμογές από άλλες πηγές».

REUTERS

Οι χρήστες πρέπει να μπορούν να χρησιμοποιήσουν εφαρμογές και από άλλες πηγές.

Σε σκληρή προειδοποίηση προς την Apple προέβη η αρμόδια για τον ανταγωνισμό επίτροπος της Ε.Ε., Μαργκρέτε Βεστάγκερ.

ecommbx
Fintech e-accounts platform

ECOMMBX provides convenient, quality payment solutions of the highest standards by innovatively incorporating e-money and e-accounts into one master platform for enhanced efficiency and transparency.

A platform to rule them all

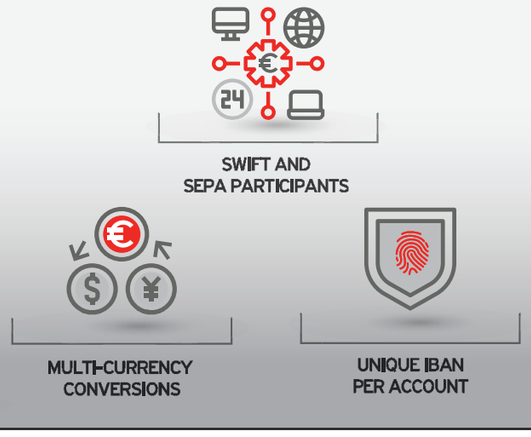

Participants of: SWIFT & SEPA Authorised & Licensed Central Bank of Cyprus Electronic Money Institution # 115.1.3.20/2018 / BIC # ECBXCY2N

www.ecommbanx.com
27 Pindarou Street, 3rd Floor, Office 301,
Block A, Alpha Business Center, 1060 Nicosia, Cyprus
+357 22270349 | info@ecommbx.com

Κινηματογραφικό στούντιο «Η Ελλάς»

Εξι συν μία μεγάλου βελπνεκούς παραγωγές γυρίζονται ή ετοιμάζονται να βάλουν μπρος τις κάμερες σε διάφορες περιοχές της χώρας

Του **ΑΙΜΙΛΙΟΥ ΧΑΡΜΠΗ**

Αν κάποιος βρεθεί αυτές τις ημέρες στη Θεσσαλονίκη, θα ακούσει σχεδόν τους πάντες να μιλούν για δύο πράγματα: την αφόρητη ζέστη και τον Αντόνιο Μπαντέρας. Από τους οδηγούς ταξί και τους ντελιβεράδες μέχρι τους καταστηματάρχες του κέντρου, καθένας έχει και από κάτι να πει, συνήθως περιγράφοντας κάποιο σκηνικό ταλαιπωρίας, την οποία πέρασε όταν ο δρόμος του διασταυρώθηκε με εκείνον της χολιγουντιανής παραγωγής που έχει εγκατασταθεί μέχρι τις αρχές Αυγούστου στην πόλη. Δεν είναι όμως η μόνη. Αυτόν τον καιρό γυρίζονται ή ετοιμάζονται να βάλουν μπρος τις κάμερες τουλάχιστον έξι –συν μία– μεγάλου βελληνεκούς παραγωγές, από αυτές που τα προηγούμενα χρόνια πολύ δύσκολα θα βλέπαμε στα μέρη μας.

Πλην του «The Enforcer», που όπως είπαμε γυρίζεται στην ευρύτερη περιοχή της Θεσσαλονίκης, βρίσκονται επίσης σε πλήρη εξέλιξη τα «Greek Freak» και «Go» («Knives Out 2») σε διάφορες περιοχές, από την Αθήνα και τη Βοιωτία μέχρι το Πόρτο Χέλι και στις Σπέτσες. Το πρώτο αποτελεί δουλειά της Ντίσνεϊ, αξίας άνω των 15 εκατομμυρίων ευρώ, γύρω από την παραμυθένια ιστορία του Γιάννη Αντετοκούνμπο, ενώ το δεύτερο, διά χειρός Netflix, είναι πιθανότατα η ακριβότερη παραγωγή που έχει υλοποιηθεί επί ελληνικού εδάφους.

Για τις ανάγκες του, μια πλειάδα αστέρων (Ιθαν Χοκ, Ντέιβ Μπαουτίστα, Κέιτ Χάντσον, Εντουαρντ Νόρτον κ.ά.), προεξάρχοντος του Ντάνιελ Κρεγκ, έρχονται στην Ελλάδα, πραγματοποιώντας γυρίσματα που θα διαρκέσουν σχεδόν ολόκληρο το καλοκαίρι. Στην ταινία ο Κρεγκ θα υποδυθεί ξανά τον ιδιόρρυθμο ντετέκτιβ Μπενουά Μπλαν, ο οποίος αναλαμβάνει να λύσει άλλο ένα περίπλοκο αστυνομικό μυστήριο.

Οσο για τα προσεχώς, κι εκεί το ενδιαφέρον είναι μεγάλο. Το αμέσως επόμενο διάστημα ξεκινούν στην Αττική και στη Φθιώτιδα τα γυρίσματα του «Crimes of the Future», της νέας ταινίας του Ντέιβιντ Κρόνενμπεργκ, με τον σπουδαίο Καναδό κινηματογραφιστή να έχει στη διάθεσή του σταρ όπως ο Βίγκο Μόρτενσεν, η Λεά Σεϊντού και η Κρίστεν Στιούαρτ. Σχέδια στο ΕΚΟΜΕ έχουν καταθέσει επίσης και δύο σημαντικά τηλεοπτικά πρότζεκτ: εκείνο που αφορά τον τρίτο κύκλο του επιτυχημένου «Jack Ryan» του Amazon, με πρωταγωνιστή τον Τζον Κρασίνσκι («Ενα ήσυχο μέρος») αλλά και η δεύτερη σεζόν της εξαιρετικής «Τεχεράνης» της Apple TV. Αξίζει να σημειωθεί ότι, όπως συμβαίνει και με τη Θεσσαλονίκη, έτσι και η Αθήνα ντουμπλάρει την πρωτεύουσα του Ιράν για τις ανάγκες της συγκεκριμένης παραγωγής.

Αντόνιο Μπαντέρας, Ιθαν Χοκ, Βίγκο Μόρτενσεν, Λεά Σεϊντού, Κέιτ Χάντσον, Εντουαρντ Νόρτον, Ντάνιελ Κρεγκ στο... τραπέζι μας.

Τέλος, μερικούς μήνες αργότερα –το σχέδιο δεν έχει ακόμη κατατεθεί– στην Ελλάδα αναμένεται να φτάσει και η Νια Βαρντάλος, με όλο το... σόι από το «Γάμος α λα ελληνικά» για το δεύτερο σίκουελ της δημοφιλούς κομεντί. Αν πάντως κάποιος προσθέσει τα ποσά του rebate που αντιστοιχούν στις προαναφερθείσες παραγωγές θα φτάσει σε ένα άθροισμα λίγο πάνω από τα 27 εκατομμύρια ευρώ, τα οποία το ΕΚΟΜΕ θα κληθεί να επιστρέψει στους δικαιούχους. Είναι χαρακτηριστικό πως μέχρι πριν από λίγους μόνο μήνες ο οργανισμός είχε εκταμιεύσει λιγότερα από 10 εκατομμύρια ευρώ συνολικά μέσα στα πρώτα τρία χρόνια λειτουργίας του.

Προφανώς, ωστόσο, το «παιχνίδι» έχει πλέον αλλάξει. Μετά τις τελευταίες προσαρμογές στο πρόγραμμα του rebate, το οποίο φτάνει πια το 40% των επιλέξιμων δαπανών, είναι ξεκάθαρο πως η Ελλάδα αποτελεί ελκυστικό προορισμό για τους παραγωγούς του σινεμά ανά τον κόσμο. Οσα δε συμβαίνουν αυτές τις ημέρες στη Θεσσαλονίκη μοιάζουν λίγο με «πείραμα», σχετικά με εκείνα που θα ακολουθήσουν στη συνέχεια.

Τοπ παραγωγές στην Ελλάδα

GREEK FREAK (Disney+ /Faliro House) Σκηνοθέτης: Akin Omotoso / Παίζουν: Uche Agada, Yetide Badaki, Dayo Okeniyi.
• Γυρίσματα σε Αττική, Βοιωτία, Κορινθία, Αργολίδα.
• Επιλέξιμες δαπάνες: 16.147.395.
• Cash Rebate: 6.458.958.

GO (Netflix/ Faliro House) Σκηνοθέτης: Rian Johnson / Παίζουν: Daniel Craig, Kate Hudson, Dave Bautista, Edward Norton, Janelle Mon e.
• Γυρίσματα σε Αττική,Πόρτο Χέλι, Σπέτσες.
• Επιλέξιμες δαπάνες: 23.011.859.
• Cash Rebate: 9.204.743.

BARRACUDA (The Enforcer) Barracuda Productions Σκηνοθέτης: Richard Hughes / Παίζουν: Antonio Banderas, Kate Boswarth, Cara Delevingne.
• Γυρίσματα στη Θεσσαλονίκη.
• Επιλέξιμες δαπάνες: 8.558.744.
• Cash Rebate: 3.423.497.

CRIMES OF THE FUTURE (Αργοναύτες- Spf productions) Σκηνοθέτης: David Cronenberg / Παίζουν: Viggo Mortensen, Léa Seydoux, Kristen Stewart.
• Γυρίσματα στην Αττική, Φθιώτιδα.
• Επιλέξιμες δαπάνες: 9.691.232.
• Cash Rebate: 3.876.492.

JACK RYAN Bonne foi films (episodes Season 3) / Πρωταγωνιστής: John Krasinski
• Γυρίσματα σε Αττική.
• Επιλέξιμες δαπάνες: 7.000.032.
• Cash Rebate: 2.800.012.

TEHRAN 2: Blonde / Σκηνοθεσία: Daniel Syrkin / Παίζουν: Niv Sultan, Shaun Toub, Navid Negahban.
• Γυρίσματα στην Αττική.
• Επιλέξιμες δαπάνες: 3.300.000.
• Cash Rebate: 1.320.000.

Στα Σεπόλια, την παλιά γειτονιά του Γιάννη Αντετοκούνμπο, πραγματοποιείται μέρος των γυρισμάτων του «Greek Freak» της Ντίσνεϊ.

Ο Τζον Κρασίνσκι (αριστερά), ο Βίγκο Μόρτενσεν και η Λεά Σεϊντού είναι μερικοί από τους σταρ που φθάνουν αυτό το καλοκαίρι στη χώρα μας.

Το πιο πολυσυζητημένο πρόσωπο στη Θεσσαλονίκη είναι αυτόν τον καιρό ο Αντόνιο Μπαντέρας, με την πόλη να κινείται στους ρυθμούς του Ισπανού σταρ.

Ο Ντάνιελ Κρεγκ βρέθηκε στις Σπέτσες για τα γυρίσματα του «Go».

Το «σενάριο» για το «The Enforcer» και τα κακώς κείμενα του cash rebate

Οι κλειστοί δρόμοι και το μποτιλιάρισμα, βέβαια, είναι το λιγότερο από όσα έχουν ακουστεί γύρω από το «The Enforcer» του Αντόνιο Μπαντέρας, τον οποίο τα ντόπια μέσα ενημέρωσης ακολουθούν με την προσήλωση... νεοφώτιστου θρησκευόμενου. Πράγματι, δεν συμβαίνει κάθε μέρα να εμφανίζονται αστέρες αυτού του μεγέθους στη Θεσσαλονίκη, ωστόσο τα δημοσιεύματα δεν περιορίζονται σε αυτόν.

Τα έξοδα της παραγωγής στη χώρα, συμπεριλαμβανομένων των αμοιβών ξένων συνεργείων, αποτελούν ένα ακόμα σημείο τριβής.

Λίγο η ατυχής επικοινωνιακή διαχείριση από την πλευρά της παραγωγής, λίγο και η παραδοσιακή αμετροέπεια από τη μεριά των ντόπιων φορέων, και οι φήμες φουντώνουν, με πρώτες αυτές που μιλούν για «επίταξη» της πόλης από ένα κινηματογραφικό πρότζεκτ το οποίο δεν χρησιμοποιεί καν Ελληνες συντελεστές, δεν προβάλλει τον τόπο (είπαμε, η Θεσσαλονίκη ντουμπλάρει το Μαϊάμι) και επιπλέον θα πάρει πίσω 4 εκατομμύρια ευρώ από το ελληνικό Δημόσιο.

Τι ισχύει όμως στην πραγματικότητα; Αρχικά η πόλη όντως ταλαιπωρείται, αν και τουλάχιστον... πληρώνεται για αυτό. Σε επικοινωνία που είχαμε με το Film Office της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας, μας διαβεβαίωσαν πως η Τροχαία χρεώνει κανονικά για το κλείσιμο των δρόμων που απαιτούν τα γυρίσματα, ενώ οι ίδιοι ουδέποτε έχουν ζητήσει από δημόσιο φορέα να εξυπηρετήσει οποιαδήποτε παραγωγή δωρεάν. Το ίδιο συμβαίνει και με τον (ιδιωτικό) ΟΛΘ για το κλείσιμο του λιμανιού ή με το Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης - MOMus, όπου επίσης πραγματοποιήθηκαν γυρίσματα.

Σχετικά με τα ποσά που διακινούνται, σύμφωνα με τα επίσημα στοιχεία του Εθνικού Κέντρου Οπτικοακουστικών Μέσων (ΕΚΟΜΕ), στο οποίο κατατέθηκε η πρόταση του έργου, το ύψος της παραγωγής που αφορά τη χώρα μας φτάνει τα 8.558.744 ευρώ, τα οποία αντιστοιχούν σε 3.423.297 ευρώ σε rebate. Αυτά είναι τα χρήματα που θα λάβει το πρότζεκτ με την ολοκλήρωσή του, εφόσον φυσικά προσκομίσει τα σχετικά παραστατικά. Οσο για τις επιλέξιμες δαπάνες, αυτές αφορούν όλα τα έξοδα της παραγωγής στη χώρα, συμπεριλαμβανομένων των αμοιβών ξένων συνεργείων (στην προκειμένη περίπτωση από τη Βουλγαρία), οι οποίες θα φορολογηθούν στην Ελλάδα.

Το τελευταίο αποτελεί ένα ακόμα σημείο τριβής, αφού μοιάζει να προτιμώνται οι «φθηνότεροι» επαγγελματίες του χώρου από τα Βαλκάνια σε σχέση με τους ντόπιους· από την άλλη, φαίνεται πως τα ελληνικά συνεργεία απλώς δεν... υπάρχουν, εφόσον είναι πολύ λίγα και πολύ απασχολημένα αυτόν τον καιρό για να μπορέσουν να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις τέτοιων παραγωγών.

«Μαϊάμι γίναμε», αναφωνούν αυτές τις μέρες (και με το δίκιο τους) οι Θεσσαλονικείς.

«Από τον περασμένο Δεκέμβρη, που έγινε η τροποποίηση του συστήματος cash rebate, είχαμε επισημάνει τους κινδύνους που υπάρχουν για τους Ελληνες επαγγελματίες του κλάδου. Ηταν λάθος να συμπεριληφθούν στις επιλέξιμες δαπάνες και οι μισθοδοσίες των τεχνικών, διότι έτσι μπορεί κανείς να φέρνει συνεργεία, π.χ., από τη Βουλγαρία και να αναλαμβάνουν εκείνα τις "καλές δουλειές". Φυσικά υπάρχουν ελλείψεις και στο εγχώριο δυναμικό και αυτό λειτουργεί επίσης εις βάρος των ελληνικών παραγωγών, που δεν μπορούν να πληρώσουν υπέρογκα ποσά για να βρουν το προσωπικό που χρειάζονται», επισημαίνει, δίνοντας μια άλλη διάσταση, ο παραγωγός και γενικός γραμματέας του ΣΑΠΟΕ Κωνσταντίνος Κοντοβράκης, και συνεχίζει: «Για αυτό και ένας σοβαρός σχεδιασμός σημαίνει πως, ταυτόχρονα με τη νομοθεσία, φροντίζεις να δημιουργήσεις και εκπαιδευτικά προγράμματα –το έχουν κάνει χώρες όπως η Ισπανία, η Κροατία κ.ά.– με επιδοτούμενες θέσεις μαθητευομένων, ώστε να ετοιμάσεις το δικό σου δυναμικό επαγγελματιών».

Πάμε όμως και στην ίδια τη Θεσσαλονίκη. Πράγματι, η πόλη δεν έχει καμία σχέση με το σενάριο του «The Enforcer», το οποίο εκτυλίσσεται στη Φλόριντα. Οι παροικούντες βέβαια την (κινηματογραφική) Ιερουσαλήμ γνωρίζουν πως κάτι τέτοιο αποτελεί διεθνή πρακτική, με την Ελλάδα να έχει καταστεί, μετά τις τελευταίες ρυθμίσεις, φιλικός προορισμός για τα χολιγουντιανά στούντιο. Από εκεί και έπειτα είναι και ζήτημα προτεραιοτήτων.

«Προφανώς και θέλουμε να έρχονται τέτοιου βελπνεκούς παραγωγές στη χώρα, όμως θα πρέπει να φροντίσουμε να αποκομίζουμε και τα ανάλογα οφέλη, τα οποία δεν έχουν να κάνουν μόνο με την προβολή ή τον τουρισμό. Πρέπει να θυμόμαστε πως το ακρωνύμιο του ΕΚΟΜΕ φέρει βασικά το "Ο" των οπτικοακουστικών έργων και όχι το "Τ" του τουρισμού», καταλήγει ο κ. Κοντοβράκης.

Αποκαλύφθηκε η επίδειξη χλιδής του Ερντογάν

«Φωτιές» άναψαν οι φωτογραφίες του πανάκριβου θερέτρου στη Μαρμαρίδα

Του ανταποκριτή μας στην ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΗ
ΜΑΝΩΛΗ ΚΩΣΤΙΔΗ

Για πρώτη φορά δημοσιοποιήθηκαν οι εικόνες από το «υπερπολυτελές θερινό παλάτι του Ρετζέπ Ταγίπ Ερντογάν», όπως το αποκαλεί η τουρκική αντιπολίτευση, το οποίο ολοκληρώθηκε το 2021 και βρίσκεται στην περιοχή της Μαρμαρίδας, στα παράλια της Μικράς Ασίας. Μέχρι σήμερα κανένας δεν ήξερε λεπτομέρειες για το έργο αυτό. Η δημοσιοποίηση φωτογραφιών αλλά και σχεδίων από τον Προεδρικό Κρατικό Ξενώνα έχει προκαλέσει πολιτική διαμάχη στη γειτονική χώρα, με την τουρκική αντιπολίτευση να κατηγορεί τον Ερντογάν για υπέρογκες σπατάλες.

Οι εικόνες δόθηκαν στη δημοσιότητα στην ιστοσελίδα του Σεφίκ Μπιρκιγιέ, ο οποίος είναι ο αρχιτέκτονας του έργου. Το θέρετρο του Τούρκου προέδρου κτίστηκε σε έκταση 92 στρεμμάτων. Το κτίριο έχει εμβαδόν 11.000 τ.μ. και σύμφωνα με την εφημερίδα Sözcü περιλαμβάνει 300 δωμάτια. Το συγκρότημα διαθέτει ιδιωτική παραλία, πισίνες και αίθουσες συνεδριάσεων. Το κόστος κατασκευής του, σύμφωνα με αντιπολιτευόμενα μέσα ενημέρωσης, φθάνει τα 70 εκατ. ευρώ, τα οποία καταβλήθηκαν από τον προϋπολογισμό της τουρκικής προεδρίας.

Στο θερινό αυτό παλάτι έχουν ήδη φιλοξενηθεί ο πρωθυπουργός της Αλβανίας Εντι Ράμα, όπως και ο πρόεδρος του Αζερμπαϊτζάν Ιλχάμ Αλίγιεφ, όμως μέχρι πρότινος δεν είχαν αποκαλυφθεί λεπτομέρειες για το κτιριακό σύμπλεγμα. Για άγνωστους μέχρι στιγμής λόγους, ο αρχιτέκτονας Μπιρκιγιέ δημοσίευσε τις φωτογραφίες, με αποτέλεσμα να ξεκινήσει πολιτική διαμάχη.

Ο πρόεδρος του Ρεπουμπλικανικού Λαϊκού Κόμματος Κεμάλ Κιλιτσντάρογλου, σε ομιλία του στην κοινοβουλευτική ομάδα του κόμματός του, καυτηρίασε

«Ο λαός πεινάει και εκείνος φτιάχνει θερινά, χειμερινά και ιπτάμενα παλάτια», καταγγέλλει η αντιπολίτευση.

τον Ερντογάν και δήλωσε: «Δαπανούν τεράστια ποσά. Διαθέτουν χειμερινά παλάτια, θερινά παλάτια, ιπτάμενα παλάτια, καθώς έχουν στα χέρια τους όσο χρήμα θέλουν». Απευθυνόμενος στον Τούρκο πρόεδρο είπε χαρακτηριστικά: «Γίνε παράδειγμα στον λαό σου! Εχει 13 αεροσκάφη, έχει στόλο με τα πιο ακριβά αυτοκίνητα. Χάνουμε τη λογική μας. Τα παιδιά στη χώρα πηγαίνουν να κοιμηθούν πεινασμένα και κοιτάξτε τα κέφια που έχει ο κύριος πρόεδρος!» Ο Κιλιτσντάρογλου, κατά τη διάρκεια της ομιλίας του, έδειξε τις φωτογραφίες από το θερινό παλάτι του Τούρκου προέδρου και με

Η έπαυλη του Τούρκου προέδρου κτίστηκε σε έκταση 92 στρεμμάτων. Το κτίριο έχει εμβαδόν 11.000 τ.μ. και περιλαμβάνει 300 δωμάτια.

ειρωνικό ύφος δήλωσε ότι «έτσι κάνει εξοικονόμηση πόρων και ζητεί λιτότητα από τον λαό».

Η κατασκευή αυτού του θερινού συγκροτήματος έχει δεχθεί μαζικά πυρά από βουλευτές της αντιπολίτευσης αλλά και από οικολογικές οργανώσεις, για το μεγάλο κόστος κατασκευής και την καταστροφή του περιβάλλοντος, καθώς, όπως ισχυρίζονται, κόπηκαν περίπου 50.000 δέντρα για την κατασκευή δρόμου πρόσβασης μήκους 17 χλμ.

Ο αρχιτέκτονας Σεφίκ Μπιρκιγιέ είναι ο ίδιος που σχεδίασε και το προεδρικό παλάτι Ak Saray στην Αγκυρα, ενώ έχει σχεδιάσει πολλά τζαμιά που κατασκευάστηκαν με εντολή Ερντογάν, μεταξύ των οποίων και το τζαμί στην πλατεία Ταξίμ της Κωνσταντινούπολης. Για το παλάτι της Αγκυρας ο Τούρκος πρόεδρος έχει δεχθεί έντονες επικρίσεις εξαιτίας τόσο της περιβαλλοντικής καταστροφής όσο και του υψηλού κόστους – 750 εκατ. ευρώ. Με χρήματα από τον προϋπολογισμό της τουρκικής προεδρίας έχει κτιστεί ακόμα ένα ανάκτορο, σε έκταση άνω των 32 στρεμμάτων στην περιοχή Αχλατ της Ανατολίας, για το οποίο έχουν δαπανηθεί 14,4 εκατ. ευρώ.

Πέτυχε η μείωση ωρών εργασίας στην Ισλανδία

Στην εργασιακή εβδομάδα των τεσσάρων ημερών περνάει με γοργούς ρυθμούς η Ισλανδία, μετά τη μεγάλη επιτυχία πιλοτικού προγράμματος σε 2.500 εργαζομένους, που αντιπροσωπεύουν το 1% του εργατικού δυναμικού της χώρας. Το πείραμα έδειξε ότι οι εργαζόμενοι που δούλευαν λιγότερες ώρες χωρίς μείωση απολαβών ήταν εξίσου ή και περισσότερο παραγωγικοί σε σχέση με όσους δούλευαν πλήρες ωράριο.

Τα πειράματα διήρκεσαν τέσσερα χρόνια και διενεργήθηκαν μεταξύ εργαζομένων στον ευρύτερο δημόσιο τομέα (υπουργεία, παιδικοί σταθμοί, υπηρεσίες πρόνοιας, νοσοκομεία) και στον δήμο της ισλανδικής πρωτεύουσας, Ρέικιαβικ. Μετά την επιτυχία των πειραμάτων, το ποσοστό εργαζομένων που είτε έχουν επιλέξει να δουλεύουν λιγότερες ώρες χωρίς μείωση μισθού είτε έχουν εξασφαλίσει το δικαίωμα να το πράξουν φθάνει το 86%.

Οι ερευνητές του Ισλανδικού Ινστιτούτου Βιώσιμης Δημοκρατίας (Alda) και του βρετανικού ινστιτούτου Autonomy έκαναν λόγο για «σαρωτική» επιτυχία. Οι εργαζόμενοι ανέφεραν ότι βελτιώθηκαν αισθητά η ικανότητά τους να εξισορροπούν τις απαιτήσεις της δουλειάς και του σπιτιού, ο χρόνος που περνούσαν με την οικογένειά τους και συνολικά το αίσθημα ευεξίας. Πέρα από τα βραχυπρόθεσμα οφέλη, μειώθηκαν μακροπρόθεσμα ο κίνδυνος υπερκόπωσης (burnout) και τα επίπεδα άγχους, ενώ ιδιαίτερα οι άνδρες ανέφεραν ότι αυξήθηκε η συνεισφορά τους στις δουλειές του νοικοκυριού.

«Κατά τη γνώμη μου, το πιο υπέροχο είναι ο χρόνος που περνούν οι εργαζόμενοι με τις οικογένειές τους, με τις οποίες μπορούν να συνδεθούν ξανά», είπε ο επικεφαλής της ομάδας ερευνών του Autonomy, Γουίλ Στρόνγκε. «Στη δουλειά έχουν περισσότερη ενέργεια και απολαμβάνουν την εργασία τους κάπως περισσότερο».

Η εμπειρία αυτή οδήγησε τα συνδικάτα της χώρας να επαναδιαπραγματευθούν τα ωράρια εργασίας, προσφέροντας το δικαίωμα μειωμένου ωραρίου στο 86% των εργαζομένων. Εργαζόμενοι που δούλευαν 40 ώρες την εβδομάδα πέρασαν στις 36 χωρίς μείωση αποδοχών. «Ο δημόσιος τομέας είναι γόνιμο πεδίο για να αναδειχθούν τα οφέλη της μείωσης των ωρών εργασίας», σημείωσε ο Στρόνγκε. «Και άλλες κυβερνήσεις μπορούν να αντλήσουν διδάγματα»

Στις κυβερνήσεις αυτές περιλαμβάνεται εκείνη της Ιρλανδίας. Το ιρλανδικό πιλοτικό πρόγραμμα της εργάσιμης εβδομάδας των τεσσάρων ημερών θα «τρέξει» σε μια σειρά υπηρεσιών και δήμων της χώρας το πρώτο εξάμηνο του 2022. Η ιρλανδική κυβέρνηση υποστηρίζει ότι το πρόγραμμα θα είναι «το μεγαλύτερο πείραμα εργασιακής εβδομάδας τεσσάρων ημερών στον κόσμο».

Η κυβέρνηση της Ισπανίας αμφισβητεί αυτή την πρωτιά, καθώς το δικό της πρόγραμμα μείωσης του χρόνου εργασίας αναμένεται να τεθεί σε ισχύ εντός των προσεχών μηνών. Η εργασιακή εβδομάδα των 32 ωρών χωρίς μείωση αποδοχών θα αφορά επιχειρήσεις που συνολικά απασχολούν πάνω από 5.000 εργαζομένους. Γίνονται έντονες συζητήσεις ως προς τη μορφή του προγράμ-

Προς γενίκευση της τετραήμερης εβδομάδας 35-36 ωρών προσανατολίζεται η Ισλανδία.

ματος, καθώς και σχετικά με το γεγονός ότι η ισπανική κυβέρνηση σκοπεύει να διαθέσει 50 εκατ. ευρώ από ευρωπαϊκά κονδύλια στις εν λόγω επιχειρήσεις για να εξισορροπήσει την προβλεπόμενη αύξηση του εργασιακού κόστους.

Αντίστοιχα πειράματα έχουν γίνει στην Ιαπωνία, όπου η καθιέρωση της εργασιακής εβδομάδας των τεσσάρων ημερών από την εταιρεία Microsoft οδήγησε σε αύξηση της παραγωγικότητας κατά 40%. Η ιαπωνική κυβέρνηση εξετάζει το ενδεχόμενο να ενθαρρύνει τέτοιου είδους πρακτικές και από άλλες εταιρείες, χωρίς ωστόσο να έχει καταλήξει σε κάποια απόφαση. Εξάλλου, η εταιρεία Unilever, στη Νέα Ζηλανδία, δίνει στο προσωπικό τη δυνατότητα να μειώσει τον χρόνο εργασίας κατά 20% χωρίς μείωση αποδοχών.

Η μακροχρόνια τάση για μείωση των ωρών εργασίας έχει κατακτηθεί με αιματηρούς αγώνες. Η Ισπανία ήταν μία από τις πρώτες χώρες της Ευρώπης όπου κατοχυρώθηκε η οκτάωρη εργασία, ύστερα από απεργία 44 ημερών, το 1919.

BBC, DW, THE GUARDIAN

Ατμόσφαιρα πανικού στο Αφγανιστάν

Βοήθεια στο Τατζικιστάν υπόσχεται ο Πούτιν για την προάσπιση των συνόρων

Σε απόσταση μιας ώρας με το αυτοκίνητο από την πρωτεύουσα Καμπούλ, η τεράστια αεροπορική βάση του Μπαγκράμ –στην ουσία, μια μικρή πόλη με στρατώνες και αεροδρόμιο– υπήρξε επί 20 χρόνια το κέντρο της αμερικανικής στρατιωτικής παρουσίας στο Αφγανιστάν. Μιας παρουσίας που είχε εντελώς άδοξο τέλος. Γύρω στις 3 τα χαράματα την περασμένη Παρασκευή οι Αμερικανοί εκκένωσαν, με άκρα του τάφου σιωπή, τη βάση τους, ολοκληρώνοντας σε μεγάλο βαθμό την αποχώρηση από τη χώρα, χωρίς καν να ειδοποιήσουν τους Αφγανούς στρατιώτες που φυλούσαν σκοπιές ή τους διοικητές τους. Είκοσι λεπτά αργότερα έσβησαν τα φώτα, για να ακολουθήσει επιδρομή από ορδές Αφγανών που βάλθηκαν να κάνουν πλιάτσικο σε ό,τι είχαν αφήσει πίσω τους οι Αμερικανοί.

Τα παραπάνω κατήγγειλε, με έκδηλη πικρία, μιλώντας στο BBC ο νέος Αφγανός διοικητής της νευραλγικής βάσης, πτέραρχος Ασαντουλάχ Κοϊστάνι, ο οποίος επωμίζεται μια δύσκολη αποστολή: να υπερασπιστεί, μαζί με τους 3.000 στρατιώτες που έχει υπό τις διαταγές του, τη βάση του Μπαγκράμ απέναντι στους Ταλιμπάν, οι οποίοι κινούνται απειλητικά στις γύρω περιοχές. Το τελευταίο διάστημα το ισλαμικό φονταμενταλιστικό κίνημα, που προσέφερε άσυλο στον Οσάμα μπιν Λάντεν και πολέμησε τους Αμερικανούς, κερδίζει ταχύτατα έδαφος, εκμεταλλευόμενο την αποχώρηση των νατοϊκών στρατευμάτων. Ηδη ελέγχει το ένα τρίτο της αφγανικής υπαίθρου και περικυκλώνει μεγάλες πόλεις, αν και η ηγεσία του δηλώνει ότι δεν σκοπεύει να καταλάβει την Καμπούλ – μια κόκκινη γραμμή για τους Αμερικανούς.

Η κατάσταση διαγράφεται τραγική για την κυβέρνηση του προέδρου Ασράφ Γάνι, ιδιαίτερα στο βόρειο τμήμα της

Ανδρας των δυνάμεων ασφαλείας του Αφγανιστάν επιθεωρεί τη σκηνή «τυφλής» βομβιστικής επίθεσης με δύο νεκρούς και 24 τραυματίες, που σημειώθηκε χθες κοντά σε αστυνομικό τμήμα, στο Κανταχάρ.

Προξενεία πολλών χωρών κλείνουν, καθώς οι Ταλιμπάν διευρύνουν απειλητικά τα εδαφικά τους κέρδη στην ύπαιθρο.

χώρας. Το προηγούμενο διήμερο, 1.037 άνδρες του κυβερνητικού στρατού εγκατέλειψαν τις θέσεις τους χωρίς μάχη και πέρασαν τα σύνορα αναζητώντας ασφάλεια στο γειτονικό Τατζικιστάν, ο πρόεδρος του οποίου, Εμομαλί Ραχμόν, ανήγγειλε χθες την επιστράτευση 20.000 ανδρών για την ενίσχυση της ασφάλειας των συνόρων. Ο Ραχμόν είχε χθες επικοινωνία με τον Ρώσο πρόεδρο Βλαντιμίρ Πούτιν, ο οποίος τον διαβεβαίωσε ότι θα βοηθήσει τους γειτονές του για την αντιμετώπιση της δύσκολης κατάστασης. Η Ρωσία διατηρεί στο Τατζικιστάν μια από τις μεγαλύτερες στρατιωτικές βάσεις της εκτός συνόρων.

Ανησυχία για αεροδρόμιο

Ιδιαίτερη ανησυχία προκαλεί στους γείτονες και συμμάχους του Αφγανιστάν ο κίνδυνος να πέσει στα χέρια των Ταλιμπάν το αεροδρόμιο της Καμπούλ, κάτι που θα απέκλειε την κεντρική κυβέρνηση από τον έξω κόσμο. Επί του παρόντος, την ασφάλεια του στρατοπέδου περιφρουρούν οι τελευταίοι Αμερικανοί στρατιώτες που έχουν απομείνει, σε συνεργασία με στρατεύματα της Τουρκίας. Η κυβέρνηση Ερντογάν έχει προσφερθεί να αναλάβει για λογαριασμό του ΝΑΤΟ την ασφάλεια του στρατοπέδου, υπό τον όρο ότι θα της παρασχεθεί οικονομική, πολιτική και επιμελητειακή υποστήριξη από τις ΗΠΑ. Το θέμα θα συζητηθεί σήμερα μεταξύ του Τούρκου υπουργού Αμυνας, Χουλουσί Ακάρ και του Αμερικανού ομολόγου του, Λόιντ Οστιν.

Οι δυσμενείς εξελίξεις υποχρεώνουν αρκετές χώρες να κλείσουν προξενεία και να συρρικνώσουν τις διπλωματικές αποστολές τους στο Αφγανιστάν. Ηδη έκλεισαν τα προξενεία της Τουρκίας και της Ρωσίας στη βόρεια πόλη Μαζάρ-ι-Σαρίφ, ενώ με μειωμένο προσωπικό λειτουργούν οι αποστολές του Ουζμπεκιστάν, του Τατζικιστάν, της Ινδίας και του Πακιστάν. Σημαντική μείωση υπέστη και το προσωπικό της τεράστιας αμερικανικής πρεσβείας στη θωρακισμένη πράσινη ζώνη της πρωτεύουσας Καμπούλ.

Α.Ρ., REUTERS

Πρώτη ήττα για την κυβέρνηση Μπένετ στο Ισραήλ

Απέτυχε στην πρώτη της κοινοβουλευτική δοκιμασία η νέα κυβέρνηση συνασπισμού του Ισραήλ, καθώς δεν κατάφερε να επεκτείνει την ισχύ αμφιλεγόμενου νόμου ο οποίος απαγόρευε σε Παλαιστίνιους κατοίκους των Κατεχόμενων της Δυτικής Οχθης και της Γάζας να διαμένουν στο Ισραήλ εάν είχαν παντρευτεί Ισραηλινή πολίτη. Η θυελλώδης συζήτηση, που διήρκεσε όλη νύχτα, κατέληξε σε ισοψηφία 59-59.

Πρόκειται για την πρώτη πολιτική ήττα της νεοπαγούς κυβέρνησης συνεργασίας υπό τον ακροδεξιό πρωθυπουργό Ναφτάλι Μπένετ, μετά την ορκωμοσία της τον περασμένο μήνα. Η κυβέρνηση του Μπένετ απαρτίζεται από οκτώ κόμματα με μεγάλες ιδεολογικές διαφορές μεταξύ τους. Το νομοσχέδιο, που χαρακτηρίζεται άδικο και ρατσιστικό από τους επικριτές του, πρόκειται να εκπινεύσει σήμερα το βράδυ. Η καταψήφιση του νομοσχεδίου απέδειξε επίσης την προθυμία της αξιωματικής αντιπολίτευσης του Λικούντ και του πρώην πρωθυπουργού Νετανιάχου να αποσταθεροποιήσουν τη νέα κυβέρνηση. Το κόμμα του Νετανιάχου και οι υπερορθόδοξοι σύμμαχοί του καταψήφισαν χθες το νομοσχέδιο, παρότι το υποστήριζαν πιστά τα τελευταία χρόνια, ψηφίζοντας συστηματικά υπέρ της επέκτασής του. Τα αραβικά κόμματα κι εκείνα της Αριστεράς καταψήφισαν επίσης τον νόμο.

Μιλώντας τη Δευτέρα, ο Ναφτάλι Μπένετ κατηγόρησε την αντιπολίτευση για «παιδαριώδη παιχνίδια», με στόχο βραχύβια πολιτικά οφέλη. «Υπάρχουν κάποια πράγματα με τα οποία δεν παίζουμε. Το κράτος είναι ο μόνος αρμόδιος για το ποιος μπαίνει και ποιος εξασφαλίζει υπηκοότητα», είπε ο Μπένετ. Απαντώντας στον πολιτικό του αντίπαλο, ο Νετανιάχου δήλωσε από το βήμα της Κνέσετ: «Μας λένε “δείξτε υπευθυνότητα”. Πού ήταν το αίσθημα ευθύνης σας όταν σχηματίζατε αυτή την κυβέρνηση; Δημιουργήσατε μια κυβέρνηση που για πρώτη φορά στην ιστορία του κράτους μας βασίζεται σε αντισιωνιστικές δυνάμεις».

Η κυβέρνηση Μπένετ έχει ήδη δεχθεί επικρίσεις και αμφισβήτηση από Εβραίους εθνικιστές, οι οποίοι επιμένουν να πραγματοποιούν προκλητικές πορείες σε αραβικές συνοικίες της Ανατολικής Ιερουσαλήμ για να στηρίξουν παράνομες καταλήψεις παλαιστινιακών ιδιοκτησιών από εποίκους.

REUTERS

Ιλιγγιώδης η εξάπλωση της μετάλλαξης «Δέλτα»

Με ιλιγγιώδη ταχύτητα εξαπλώνεται η μετάλλαξη «Δέλτα», πλήττοντας δριμύτατα χώρες με ελλιπή εμβολιαστική κάλυψη. Την ίδια στιγμή, σε χώρες όπου έχει οικοδομηθεί έστω και μερικώς τείχος ανοσίας χάρη στους εμβολιασμούς επιστρέφει η κανονικότητα, παρά τις ανησυχίες που εκφράζει μέρος της επιστημονικής κοινότητας.

Η Βρετανία προσεγγίζει την «ημέρα της ελευθερίας», τη 19η Ιουλίου, που θα σημάνει την καθολική άρση των μέτρων. Ο υπουργός Υγείας Σατζίντ Τζάβιντ υπεραμύνθηκε της απόφασης του πρωθυπουργού Μπόρις Τζόνσον, εν μέσω έξαρσης κρουσμάτων και παρά τις προειδοποιήσεις των ειδικών, επισημαίνοντας ότι η σύνδεση λοίμωξης με ανάγκη νοσηλείας ή θάνατο έχει αποδυναμωθεί. Δεν απέκλεισε, ωστόσο, τα ημερήσια κρούσματα να φθάσουν τις 100.000, τονίζοντας ότι η χώρα μπαίνει σε «αχαρτογράφητα νερά».

«Δεν μπορούμε όμως να ζούμε σε έναν κόσμο που μοναδική μας σκέψη θα είναι η COVID, αδιαφορώντας για τα άλλα ζητήματα υγείας, τα οικονομικά προβλήματα και τις προκλήσεις στην εκπαίδευση. Πρέπει να εκμεταλλευθούμε την ύπαρξη αποτελεσματικών εμβολίων και να μάθουμε να συμβιώνουμε με τον κορωνοϊό», κατέληξε.

Αντιθέτως, ο σκιώδης υπουργός Υγείας της Εργατικού Κόμματος, Τζόναθαν Ασγουορθ, επέμεινε ότι το «εμβολιαστικό τείχος ανοσίας» δεν έχει ολοκληρωθεί και επικαλέστηκε στοιχεία από το Ισραήλ, που υποδεικνύουν ότι το εμβόλιο της Pfizer αποτρέπει τον κίνδυνο μετάδοσης της μετάλλαξης «Δέλτα» κατά μόνο 64%.

Τον δρόμο της πλήρους άρσης των μέτρων θα ακολουθήσει, πλην απροόπτου, και η Γερμανία, τον Σεπτέμβριο. Ο υπουργός Εξωτερικών Χάικο Μάας δήλωσε στην εφημερίδα Sueddeutsche Zeitung ότι η προσφορά εμβολίων σε κάθε πολίτη αίρει κάθε νομική και πολιτική δικαιολογία για παράταση των μέτρων. Την ίδια στιγμή, σε εκ νέου επιβολή περιοριστικών μέτρων προχώρησε η Καταλωνία στην Ισπανία εξαιτίας της έξαρσης της πανδημίας. Τα νυχτερινά κέντρα θα παραμείνουν κλειστά από το Σαββατοκύριακο, ενώ για συμμετοχή σε εκδηλώσεις σε εξωτερικούς χώρους με πάνω από 500 άτομα θα απαιτείται αρνητικό τεστ

Τραγική η κατάσταση στην Ινδονησία, με τα νοσοκομεία να «καταρρέουν» υπό το πλήθος των εισαγωγών και της μεγάλης έλλειψης οξυγόνου.

Τον δρόμο της πλήρους άρσης των μέτρων θα ακολουθήσει, πλην απροόπτου, και η Γερμανία, τον Σεπτέμβριο.

ή πιστοποιητικό εμβολιασμού.

Στην Ινδονησία, τα νοσοκομεία «καταρρέουν» υπό το πλήθος των εισαγωγών λόγω COVID-19 και σημειώνονται μεγάλες ελλείψεις οξυγόνου. Χθες η χώρα κατέγραψε ημερήσιο ρεκόρ κρουσμάτων (31.189) αλλά και θανάτων (728). Ιδιαίτερη ανησυχία προκαλεί η αύξηση λοιμώξεων και θανάτων σε παιδιά τον τελευταίο μήνα. Στη δίνη της «Δέλτα» και η Ρωσία, η οποία χθες, για έβδομη κατά σειράν ημέρα, κατέγραψε ρεκόρ ημερήσιων θανάτων, με 737 νεκρούς.

REUTERS, A.P.

Η Ελλάδα, κορυφαίος προορισμός για super yachts

Κατέχει το 23% της διεθνούς αγοράς στις ναυλώσεις θαλαμηγών

Του **ΗΛΙΑ Γ. ΜΠΕΛΛΟΥ**

Χωρίς πολλές τυμπανοκρουσίες, και ενώ η πανδημία εξακολουθεί να ανησυχεί τον πλανήτη, η Ελλάδα αναρριχήθηκε στην πρώτη θέση της παγκόσμιας αγοράς ναυλώσεων super yachts. Μεγάλων δηλαδή θαλαμηγών, άνω των 24 μέτρων, ελληνικών ή ξένων που ενοικιάζονται για πλόες στα ελληνικά νερά. Εχοντας τα τελευταία χρόνια χτίσει μια πολύ καλή εικόνα ως τουριστικός προορισμός, η Ελλάδα έφτασε το 2019 να είναι ο τρίτος δημοφιλέστερος προορισμός σε ναυλώσεις διεθνώς, κατέχοντας το 17% της παγκόσμιας αγοράς μετά τη Νότια Γαλλία (20%) και την Ιταλία (19%). Το 2020 ανέβηκε στη δεύτερη θέση (19%) και το 2021 είναι πλέον στην πρώτη θέση σε ναυλώσεις με 23% μερίδιο αγοράς και ακολουθούν οι αγορές της Νότιας Γαλλίας (19%) και της Ιταλίας (17%).

Αυτό εξηγεί μιλώντας στην «Κ» ο Μισέλ Χρυσικόπουλος, Global Managing Partner της International Yacht Company (IYC), η οποία διαθέτει ένα διευρυμένο δίκτυο 14 γραφείων σε 9 χώρες και είναι μία από τις μεγαλύτερες εταιρείες στον κλάδο διεθνώς, αφού έχει περισσότερα από 100 σκάφη υπό διαχείριση, τον μεγαλύτερο στόλο σκαφών προς ναύλωση παγκοσμίως. «Η χαλάρωση των ταξιδιωτικών περιορισμών προς την Ελλάδα στις 14 Μαΐου συνέβαλε στην αύξηση των κρατήσεων για το 2021, καθώς το μεγαλύτερο ποσοστό ναυλώσεων πραγματοποιείται από ξένους, ενώ παράλληλα με την αύξηση στις ναυλώσεις το 2021 η χώρα είδε και άνοδο της τάξης του 15% στον στόλο των σκαφών, με 224 super yachts πάνω από 24 μέτρα να έχουν ελληνική άδεια charter», σημειώνει. Τη νέα αυτή εποχή του yachting επιπέδου στην Ελλάδα επιβεβαιώνει και έρευνα του Bloomberg, με βάση την οποία η Ελλάδα αυτή τη στιγμή αποτελεί τον κορυφαίο προορισμό για super yachts καθώς στις θάλασσες και στις ακτές της βρίσκονταν στα τέλη Ιουνίου τουλάχιστον 194 τέτοια πολυτελή σκάφη, αριθμός αυξημένος κατά 81 σε σχέση με τον Μάιο. Συγκριτικά στην Ιταλία βρίσκονταν 171, στις ΗΠΑ 170, στη Γαλλία 151 και στην Ισπανία 124. Ετσι, μόλις ένα χρόνο μετά το παγκόσμιο lockdown, τα στοιχεία των πρώτων έξι μηνών του 2021 δείχνουν πως η αγορά των σκαφών αναψυχής (super yachts) είναι η πιο δυνατή των τελευταίων τεσσάρων ετών, με τις πωλήσεις και τις ναυλώσεις να σημειώνουν κατακόρυφη άνοδο παγκοσμίως και την Ελλάδα πρωταγωνίστρια ως προορισμό. Οι πωλήσεις σκαφών διεθνώς αυξήθηκαν σημαντικά το πρώτο εξάμηνο του 2021, σημειώνοντας άνοδο +57% σε σύγκριση με την ίδια περίοδο πέρυσι και +30% σε σύγκριση με το 2019, σύμφωνα με στοιχεία του SuperYacht Times IQ. Αντίστοιχα, παρά τους ταξιδιωτικούς περιορισμούς, οι ναυλώσεις παραμένουν σε πολύ υψηλά επίπεδα, με μεγάλη ζήτηση σε δημοφιλείς προορισμούς ανά τον κόσμο. Ο παγκόσμιος στόλος charter σημείωσε αύξηση 11% σε σύγκριση με το 2020 φτάνοντας τα 1.800 σκάφη, σύμφωνα με το Yachtfolio. Η αύξηση της αγοραστικής δύναμης της υψηλότερης εισοδηματικά ομάδας του πληθυσμού, σε συνδυασμό με τα νέα δεδομένα που δημιουργήθηκαν από την πανδημία, έπαιξε σημαντικό ρόλο στην αυξητική τάση της αγοράς του yachting, τονίζουν οι ειδικοί. Πολλοί ιδιοκτήτες σκαφών προχώρησαν σε αγορά μεγαλύτερων ή περισσότερων του ενός σκαφών σε διαφορετικά σημεία του πλανήτη. Συγχρόνως σημειώθηκε σημαντική αύξηση σε νέους αγοραστές, οι οποίοι εκτίμησαν τα πλεονεκτήματα και την ελευθερία κινήσεων που προσφέρει η ιδιοκτησία ενός σκάφους.

Στις θάλασσες και στις ακτές της βρίσκονταν στα τέλη Ιουνίου τουλάχιστον 194 τέτοια πολυτελή σκάφη.

Η αύξηση της αγοραστικής δύναμης της υψηλότερης εισοδηματικά ομάδας του πληθυσμού, σε συνδυασμό με τα νέα δεδομένα που δημιουργήθηκαν από την πανδημία, έπαιξε σημαντικό ρόλο στην αυξητική τάση της αγοράς του yachting, τονίζουν οι ειδικοί.

Χρειάζεται σαφές νομικό πλαίσιο στις ναυλώσεις

Αν και η ελληνική αγορά βρίσκεται σε ανοδική πορεία, υπάρχουν ακόμα πολλά που πρέπει να γίνουν ώστε να καθιερωθεί η χώρα ως ο νούμερο ένα προορισμός yachting παγκοσμίως. Κατ' αρχήν κύκλοι της βιομηχανίας ναυλώσεων εκτιμούν πως πρέπει να αυξηθεί ο διαθέσιμος προς chartering στόλος, να εξαλειφθεί η γραφειοκρατία και να απλοποιηθεί η διαδικασία απόκτησης ελληνικής άδειας charter για σκάφη με ξένη ή ελληνική σημαία, λαμβάνοντας καινοτόμες και τολμηρές λύσεις προς αυτή την κατεύθυνση, οι οποίες πιθανώς θα πρέπει να ξεφύγουν από την πεπατημένη οδό των πολλαπλών αδειοδοτήσεων και να περικόψουν διαδικασίες. Πρέπει επίσης να προχωρήσει η ανάπτυξη δικτύου μαρινών τόσο στην ηπειρωτική Ελλάδα όσο και στα νησιά, που θα προσελκύσει περισσότερα και μεγαλύτερα σκάφη, χωρίς να επαναληφθούν λάθη του παρελθόντος, δηλαδή να δημιουργούνται μαρίνες σε σημεία χωρίς ιδιαίτερο τουριστικό ενδιαφέρον απλώς και μόνον λόγω τοπικών πολιτικών πιέσεων.

«Οι διακοπές με σκάφος προσελκύουν τουρίστες με μεγαλύτερη αγοραστική δύναμη και απαιτούν επενδύσεις που με τη σειρά τους θα αποφέρουν έσοδα στις κατά τόπους οικονομίες», αναφέρεται χαρακτηριστικά.

Επιπλέον, τα τελευταία χρόνια έχει καταγραφεί σημαντικότατη ζήτηση για τη διενέργεια ημερήσιων εκδρομών, με οργανωμένο πρόγραμμα, από επαγγελματικά πλοία αναψυχής, μεταφορικής ικανότητας συνήθως έως 12 ατόμων, τα οποία απευθύνονται σε υψηλότερα εισοδήματα καθώς περιλαμβάνουν συμμετοχή λίγων ατόμων, ιδιωτική περιήγηση σε παραλίες και θαλάσσια αξιοθέατα, καταδυτικές δραστηριότητες και παροχή γεύματος υψηλής γαστριμαργικής ποιότητας, το οποίο μπορεί να ετοιμάζεται από σεφ στο σκάφος. Τα παραπάνω πακέτα εκδρομών, τα οποία είναι σαφές ότι δεν έχουν σχέση με τις εκδρομές που παρέχουν τα συνήθη ημερόπλοια, τα οποία μπορεί να μεταφέρουν ακόμη και 200 άτομα έναντι ενός προσιτού εισιτηρίου, οργανώνονται και παρέχονται από εξειδικευμένα τουριστικά γραφεία, τα οποία για αυτόν τον λόγο επιθυμούν να ναυλώσουν από ιδιώτες ιδιοκτήτες πολυτελή επαγγελματικά πλοία αναψυχής για την εξυπηρέτηση των πελατών τους. Αλλά οι επαγγελματίες του χώρου διαμαρτύρονται για την έλλειψη νομοθετικής ρύθμισης που θα ρυθμίζει σαφώς και χωρίς αγκυλώσεις τη σχετική δραστηριότητα, η οποία ναι μεν «διψάει» για επαγγελματικά πλοία αναψυχής υψηλού επιπέδου που θα φιλοξενήσουν το σχετικό τουριστικό κοινό, πλην όμως «χτυπάει τοίχο» εξαιτίας του ακατάλληλου και ασαφούς νομικού πλαισίου. «Με την παροχή της δυνατότητας αυτής όμως, της ναύλωσης δηλαδή ιδιωτικών σκαφών σε ειδικευμένα γραφεία που με τη σειρά τους θα τα ναυλώνουν σε ενδιαφερόμενους ταξιδιώτες, ένας σημαντικός αριθμός επαγγελματικών πλοίων αναψυχής θα στραφεί προς αυτή τη δραστηριότητα, αποφορτίζοντας την εβδομαδιαία ή πιο μακροχρόνια ναύλωση σκαφών αναψυχής έως 24 μ., η οποία εμφανίζει σημάδια πληθώρας προσφερόμενων πλοίων το τελευταίο χρονικό διάστημα», σημειώνουν πηγές του ελληνικού yachting. Υπενθυμίζουν δε πως η προώθηση του yachting και των συναφών με αυτό επαγγελμάτων θα δημιουργήσει ευκαιρίες καριέρας και θέσεις εργασίας και θα οδηγήσει στην αναβάθμιση των παρεχόμενων υπηρεσιών. «Οι απαιτήσεις και οι αποδοχές είναι υψηλές και δίνεται η ευκαιρία σε ανθρώπους από διαφορετικούς κλάδους, από καπετάνιους και μηχανικούς έως chefs και επαγγελματίες της εστίασης, να απασχοληθούν σε έναν σταθερά αναπτυσσόμενο κλάδο», εξηγούν.

Σάββας Σαββίδης, Δικηγόρος, Συνέταιρος Michael Kyprianou & Co LLC.

Το Green Pass και η ελευθερία διακίνησης των Ευρωπαίων πολιτών

Το δικαίωμα των πολιτών της ΕΕ να κυκλοφορούν και να διαμένουν ελεύθερα στην Ευρωπαϊκή Ένωση είναι ένα από τα πολυτιμότερα επιτεύγματα της ΕΕ και σημαντικός μοχλός ώθησης και ανάπτυξης της οικονομίας της.

Το πρωτοφανές φαινόμενο της εξάπλωσης της πανδημίας του κορωνοϊού που ακινητοποίησε τον πλανήτη για περισσότερο από 18 μήνες έφερε μαζί του αυστηρούς περιορισμούς εκ μέρους όλων των χωρών και αυτό είχε τεράστιες επιπτώσεις τόσο στην διακίνηση των πολιτών όσο και στην ελευθερία παραμονής τους σε χώρες εντός και εκτός της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ).

Με στόχο την προστασία των πολιτών τους όλες οι χώρες ανακοίνωσαν περιορισμούς εισόδου, εξόδου που εφαρμόστηκαν για τους διασυνοριακούς ταξιδιώτες ενώ στις περιπτώσεις ταξιδιών τα αυστηρά μέτρα απαιτούσαν την υποβολή των ταξιδιωτών σε καραντίνα ή σε αυτοαπομόνωση και σε εξέταση για λοίμωξη από SARS-CoV-2 πριν από και/ή μετά την άφιξη στην συγκεκριμένη χώρα.

Λόγω αυτής της πρωτόγνωρης για όλους κατάστασης, δεν θα μπορούσαν να μην έχουν επηρεαστεί τα πρόσωπα που ζουν σε παραμεθόριες περιοχές και διασχίζουν τα σύνορα σε καθημερινή βάση, είτε για λόγους εργασίας, εκπαίδευσης, υγειονομικής περίθαλψης, είτε για οικογενειακούς ή άλλους λόγους.

Σύμφωνα με το άρθρο 21 παράγραφος 1 της Συνθήκης για την λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ), κάθε πολίτης της ΕΕ έχει δικαίωμα να κυκλοφορεί και να διαμένει ελεύθερα στο έδαφος των κρατών μελών της ΕΕ. Το άρθρο 21, παράγραφος 2, όμως προβλέπει τη δυνατότητα της ΕΕ να αναλαμβάνει δράση και να θεσπίζει διατάξεις για να διευκολυνθεί το δικαίωμα των πολιτών να κυκλοφορούν και να διαμένουν ελεύθερα στο έδαφος των κρατών μελών. Αν η δράση είναι αναγκαία για την επίτευξη αυτού του στόχου με σκοπό τη διευκόλυνση της άσκησης του εν λόγω δικαιώματος, ακολουθείται η συνήθης νομοθετική διαδικασία.

Συνεπώς θα έλεγε κανείς ότι αν δεν υπάρχει μια Ευρωπαϊκή κοινή προσέγγιση, υπάρχει ένας τεράστιος κίνδυνος να δοθούν ad hoc λύσεις, είτε πλατφόρμες τόσο από τον ιδιωτικό τομέα όσο και από τον δημόσιο τομέα που θα κατακερματίσουν την ελεύθερη διακίνηση των πολιτών.

Ας δούμε όμως κάποια παραδείγματα χωρών που προσπάθησαν να δημιουργήσουν δικούς τους κανονισμούς πριν από την επίσημη τοποθέτηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης, επί του πράσινου διαβατηρίου, έτσι ώστε να έχουμε με έναν πιο χειροπιαστό τρόπο στοιχεία για το ποια θα ήταν ίσως η εξέλιξη εάν και εφόσον δεν υπήρχε ο συντονισμός από την ίδια την ΕΕ.

Το πρώτο και πιο τρανταχτό παράδειγμα που όλοι είδαμε στα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης όπου προβλήθηκε έντονα η ελευθερία μετά την Covid εποχή, ήταν εκείνο του Ισραήλ. Η Ισραηλινή κυβέρνηση, μέσα στα πλαίσια ανακοίνωσης της ελευθερίας διακίνησης των ανθρώπων μετά την Covid εποχή, ανακοίνωσε την λειτουργία του λεγόμενου πράσινου διαβατηρίου που αφορούσε όσους είχαν συμπληρώσει και τις δύο δόσεις των εμβολίων.

Το διαβατήριο αυτό θα συνδεόταν με έναν κώδικα που θα έδινε στους κατόχους πρόσβαση σε διάφορες επιχειρήσεις, υπηρεσίες κλπ. Ταυτόχρονα θα κατέγραφε το σύνολο των ανθρώπων που θα βρίσκονταν στο συγκεκριμένο χώρο ή έκαναν χρήση άλλων χώρων όπως τα εμπορικά κέντρα, θέατρα, εστιατόρια κ.α. και θα γινόταν ταυτόχρονα μια καταγραφή για την είσοδο και έξοδο κάποιου σε αυτούς τους χώρους.

Αυτό βέβαια, εγείρει σοβαρά νομικά ζητήματα όπως για παράδειγμα το γεγονός ότι αποτελεί παραβίαση της ελευθερίας του ατόμου να καταγράφεται ανά πάσα στιγμή η τοποθεσία του και η παρουσία του σε όποιο χώρο μπαίνει ή βγαίνει ή χρησιμοποιεί.

Επιπλέον, γεννιέται εύλογα και το ερώτημα για το τί θα μπορούσε να συμβεί στην περίπτωση που υιοθετούνταν από την ΕΕ η γραμμή που ακολούθησε το Ισραήλ με σημείο πιστοποίησης το πράσινο διαβατήριο, εάν ένα άτομο το οποίο για οποιουσδήποτε λόγους δεν έχει εμβολιαστεί και συνέπεια τούτου θα πρέπει να μπει σε εμπορικό κέντρο άμεσα για να εισέλθει σε φαρμακείο που βρίσκεται εντός του εμπορικού κέντρου. Δυστυχώς εκείνο το άτομο ακριβώς επειδή δεν έχει στην κατοχή του το πράσινο διαβατήριο δεν θα του δίδεται η πρόσβαση.

Υπήρξε μια έντονη διαφωνία μεταξύ των Ισραηλινών επί του θέματος και πιο συγκεκριμένα για τον εντοπισμό των ατόμων/κατόχων πράσινου διαβατηρίου διαμέσου αυτού, με αποτέλεσμα μέχρι και σήμερα να μην υπάρχει μια σωστή κατευθυντήρια γραμμή ως προς το τι είναι σωστό και τι είναι λάθος.

Προχωρώντας παρακάτω, στην Κάτω Σαξωνία, στη Βόρεια Ρηνανία-Βεστφαλία, οι αναφερθείσες χώρες ανακοίνωσαν μέσω εκστρατείας μάρκετινγκ, ότι οι εμβολιασμένοι θα έχουν προτεραιότητα σε διάφορες πτυχές της κοινωνικής και επιχειρηματικής καθημερινότητας. Αλλά το Γερμανικό Συμβούλιο Ηθικής αποφάσισε ότι μια τέτοια πολιτική θα ήταν ανήθικη γιατί θα παραβίαζε την ισότητα των πολιτών απέναντι στον νόμο.

Ο νομικός Χερμπερτ Πραντλ αρθρογράφος της Süddeutsche Zeitung ένας από τους πιο επιδραστικούς επιστήμονες της χώρας σχολίασε ότι με αυτόν τον τρόπο δημιουργούνται τεράστια προβλήματα όσον αφορά την παραβίαση βασικών δικαιωμάτων των ανθρώπων μέσα στην πανδημία. Ο Πραντλ, διαφωνεί με τα γενικευμένα μέτρα lockdown και πράσινου διαβατηρίου καθώς τα θεωρεί αντίθετα προς την αρχή της αναλογικότητας και πιστεύει ότι το μέτρο για το εμβολιαστικό διαβατήριο κινείται στην ίδια λογική.

Συνεπώς, με την ενιαία Ευρωπαϊκή πολιτική που προτείνει η ΕΕ στην ουσία δίνονται άλλες εναλλακτικές λύσεις όπως το τεστ PCR που θεωρείται η πιο αξιόπιστη μεθοδολογία εξέτασης για τον εντοπισμό κρουσμάτων και επαφών. Στην πορεία της πανδημίας, κατέστη διαθέσιμη μια νέα γενιά ταχύτερων και φθηνότερων εξετάσεων στην ευρωπαϊκή αγορά: οι αποκαλούμενες ταχείες δοκιμασίες αντιγόνων, τα γνωστά rapid test. Αν δεν υπήρχε η Ευρωπαϊκή οδηγία ως προς την εφαρμογή το σίγουρο είναι πως θα υπήρχε μια διάκριση εις βάρος των πολιτών κάθε χώρας.

Στο σημείο αυτό θα ήθελα να αναφερθώ σε ένα ακόμη ένα παράδειγμα, αυτό της Φινλανδίας, η οποία σχεδίαζε να εκδώσει ένα εμβολιαστικό πιστοποιητικό αντίστοιχο με εκείνο της Δανίας και Σουηδίας, το οποίο ονόμασε «διαβατήριο εμβολιασμού».

Το σίγουρο είναι πως αν δινόταν άδεια να ακολουθήσουν αυτή την πολιτική οι χώρες αυτές θα εξέδιδαν ένα πιστοποιητικό, το λεγόμενο «διαβατήριο εμβολιασμού» το οποίο θα ήταν κλειδί για την ταξιδιωτική ελευθερία των ατόμων, κατοίκων αυτών των χωρών, με τον κίνδυνο όμως να μην γίνει αποδεκτό από τις υπόλοιπες χώρες και ουσιαστικά να αποτελέσει δώρο άδωρο για τους κατόχους του.

Δεν θα αναφερθώ περισσότερο στις οικονομικές συνέπειες τις οποίες θα επέφερε μια διαφορετική εφαρμογή από κάθε χώρα, γιατί θεωρώ ότι θα ήταν έκδηλα ολοφάνερο ότι θα υπήρχαν τεράστιες οικονομικές ζημιές ένεκα του γεγονότος ότι ο κόσμος δεν θα μπορούσε να διακινείται ελεύθερα εντός και εκτός της Ευρώπης.

Αντιθέτως θα αναφερθώ σε ένα από τα σημαντικότερα θετικά σημεία που αφορά την έκδοση του «πράσινου διαβατηρίου» και αυτό δεν είναι άλλο από το ότι έχει μελετηθεί σε μεγάλο σε υψηλό επίπεδο η προστασία των προσωπικών δεδομένων των κατόχων. Οφείλουμε να τονίσουμε ότι δεν θα υπάρχει κεντρική τράπεζα δεδομένων σε επίπεδο ΕΕ και πως η κατοχή του πιστοποιητικού τύπου «πράσινου διαβατηρίου» δεν θα πρέπει να αποτελεί προϋπόθεση για την άσκηση της ελεύθερης κυκλοφορίας ή τη χρήση υπηρεσιών μεταφοράς και ταξιδιού.

Αυτό που πρέπει να λάβουμε σοβαρά υπόψη είναι ότι ένα πανευρωπαϊκό ενιαίο «πράσινο διαβατήριο» μπορεί να αποτελέσει ένα σημαντικό βήμα για να γίνει απαιτούμενη επανεκκίνηση της οικονομίας και της ελεύθερης και ασφαλούς διακίνησης των ανθρώπων μετά την κρίση που επέφερε η πανδημία.

Θα πρέπει να τονίσουμε όμως ότι σύμφωνα με το Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας μόλις ξεπεραστεί η πανδημία COVID-19, θα πρέπει να ανασταλούν οι συγκεκριμένες διατάξεις αφού πλέον δεν θα δικαιολογείται η απαίτηση να προσκομίζουν οι πολίτες υγειονομικά έγγραφα κατά την άσκηση του δικαιώματός τους ελεύθερης κυκλοφορίας.

Κατά την προσωπική μου άποψη, συμφωνώ με το γεγονός ότι πρέπει και οφείλει να υπάρχει μια ad hoc πολιτική και ότι οι προτάσεις της ΕΕ είναι καλές. Ταυτόχρονα όμως, συμμερίζομαι και υποστηρίζω και όσους που δεν επιθυμούν να εμβολιαστούν για τους δικούς τους προσωπικούς ή και ιατρικούς λόγους, λαμβάνοντας υπόψη ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει μεριμνήσει και για αυτές τις περιπτώσεις, σεβόμενη τα ανθρώπινα δικαιώματα.

Για άλλη μια φορά η ΕΕ αποδεικνύει ότι παραμένει ως ασπίδα προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και ελευθεριών, παρόλο που έχει να αντιμετωπίσει μια άνευ προηγουμένου πανδημία ως αυτήν που ζούμε σήμερα με όλες τις προκλήσεις και τις δυσκολίες που συνεπάγονται.

Κύμα ανατιμήσεων και ελλείψεις προϊόντων

Η εκτίναξη κόστους πρώτων υλών και μεταφορικών αυξάνει τις τιμές και περιορίζει τις εισαγωγές φθηνότερων αγαθών

Της **ΔΗΜΗΤΡΑΣ ΜΑΝΙΦΑΒΑ**

Στη δίνη των πληθωριστικών πιέσεων εξακολουθεί να βρίσκεται η παγκόσμια οικονομία, αλλά και η ελληνική, καθώς οι ανατιμήσεις σε σειρά πρώτων υλών και η αύξηση του μεταφορικού κόστους αναμένεται να διαρκέσουν τουλάχιστον έως τα τέλη της τρέχουσας χρονιάς, παρά τις αρχικές εκτιμήσεις ότι θα επρόκειτο για παροδικό φαινόμενο. Ακόμη δε και αν υπάρξει η επιθυμητή αποκλιμάκωση νωρίτερα, οι συνέπειες θα είναι ορατές για αρκετούς μήνες μετά, καθώς σειρά προϊόντων θα έχει ήδη παραχθεί με αυξημένο κόστος. Αλλωστε, η αγορά εκτιμά ότι η όποια διόρθωση των τιμών θα είναι σε υψηλότερα επίπεδα από την εποχή πριν από τη διαταραχή της παγκόσμιας εφοδιαστικής αλυσίδας.

Οι καταναλωτές και κυρίως τα νοικοκυριά που ανήκουν στις ασθενέστερες οικονομικά κατηγορίες του πληθυσμού ενδέχεται τους προσεχείς μήνες να αντιμετωπίσουν ακόμη πιο έντονο πρόβλημα, καθώς, πέρα από το περιβάλλον γενικευμένων ανατιμήσεων, ήδη εκλείπουν από την αγορά σε ορισμένες κατηγορίες προϊόντων και οι πιο οικονομικές λύσεις. «Πλέον στην αγορά δεν υπάρχουν φθηνοί φορητοί υπολογιστές (laptops) αξίας 399 ευρώ. Υπάρχουν τα μοντέλα με τιμή από 799 ευρώ και άνω. Αυτό συμβαίνει διότι, λόγω της έλλειψης σε επεξεργαστές, οι κατασκευάστριες εταιρείες επιλέγουν να παράξουν μόνο τα πιο ακριβά μοντέλα», εξηγεί ο Γιάννης Βασιλάκος, διευθύνων σύμβουλος της «Κωτσόβολος». Το πόσο δε απαραίτητοι είναι οι ηλεκτρονικοί υπολογιστές –και μάλιστα τα φθηνά μοντέλα– φάνηκε με τον πλέον δραματικό τρόπο τον τελευταίο χρόνο, με την τηλεργασία και την τηλεκπαίδευση, όπου μπορεί την ίδια χρονική στιγμή όλα τα μέλη μιας τυπικής τετραμελούς οικογένειας να έπρεπε να είναι μπροστά σε έναν υπολογιστή για να εργαστούν και να παρακολουθήσουν μάθημα. Ελλείψεις παρατηρούνται επίσης στις φθηνές λευκές συσκευές, όπως είναι για παράδειγμα ψυγεία ιδιωτικής ετικέτας, τα οποία κατασκευάζονται κατεξοχήν στην Κίνα. Το πρόβλημα εν προκειμένω έγκειται στο υψηλό μεταφορικό κόστος, το οποίο ουσιαστικά καθιστά ασύμφορη την εισαγωγή αυτών των προϊόντων. «Εάν για να φέρεις ένα κοντέινερ πλήρωνες πρώτα 1.700 δολάρια και τώρα 12.000 - 13.000 δολάρια, θα επιλέξεις να μην παραγγείλεις προϊόντα που καταλαμβάνουν μεγάλο όγκο και πωλούνται σε χαμηλή τιμή», προσθέτει ο ίδιος, επισημαίνοντας ότι η κατάσταση που δημιουργείται πλήττει σημαντικά τα φτωχά νοικοκυριά.

Η διαθεσιμότητα υπολογιστών και λευκών συσκευών χαμηλότερου κόστους είναι πλέον πολύ περιορισμένη στην αγορά.

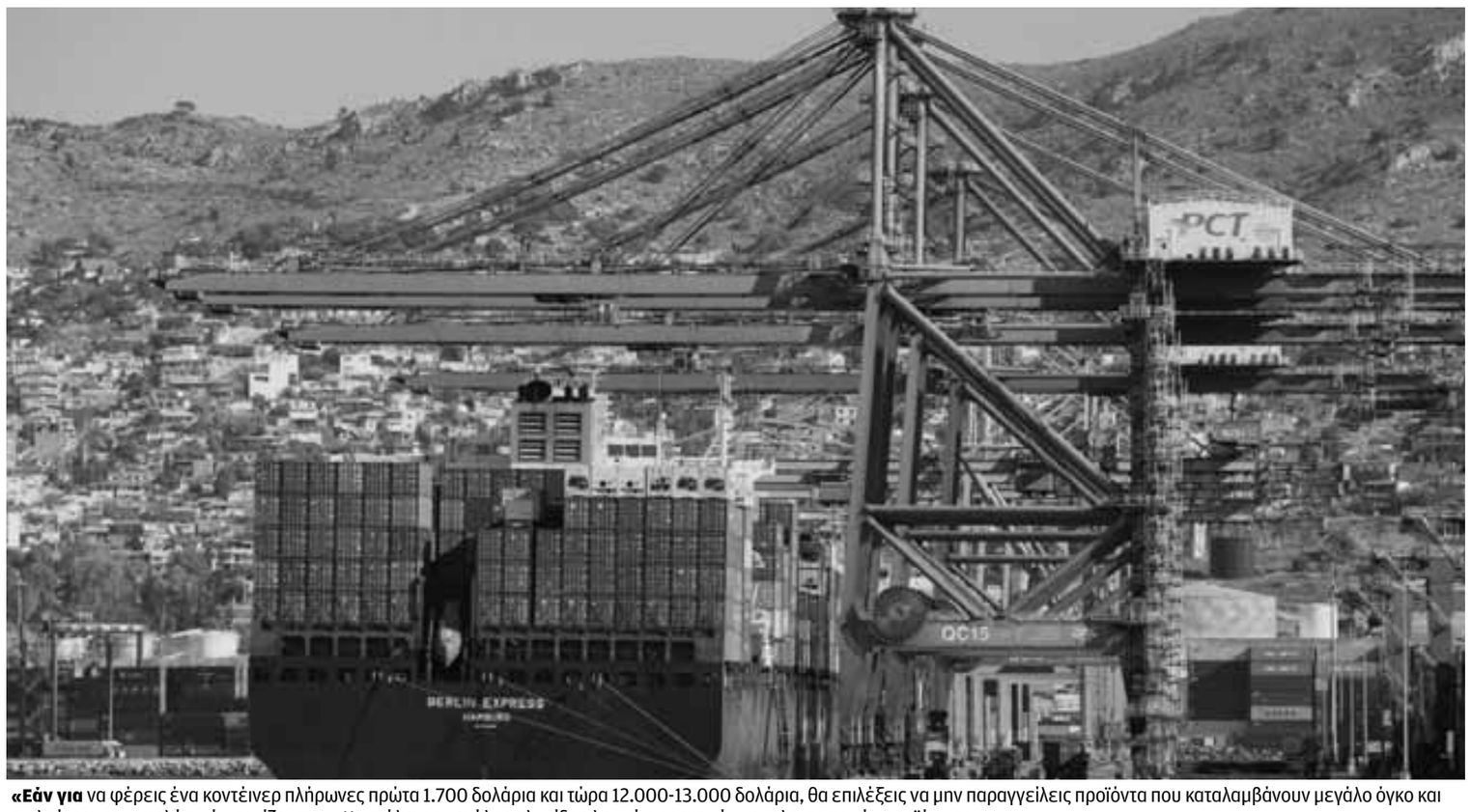

«Εάν για να φέρεις ένα κοντέινερ πλήρωνες πρώτα 1.700 δολάρια και τώρα 12.000-13.000 δολάρια, θα επιλέξεις να μην παραγγείλεις προϊόντα που καταλαμβάνουν μεγάλο όγκο και πωλούνται σε χαμηλή τιμή», τονίζει στην «Κ» στέλεχος μεγάλης αλυσίδας λευκών συσκευών και ηλεκτρονικών προϊόντων.

Συχνά δε, όπως εξηγούν στελέχη της αγοράς στην «Κ», οι εταιρείες βρίσκονται αντιμέτωπες με απρόβλεπτες καταστάσεις. Ετσι, ενώ κάνουν την παραγγελία και έχουν συμφωνήσει για τη μεταφορά των προϊόντων τους από την Κίνα με αυξημένο κόστος, μην έχοντας άλλη επιλογή, ένα βήμα πριν από τη φόρτωση οι τελικές «επίσημες» χρεώσεις μπορεί να είναι αυξημένες ακόμη και κατά 40% σε σχέση με την αρχικά συμφωνηθείσα. Και λέμε για «επίσημες», διότι δεν λείπουν και φαινόμενα όπου την τελευταία στιγμή ο φορτοεκφορτωτής στην Κίνα ζητά και επιπλέον 1.000 δολάρια για να φορτώσει τα εμπορεύματα στο πλοίο. Μάλιστα, αυτό το ανεπίσημο «καπέλο» γίνεται, όπως εκτιμούν τα στελέχη της αγοράς, με την ανοχή της κινεζικής κυβέρνησης.

Στα προϊόντα τεχνολογίας και στις λευκές συσκευές υπολογίζεται ότι υπάρχουν ήδη αυξήσεις τιμών κατά 5% μεσοσταθμικά, λόγω κυρίως της ύπαρξης κάποιων αποθεμάτων και της απορρόφησης μέρους του κόστους από τους προμηθευτές και τους λιανέμπορους. Ωστόσο, σύμφωνα με υψηλόβαθμο στελέχη του κλάδου, το επόμενο διάστημα και κυρίως από τον Σεπτέμβριο κι έπειτα αναμένονται ανατιμήσεις της τάξης του 10%.

Προάγγελος για το τι θα ακολουθήσει το επόμενο διάστημα, έστω κι αν δεν μετακυλισθεί το σύνολο των αυξήσεων στην τελική τιμή καταναλωτή, είναι οι τιμές παραγωγού στη βιομηχανία. Σύμφωνα με τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής, ο δείκτης τιμών παραγωγού στη βιομηχανία ενισχύθηκε τον Μάιο του 2021 κατά 13,1% σε σύγκριση με τον Μάιο του 2020, ενώ κατέγραψε και αύξηση 1% σε σύγκριση με τον Απρίλιο του 2021.

Οι μεγαλύτερες αυξήσεις εντοπίζονται στις τιμές παραγωγού ενεργειακών προϊόντων, κάτι που αναμένεται να προκαλέσει κύμα ανατιμήσεων σε σειρά άλλων αγαθών και υπηρεσιών. Συγκεκριμένα, σε ετήσια βάση και σε ό,τι αφορά την εγχώρια αγορά παρατηρείται αύξηση 71,3% των τιμών παραγωγού στον κλάδο των πετρελαιοειδών, 35,4% στην εξόρυξη λιγνίτη, 10,3% στην κατασκευή ηλεκτρολογικού εξοπλισμού, 7% στην παραγωγή βασικών μετάλλων, 4,3% στην παροχή ηλεκτρικού ρεύματος, φυσικού αερίου και κλιματισμού (σ.σ. σε ό,τι αφορά το ηλεκτρικό ρεύμα οι χονδρεμπορικές τιμές έχουν εκτοξευθεί τις τελευταίες ημέρες στα ύψη), 2,8% στην παρασκευή προϊόντων από ελαστικό και πλαστικές ύλες. Στη βιομηχανία τροφίμων καταγράφηκε αύξηση των τιμών παραγωγού κατά 1,5% τον Μάιο. Ωστόσο, προμηθευτές και λιανέμποροι έχουν προειδοποιήσει για πολύ μεγαλύτερες ανατιμήσεις σε ευρεία γκάμα προϊόντων, τόσο λόγω της αύξησης του κόστους των πρώτων υλών όσο και λόγω των αυξήσεων στα τιμολόγια του ηλεκτρικού ρεύματος και στις τιμές των καυσίμων.

Παγκόσμιο ντόμινο αυξήσεων οδηγεί σε ακριβότερες εισαγωγές

«Παρατηρούμε ελλείψεις στις προμήθειες σε χάλυβα και ξυλεία και κάποιες από τις εξελίξεις στην πορεία των τιμών είναι δραματικές», ανέφερε χαρακτηριστικά την Πέμπτη ο Φέλιξ Λάις, ερευνητής του γερμανικού ινστιτούτου ifo (πρόκειται για το Ινστιτούτο Λάιμπνιτς Οικονομικής Ερευνας του Πανεπιστημίου του Μονάχου). «Οι ελλείψεις σε ξυλεία σημαίνουν ελλείψεις ακόμη και σε παλέτες», τονίζεται χαρακτηριστικά στην ανακοίνωση του Ifo, με το γερμανικό ινστιτούτο να προσθέτει ότι πολλές βιομηχανίες αναφέρουν ελλείψεις σε αλουμίνιο και σε χαλκό. Επίσης, καταγράφονται ελλείψεις σε συνθετικές πρώτες ύλες, όπως συνθετικά νήματα, φιλμ, υλικά συσκευασιών, μονωτικά υλικά και άλλα πλαστικά προϊόντα. «Λόγω αυτών των ελλείψεων υπάρχουν αυξήσεις τιμών σε πολλούς κλάδους», τονίζεται στη σχετική ανακοίνωση. Μάλιστα, σύμφωνα με έρευνα του ifo, στις μεταποιητικές βιομηχανίες της Γερμανίας το 100% των επιχειρήσεων των κλάδων κλωστοϋφαντουργίας και επίπλου ανέφερε αύξηση τιμών, ενώ πολύ υψηλά είναι τα αντίστοιχα ποσοστά και στους άλλους βασικούς κλάδους: 95,6% στις βιομηχανίες κατασκευής ηλεκτρολογικού εξοπλισμού, 95% στις βιομηχανίες βασικών μετάλλων, 94% στις βιομηχανίες ενδυμάτων, 93,5% στους κατασκευαστές ηλεκτρονικών υπολογιστών, 93,2% στις χαρτοβιομηχανίες.

«Οι ελλείψεις σε ξυλεία σημαίνουν ελλείψεις ακόμη και σε παλέτες», τονίζεται χαρακτηριστικά στην ανακοίνωση του γερμανικού ινστιτούτου Ifo.

Το γεγονός ότι τα παραπάνω συμβαίνουν στη Γερμανία δείχνει δύο πράγματα με ιδιαίτερη σημασία για την Ελλάδα: αφενός ότι το φαινόμενο των ανατιμήσεων είναι παγκόσμιο, αφετέρου ότι η Ελλάδα ως χώρα εξαρτημένη σε μεγάλο βαθμό από τις εισαγωγές τόσο πρώτων υλών όσο και τελικών προϊόντων, είναι πολλαπλά εκτεθειμένη στις παγκόσμιες ανατιμήσεις. Η Γερμανία, εν προκειμένω, αποτελεί τον μεγαλύτερο προμηθευτή της Ελλάδας, με τη χώρα μας να εισάγει από εκεί φάρμακα, χημικά, αυτοκίνητα, ηλεκτρικές συσκευές, μηχανήματα, εργαλεία, τυροκομικά και γαλακτοκομικά προϊόντα, πλαστικές ύλες και πολλά άλλα βασικά προϊόντα.

Σε όλους τους βασικούς κλάδους της γερμανικής οικονομίας, άνω του 95% των επιχειρήσεων έχει αναπροσαρμόσει προς τα πάνω τις τιμές του.

Εκτός από τα τελικά προϊόντα, οι ανατιμήσεις επιφέρουν αυξήσεις και στην παροχή υπηρεσιών. Χαρακτηριστικό παράδειγμα, σύμφωνα με όσα ανέφερε στην «Κ» ο πρόεδρος της Γενικής Συνομοσπονδίας Επαγγελματιών Βιοτεχνών Εμπόρων Ελλάδας (ΓΣΕΒΕΕ) Γιώργος Καββαθάς, είναι οι αλουμινοκατασκευές, αλλά και η εγκατάσταση διαφόρων δικτύων θέρμανσης, ύδρευσης κ.λπ., όπου χρησιμοποιούνται χαλκοσωλήνες. «Κάποιοι τεχνίτες που έχουν συμφωνήσει εργασίες προ των ανατιμήσεων, θα πρέπει τώρα, λόγω της αύξησης του κόστους των βασικών υλικών, είτε να ζητήσουν περισσότερα χρήματα, ακόμη και 30% πάνω, είτε να βρεθούν εκτεθειμένοι και στην ουσία να εργαστούν με ζημιά», τόνισε.

Καθυστερούν οι παραδόσεις των Ι.Χ.

«Εάν θέλετε αυτοκίνητο, παραγγείλτε... χθες!». Αυτή είναι η σύσταση του Δημήτρη Πάτσιου, γενικού διευθυντή του Συνδέσμου Εισαγωγέων Αντιπροσώπων Αυτοκινήτων (ΣΕΑΑ). Κι αυτό διότι η προσφορά που υπάρχει από την αυτοκινητοβιομηχανία δεν επαρκεί για να καλύψει τη ζήτηση.

Οπως επισημαίνει ο ίδιος μιλώντας στην «Κ», στις παραγγελίες που έχουν ήδη γίνει δεν θα υπάρξει καθυστέρηση στην παράδοση των αυτοκινήτων και αυτά θα τα παραλάβουν οι ιδιοκτήτες τους στον χρόνο που έχει συμφωνηθεί. Το πρόβλημα έγκειται από εδώ και στο εξής, για τις παραγγελίες δηλαδή που θα γίνουν το δεύτερο εξάμηνο του τρέχοντος έτους. Σε αυτή την περίπτωση εκτιμάται ότι οι καθυστερήσεις στην παράδοση των αυτοκινήτων θα φτάνουν κατά μέσο όρο τους δύο μήνες από τον χρόνο που χρειαζόταν πρώτα. Δηλαδή, εάν ένα αυτοκίνητο υπό κανονικές συνθήκες παραδιδόταν εντός δύο μηνών από την παραγγελία του, τώρα θα απαιτηθούν περίπου τέσσερις μήνες. Σε κάποιες δε περιπτώσεις πολύ δημοφιλών αυτοκινήτων, οι καθυστερήσεις μπορεί να είναι αρκετά μεγαλύτερες. Τούτο, αν μη τι άλλο, ειδικά στην Ελλάδα μπορεί να προκαλέσει αλλαγές στον οικογενειακό προγραμματισμό.

Σε ό,τι αφορά το πεδίο των τιμών, αυτό που σύμφωνα με στελέχη της αγοράς αυτοκινήτου αναμένεται να δούμε το επόμενο διάστημα θα είναι σε πρώτη φάση, όχι αναπροσαρμογές προς τα πάνω, αλλά μη παροχή εκπτώσεων στους καταναλωτές. Ο λόγος; Ο νόμος της προσφοράς και της ζήτησης, με τη ζήτηση να είναι σημαντικά μεγαλύτερη από την προσφορά, θα κάνει αρκετές από τις εταιρείες να μην παρέχουν τις όποιες προσφορές –οι οποίες έτσι κι αλλιώς στην πλειονότητα των περιπτώσεων είναι σχετικά μικρές, της τάξης των 300 ευρώ– στους πελάτες τους.

Αγνωστο, πάντως, παραμένει το τι θα γίνει σε επόμενη φάση από τις ίδιες τις αυτοκινητοβιομηχανίες, δεδομένου ότι συνεχίζεται η αύξηση των τιμών διαφόρων πρώτων υλών, συμπεριλαμβανομένων του πλαστικού, του αλουμινίου, ενώ εξακολουθούν να υπάρχουν ελλείψεις σε ημιαγωγούς και άλλα ηλεκτρονικά εξαρτήματα.

Για περισσότερα και φθηνότερα δάνεια πιέζει τις τράπεζες το ΥΠΟΙΚ

Η ζήτηση που εκδηλώνεται προέρχεται κυρίως από «επιχειρήσεις που δεν πληρούν τα τραπεζικά κριτήρια, απαντούν οι τραπεζίτες

Της **ΕΥΓΕΝΙΑΣ ΤΖΩΡΤΖΗ**

Αύξηση των χορηγήσεων δανείων και μείωση του κόστους δανεισμού ζήτησε ο υπουργός Οικονομικών Χρήστος Σταϊκούρας από τις διοικήσεις των ελληνικών τραπεζών, που συμμετείχαν στη τηλεδιάσκεψη με κύριο θέμα τη ρευστότητα στην οικονομία.

Στόχος, να διευρυνθούν οι πιστώσεις κυρίως προς τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις που αποτελούν τον κύριο κορμό της ελληνικής οικονομίας και να αναληφθούν οι αναγκαίες πρωτοβουλίες που θα τους επιτρέψουν να έχουν πρόσβαση στην τραπεζική χρηματοδότηση, χωρίς να παραβιάζονται οι κανόνες της πιστωτικής πολιτικής. Η ηγεσία του υπουργείου Οικονομικών και οι CEO των συστημικών τραπεζών ανανέωσαν το ραντεβού τους για τα μέσα Ιουλίου, οπότε και αναμένεται οι δύο πλευρές να επανέλθουν με συγκεκριμένα στοιχεία αφενός για τον αριθμό των επιχειρήσεων που θεωρούνται ότι είναι αξιόχρεες και αφετέρου για το μέσο επιτόκιο με βάση το οποίο οι τράπεζες χορηγούν δάνεια.

Στη συνάντηση υπό την ηγεσία του υπουργείου Οικονομικών, εκτός από τους CEO των ελληνικών τραπεζών –Φωκίωνα Καραβία, Χρήστο Μεγάλου, Παύλο Μυλωνά και Βασίλη Ψάλτη– συμμετείχαν εκπρόσωποι επιμελητηρίων και παραγωγικών φορέων, ο πρόεδρος της Ελληνικής Ενωσης Τραπεζών Γιώργος Χαντζηνικολάου, ο εκπρόσωπος της ΤτΕ Γιώργος Πάσχας και η πρόεδρος της Ελληνικής Αναπτυξιακής Τράπεζας, Αθηνά Χατζηπέτρου. Οι εκπρόσωποι των επιχειρήσεων μετέφεραν τις δυσκολίες του επιχειρηματικού κόσμου στην εξασφάλιση χρηματοδότησης, υποστηρίζοντας ότι η πλειονότητα των μικρομεσαίων επιχειρήσεων είναι αποκλεισμένη από τον τραπεζικό δανεισμό, ενώ απαγορευτικό είναι σε αρκετές περιπτώσεις το κόστος χρήματος ή οι εξασφαλίσεις που ζητούνται για τη χορήγηση πιστώσεων, παρά το γεγονός ότι οι τράπεζες δανείζονται από το ευρωσύστημα με αρνητικά επιτόκια. Οι τράπεζες από την πλευρά τους αντέτειναν ότι η χρηματοδότηση από το ευρωσύστημα αφορά μόνο ένα μέρος του κόστους χρήματος και κυρίως ότι δεν υπάρχει επαρκής ζήτηση από βιώσιμες επιχειρήσεις. «Μεγάλος αριθμός επιχειρήσεων που αιτούνται χρηματοδότηση έχει ζημιογόνες χρήσεις και είναι υπερδανεισμένες από το παρελθόν» υποστήριξε κορυφαίο τραπεζικό στέλεχος και σε πολλές περιπτώσεις η ζήτηση που εκδηλώνεται είναι κυρίως από προβληματικές επιχειρήσεις που δεν δικαιούνται τραπεζική χρηματοδότηση. Τόσο ο πρόεδρος της Ελληνικής Ενωσης Τραπεζών όσο και οι διευθύνοντες σύμβουλοι των συστημικών τραπεζών υποστήριξαν ότι η ζήτηση που εκδηλώνεται είναι από «επιχειρήσεις που δεν πληρούν τα τραπεζικά κριτήρια, δηλαδή δεν τεκμηριώνεται από τους ισολογισμούς τους ότι μπορούν να αποπληρώσουν τα δάνειά τους» και αντέτειναν τους ευρωπαϊκούς κανονισμούς βάσει των οποίων οι τράπεζες πρέπει να χορηγούν δάνεια και οι οποίοι δεν μπορούν να παραβιαστούν.

Οι εκπρόσωποι των μικρομεσαίων κάνουν λόγο για απαγορευτικό κόστος δανεισμού και υπερβολικές εξασφαλίσεις.

Σύμφωνα με τα στοιχεία των τραπεζών, ο αριθμός των επιχειρήσεων που θεωρούνται αξιόχρεες υπολογίζεται γύρω στις 100.000, ενώ από την πλευρά των εκπροσώπων των παραγωγικών φορέων υπογραμμίστηκε ότι οι επιχειρήσεις που επωφελήθηκαν από τα δάνεια με εγγύηση του ελληνικού Δημοσίου ή με επιδότηση επιτοκίου ήταν περίπου 35.000. Να σημειωθεί ότι τα στοιχεία αφορούν κατά κύριο λόγο τα δάνεια που δόθηκαν μέσω των δύο προγραμμάτων (Ταμείο Εγγυοδοσίας και ΤΕΠΙΧ ΙΙ) της Ελληνικής Αναπτυξιακής Τράπεζας και δεν περιλαμβάνονται οι επιχειρήσεις –κυρίως μικρές και πολύ μικρές– που έλαβαν την επιστρεπτέα προκαταβολή ή άλλης μορφής κρατική στήριξη, που εξασφάλισε αναγκαία ρευστότητα και σε αρκετές περιπτώσεις «αποθάρρυνε» την προσφυγή στον τραπεζικό δανεισμό. Να σημειωθεί ότι τα δάνεια της ΕΑΤ στήριξαν μέχρι σήμερα την πιστωτική επέκταση, αλλά με βάση όσα μετέφερε διευθύνων σύμβουλος συστημικής τράπεζας υπάρχει κόπωση. Είναι χαρακτηριστικό ότι ειδικά για το μικρό εγγυοδοτικό της ΕΑΤ, που αφορά πολύ μικρές επιχειρήσεις με τζίρο έως 200.000 ευρώ, η τράπεζα έστειλε ενημέρωση σε 50.000 πελάτες και από αυτούς μόλις 1.500 εκδήλωσαν ενδιαφέρον.

Τη στήριξη των μικρομεσαίων επιχειρήσεων μέσω της χορήγησης της απαιτούμενης ρευστότητας, χωρίς βέβαια να παραβιάζονται οι κανόνες της πιστωτικής πολιτικής, ζήτησε από τις διοικήσεις των ελληνικών τραπεζών ο υπουργός Οικονομικών Χρ. Σταϊκούρας.

Διευκολύνσεις για να πληρωθούν οι υποχρεώσεις προς την εφορία

Φορολογικά έσοδα 74 δισ. ευρώ σε 18 μήνες θέλει το υπουργείο Οικονομικών

Του **ΘΑΝΟΥ ΤΣΙΡΟΥ**

Η επιστροφή στην κανονικότητα και η κάλυψη των δημοσιονομικών ελλειμμάτων που προκάλεσαν η πανδημία και τα lockdowns προϋποθέτουν ότι για τους επόμενους 18 μήνες ο φοροεισπρακτικός μηχανισμός της χώρας θα συγκεντρώνει έσοδα άνω των 4 δισ. ευρώ ανά μήνα. Για να κλείσει η φετινή χρονιά εντός των επικαιροποιημένων προβλέψεων –όπως αυτές αποτυπώθηκαν στο μεσοπρόθεσμο– θα πρέπει να εισπραχθούν φόροι άνω των 24,5 δισ. ευρώ μέσα στο β΄ εξάμηνο της φετινής χρονιάς –έναντι περίπου 20,5 δισ. ευρώ στο πρώτο εξάμηνο–, ενώ για ολόκληρο το 2022 θα πρέπει να συγκεντρωθούν φόροι 49,4 δισ. ευρώ, περίπου 4 δισ. ευρώ περισσότερα σε σχέση με ολόκληρο το 2021. Για να επιτευχθεί ο εισπρακτικός στόχος, το οικονομικό επιτελείο θα ανακοινώσει διευκολύνσεις για τους φορολογουμένους προκειμένου να αντεπεξέλθουν σε ένα μπαράζ δόσεων, το οποίο θα ξεκινήσει από το τέλος αυτού του μήνα και θα συνεχιστεί αδιάκοπα μέχρι και το τέλος Δεκεμβρίου του 2022. Η βελτίωση της ρύθμισης για τις υποχρεώσεις που συσσωρεύθηκαν κατά τη διάρκεια της πανδημίας, θα συμβάλει ώστε οι δόσεις που θα ξεκινήσουν να καταβάλλονται από την 1/1/2022 να είναι μικρότερες. Το ίδιο θα γίνει και με τις δόσεις για την επιστροφή των χρημάτων που εκταμιεύτηκαν από τις επτά φάσεις της επιστρεπτέας προκαταβολής. Νωρίτερα θα βεβαιωθεί ο ΕΝΦΙΑ του 2022 ώστε να καταστεί εφικτή η πληρωμή του σε έως και 12 δόσεις (από τον Μάρτιο του 2022 έως τον Φεβρουάριο του 2023), ενώ νωρίτερα θα επιδιωχθεί του χρόνου να γίνει και η εκκαθάριση του φόρου εισοδήματος.

Ο φόρος των ακινήτων την επόμενη χρονιά θα βεβαιωθεί νωρίτερα ώστε να καταστεί εφικτή η πληρωμή του σε έως και 12 μήνες.

Το β΄ εξάμηνο κάθε χρονιάς είναι παραδοσιακά περισσότερο «βαρύ» όσον αφορά τις φορολογικές υποχρεώσεις, καθώς ξεκινάει η διαδικασία καταβολής του φόρου εισοδήματος φυσικών και νομικών προσώπων αλλά και του ΕΝΦΙΑ. Το ίδιο θα συμβεί και φέτος. Το... παρήγορο για τους φορολογουμένους είναι ότι ειδικά ο φόρος εισοδήματος (τόσο των επιχειρήσεων όσο και των φυσικών προσώπων) θα είναι αισθητά μικρότερος σε σχέση με τον αντίστοιχο περυσινό. Και αυτό, διότι τα δηλωθέντα εισοδήματα θα είναι χαμηλότερα λόγω της πανδημίας. Ήδη, σε 1,8 εκατ. εκκαθαριστικά που έχουν εκδοθεί μέχρι στιγμής, μόλις τα 28 στα 100 είναι χρεωστικά και όλα τα υπόλοιπα πιστωτικά ή μηδενικά. Για όσους κληθούν να πληρώσουν επιπλέον χρήματα –εκτιμάται ότι ο αριθμός τους θα φτάσει φέτος στα 2,5 με 3 εκατ.– ο φόρος θα ξεκινήσει να πληρώνεται από το τέλος αυτού του μήνα και μέχρι τον Φεβρουάριο του 2022. Ακόμη και αυτοί που θα κάνουν δήλωση τον Αύγουστο (ή τον Σεπτέμβριο καθώς το ενδεχόμενο παράτασης είναι πλέον ανοικτό), θα κληθούν να καταβάλουν διπλή δόση τον Αύγουστο (ή τριπλή αν φτάσουμε στον Σεπτέμβριο). Από τον Σεπτέμβριο θα αρχίσει και η πληρωμή του φετινού ΕΝΦΙΑ, ο οποίος δεν θα έχει διαφορά με τον αντίστοιχο περυσινό. Ο Δεκέμβριος θα είναι ο πιο δύσκολος μήνας καθώς θα πρέπει να πληρωθεί και ο ΕΝΦΙΑ και ο φόρος εισοδήματος αλλά και τα τέλη κυκλοφορίας. Και από τον Ιανουάριο του 2022, ξεκινάει η διαδικασία αποπληρωμής των υποχρεώσεων που συσσωρεύτηκαν κατά τη διάρκεια της πανδημίας. Δύο είναι οι βασικές:

1. Η αποπληρωμή των υποχρεώσεων που συσσωρεύτηκαν μέσα στην πανδημία λόγω των αναστολών δόσεων. Για την καταβολή θα υπάρξει βελτιωμένη ρύθμιση η οποία όμως δεν έχει οριστικοποιηθεί. Το υπουργείο Οικονομικών τηρεί σιγήν ιχθύος ως προς το ποιες θα είναι οι αλλαγές καθώς θα πρέπει να συμφωνηθούν πρώτα με τους θεσμούς (σ.σ. ήδη έχουν ξεκινήσει οι συζητήσεις σε επίπεδο τεχνικών κλιμακίων για την 11η μεταμνημονιακή αξιολόγηση). Η ρύθμιση θα αφορά μόνο όσους έχουν πληγεί από την πανδημία, ενώ θα επιδιωχθεί να αυξηθεί ο αριθμός των δόσεων που θα έχουν στη διάθεσή τους οι οφειλέτες για να αποπληρώσουν τα χρέη τους. Συνολικά, οι δόσεις αναμένεται ότι θα φτάσουν στις 60 ή 72 έναντι 24 ή 48 που έχουν ανακοινωθεί μέχρι τώρα.

2. Η αποπληρωμή του επιστρεπτέου τμήματος των επιστρεπτέων προκαταβολών. Και πάλι θα δοθούν δόσεις (τουλάχιστον 60) οι οποίες μάλιστα θα είναι σχεδόν άτοκες.

Οι υποχρεώσεις της πανδημίας θα έρθουν να προστεθούν στις φορολογικές υποχρεώσεις του 2022 και αυτός θα είναι και ένας από τους βασικούς λόγους για τους οποίους ο «λογαριασμός» της επόμενης χρονιάς προβλέπεται ότι θα φτάσει στα 49,4 δισ. ευρώ έναντι 45,5 δισ. ευρώ το 2021. Οι πρόσθετοι φόροι θα προέλθουν επίσης από την αύξηση του συνολικού εισοδήματος λόγω ανάπτυξης, καθώς το 2022 προβλέπεται ότι η πανδημία θα έχει τεθεί υπό έλεγχο επιτρέποντας στους φορολογουμένους να αυξήσουν τα εισοδήματά τους συγκριτικά με το 2021. Τα φορολογικά έσοδα ανά μήνα και για το 2022 θα πρέπει να ανέρχονται σε περίπου 4,2 δισ. ευρώ. Η διαφορά είναι ότι την επόμενη χρονιά θα επιδιωχθεί τα φορολογικά βάρη να μοιραστούν καλύτερα ανάμεσα στο πρώτο και στο δεύτερο εξάμηνο κυρίως με τη νωρίτερη εκκαθάριση του ΕΝΦΙΑ ο οποίος και –συνολικά– θα αποδώσει τα ίδια έσοδα με το 2021.

Φορολογικά έσοδα

ΠΟΣΑ ΣΕ ΕΚΑΤ. ΕΥΡΩ	Ιανουάριος-Μάιος 2021	Ιούνιος-Δεκέμβριος 2021	Σύνολο 2021	Σύνολο 2022
Φόροι	16.859	28.671	45.530	49.433
Φόροι αγαθών και υπηρεσιών	9.775	16.144	25.919	28.315
Φόροι εισοδήματος	4.653	8.370	13.023	14.549

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Στοίχισε 551 εκατ. στο Δημόσιο το λαθρεμπόριο τσιγάρων το 2020

Τα παράνομα τσιγάρα καταλαμβάνουν το 22,4% της εγχώριας αγοράς

Της **ΔΗΜΗΤΡΑΣ ΜΑΝΙΦΑΒΑ**

Μπορεί η Ελλάδα να έχασε τη θλιβερή «πρωτιά» από τη Γαλλία και να εκτοπίστηκε στη δεύτερη θέση σε ό,τι αφορά το ποσοστό της παράνομης αγοράς τσιγάρων, αλλά αυτό δεν σημαίνει ότι η κατανάλωση παραποιημένων τσιγάρων υποχώρησε το 2020. Τούτο συνεπάγεται χαμένα έσοδα για το κράτος και τις νόμιμες επιχειρήσεις, καπνοβιομηχανίες και σημεία πώλησης, αλλά δυστυχώς και ενίσχυση εγκληματικών δικτύων.

Ειδικότερα, σύμφωνα με τα αποτελέσματα της νέας ετήσιας έκθεσης της KPMG που διενεργήθηκε για λογαριασμό της Philip Morris International και εξετάζει την κατανάλωση παράνομων τσιγάρων στην Ευρωπαϊκή Ενωση, στο Ηνωμένο Βασίλειο, στη Νορβηγία και στην Ελβετία, η παράνομη αγορά τσιγάρων στην Ελλάδα το 2020 διαμορφώθηκε στο 22,4% του συνόλου, με τις απώλειες των κρατικών ταμείων να ανέρχονται στα 551 εκατ. ευρώ το 2020, έναντι 610 εκατ. ευρώ το 2019. Σημειώνεται ότι το μερίδιο των παράνομων τσιγάρων ήταν και το 2019 22,4%, όμως σε απόλυτους αριθμούς καταγράφεται μείωση της ποσότητας που καταναλώθηκε και συγκεκριμένα το 2020 καταναλώθηκαν 3,09 δισ. παράνομα τσιγάρα έναντι 3,444 δισ. το 2019. Μαζί με τις απώλειες του 2020 υπολογίζεται ότι συνολικά την περίοδο 2015 - 2020 οι απώλειες εσόδων για τα κρατικά ταμεία διαμορφώθηκαν σε 3,6 δισ. ευρώ.

Πέρυσι τα παραποιημένα τσιγάρα στην Ελλάδα αυξήθηκαν σε 1,62 δισ. τεμάχια, από 1,51 δισ. το 2019.

Στην Ελλάδα καταγράφηκε σημαντική αύξηση των παραποιημένων τσιγάρων (πρόκειται δηλαδή για προϊόντα απομίμησης), σε 1,62 δισ. τσιγάρα το 2020 έναντι 1,51 δισ. τσιγάρα το 2019 και αυτά ξεπέρασαν για πρώτη φορά –τουλάχιστον τα τελευταία 5 χρόνια– την κατηγορία των λεγόμενων illicit whites («παράνομα λευκά»), τσιγάρα δηλαδή που παρασκευάζονται μεν νόμιμα, αλλά διακινούνται λαθραία σε άλλες χώρες. Η κατανάλωση της δεύτερης αυτής κατηγορίας διαμορφώθηκε σε 1,20 δισ. τσιγάρα το 2020 στην Ελλάδα έναντι 1,66 δισ. τσιγάρων το 2019. Με την αύξηση της κατανάλωσης παραποιημένων τσιγάρων η Ελλάδα γίνεται η δεύτερη χώρα στην Ε.Ε. σε κατανάλωση τσιγάρων που αποτελούν προϊόντα απομίμησης.

Την πρωτιά από την Ελλάδα σε ό,τι αφορά συνολικά το μερίδιο της παράνομης αγοράς τσιγάρων πήρε η Γαλλία το 2020, όπου το σχετικό ποσοστό διαμορφώθηκε σε 23,1%. Στην τρίτη θέση κατατάσσεται η Λιθουανία, με το ποσοστό της παράνομης αγοράς να διαμορφώνεται σε 20,2%.

Η πανδημία φαίνεται ότι επηρέασε δυσμενώς και τη νόμιμη αγορά τσιγάρων. Σύμφωνα με την έκθεση της KPMG, η κατανάλωση νόμιμων τσιγάρων στην Ε.Ε. υποχώρησε κατά 4,7% το 2020 σε σύγκριση με το 2019, σε 438,8 δισ. τσιγάρα, ενώ αντιθέτως αυξήθηκε η κατανάλωση των παράνομων, στα 34,2 δισ. τσιγάρα, τα οποία αντιστοιχούν στο 7,8% της συνολικής κατανάλωσης στην Ε.Ε. Η απώλεια για τα κρατικά ταμεία στην Ε.Ε. υπολογίζεται σε 8,5 δισ. ευρώ. Η παραγωγή παραποιημένων τσιγάρων δεν είναι κατ' ανάγκην δραστηριότητα που γίνεται εκτός Ελλάδας. Τουναντίον, η χώρα φαίνεται να έχει «πλούσια» δράση στον τομέα αυτό. Μόνο το 2020 η ελληνική αστυνομία εντόπισε 8 παράνομα εργοστάσια. Σε μία περίπτωση, τον Δεκέμβριο του 2020, εξάρθρωσε μία από τις μεγαλύτερες εγκληματικές οργανώσεις στο λαθρεμπόριο τσιγάρων και εντόπισε δύο εργοστάσια που αυτή λειτουργούσε, το ένα για παρασκευή και συσκευασία τσιγάρων, με δυνατότητα παραγωγής 1,1 δισ. τσιγάρων το έτος και το δεύτερο για επεξεργασία καπνού, καθώς επίσης και τυπογραφείο με δυνατότητα παραγωγής ετικετών για 19 δισ. τσιγάρα το έτος. Οι διαφυγόντες δασμοί και φόροι μόνο από αυτή την υπόθεση υπολογίστηκαν σε 20 εκατ. ευρώ.

Η Ελλάδα είχε το δεύτερο μεγαλύτερο ποσοστό κατανάλωσης στην Ε.Ε.-27 το 2020

	Ε.Ε.-27	ΕΛΛΑΔΑ
Ποσοστό στη συνολική κατανάλωση τσιγάρων	7,8%	22,4%
Οικονομικές απώλειες	€8,5 δισ.	€0,55 δισ.

34,2 δισ. παράνομα τσιγάρα καταναλώθηκαν στην Ε.Ε.-27 το 2020

ΕΚ ΤΩΝ ΟΠΟΙΩΝ

3,1 δισ. στην ΕΛΛΑΔΑ

ΠΗΓΗ: KPMG Report 2020

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Στην αγορά των πράσινων ομολόγων ετοιμάζεται να μπει η Ελλάδα

Της **ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΚΟΥΡΤΑΛΗ**

Τα πράσινα ομόλογα γίνονται όλο και περισσότερο ο κανόνας παρά η εξαίρεση στον παγκόσμιο χάρτη των εκδοτών και ειδικά στην Ευρώπη, και το ελληνικό Δημόσιο δεν πρόκειται να μείνει εκτός αυτής της νέας τάσης, την οποία έχουν χαιρετίσει οι επενδυτές διεθνώς.

Από το 2020 όλο και περισσότερα κράτη της Ευρωζώνης σπεύδουν να επωφεληθούν από την ισχυρή ζήτηση των επενδυτών για τίτλους με χαρακτηριστικά βιωσιμότητας, λόγω και της αύξησης της ευαισθητοποίησης για τα περιβαλλοντικά ζητήματα και της στροφής της πολιτικής στην πράσινη οικονομία, εξελίξεις τις οποίες και έφερε στο προσκήνιο η πανδημία του κορωνοϊού. Ηδη, ελληνικές εισηγμένες επιχειρήσεις έχουν κάνει αυτό το βήμα (π.χ. Μυτιληναίος, ΔΕΗ, Ελλάκτωρ, ΕΛΠΕ, ΤΕΡΝΑ Ενεργειακή, Εθνική Τράπεζα) εκδίδοντας τίτλους των οποίων τα κεφάλαια προορίζονται για τη χρηματοδότηση φιλικών προς το περιβάλλον προγραμμάτων, και σύμφωνα με πληροφορίες στο τραπέζι του οικονομικού επιτελείου βρίσκεται ήδη η έκδοση του πρώτου πράσινου κρατικού ομολόγου της Ελλάδας, μια κίνηση η οποία ωστόσο δεν εκτιμάται ότι θα επιχειρηθεί το τρέχον έτος, αλλά αφορά το πλαίσιο της μακροπρόθεσμης στρατηγικής του Οργανισμού Διαχείρισης Δημοσίου Χρέους.

Η επικέντρωση της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας στις αγορές πράσινων τίτλων αλλά και στα έργα πράσινης ανάπτυξης (νέα ή υφιστάμενα), τα οποία θέτει στο προσκήνιο η ενεργοποίηση του Ταμείου Ανάκαμψης, δημιουργεί ένα σημαντικό παράθυρο ευκαιρίας για την Ελλάδα να μπει σε αυτό το κλαμπ των χωρών.

Σύμφωνα με αναλυτές που μιλούν στην «Κ», η Ελλάδα μπορεί και πρέπει να ενταχθεί στον χορό των πράσινων εκδόσεων, και μάλιστα εντός του 2022. Αξίζει να σημειωθεί ότι σχεδόν 140 δισεκατομμύρια δολάρια έχουν αντληθεί συνολικά μέσω εκδόσεων πράσινων κρατικών ομολόγων παγκοσμίως, με τα ευρωπαϊκά κράτη να αντιπροσωπεύουν το 90% αυτών, σύμφωνα με μελέτη της Linklaters, μετατρέποντας έτσι την ήπειρο σε έναν σημαντικό παίκτη στην αγορά. Η πλειονότητα των 16 χωρών που έχουν προχωρήσει σε εκδόσεις πράσινων ομολόγων είναι στην Ευρώπη, συμπεριλαμβανομένης της Γαλλίας, της Γερμανίας, της Ουγγαρίας, της Ιταλίας, της Ολλανδίας και του Βελγίου.

Το πρώτο πράσινο ομόλογο εκδόθηκε το 2007 από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων και τη δεκαετία που ακολούθησε τα πράσινα ομόλογα ήταν ένα μικρό κομμάτι της αγοράς.

Ωστόσο, από το 2016 έχει σημειωθεί μια σημαντική αύξηση των πράσινων εκδόσεων, η οποία και εντάθηκε το 2020, με τις κρατικές εκδόσεις να μπαίνουν δυναμικά στο «παιχνίδι», λόγω (αρχικά) της Συμφωνίας των Παρισίων για την αποτροπή της κλιματικής αλλαγής (2015) και στη συνέχεια της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας έτσι ώστε να καταστεί η Ευρώπη κλιματικά ουδέτερη το 2050, καθώς και του Ταμείου Ανάκαμψης, το οποίο και σχεδιάζει να συγκεντρώσει περίπου το 30% των κεφαλαίων του μέσω της έκδοσης πράσινων ομολόγων. Πάντως, σε σχετικούς όρους αυτή η αγορά παραμένει μικρή, κάτι που «μεγαλώνει» τις προοπτικές της. Οι εκδόσεις πράσινων ομολόγων από τις κυβερνήσεις στην Ευρώπη κινήθηκαν μόλις στο 0,5% των συνολικών εκδόσεων του 2020 και είναι στο 3%, προς το παρόν, των συνολικών εκδόσεων του 2021.

Σε ανάλυσή της η Bank of America συνέστησε στην κυβέρνηση της Ελλάδας αλλά και σε εκείνες σε Ισπανία, Φινλανδία, Αυστρία και Πορτογαλία να κάνουν το βήμα αυτό, και μάλιστα άμεσα. Οπως εκτιμά, η ΕΚΤ και η Ε.Ε. αναμένεται να ενθαρρύνουν αυτές τις κινήσεις και να προσφέρουν υψηλότερα όρια εκδόσεων για τους πράσινους τίτλους, λόγω και της έντονης στροφής που υπάρχει στην πολιτική τους σε σχέση με την κλιματική αλλαγή και τη βιώσιμη ανάπτυξη.

«Η δομή της ζήτησης για τέτοιου είδους ομόλογα φαίνεται να στρέφεται προς τους λιγότερο ασταθείς και πιο ποιοτικούς επενδυτές της Ευρωζώνης και αυτό είναι ένας πολύ σημαντικός παράγοντας για τους οργανισμούς διαχείρισης χρέους, όπως αυτός της Ελλάδας», σημειώνει στην «Κ» ο Ερχον Σάτκο, στρατηγικός αναλυτής της Bank of America. Οπως επισημαίνει, δεν παίζει ρόλο το ότι η Ελλάδα δεν έχει ακόμη επενδυτική βαθμίδα, καθώς αποτελεί έτσι κι αλλιώς μια ελκυστική αγορά, όπως έχουν δείξει και όλες οι πρόσφατες εκδόσεις χρέους στις οποίες έχει προχωρήσει. Σε ό,τι αφορά το πότε θα πρέπει να κάνει αυτό το βήμα η χώρα, κατά τον κ. Σάτκο η στήριξη της ΕΚΤ στα ελληνικά ομόλογα θα είναι ισχυρότερη από τώρα έως το πρώτο τρίμηνο του 2022, ενώ ακολουθούν οι επανεπενδύσεις, έτσι χρονικά το επόμενο έτος αποτελεί μια καλή ευκαιρία.

Τι εκτιμούν οι αναλυτές και γιατί πιστεύουν ότι πρέπει να κάνει το βήμα εντός του 2022.

Και ο Αντουάν Μπουβέ, στρατηγικός αναλυτής της ING, θεωρεί πως η Ελλάδα μπορεί και πρέπει να ενταχθεί στη λίστα των χωρών που εκδίδουν πράσινα ομόλογα. Η αγορά είναι αρκετά ώριμη ώστε ακόμη και «μικρότεροι» εκδότες όπως η Ελλάδα μπορούν να αξιοποιήσουν αυτήν την αυξανόμενη ζήτηση που υπάρχει, όπως σημειώνει. Επίσης, όπως τονίζει ο κ. Μπουβέ, το Ταμείο Ανάκαμψης βοηθά τα κράτη να δημιουργήσουν το πλαίσιο των πράσινων ομολόγων τους και να προσδιορίσουν τις επιλέξιμες δαπάνες, αν και ήδη η Ελλάδα θα λάβει σημαντικά κεφάλαια για κινήσεις με «πράσινο» πρόσημο.

Από την άλλη πλευρά υπάρχουν και άλλοι λόγοι για να εκδώσει το ελληνικό Δημόσιο πράσινο ομόλογο και ένας από αυτούς είναι να δώσει κίνητρο σε ακόμη περισσότερες αντίστοιχες εκδόσεις από τον ιδιωτικό τομέα.

Το πρώτο πράσινο ομόλογο εκδόθηκε το 2007 από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων και τη δεκαετία που ακολούθησε τα πράσινα ομόλογα ήταν ένα μικρό κομμάτι της αγοράς. Ωστόσο, από το 2016 έχει σημειωθεί μια σημαντική αύξηση των πράσινων εκδόσεων, η οποία και εντάθηκε το 2020.

ΕΘΝΙΚΗ
ΓΕΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΕΙΩΝ (ΚΥΠΡΟΥ) ΛΤΔ

ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ 2020

Δημοσίευση σύμφωνα με τον περί Ασφαλιστικών και Αντασφαλιστικών Εργασιών και Άλλων Συναφών Θεμάτων Νόμο του 2016

ΕΚΘΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Το Διοικητικό Συμβούλιο παρουσιάζει την Έκθεσή Διαχείρισης μαζί με τις ελεγμένες οικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2020.

ΚΥΡΙΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΦΥΣΗ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ
Η κύρια δραστηριότητα της Εταιρείας παραμένει η παροχή ασφαλιστικών υπηρεσιών γενικών κλάδων.

ΑΛΛΑΓΕΣ ΣΤΗΝ ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΔΟΜΗ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ
Κατά τη διάρκεια του έτους δεν έχει γίνει οποιαδήποτε αλλαγή στην Εταιρική δομή της Εταιρείας. Η Εταιρεία δεν προτίθεται να πραγματοποιήσει οποιαδήποτε εξαγορά ή συγχώνευση.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ
Τα αποτελέσματα για το έτος παρουσιάζονται στη σελίδα 12 των οικονομικών καταστάσεων.

Κατά το 2020, εν μέσω των πρωτοφανών συνθηκών που επέφερε η πανδημία Covid-19 η Εταιρία παρουσίασε σημαντική ενίσχυση των οικονομικών της μεγεθών.
Ειδικότερα, αναφέρονται τα εξής:
Ισχυρή ανάπτυξη της κερδοφορίας, με τα κέρδη προ φόρων να υπερδιπλασιάζονται σε €3.074 χιλ., έναντι €797 χιλ. το 2019.
Αύξηση ιδίων κεφαλαίων κατά 27.5% στις €12.286 χιλ., έναντι €9.638 χιλ. στα τέλη του 2019.
Άνοδος του Δείκτη Φερεγγυότητας (Solvency Ratio) κατά 44 ποσοστιαίες μονάδες με το Δείκτη να ανέρχεται σε 191% έναντι 147% την 31/12/2019.
Η Διοίκηση της Εταιρείας παρακολουθεί την εξέλιξη της πανδημίας, έτσι ώστε να λαμβάνονται άμεσα τα απαραίτητα μέτρα για τη διασφάλιση της ομαλής διεξαγωγής των εργασιών της και την κατά το δυνατόν προστασία της υγείας του διοικητικού προσωπικού, των συνεργατών και των πελατών της.

ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΜΕΤΑ ΓΕΝΕΣΤΕΡΑ ΤΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΣΗΣ
Ανάλογα με τη διάρκεια της πανδημίας της νόσου του Κορονοϊού (COVID-19) και τη συνεχιζόμενη αρνητική επίδραση στην οικονομική δραστηριότητα, η Εταιρία ενδέχεται να παρουσιάσει αρνητικά αποτελέσματα και περιορισμένη ρευστότητα και να αναγνωρίσει απομειώσεις στα περιουσιακά της στοιχεία το 2021. Ο ακριβής αντίκτυπος στις δραστηριότητες της Εταιρίας το 2021 και μετέπειτα δεν μπορεί να προβλεφθεί.

Η επίδραση των γεγονότων που προέκυψαν μεταγενέστερα της ημερομηνίας αναφοράς στην συνεχιζόμενη δραστηριότητα περιγράφεται στη σημείωση 2. Επιπρόσθετα βλέπε την σχετική αναφορά στην σημείωση 38 για γεγονότα μεταγενέστερα της κατάστασης χρηματοοικονομικής θέσης που αφορούν συνδεδεμένα πρόσωπα.

Εκτός όπως αναφέρεται πιο πάνω δεν υπήρξαν άλλα σημαντικά γεγονότα μεταγενέστερα της ημερομηνίας αναφοράς που να χρειάζεται να γνωστοποιηθούν σε αυτή την Έκθεση ή στις οικονομικές καταστάσεις του έτους.

ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΗ ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ
Το Διοικητικό Συμβούλιο δεν προβλέπει οποιεσδήποτε σημαντικές αλλαγές στις δραστηριότητες της Εταιρείας στο προβλεπόμενο μέλλον.

ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ
Η Εταιρεία δεν λειτουργούσε μέσω οποιονδήποτε υποκαταστημάτων κατά τη διάρκεια του έτους.

ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΤΗΣ ΕΞΕΛΙΞΗΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΠΙΔΟΣΕΩΝ ΤΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΘΕΣΗΣ ΤΗΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΩΝ ΚΥΡΙΟΤΕΡΩΝ ΚΙΝΔΥΝΩΝ ΚΑΙ ΑΒΕΒΑΙΟΤΗΤΩΝ ΠΟΥ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΖΕΙ

Η εξέλιξη της Εταιρείας μέχρι σήμερα, τα οικονομικά της αποτελέσματα και η οικονομική της θέση όπως παρουσιάζονται στις οικονομικές καταστάσεις και λαμβάνοντας υπόψη το γενικότερο οικονομικό περιβάλλον, θεωρούνται ικανοποιητικά.

Η ορθολογιστική διαχείριση των διάφορων κινδύνων και της αβεβαιότητας από μέρους της Εταιρείας είναι πάρα πολύ σημαντικός παράγοντας για την μελλοντική εξέλιξη της Εταιρείας. Κίνδυνος θεωρείται οποιοσδήποτε χρηματοοικονομικός, ασφαλιστικός ή άλλος παράγοντας που δημιουργεί πιθανότητες για μελλοντική μείωση της κερδοφορίας.

Περισσότερες λεπτομέρειες για τους άλλους κινδύνους και αβεβαιότητες που αντιμετωπίζει η Εταιρεία και τις ενέργειες που λαμβάνει για αντιμετώπισή τους, αναφέρονται στις Σημειώσεις 2 και 7 των οικονομικών καταστάσεων.

ΧΡΗΣΗ ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΜΕΣΩΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

Οι στόχοι και οι πολιτικές της Εταιρείας όσον αφορά τη διαχείριση του χρηματοοικονομικού κινδύνου είναι:

Κίνδυνος Αγοράς
• Ο κίνδυνος αγοράς είναι ο κίνδυνος η αξία των χρηματοοικονομικών μέσων να διακυμαίνεται εξαιτίας αλλαγών στις τιμές της αγοράς. Ο κίνδυνος αγοράς περιλαμβάνει το μετοχικό κίνδυνο, τον κίνδυνο επιτοκίου και τον συναλλαγματικό κίνδυνο. Η Εταιρεία διαχειρίζεται τον κίνδυνο αγοράς μέσω διασπορές του χαρτοφυλακίου επενδύσεων.

• Ο μετοχικός κίνδυνος αφορά στον κίνδυνο πιθανών ζημιών στο χαρτοφυλάκιο μετοχών και αρχείων κεφαλαίων της Εταιρείας από δυσμενείς μεταβολές στις τιμές των μετοχών και των μετοχικών δεικτών. Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που απαιτούνται σε δίκαιη αξία μέσω των αποτελεσμάτων υπόκεινται σε μετοχικό κίνδυνο λόγω αβεβαιότητας ως προς τις μελλοντικές τιμές των επενδύσεων.

• Ο κίνδυνος επιτοκίου είναι ο κίνδυνος όπου η αξία των χρηματοοικονομικών μέσων διακυμαίνεται εξαιτίας αλλαγών στα επιτόκια της αγοράς. Η Διεύθυνση της Εταιρείας παρακολουθεί τις διακυμάνσεις στα επιτόκια σε συνεχή βάση και ενεργεί ανάλογα.

• Ο συναλλαγματικός κίνδυνος είναι ο κίνδυνος η αξία των χρηματοοικονομικών μέσων να διακυμαίνεται λόγω μεταβολών στις συναλλαγματικές ισοτιμίες. Ο συναλλαγματικός κίνδυνος προκύπτει όταν μελλοντικές εμπορικές συναλλαγές και τα αναγνωρισμένα στοιχεία ενεργητικού και υποχρεώσεις είναι σε νόμισμα διαφορετικό από το νόμισμα λειτουργίας της Εταιρείας. Η Διεύθυνση της Εταιρείας παρακολουθεί τις διακυμάνσεις στις συναλλαγματικές ισοτιμίες σε συνεχή βάση και ενεργεί ανάλογα.

Πιστωτικός κίνδυνος
• Ο πιστωτικός κίνδυνος προκύπτει όταν η αδυναμία των συμβαλλόμενων μερών να εξοφλήσουν τις υποχρεώσεις τους θα μπορούσε να μειώσει το ποσό των μελλοντικών ταμειακών εισροών από χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία κατά την ημερομηνία της κατάστασης χρηματοοικονομικής θέσης. Η Εταιρεία έχει σημαντικές συγκεντρώσεις πιστωτικού κινδύνου όπως παρουσιάζονται στη Σημείωση 7.3 και παρακολουθεί σε συνεχή βάση τη χρονολογική κατάσταση των εισπρακτέων.

Κίνδυνος ρευστότητας
• Ο κίνδυνος ρευστότητας είναι ο κίνδυνος που προκύπτει όταν η λήξη των στοιχείων ενεργητικού και υποχρεώσεων δεν συμπίπτουν. Όταν οι λήξεις δεν συμπίπτουν, η αποδοτικότητα μπορεί να αυξηθεί αλλά ταυτόχρονα μπορεί να αυξηθεί ο κίνδυνος ζημιών. Η Εταιρεία εφαρμόζει διαδικασίες με σκοπό την ελαχιστοποίηση τέτοιων ζημιών όπως η διατήρηση ικανοποιητικών ποσών μετρητών και άλλων στοιχείων ενεργητικού με υψηλή ρευστότητα και με το να διατηρεί ένα ικανοποιητικό ποσό σε διασημειώσεις πιστωτικές διευκολύνσεις με σκοπό την ελαχιστοποίηση της πιθανότητας τέτοιων ζημιών.

ΜΕΡΙΣΜΑ
Το Διοικητικό Συμβούλιο δεν προτείνει την πληρωμή μερίσματος για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2020 και το καθαρό κέρδος για το έτος μεταφέρεται στα αποθεματικά.

ΜΕΤΟΧΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ
Δεν υπήρξαν αλλαγές στο μετοχικό κεφάλαιο της Εταιρείας κατά τη διάρκεια του υπό εξέταση έτους.

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ
Το καθεστώς για την κεφαλαιακή επάρκεια των ευρωπαϊκών ασφαλιστικών εταιρειών Φερεγγυότητα II (Οδηγία 2009/138/ΕΚ που ψηφίστηκε τον Νοέμβριο του 2009, και τροποποιήθηκε από την Οδηγία 2014/51/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 16ης Απριλίου 2014 (η λεγόμενη Οδηγία "Omnibus II")) τέθηκε σε ισχύ την 1η Ιανουαρίου 2016. Ο νέος ασφαλιστικός νόμος που ψηφίστηκε στις 11 Απριλίου 2016 έχει εναρμονίσει την Κυπριακή νομοθεσία με την Οδηγία Φερεγγυότητας II.

Η Εταιρεία έχει συμμορφωθεί πλήρως με τις κεφαλαιακές απαιτήσεις φερεγγυότητας που επιβάλλονται από τον Έφορο Ασφαλίσεων αφού είχε μια ικανοποιητική αναλογία των κεφαλαιακών απαιτήσεων φερεγγυότητας ("SCR ratio") κατά τη διάρκεια της αναφερόμενης περιόδου.

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ
Τα ονόματα των συμβούλων κατά την ημερομηνία της κατάστασης χρηματοοικονομικής θέσης και κατά την ημερομηνία της έκθεσης αυτής, παρουσιάζονται στη σελίδα 1. Όλοι τους ήταν μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου για ολόκληρο το έτος 2020.

Δεν υπήρξαν σημαντικές αλλαγές στην κατανομή των αρμοδιοτήτων ή στην απαλλαγή του Διοικητικού Συμβουλίου.

ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΙ ΕΛΕΓΚΤΕΣ

Οι Ανεξάρτητοι ελεγκτές, PricewaterhouseCoopers Limited, έχουν εκδηλώσει επιθυμία να συνεχίσουν να παρέχουν τις υπηρεσίες τους. Ψήφισμα που να εξουσιοδοτεί το Διοικητικό Συμβούλιο να καθορίσει την αμοιβή τους θα κατατεθεί στην Ετήσια Γενική Συνέλευση.

Κατ' εντολή του Διοικητικού Συμβουλίου

Βασιλείου Ελευθέριος
Διευθύνων Σύμβουλος

Λευκωσία, 6 Απριλίου 2021

ΕΚΘΕΣΗ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΥ ΕΛΕΓΚΤΗ
Προς τα Μέλη της εταιρείας Εθνική Γενικών Ασφαλειών (Κύπρου) Λίμιτεδ

Έκθεση επί του Ελέγχου των Οικονομικών Καταστάσεων

Γνώμη
Κατά τη γνώμη μας, οι συνημμένες οικονομικές καταστάσεις της εταιρείας Εθνική Γενικών Ασφαλειών (Κύπρου) Λίμιτεδ (η "Εταιρεία") δίνουν αληθινή και δίκαιη εικόνα της χρηματοοικονομικής θέσης της Εταιρείας στις 31 Δεκεμβρίου 2020 και της χρηματοοικονομικής της επίδοσης και των ταμειακών ροών της, για το έτος που έληξε την ημερομηνία αυτή, σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ), όπως αυτά υιοθετήθηκαν από την Ευρωπαϊκή Ένωση και τις απαιτήσεις του περί Εταιρειών Νόμου της Κύπρου, Κεφ. 113.

Τι έχουμε ελέγξει:
Έχουμε ελέγξει τις οικονομικές καταστάσεις όπως παρουσιάζονται στις σελίδες 12 μέχρι 65 και οι οποίες αποτελούνται από:
• την κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης στις 31 Δεκεμβρίου 2020,
• την κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων και λοιπών συνολικών εσόδων για το έτος που έληξε την ημερομηνία αυτή,
• την κατάσταση μεταβολών στο ίδιο κεφάλαιο για το έτος που έληξε την ημερομηνία αυτή,
• την κατάσταση ταμειακών ροών για το έτος που έληξε την ημερομηνία αυτή, και
• περίληψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών και σημειώσεις στις οικονομικές καταστάσεις.

Το χρηματοοικονομικό πλαίσιο αναφοράς που έχει εφαρμοστεί στην κατάρτιση των οικονομικών καταστάσεων είναι το Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς όπως αυτά υιοθετήθηκαν από την Ευρωπαϊκή Ένωση και οι απαιτήσεις του περί Εταιρειών Νόμου της Κύπρου, Κεφ. 113.

Βαση γνώμης
Ο έλεγχός μας έχει διενεργηθεί σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου (ΔΠΕ). Οι ευθύνες μας, με βάση αυτά τα πρότυπα περιγράφονται περαιτέρω στην παράγραφο Ευθύνες του Ελεγκτή για τον Έλεγχο των Οικονομικών Καταστάσεων της έκθεσής μας.
Πιστεύουμε, ότι τα ελεγκτικά τεκμήρια, που έχουμε αποκτήσει είναι επαρκή και κατάλληλα για να αποτελέσουν βάση για την ελεγκτική μας γνώμη.

Ανεξαρτησια
Παραμείναμε ανεξάρτητοι από την Εταιρεία καθ' όλη τη διάρκεια του διορισμού μας, σύμφωνα με τον Διεθνή Κώδικα Δεοντολογίας Λογιστών (συμπεριλαμβανομένων των Διεθνών Προτύπων Ανεξαρτησίας), που εκδίδεται από το Διεθνές Συμβούλιο Προτύπων Δεοντολογίας για Επαγγελματίες Λογιστές (Κώδικας ΔΣΠΔΕΛ) και τις απαιτήσεις δεοντολογίας, που σχετίζονται με τον έλεγχο οικονομικών καταστάσεων στην Κύπρο και έχουμε συμμορφωθεί με τις άλλες ευθύνες δεοντολογίας, που απορρέουν από τις απαιτήσεις αυτές και τον Κώδικα ΔΣΠΔΕΛ.

Κύρια θέματα ελέγχου συμπεριλαμβανομένων των σημαντικοτερων κινδύνων ουσιωδών ανακρίβειων, που περιλαμβάνει εκτιμώμενους κινδυνους ουσιωδών ανακριβειών που οφείλονται σε απάτη.

Τα κύρια θέματα ελέγχου είναι εκείνα που, κατά την επαγγελματική μας κρίση, ήταν εξέχουσας σημασίας στον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων της τρέχουσας περιόδου. Τα θέματα αυτά έχουν εξεταστεί στο πλαίσιο του ελέγχου των οικονομικών καταστάσεων ως σύνολο, για σκοπούς της γνώμης μας επί αυτών και δεν εκφέρουμε ξεχωριστή γνώμη σχετικά με αυτά τα θέματα.

Κύριο Θεμα Ελεγχου	Πως ο ελεγχος εχει αντιμετωπισει το Κυριο Θεμα Ελεγχου
Αποθεματα εκκρεμων αποζημιωσεων και αποθεματα για απαιτησεις που πραγματοποιηθηκαν και δεν εχουν αναφερθει	Οι παρακατω διαδικασιες εχουν εκτελεστει:
Στις 31 Δεκεμβριου 2020 τα αποθεματα εκκρεμων αποζημιωσεων και αποθεματα για απαιτησεις που πραγματοποιηθηκαν και δεν εχουν αναφερθει ανηλθαν στα €10.702.125 που αποτελουν το 49% των συνολικων υποχρεωσεων στην καταταση χρηματοοικονομικης θεσης. Συνεπως αντιπροσωπευουν τη σημαντικοτερη κατηγορια υποχρεωσεων στην καταταση χρηματοοικονομικης θεσης της Εταιρειας.	Κατανοησαμε και αξιολογησαμε τον σχεδιασμο και την εφαρμογη των δικλιδων ασφαλειας σχετικα με τα αποθεματα εκκρεμων αποζημιωσεων και αποθεματα για απαιτησεις που πραγματοποιηθηκαν και δεν εχουν αναφερθει. Αξιολογησαμε την επαρκεια των αποθεματων εκκρεμων αποζημιωσεων, επιλεγοντας ενα δειγμα φακελων μεσω του οποιου ελεγξαμε, , τα αποδεικτικα στοιχεια που υποστηριζουν το αντιστοιχο αποθεμα εκκρεμων αποζημιωσεων. Επιβεβαιωσαμε με τους νομικους συμβουλους της Εταιρειας κατα ποσο οι προβλεψεις της Εταιρειας για εκκρεμεις απαιτησεις που σχετιζονται με νομικες υποθεσεις συναδουν με τις προβλεψεις των νομικων συμβουλων, διερευνωντας περαιτερω οποιοδηποτε ουσιωδες αποκλεισις ωστε να βεβαιωθουμε για την επαρκεια των σχετικων προβλεψεων. Επιλεξαμε ενα δειγμα εκκρεμων απαιτησεων με ημερομηνια απωλειας κοντα στην ημερομηνια εναρξης ισχυος του αντιστοιχου συμβολαιου για να επιβεβαιωσουμε οτι η Εταιρεια εχει ακολουθησει ολες τις αναγκαιες διαδικασιες για να διασφαλισει οτι οι εν λογω απαιτησεις δεν ειναι πλασματικες. Ελεγξαμε την λιστα εκκρεμων αποζημιωσεων με τη χρηση αναλυσης δεδομενων (CAATs-Computer Assisted Audit Techniques), προκειμενου να εντοπισουμε τυχον κενα ή επαναλαμβανομενες εκκρεμεις αποζημιωσεις στην λιστα εκκρεμων αποζημιωσεων. Εκτελεσαμε τις πιο κατω διαδικασιες χρησιμοποιωντας τους αναλυτες του δικτυου μας αναφορικα με τον ελεγχο των αποθεματων για απαιτησεις που πραγματοποιηθηκαν και δεν εχουν αναφερθει. Υπολογισαμε τα αποθεματα για απαιτησεις που πραγματοποιηθηκαν και δεν εχουν αναφερθει οπως υπολογιστηκαν απο την Εταιρεια σε ακαθαριστη βαση χρησιμοποιωντας το δικο μας εργαλειο υπολογισμου και εφαρμοζοντας καταλληλες αναλογιστικες μεθοδολογιες. Με βαση τις πιο πανω διαδικασιες, η επιλεγομενη μεθοδολογια και υπολογισμος της Εταιρειας βρεθηκε να ειναι εντος ευλογων παραμετρων. Αξιολογησαμε τον υπολογισμο του αποθεματος εξοδων διαχειρισης εκκρεμων απαιτησεων και η μεθοδολογια που ακολουθηθηκε θεωρηθηκε ευλογη και συμφωνα με την καθιερωμενη πρακτικη του κλαδου και τις αποδεκτες μεθοδολογιες αναλογιστικης αποτιμησης. Αξιολογησαμε την αναλογιστικη μεθοδολογια που ακολουθηθηκε για τα αποθεματα απαιτησεων που πραγματοποιηθηκαν και δεν εχουν αναφερθει απο την Εταιρεια και η μεθοδολογια που χρησιμοποιηθηκε ειναι συμφωνη με την καθιερωμενη πρακτικη του κλαδου και τις αποδεκτες μεθοδολογιες αναλογιστικης αποτιμησης. Τελος, εξετασαμε κατα ποσον οι γνωστοποιησεις της Εταιρειας σε σχεση με τα αποθεματα εκκρεμων αποζημιωσεων και αποθεματα για απαιτησεις που πραγματοποιηθηκαν και δεν εχουν αναφερθει, ειναι συμφωνες με τα σχετικα λογιστικα προτυπα και παρουσιαζονται καταλληλα στις οικονομικες καταστασεις. Τα αποτελεσματα ολων των πιο πανω διαδικασιων ηταν ικανοποιητικα.

Εγγεγραμμένα ασφάλιστρα

Κατά τη διάρκεια του έτους που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2020, τα εγγεγραμμένα ασφάλιστρα ανήλθαν σε €17.720.224 (όπως παρουσιάζονται στη Σημείωση 8).
Το εγγεγραμμένα ασφάλιστρα αποτελούν το σημαντικότερο στοιχείο στην κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων και λοιπών συνολικών εσόδων.

Τα εγγεγραμμένα ασφάλιστρα αποτελούνται από ροές εσόδων που προέρχονται από διαφορετικούς κλάδους ασφαλίσεων.
Λεπτομερείς γνωστοποιήσεις σχετικά με τα εγγεγραμμένα ασφάλιστρα παρουσιάζονται στη Σημείωση 8. Οι λογιστικές πολιτικές για τα εγγεγραμμένα ασφάλιστρα περιλαμβάνονται στη Σημείωση 4.

Οι παρακάτω διαδικασίες έχουν εκτελεστεί:

Κατανοήσαμε και αξιολογήσαμε τον σχεδιασμό και την εφαρμογή των δικλίδων ασφαλείας σχετικά με τα εγγεγραμμένα ασφάλιστρα.

Πραγματοποιήσαμε έλεγχο σε ένα επιλεγμένο δείγμα εγγεγραμμένων ασφαλίστρων μέσω ελέγχου των ασφαλιστήριων συμβολαίων και ελέγξαμε την ακρίβεια των ποσών που αναγνωρίστηκαν με βάση τους όρους των υπογραμμένων συμβολαίων με τους ασφαλισμένους.

Επιλέξαμε ένα δείγμα συναλλαγών εγγεγραμμένων ασφαλίστρων κατά την περίοδο αμέσως πριν και μετά την ημερομηνία της κατάστασης χρηματοοικονομικής θέσης και εξετάσαμε αυτές τις συναλλαγές για να διασφαλίσουμε ότι αναγνωρίστηκαν στην κατάλληλη λογιστική περίοδο.

Ως μέρος του ελέγχου των ημερολογιακών εγγραφών που πραγματοποιήθηκαν κατά τη διάρκεια του έτους, πραγματοποιήσαμε έλεγχο για συγκεκριμένες ημερολογιακές εγγραφές που σχετίζονται με εγγεγραμμένα ασφάλιστρα εφαρμόζοντας κριτήρια κινδύνου τα οποία αξιολογήσαμε ως κατάλληλα.

Τέλος, εξετάσαμε κατά πόσον οι γνωστοποιήσεις της Εταιρείας σε σχέση με τα εγγεγραμμένα ασφάλιστρα είναι σύμφωνες με τα σχετικά λογιστικά πρότυπα και παρουσιάζονται κατάλληλα στις οικονομικές καταστάσεις.

Τα αποτελέσματα όλων των πιο πάνω διαδικασιών ήταν ικανοποιητικά.

Αναφορά σε άλλες πληροφορίες
Το Διοικητικό Συμβούλιο είναι υπεύθυνο για τις άλλες πληροφορίες. Οι άλλες πληροφορίες αποτελούνται από τις πληροφορίες που περιλαμβάνονται στην Έκθεση Διαχείρισης αλλά δεν περιλαμβάνουν τις οικονομικές καταστάσεις και την έκθεσή ελεγκτή επί αυτών.
Η γνώμη μας επί των οικονομικών καταστάσεων δεν καλύπτει τις άλλες πληροφορίες και δεν εκφέρουμε οποιοδήποτε συμπέρασμα διασφάλισης επί αυτών.

Σχετικά με τον έλεγχό των οικονομικών καταστάσεων, η ευθύνη μας είναι να διαβάσουμε τις άλλες πληροφορίες, που αναφέρονται παραπάνω, έτσι ώστε να αξιολογήσουμε, κατά πόσο αυτές δεν συνάδουν ουσιωδώς με τις οικονομικές καταστάσεις ή με τη γνώση που έχουμε αποκτήσει κατά τη διάρκεια του ελέγχου, ή διαφαίνεται να είναι ουσιωδώς εσφαλμένες. Εάν, με βάση τις διαδικασίες που έχουμε πραγματοποιήσει σχετικά με τις άλλες πληροφορίες που έχουμε παραλάβει πριν από τη ημερομηνία της έκθεσης του ανεξάρτητου ελεγκτή, συμπεράνουμε ότι υπάρχει ουσιώδες σφάλμα σε αυτές τις άλλες πληροφορίες, είμαστε υποχρεωμένοι να αναφέρουμε το γεγονός αυτό. Δεν έχουμε να αναφέρουμε τίποτα επί αυτού.

Ευθύνες του Διοικητικού Συμβουλίου και των υπεύθυνων για θέματα διακυβέρνησης για τις Οικονομικές Καταστάσεις
Το Διοικητικό Συμβούλιο είναι υπεύθυνο για την κατάρτιση των οικονομικών καταστάσεων που δίνουν αληθινή και δίκαιη εικόνα σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, όπως αυτά υιοθετήθηκαν από την Ευρωπαϊκή Ένωση και τις απαιτήσεις του περί Εταιρειών Νόμου της Κύπρου, Κεφ. 113, και για εκείνες τις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου που το Διοικητικό Συμβούλιο καθορίζει ως απαραίτητες, ώστε να καθίσταται δυνατή η κατάρτιση οικονομικών καταστάσεων απαλλαγμένων από ουσιώδες σφάλμα, οφειλόμενου είτε σε απάτη είτε σε λάθος.

Κατά την κατάρτιση των οικονομικών καταστάσεων, το Διοικητικό Συμβούλιο είναι υπεύθυνο για την αξιολόγηση της ικανότητας της Εταιρείας να συνεχίσει τη δραστηριότητά της, γνωστοποιώντας, όπου συντρέχει τέτοια περίπτωση, τα θέματα που σχετίζονται με τη συνεχιζόμενη δραστηριότητα και τη χρήση της λογιστικής αρχής της συνεχιζόμενης δραστηριότητας, εκτός και εάν το Διοικητικό Συμβούλιο είτε προτίθεται, είτε να ρευστοποιήσει την Εταιρεία ή να διακόψει την δραστηριότητα της ή όταν δεν έχει άλλη ρεαλιστική εναλλακτική επιλογή από το να πράξει σε αυτές τις ενέργειες.
Οι υπεύθυνοι για θέματα διακυβέρνησης είναι υπεύθυνοι για την επίβλεψη της διαδικασίας χρηματοοικονομικής αναφοράς της Εταιρείας.

Ευθύνες του Ελεγκτή για τον Έλεγχο των Οικονομικών Καταστάσεων
Οι στόχοι μας, είναι να αποκτήσουμε λελογισμένη διασφάλιση για το κατά πόσον οι οικονομικές καταστάσεις στο σύνολο τους είναι απαλλαγμένες από ουσιώδες σφάλμα, οφειλόμενου είτε σε απάτη είτε σε λάθος και ή έκδοση έκθεσης ελεγκτή, η οποία να περιλαμβάνει τη γνώμη μας. Λελογισμένη διασφάλιση συνιστά υψηλού βαθμού διασφάλιση αλλά όχι εγγύηση ότι ο έλεγχος, όπως αυτός πραγματοποιήθηκε με βάση το ΔΠΕ, πάντοτε θα εντοπίζει ένα ουσιώδες σφάλμα όταν αυτό υπάρχει. Σφάλματα δύνανται να προκύψουν είτε από απάτη, είτε από λάθος και θεωρούνται ουσιώδη εάν, μεμονωμένα ή αθροιστικά, θα μπορούσε εύλογα να αναμένονται, ότι θα επηρεάσουν τις οικονομικές αποφάσεις των χρηστών, που λήφθηκαν με βάση αυτές τις οικονομικές καταστάσεις.

Ως μέρος ενός ελέγχου σύμφωνα με το ΔΠΕ, ασκούμε επαγγελματική κρίση και διατηρούμε επαγγελματικό σκεπτικισμό καθ' όλη τη διάρκεια του ελέγχου. Επίσης:

• Αναγνωρίζουμε και αξιολογούμε τους κινδύνους για ουσιώδη σφάλματα στις οικονομικές καταστάσεις, που οφείλονται είτε σε απάτη είτε σε λάθος, σχεδιάζουμε και εφαρμόζουμε ελεγκτικές διαδικασίες, οι οποίες ανταποκρίνονται στους κινδύνους αυτούς και λαμβάνουμε ελεγκτικά τεκμήρια, τα οποία είναι επαρκή και κατάλληλα για να αποτελέσουν τη βάση της γνώμης μας. Ο κίνδυνος μη εντοπισμού ενός ουσιώδους σφάλματος, που οφείλεται σε απάτη, είναι μεγαλύτερος από αυτόν που οφείλεται σε λάθος, λόγω του ότι η απάτη μπορεί να περιλαμβάνει συμπαιγνία, πλαστογραφία, εσκεμμένες παραλείψεις, ψευδείς δηλώσεις ή την παράκαμψη των δικλίδων εσωτερικού ελέγχου.

• Κατανοούμε τις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου που είναι σχετικές με τον έλεγχο, προκειμένου να σχεδιάσουμε ελεγκτικές διαδικασίες, που είναι κατάλληλες υπό τις περιστάσεις, αλλά όχι με σκοπό την έκφραση γνώμης επί της αποτελεσματικότητας των δικλίδων εσωτερικού ελέγχου της Εταιρείας.

• Αξιολογούμε την καταλληλότητα των λογιστικών πολιτικών που χρησιμοποιήθηκαν και του λεκτικού των λογιστικών εκτιμήσεων και των σχετικών γνωστοποιήσεων που έγιναν από το Διοικητικό Συμβούλιο.

• Συμπεραίνουμε για την καταλληλότητα της χρήσης από το Διοικητικό Συμβούλιο της λογιστικής αρχής της συνεχιζόμενης δραστηριότητας και, με βάση τα ελεγκτικά τεκμήρια που αποκτήθηκαν, για το εάν υπάρχει ουσιώδης αβεβαιότητα σχετικά με γεγονότα ή συνθήκες που μπορεί να υποδηλώνουν την ύπαρξη ουσιώδους αβεβαιότητας ως προς την ικανότητα της Εταιρείας να συνεχίσει τη δραστηριότητά της. Εάν συμπεράνουμε, ότι υφίσταται ουσιώδης αβεβαιότητα, είμαστε υποχρεωμένοι στην έκθεση ελεγκτή να επισύρουμε την προσοχή στις σχετικές γνωστοποιήσεις των οικονομικών καταστάσεων, ή εάν αυτές οι γνωστοποιήσεις είναι ανεπαρκείς, να διαφοροποιήσουμε τη γνώμη μας. Τα συμπεράσματα μας βασίζονται σε ελεγκτικά τεκμήρια που αποκτήσαμε μέχρι την ημερομηνία της έκθεσης ελεγκτή. Ωστόσο, μελλοντικά γεγονότα ή συνθήκες ενδέχεται να έχουν ως αποτέλεσμα η Εταιρεία να παύσει να λειτουργεί ως συνεχιζόμενη δραστηριότητα.

• Αξιολογούμε τη συνολική παρουσίαση, δομή και περιεχόμενο των οικονομικών καταστάσεων, συμπεριλαμβανομένων των γνωστοποιήσεων, και κατά πόσο οι οικονομικές καταστάσεις αντικατοπτρίζουν τις συναλλαγές και γεγονότα με τρόπο που να επιτυγχάνεται η αληθινή και δίκαιη εικόνα.

Μεταξύ άλλων θεμάτων κοινοποιούμε στους υπεύθυνους για θέματα διακυβέρνησης θέματα σχετικά με το προβλεπόμενο πεδίο και χρονοδιάγραμμα του ελέγχου και σημαντικά ευρήματα από τον έλεγχο, συμπεριλαμβανομένων τυχόν σημαντικών ελλείψεων στις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου, που εντοπίσαμε κατά τη διάρκεια του ελέγχου μας.
Επίσης, παρέχουμε στους υπεύθυνους για θέματα διακυβέρνησης δήλωση ότι έχουμε συμμορφωθεί με τις σχετικές απαιτήσεις δεοντολογίας που αφορούν στην ανεξαρτησία μας και κοινοποιούμε σε αυτό όλες τις σχέσεις και άλλα θέματα που μπορεί εύλογα να θεωρηθεί ότι επηρεάζουν την ανεξαρτησία μας και, όπου είναι εφαρμόσιμο, ενέργειες που λαμβάνονται για την εξάλειψη των απειλών ή των μέτρων προστασίας που εφαρμόζονται.

Από τα θέματα που κοινοποιήθηκαν στους υπεύθυνους για θέματα διακυβέρνησης καθορίζουμε τα θέματα που έχουν τη μεγαλύτερη σημασία στον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων της τρέχουσας περιόδου και ως εκ τούτου, είναι τα κύρια θέματα ελέγχου.

Έκθεση επί Αλλων Νομικων και Κανονιστικων Απαιτησεων
Σύμφωνα με τις απαιτήσεις του άρθρου 10(2) του Κανονισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) αριθ. 537/2014, παρέχουμε τις πιο κάτω πληροφορίες στην Έκθεση Ανεξάρτητου Ελεγκτή, οι οποίες απαιτούνται επιπρόσθετα από τις απαιτήσεις των Διεθνών Προτύπων Ελέγχου.

Διορισμός του Ελεγκτή και Περιοδος Διορισμού
Διοριστήκαμε για πρώτη φορά ως ελεγκτές της Εταιρείας στις 18 Ιουλίου 2017 από το Διοικητικό Συμβούλιο για τον έλεγχο

ΕΘΝΙΚΗ
ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ (ΚΥΠΡΟΥ) ΛΤΔ

ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΚΑΙ ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ 2020

Δημοσίευση σύμφωνα με τον περί Ασφαλιστικών και Αντασφαλιστικών Εργασιών και Άλλων Συναφών Θεμάτων Νόμου του 2018

ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΕΚΘΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Το Διοικητικό Συμβούλιο υποβάλλει την Ενοποιημένη Έκθεση Διαχείρισης μαζί με τις ελεγμένες ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2020.

ΚΥΡΙΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΦΥΣΗ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΤΟΥ ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑΤΟΣ

Οι κύριες δραστηριότητες του Συγκροτήματος παραμένουν η διεξαγωγή ασφαλιστικών εργασιών Κλάδου Ζωής μέσω της Εταιρείας καθώς και Γενικών Κλάδων μέσω της θυγατρικής εταιρείας Εθνική Γενικών Ασφαλειών (Κύπρου) Λτδ.

ΑΛΛΑΓΕΣ ΣΤΗΝ ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΔΟΜΗ ΤΟΥ ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑΤΟΣ

Κατά τη διάρκεια του έτους δεν έγιναν οποιαδήποτε αλλαγή στην εταιρική δομή του Συγκροτήματος. Το Συγκρότημα δεν προτίθεται να πραγματοποιήσει οποιαδήποτε εξαγορά ή συγχώνευση.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Τα αποτελέσματα για το έτος παρουσιάζονται στη σελίδα 16 των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων.

Κατά το 2020, εν μέσω των προκλητικών συνθηκών που επέφερε η πανδημία Covid-19 το Συγκρότημα παρουσίασε σημαντική ενίσχυση των οικονομικών της μεγεθών.

Ειδικότερα, αναφέρονται τα εξής:

Ανάπτυξη του κύκλου εργασιών κατά 3,9 % για ανδρο συνεχόμενο έτος.

Το κέρδη προ φόρων σχεδόν διπλασιάστηκαν σε €3.608 χιλ. (2019: €1.863 χιλ.).

Αύξηση ιδίων κεφαλαίων στα €19.466 χιλ. (2019: €16.480 χιλ.).

Το Ενεργητικό ανήλθε σε €95.765 χιλ. (2019: €85.445 εκ.).

Διατήρηση του Δείκτη Φερεγγυότητας (Solvency Ratio) σε επίπεδο άνω του 200%.

Η Στρατηγική του Συγκροτήματος προβλέπει τη συνέχεια της κερδοφόρου ανάπτυξης του κύκλου εργασιών με έμφαση στη διατήρηση του υψηλού Δείκτη Φερεγγυότητας και την περαιτέρω ενίσχυση της αποτελεσματικότητας του διοικητικού μηχανισμού με στόχο την αρτία διαχείριση κινδύνων και τη συνεχή εξυπηρέτηση των ασφαλισμένων.

Η Διοίκηση της Εταιρείας παρακολουθεί την εξέλιξη της πανδημίας, έτσι ώστε να λαμβάνονται άμεσα τα απαραίτητα μέτρα για τη διασφάλιση της ομαλής διεξαγωγής των εργασιών της και την κατά το δυνατόν προστασία της υγείας του διοικητικού προσωπικού, των συνεργατών και των πελατών της.

ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΜΕΤΑΓΕΝΕΣΤΕΡΑ ΤΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΣΗΣ

Ανάλογα με τη διάρκεια της πανδημίας της νόσου του Κορονοϊού (COVID-19) και τη συνεχιζόμενη αρνητική επίδραση στην οικονομική δραστηριότητα, η Εταιρία ενδέχεται να παρουσιάσει αρνητικά αποτελέσματα και περιορισμένη ρευστότητα και να αναγκαστεί απομειώσεις από περιουσιακά της στοιχεία το 2021. Ο σκοπός αντίκτυπος στις δραστηριότητες της Εταιρίας το 2021 και μετέπειτα δεν μπορεί να προβλεφθεί.

Η επίδραση των γεγονότων που προέκυψαν μεταγενέστερα της ημερομηνίας αναφοράς στην συνεχιζόμενη δραστηριότητα περιγράφεται στη σημείωση 2. Επιπρόσθετα βλέπε την σχετική αναφορά στην σημείωση 39 για γεγονότα μεταγενέστερα της κατάστασης χρηματοοικονομικής θέσης που αφορούν συνδεδεμένα πρόσωπα.

Εκτός όπως αναφέρεται στο πάνω δεν υπήρξαν άλλα σημαντικά γεγονότα μεταγενέστερα της ημερομηνίας αναφοράς που να χρειάζεται να γνωστοποιηθούν σε αυτή την Έκθεση ή στις οικονομικές καταστάσεις του έτους.

ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΗ ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΟΥ ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑΤΟΣ

Το Διοικητικό Συμβούλιο δεν προβλέπει οποιαδήποτε σημαντικές αλλαγές στις δραστηριότητες του Συγκροτήματος στο προβλεπτό μέλλον.

ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ

Το Συγκρότημα δεν λειτουργούσε μέσω οποιωνδήποτε υποκαταστημάτων κατά την διάρκεια του έτους.

ΕΠΙΔΟΚΗΣΗ ΤΗΣ ΕΞΕΛΙΞΗΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΠΙΔΟΣΕΩΝ ΤΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ ΤΟΥ ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΘΕΣΗΣ ΤΟΥ ΚΑΙ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΩΝ ΚΥΡΙΟΤΕΡΩΝ ΚΙΝΔΥΝΩΝ ΚΑΙ ΑΒΕΒΑΙΟΤΗΤΩΝ ΠΟΥ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΖΕΙ

Η εξέλιξη του Συγκροτήματος μέχρι σήμερα, το οικονομικό του αποτέλεσμα και η χρηματοοικονομική του θέση όπως παρουσιάζονται στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις και λαμβάνοντας υπόψη το γενικότερο οικονομικό περιβάλλον, θεωρούνται ικανοποιητικά.

Η ορθολογιστική διαχείριση των διάφορων κινδύνων και της αβεβαιότητας από μέρους του Συγκροτήματος είναι πάρα πολύ σημαντικός παράγοντας για την μελλοντική εξέλιξη του Συγκροτήματος. Κίνδυνος θεωρείται οποιοδήποτε χρηματοοικονομικός, ασφαλιστικός ή άλλος παράγοντας που δημιουργεί πιθανότητα για μελλοντική μείωση της κερδοφορίας.

Περισσότερες λεπτομέρειες για τους κινδύνους και αβεβαιότητες που αντιμετωπίζει το Συγκρότημα και τις ενέργειες που λαμβάνει για αντιμετώπισή τους, αναφέρονται στη Σημειώσεις 2 και 7 των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων.

ΧΡΗΣΗ ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΜΕΣΩΝ ΑΠΟ ΤΟ ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑ

Οι στόχοι και οι πολιτικές του Συγκροτήματος όσον αφορά τη διαχείριση του χρηματοοικονομικού κινδύνου είναι:

Κίνδυνος Αγοράς

• κίνδυνος αγοράς είναι ο κίνδυνος η αξία των χρηματοοικονομικών μέσων να διαφαίνονται εξαιτίας μεταβολών στις τιμές της αγοράς. Ο κίνδυνος αγοράς περιλαμβάνει τον μετοχικό κίνδυνο, τον κίνδυνο επιτοκίου και τον συναλλαγματικό κίνδυνο. Το Συγκρότημα διαχειρίζεται τον κίνδυνο αγοράς μέσω διαστροφής του χαρτοφυλακίου επενδύσεων.

• μετοχικός κίνδυνος αφορά τον κίνδυνο πιθανών ζημιών στο χαρτοφυλάκιο μετοχών κ.α. αμοιβαίων κεφαλαίων του Συγκροτήματος από δυσμενείς μεταβολές στις τιμές των μετοχών και των μετοχικών δεικτών. Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού που αποτιμώνται σε εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων υπόκεινται στον μετοχικό κίνδυνο λόγω αβεβαιότητας ως προς τις μελλοντικές τιμές των επενδύσεων.

• κίνδυνος επιτοκίου είναι ο κίνδυνος όπου η αξία των χρηματοοικονομικών μέσων διακυμαίνεται εξαιτίας αλλαγών στα επιτόκια της αγοράς. Η Διεύθυνση του Συγκροτήματος παρακολουθεί τις διακυμάνσεις στα επιτόκια σε συνεχή βάση και ενεργεί ανάλογα.

• συναλλαγματικός κίνδυνος είναι ο κίνδυνος η αξία των χρηματοοικονομικών μέσων να διακυμαίνεται λόγω μεταβολών στις συναλλαγματικές ισοτιμίες. Ο συναλλαγματικός κίνδυνος προκύπτει στην μελλοντικές εμπορικές συναλλαγές και τα αναγνωρισμένα στοιχεία ενεργητικού και υποχρεώσεις είναι σε νόμισμα διαφορετικό από το νόμισμα λειτουργίας της κάθε εταιρείας του Συγκροτήματος. Η Διεύθυνση του Συγκροτήματος παρακολουθεί τις διακυμάνσεις στις συναλλαγματικές ισοτιμίες σε συνεχή βάση και ενεργεί ανάλογα.

Πιστωτικός κίνδυνος

Ο πιστωτικός κίνδυνος προκύπτει όταν η αδυναμία των συμβαλλόμενων μερών να εξοφλήσουν τις υποχρεώσεις τους θα μπορούσε να μειώσει το ποσό των μελλοντικών ταμειακών εισροών από χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού κατά την ημερομηνία της κατάστασης χρηματοοικονομικής θέσης. Το Συγκρότημα δεν έχει σημαντικές συγκεντρώσεις πιστωτικού κινδύνου και παρακολουθεί σε συνεχή βάση τη χρονολογική κατάσταση των εκπρακτέων.

Κίνδυνος ρευστότητας

Ο κίνδυνος ρευστότητας είναι ο κίνδυνος που προκύπτει όταν η λήξη των στοιχείων ενεργητικού και υποχρεώσεων δεν συμπίπτουν. Όταν οι λήξεις δεν συμπίπτουν, η αποδοτικότητα μπορεί να αυξηθεί αλλά ταυτόχρονα μπορεί να αυξηθεί ο κίνδυνος ζημιών. Το Συγκρότημα εφαρμόζει διαδικασίες με σκοπό την εξασφάλιση τέτοιων ζημιών όπως η διατήρηση ικανοποιητικών ποσών μετρητών και άλλων στοιχείων ενεργητικού με υψηλή ρευστότητα και με το να διατηρεί ένα ικανοποιητικό ποσό σε διαθεσιμότητες πιστωτικής διευκολύνσεις με σκοπό την εξασφάλιση της παύσεως της λειτουργίας.

ΜΕΡΙΣΜΑ

Το Διοικητικό Συμβούλιο δεν προτείνει την πληρωμή μερίσματος για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2020 και το καθαρό κέρδος για το έτος μεταφέρεται στα αποθεματικά.

ΜΕΤΟΧΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

Δεν υπήρξαν αλλαγές στο μετοχικό κεφάλαιο της Εταιρείας κατά τη διάρκεια του υπό εξέταση έτους.

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ

Το καθεστώς για την κεφαλαιακή επάρκεια των ευρωπαϊκών ασφαλιστικών εταιρειών Φερεγγυότητα ΙΙ (Οδηγία 2009/138/ΕΚ που ψηφίστηκε τον Νοέμβριο του 2009, και τροποποιήθηκε από την Οδηγία 2014/51/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 16ης Απριλίου 2014 (η Αναθεωρημένη Οδηγία «Omnibus II»)) τέθηκε σε ισχύ την 1η Ιανουαρίου 2016. Ο νέος ασφαλιστικός νόμος που ψηφίστηκε στις 11 Απριλίου 2016 έχει εναρμονίσει την Κυπριακή νομοθεσία με την Οδηγία Φερεγγυότητας ΙΙ.

Το Συγκρότημα έχει συμμορφωθεί πλήρως με τις κεφαλαιακές απαιτήσεις φερεγγυότητας που επιβάλλονται από τον Έφορο Ασφαλίσεων αφού είχε μια καινοτομική ανάλογα των κεφαλαιακών απαιτήσεων φερεγγυότητας («SCR ratio») κατά τη διάρκεια της αναφερόμενης περιόδου.

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Τα ονόματα των συμβούλων κατά την ημερομηνία της κατάστασης χρηματοοικονομικής θέσης και κατά την ημερομηνία της έκθεσης αυτής, παρουσιάζονται στη σελίδα 1. Όλοι τους ήταν μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου για ολόκληρο το έτος 2020.

Δεν υπήρξαν άλλες σημαντικές αλλαγές στην σύνθεση ευθυνών και στην ιδιότητα των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου.

ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΙ ΕΛΕΓΚΤΕΣ

Οι Ανεξάρτητοι ελεγκτές, PricewaterhouseCoopers Limited, έχουν εκδηλώσει επιθυμία να συνεχίσουν να παρέχουν τις υπηρεσίες τους. Ψήφισμα που να εξουσιοδοτεί το Διοικητικό Συμβούλιο να καθορίσει την αμοιβή τους θα κατατεθεί στην Ετήσια Γενική Συνέλευση.

Κατ' εντολήν του Διοικητικού Συμβουλίου

Βασιλείου Ελευθέρης
Διευθύνων Σύμβουλος

Λευκωσία, 6 Απριλίου 2021

ΕΚΘΕΣΗ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΥ ΕΛΕΓΚΤΗ

Προς τα Μέλη της Εθνικής Ασφαλιστικής (Κύπρου) Λτδ

Έκθεση επί του Ελέγχου των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων

Γνώμη

Κατά τη γνώμη μας, οι συνημμένες ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις της εταιρείας Εθνική Ασφαλιστική (Κύπρου) Λτδ (η "Εταιρεία") και των θυγατρικών της (το "Συγκρότημα") δίνουν αληθινή και δίκαιη εικόνα της ενοποιημένης χρηματοοικονομικής θέσης του Συγκροτήματος στις 31 Δεκεμβρίου 2020 και της ενοποιημένης χρηματοοικονομικής του επίδοσης και των ενοποιημένων ταμειακών ροών του, για το έτος που έληξε την ημερομηνία αυτή, σύμφωνα με το Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ), όπως αυτά υιοθετήθηκαν από την Ευρωπαϊκή Ένωση και τις απαιτήσεις του περί Εταιρειών Νόμου της Κύπρου, Κεφ. 113.

Τι έχουμε ελέγξει:

Έχουμε ελέγξει τις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις όπως παρουσιάζονται στις σελίδες 16 μέχρι 95 και οι οποίες αποτελούνται από:

• την ενοποιημένη κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης στις 31 Δεκεμβρίου 2020,
• την ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων και λοιπών συνολικών εσόδων για το έτος που έληξε την ημερομηνία αυτή,
• την ενοποιημένη κατάσταση μεταβολών στα ίδια κεφάλαια για το έτος που έληξε την ημερομηνία αυτή,
• την ενοποιημένη κατάσταση ταμειακών ροών για το έτος που έληξε την ημερομηνία αυτή, και
• περίληψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών και σημειώσεις στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις.

Το χρηματοοικονομικό πλαίσιο αναφοράς που έχει εφαρμοστεί στην κατάρτιση των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων είναι το Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς όπως αυτά υιοθετήθηκαν από την Ευρωπαϊκή Ένωση και οι απαιτήσεις του περί Εταιρειών Νόμου της Κύπρου, Κεφ. 113.

Βάση γνώμης

Ο έλεγχος μας έχει διενεργηθεί σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου (ΔΠΕ). Οι ευθύνες μας, με βάση αυτά τα πρότυπα περιγράφονται περαιτέρω στην παράγραφο Ευθύνες του Ελεγκτή για τον Έλεγχο των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων της έκθεσής μας.

Πιστεύουμε, ότι τα ελεγκτικά τεκμήρια, που έχουμε αποκτήσει είναι επαρκή και κατάλληλα για να αποτελέσουν βάση για την ελεγκτική μας γνώμη.

Ανεξαρτησία

Παραμείναμε ανεξάρτητοι από το Συγκρότημα καθ' όλη τη διάρκεια του διορισμού μας, σύμφωνα με τον Διεθνή Κώδικα Δεοντολογίας Λογιστών (συμπεριλαμβανομένων των Διεθνών Προτύπων Ανεξαρτησίας), που εκδίδεται από το Διεθνές Συμβούλιο Προτύπων Δεοντολογίας για Επαγγελματίες Λογιστές (Κώδικας ΔΣΠΔΕΛ) και τις απαιτήσεις δεοντολογίας, που σχετίζονται με τον έλεγχο ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων στην Κύπρο και έχουμε συμμορφωθεί με τις άλλες ευθύνες δεοντολογίας, που απορρέουν από τις απαιτήσεις αυτές και του Κώδικα ΔΣΠΔΕΛ.

Κύρια θέματα ελέγχου συμπεριλαμβανομένων των σημαντικότερων κινδύνων ουσιωδών εσφαλμάτων, που περιλαμβάνει εκτιμώμενους κινδύνους ουσιωδών εσφαλμάτων που οφείλονται σε απάτη

Τα κύρια θέματα ελέγχου είναι εκείνα που, κατά την επαγγελματική μας κρίση, ήταν εξέχουσας σημασίας στον έλεγχο των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων της τρέχουσας περιόδου. Τα θέματα αυτά έχουν εξετασθεί στο πλαίσιο του ελέγχου των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων ως σύνολο, για τη διαμόρφωση της γνώμης μας επί αυτών και δεν εκφέρουμε ξεχωριστή γνώμη σχετικά με αυτά τα θέματα.

Κύριο Θέμα Ελέγχου	Πως ο έλεγχος έχει αντιμετωπίσει το Κύριο Θέμα Ελέγχου
Απαιτήσεις και τεχνικές ασφαλιστικές προβλέψεις και ασφαλιστικές προβλέψεις ασφαλισμών ζωής για τις οποίες οι ασφαλισμένοι φέρουν τον επενδυτικό κίνδυνο	Οι παρακάτω διαδικασίες έχουν εκτελεστεί: Κατανοήσαμε και αξιολογήσαμε του σχεδιασμό και την εφαρμογή των δικλίδων ασφαλείας σχετικά με τα απαιτήσεις και τεχνικές ασφαλιστικές προβλέψεις και ασφαλιστικές προβλέψεις ασφαλισμών ζωής για τις οποίες οι ασφαλισμένοι φέρουν τον επενδυτικό κίνδυνο.

Στις 31 Δεκεμβρίου 2020 τα απαιτήσεις και τεχνικές ασφαλιστικές προβλέψεις και ασφαλιστικές προβλέψεις ασφαλισμών ζωής για τις οποίες οι ασφαλισμένοι φέρουν τον επενδυτικό κίνδυνο ανήλθαν στα €53.333.835, τα οποία αποτελούν 70% των συνολικών υποχρεώσεων στην ενοποιημένη κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης. Συνέπεια αντιπροσωπευόμενου η σημαντικότητα, κατηγορία υποχρεώσεων στην ενοποιημένη κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης του Συγκροτήματος.

Λεπτομερείς γνωστοποιήσεις για τα απαιτήσεις και τεχνικές ασφαλιστικές προβλέψεις και ασφαλιστικές προβλέψεις ασφαλισμών ζωής για τις οποίες οι ασφαλισμένοι φέρουν τον επενδυτικό κίνδυνο παρουσιάζονται στη Σημείωση 30. Οι λογιστικές πολιτικές για τα απαιτήσεις και τεχνικές ασφαλιστικές προβλέψεις και ασφαλιστικές προβλέψεις ασφαλισμών ζωής για τις οποίες οι ασφαλισμένοι φέρουν τον επενδυτικό κίνδυνο περιλαμβάνονται στη Σημείωση 4, οι πληροφορίες για τις σημαντικές λογιστικές εκτιμήσεις και κρίσεις της Διοίκησης σχετικά με τα απαιτήσεις και τεχνικές ασφαλιστικές προβλέψεις και ασφαλιστικές προβλέψεις ασφαλισμών ζωής για τις οποίες οι ασφαλισμένοι φέρουν τον επενδυτικό κίνδυνο παρουσιάζονται στη Σημείωση 6 και οι ασφαλιστικοί κίνδυνοι παρουσιάζονται στη Σημείωση 7.8.

Η κατάχρηση των απαιτήσεων και τεχνικών ασφαλιστικών προβλέψεις και ασφαλιστικών προβλέψεων ασφαλισμών ζωής για τις οποίες οι ασφαλισμένοι φέρουν τον επενδυτικό κίνδυνο, αρμοδιότητα πολύπλοκες και υποκειμενικές κρίσεις σχετικά με μελλοντικά εξοδά και αναμένει πολύπλοκες και υποκειμενικές κρίσεις σχετικά με μελλοντικά εξοδά και αποτελεί τη μόνη παράμετρο.

Αυτές οι κρίσεις και παραδοχές συμπεριλαμβάνουν μεταξύ άλλων παραδοχές σχετικά με τα προεξοφλητικά επιτόκια, τα ποσοστά θνησιμότητας και του πάγιου θωρακίου.

Απαιτήσεις ακεραίων αποζημιώσεων και αποθέματα για απαιτήσεις που πραγματοποιήθηκαν και δεν έχουν αναφερθεί (Γενικών Ασφαλίσεων)

Στις 31 Δεκεμβρίου 2020 τα αποθέματα ακεραίων αποζημιώσεων και αποθέματα για απαιτήσεις που πραγματοποιήθηκαν και δεν έχουν αναφερθεί ανήλθαν στα €10.702.125 (σε σχέση με του Γενικά κλάδο) που αποτελεί 14% των συνολικών υποχρεώσεων στην ενοποιημένη κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης.

Λεπτομερείς γνωστοποιήσεις για τα αποθέματα ακεραίων αποζημιώσεων και αποθέματα για απαιτήσεις που πραγματοποιήθηκαν και δεν έχουν αναφερθεί παρουσιάζονται στη Σημείωση 30. Οι λογιστικές πολιτικές για τα αποθέματα ακεραίων αποζημιώσεων και τα αποθέματα απαιτήσεων που πραγματοποιήθηκαν και δεν έχουν αναφερθεί περιλαμβάνονται στη Σημείωση 4.

Η κατάχρηση των αποθεμάτων και τεχνικών ασφαλιστικών προβλέψεων και ασφαλιστικών προβλέψεων ασφαλισμών ζωής για τις οποίες οι ασφαλισμένοι φέρουν τον επενδυτικό κίνδυνο, αρμοδιότητα πολύπλοκες και υποκειμενικές κρίσεις σχετικά με μελλοντικά εξοδά.

Αυτές οι κρίσεις και παραδοχές συμπεριλαμβάνουν μεταξύ άλλων παραδοχές σχετικά με τα προεξοφλητικά επιτόκια, τα ποσοστά θνησιμότητας και του πάγιου θωρακίου.

Οι παρακάτω διαδικασίες έχουν εκτελεστεί:

Κατανοήσαμε και αξιολογήσαμε του σχεδιασμό και την εφαρμογή των δικλίδων ασφαλείας σχετικά με τα απαιτήσεις ακεραίων αποζημιώσεων και αποθέματα για απαιτήσεις που πραγματοποιήθηκαν και δεν έχουν αναφερθεί.

Αξιολογήσαμε την επάρκεια των αποθεμάτων ακεραίων αποζημιώσεων, επιλέγοντας ένα δείγμα φακέλων μέσω του οποίου ελέγξαμε το αποδοτικό στοιχείο που υποστηρίζουν τα αντίστοιχα αποθέματα ακεραίων αποζημιώσεων.

Επιβεβαιώσαμε με τους νομικούς συμβούλους της Εταιρείας κατά πόσο οι προβλέψεις της Εταιρείας για ακεραίες απαιτήσεις που εκκρεμούν με νομικές υποθέσεις συνάδουν με τις παραδόξεις των νομικών συμβούλων. Διερευνώντας περαιτέρω υποκείμενα ουσιώδεις αποκλίσεις ώστε να βεβαιωθούμε για την επάρκεια των σχετικών προβλέψεων. Επιλέξαμε ένα δείγμα ακεραίων απαιτήσεων με ημερομηνία αναφοράς εντός στην ημερομηνία ισολογισμού, ώστε να επιβεβαιώσουμε ότι η Εταιρεία έχει ακολουθήσει όλες τις ενωσιακές διαδικασίες για να διασφαλίσει ότι οι εν λόγω απαιτήσεις δεν είναι πλαστοπροσωπία.

Επιλέξαμε τη λίστα ακεραίων αποζημιώσεων με τη χρήση ανάλυσης δεδομένων (CAATs-Computer Assisted Audit Techniques), προκειμένου να εντοπίσουμε τυχόν κενά ή επαναλαμβανόμενες ακεραιές αποζημιώσεις στην λίστα ακεραίων αποζημιώσεων.

Επιλέξαμε τις πιο κάτω διαδικασίες χρησιμοποιώντας τους αναλυτικές του δικτύου μας αναφορικά με τον έλεγχο των αποθεμάτων για απαιτήσεις που πραγματοποιήθηκαν και δεν έχουν αναφερθεί:

Υπολογίσαμε τα αποθέματα για απαιτήσεις που πραγματοποιήθηκαν και δεν έχουν αναφερθεί στους υπολογισμούς από το Συγκρότημα σε ακεραίωτη βάση χρησιμοποιώντας τα δικά μας εργαλεία υπολογισμού και εφαρμόζοντας τις καταλληλες αναλυτικές μεθοδολογίες. Με βάση τις πιο πάνω διαδικασίες, η επιλεγείσα μεθοδολογία και υπολογισθείς που Συγκροτήματος βρέθηκε να είναι εντός εύλογων παραμέτρων.

Αξιολογήσαμε τη μεθοδολογία που ακολουθήθηκε από την Διεύθυνση για τον υπολογισμό των αποθεμάτων και τεχνικών ασφαλιστικών προβλέψεων και ασφαλιστικών προβλέψεων ασφαλισμών ζωής για τις οποίες οι ασφαλισμένοι φέρουν τον επενδυτικό κίνδυνο και συμπεραίνουμε ότι η μεθοδολογία που χρησιμοποιήθηκε είναι σύμφωνη με την καθιερωμένη πρακτική του κλάδου και τις αποδεκτές μεθοδολογίες αναλογιστικής επιστήμης.

Δοκιμάσαμε τις πιο κάτω διαδικασίες χρησιμοποιώντας τους αναλυτικές του δικτύου μας για να μας βοηθήσουν σε σχέση με τον έλεγχο της ακεραιότητας των αποθεμάτων και τεχνικών ασφαλιστικών προβλέψεων και ασφαλιστικών προβλέψεων ασφαλισμών ζωής για τις οποίες οι ασφαλισμένοι φέρουν τον επενδυτικό κίνδυνο:

Ελέγξαμε τις παραδόξεις που χρησιμοποιούν οι Διευθυντή για τον υπολογισμό των αποθεμάτων και τεχνικών ασφαλιστικών προβλέψεων και ασφαλιστικών προβλέψεων ασφαλισμών ζωής για τις οποίες οι ασφαλισμένοι φέρουν τον επενδυτικό κίνδυνο.

Συγκεκριμένα, τα στοιχεία που χρησιμοποιήθηκαν για τον υπολογισμό των αποθεμάτων και τεχνικών ασφαλιστικών προβλέψεων και ασφαλιστικών προβλέψεων ασφαλισμών ζωής για τις οποίες οι ασφαλισμένοι φέρουν τον επενδυτικό κίνδυνο, αξιολογήθηκαν κατά πόσο είναι εύλογα, σε σχέση με τα συνδεδεμένα περιουσιακά στοιχεία.

Ο υπολογισμός που χρησιμοποιήθηκε για τον υπολογισμό των αποθεμάτων και τεχνικών ασφαλιστικών προβλέψεων και ασφαλιστικών προβλέψεων ασφαλισμών ζωής για τις οποίες οι ασφαλισμένοι φέρουν τον επενδυτικό κίνδυνο, αξιολογήθηκε κατά πόσο είναι εύλογος σε σχέση με διμέτωπο διεθνώς αναγνωρισμένες μεθόδους.

Αξιολογήσαμε τη μεθοδολογία που ακολουθήθηκε από τον Διευθυντή για τον υπολογισμό των αποθεμάτων και τεχνικών ασφαλιστικών προβλέψεων και ασφαλιστικών προβλέψεων ασφαλισμών ζωής για τις οποίες οι ασφαλισμένοι φέρουν τον επενδυτικό κίνδυνο παρουσιάζονται στη Σημείωση 30. Οι λογιστικές πολιτικές για τα αποθέματα ακεραίων αποζημιώσεων και τα αποθέματα απαιτήσεων που πραγματοποιήθηκαν και δεν έχουν αναφερθεί παρουσιάζονται στη Σημείωση 4.

Ελέγξαμε τις παραδόξεις που χρησιμοποιούν οι Διευθυντή για τον υπολογισμό των αποθεμάτων και τεχνικών ασφαλιστικών προβλέψεων και ασφαλιστικών προβλέψεων ασφαλισμών ζωής για τις οποίες οι ασφαλισμένοι φέρουν τον επενδυτικό κίνδυνο.

Συγκεκριμένα, τα στοιχεία που χρησιμοποιήθηκαν για τον υπολογισμό των αποθεμάτων και τεχνικών ασφαλιστικών προβλέψεων και ασφαλιστικών προβλέψεων ασφαλισμών ζωής για τις οποίες οι ασφαλισμένοι φέρουν τον επενδυτικό κίνδυνο, αξιολογήθηκαν κατά πόσο είναι εύλογα, σε σχέση με τα συνδεδεμένα περιουσιακά στοιχεία.

Ο υπολογισμός που χρησιμοποιήθηκε για τον υπολογισμό των αποθεμάτων και τεχνικών ασφαλιστικών προβλέψεων και ασφαλιστικών προβλέψεων ασφαλισμών ζωής για τις οποίες οι ασφαλισμένοι φέρουν τον επενδυτικό κίνδυνο, αξιολογήθηκε κατά πόσο είναι εύλογος σε σχέση με διμέτωπο διεθνώς αναγνωρισμένες μεθόδους.

Αξιολογήσαμε τη μεθοδολογία που ακολουθήθηκε για τα αποθέματα για απαιτήσεις που πραγματοποιήθηκαν και δεν έχουν αναφερθεί. Αξιολογήσαμε τη μεθοδολογία που ακολουθήθηκε για τα αποθέματα απαιτήσεων που πραγματοποιήθηκαν και δεν έχουν αναφερθεί από τα Συγκρότημα και η μεθοδολογία που χρησιμοποιήθηκε είναι σύμφωνη με τη καθιερωμένη πρακτική του κλάδου και τις αποδεκτές μεθοδολογίες αναλογιστικής επιστήμης.

Τέλος, εξετάσαμε κατά πόσο οι γνωστοποιήσεις του Συγκροτήματος σε σχέση με τα αποθέματα ακεραίων αποζημιώσεων και αποθέματα για απαιτήσεις που πραγματοποιήθηκαν και δεν έχουν αναφερθεί ήταν κατάλληλες.

Εγγυημένα ασφάλιστρα

Κατά τη διάρκεια του έτους, που λήξε στις 31 Δεκεμβρίου 2020, τα εγγυημένα ασφάλιστρα ανήλθαν σε €30.798.028 (στήλη παρουσιάζονται στη Σημείωση 8). Τα εγγυημένα ασφάλιστρα αποτελούν το σημαντικό στοιχείο στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων και λοιπών συνολικών εσόδων.

Τα εγγυημένα ασφάλιστρα αποτελούνται από ρυές εσόδων από διαφορετικές κλάδους γενικών ασφαλίσεων, κλάδους ατομικών και ομαδικών ασφαλίσεων ζωής. Υπάρχουν διαφορετικά ασφαλιστικά πλάνα και ο τρόπος αναγνώρισης των ασφαλίστρων εξαρτάται από το συγκεκριμένο κλάδο και τα ασφαλιστικά πλάνα.

Λεπτομερείς γνωστοποιήσεις σχετικά με τα εγγυημένα ασφάλιστρα παρουσιάζονται στη Σημείωση 8. Οι λογιστικές πολιτικές για τα εγγυημένα ασφάλιστρα παρουσιάζονται στη Σημείωση 4.

Τα εγγυημένα ασφάλιστρα αποτελούν σημαντικό στοιχείο στη κατάρτιση των οικονομικών καταστάσεων του Συγκροτήματος, σε σχέση με τα αποθέματα ακεραίων αποζημιώσεων και αποθέματα για απαιτήσεις που πραγματοποιήθηκαν και δεν έχουν αναφερθεί.

Αξιολογήσαμε τη μεθοδολογία που ακολουθήθηκε για τα αποθέματα απαιτήσεων που πραγματοποιήθηκαν και δεν έχουν αναφερθεί. Η μεθοδολογία που χρησιμοποιήθηκε είναι σύμφωνη με τη καθιερωμένη πρακτική του κλάδου και τις αποδεκτές μεθοδολογίες αναλογιστικής επιστήμης.

Τέλος, εξετάσαμε κατά πόσο οι γνωστοποιήσεις του Συγκροτήματος σε σχέση με τα εγγυημένα ακεραίων αποζημιώσεων και αποθέματα για απαιτήσεις που πραγματοποιήθηκαν και δεν έχουν αναφερθεί ήταν κατάλληλες.

Οι παρακάτω διαδικασίες έχουν εκτελεστεί:

Κατανοήσαμε και αξιολογήσαμε του σχεδιασμό και την εφαρμογή των δικλίδων ασφαλείας σχετικά με τα εγγυημένα ασφάλιστρα.

Πραγματοποιήσαμε έλεγχο σε ένα επιλεγμένο δείγμα εγγυημένων ασφαλίστρων μέσω ελέγχου των ασφαλιστηρίων συμβολαίων και ελέγξαμε την ακρίβεια των ποσών που αναγνωρίστηκαν με βάση τους όρους των υπογραμμένων συμβολαίων με τους ασφαλισμένους.

Επιλέξαμε ένα δείγμα συναλλαγών εγγυημένων ασφαλίστρων κατά τη περίοδο πριν και μετά τη ημερομηνία της ενοποιημένης κατάστασης χρηματοοικονομικής θέσης για να διασφαλίσουμε ότι αναγνωρίστηκαν στην κατάλληλη λογιστική περίοδο σύμφωνα με τους όρους των υπογραμμένων συμβολαίων με τους ασφαλισμένους.

Έγινε χρησιμοποίηση εξοπλισμών ερωτήσεις μαζικής ανάλυσης λογιστικών εγγραφών ("Nala for journals") για δειγματοληπτικό έλεγχο εγγραφών του Γενικού Καθολικού που αφορούν εγγεγραμμένα ασφάλιστρα με βάση κριτηρά ανιδόνα τα οποία έχουν αξιολογήσει ως κατάλληλα.

Τέλος, εξετάσαμε κατά πόσο οι γνωστοποιήσεις του Συγκροτήματος σε σχέση με τα εγγυημένα μικτά ασφάλιστρα είναι σύμφωνες με τα σχετικά λογ

Οριακή άνοδος με αυξημένο τζίρο στο Χρηματιστήριο

Ο Γενικός Δείκτης ενισχύθηκε κατά 0,18% στις 878,55 μονάδες

Της **ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΚΟΥΡΤΑΛΗ**

Προσπάθησε και τελικά τα κατάφερε το Χρηματιστήριο Αθηνών να κινηθεί, έστω και οριακά, ανοδικά κατά τη συνεδρίαση της Τρίτης, κρατώντας τα κρίσιμα σημεία στήριξης, με τον τζίρο ωστόσο να συνεχίζει να μαρτυρά την πλήρη απουσία επενδυτικού ενδιαφέροντος. Οι επενδυτές προχώρησαν και πάλι σε περιορισμένες κινήσεις, με τις μεγαλύτερες πιέσεις να δέχεται μέρος του τραπεζικού ταμπλό, ενώ δεν έλειψαν οι επιλεκτικές τοποθετήσεις στην υψηλή κεφαλαιοποίηση, ειδικά την τελευταία ώρα της συνεδρίασης.

Η αδυναμία της αγοράς δεν ανησυχεί τους αναλυτές, καθώς εξηγείται τόσο από τα νέα δεδομένα για τις προοπτικές του τουρισμού που φέρνει η εξάπλωση της μετάλλαξης «Δέλτα», όσο και από την άντληση μεγάλου ποσού κεφαλαίων από την αγορά από εισηγμένες, λόγω των πρόσφατων καθώς και των επικείμενων εκδόσεων. Αυτόν τον μήνα αναμένονται τουλάχιστον τρία νέα εταιρικά ομόλογα (Prodea, Motor Oil, ΔΕΗ). Αν και οι αναπτυξιακές προοπτικές της Ελλάδας επηρεάζονται από τις εξελίξεις στο μέτωπο της πανδημίας και η επιστροφή στην κανονικότητα ετεροχρονίζεται, παράγοντες της αγοράς εκτιμούν πως αργά ή γρήγορα το Χ.Α. θα κεφαλαιοποιήσει την εισροή των κεφαλαίων της Ε.Ε., η οποία θα δώσει σημαντική ώθηση στο ΑΕΠ αλλά και στην κερδοφορία εταιρειών και τραπεζών. Στα στατιστικά της χθεσινής συνεδρίασης ο Γενικός Δείκτης έκλεισε με άνοδο 0,18% στις 878,55 μονάδες, ενώ ο τζίρος διαμορφώθηκε στα 68,63 εκατ. ευρώ, με τα δύο τρίτα να αφορούν πακέτα, κυρίως της Eurobank.

Ο τζίρος διαμορφώθηκε στα 68,63 εκατ. ευρώ, με τα δύο τρίτα να αφορούν πακέτα.

Οι επενδυτές προχώρησαν και πάλι σε περιορισμένες κινήσεις, με τις μεγαλύτερες πιέσεις να δέχεται μέρος του τραπεζικού ταμπλό, ενώ δεν έλειψαν οι επιλεκτικές τοποθετήσεις στην υψηλή κεφαλαιοποίηση, ειδικά την τελευταία ώρα της συνεδρίασης.

Ο δείκτης υψηλής κεφαλαιοποίησης κατέγραψε κέρδη 0,04% στις 2.119,63 μονάδες, ενώ κατά 0,06% υποχώρησε ο δείκτης μεσαίας κεφαλαιοποίησης, κλείνοντας στις 1.385,71 μονάδες.

Από τα μη τραπεζικά blue chips ανοδικά ξεχώρισαν οι Aegean και Βιοχάλκο με κέρδη 2,46%, καθώς και οι ΟΤΕ και Τέρνα Ενεργειακή με άνοδο 2,33%, ενώ απώλειες άνω του 1% κατέγραψαν οι ΕΧΑΕ, ΕΥΔΑΠ και ΟΠΑΠ.

Ο τραπεζικός δείκτης υποχώρησε κατά 0,96% στις 538,26 μονάδες, με την Alpha Bank να υποαποδίδει κλείνοντας στο -1,71%, τη Eurobank στο -1,62%, ενώ κέρδη 0,29% σημείωσε η Εθνική Τράπεζα και 0,36% η Τράπεζα Πειραιώς.

Η ολοκλήρωση του πρώτου εξαμήνου επεφύλασσε φέτος αρνητικές εκπλήξεις, καθώς ο συνήθης επιλεκτικός καλλωπισμός των αποτιμήσεων αντικαταστάθηκε από επιθετικές ρευστοποιήσεις, όπως σχολιάζει ο Δημήτρης Τζάνας της Κύκλος Χρηματιστηριακή.

Το ίδιο σκηνικό συνεχίζεται τις πρώτες ημέρες του Ιουλίου, οδηγώντας το Χ.Α. κάτω από τις 880 μονάδες, ενώ η διάθεση για περαιτέρω πλαγιοκαθοδική κίνηση φαίνεται ως επικρατέστερο σενάριο, διαψεύδοντας έτσι τις προσδοκίες για κίνηση προς τις 950 μονάδες υπό το ενδεχόμενο αυξημένων ταξιδιωτικών εισπράξεων του καλοκαιριού.

Η εξάπλωση των μεταλλάξεων του κορωνοϊού απειλεί με αναζωπύρωση της υγειονομικής κρίσης, έτσι το τουριστικό ρεύμα προς τη χώρα ίσως δεν έλθει φέτος και στην καλύτερη περίπτωση θα έλθει σε κάποιο βαθμό τους επόμενους μήνες.

Την ίδια ώρα, οι αφαιμάξεις κεφαλαίων λόγω των πολλαπλών ομολογιακών εκδόσεων, που είτε έγιναν είτε πρόκειται να γίνουν, αλλά και των ΑΜΚ, έχουν συμβάλει στη συναλλακτική καθίζηση των τελευταίων ημερών.

Τα δεδομένα αυτά διαμορφώνουν μεν σκηνικό απροθυμίας για συμμετοχή νέων κεφαλαίων και προδιάθεση ρευστοποιήσεων από όσους μπορούν να καταγράψουν κεφαλαιακά κέρδη, αλλά δεν αναιρούν το θετικό αφήγημα του Χ.Α., με την προοπτική επιτάχυνσης της εισροής ευρωπαϊκών κεφαλαίων που θα συμβάλουν στην αναπτυξιακή διαδικασία.

Πτώση λόγω ανησυχιών για την ανάκαμψη

Με σημαντικές απώλειες ολοκλήρωσαν χθες τις συναλλαγές τους τα χρηματιστήρια στη «γηραιά ήπειρο» εξαιτίας ανησυχιών για την πορεία της ανάκαμψης, ενώ αναλόγως κινούνταν και οι δείκτες στην αμερικανική αγορά λόγω εξελίξεων στο μέτωπο της αγοράς του πετρελαίου. Ο πανευρωπαϊκός δείκτης Stoxx 600 έκλεισε με -0,52%, ενώ οι Dow Jones και S&P 500 εμφάνιζαν πτώση της τάξεως του 1% και 0,76% αντιστοίχως πριν από το κλείσιμο της αγοράς χθες. Επειτα από επτά συνεδριάσεις με αδιάλειπτη άνοδο, οι δείκτες στην αμερικανική αγορά επηρεάστηκαν από την εκτίναξη των τιμών του μαύρου χρυσού εξαιτίας της διαμάχης εντός του ΟΠΕΚ και της επιθετικής πολιτικής του Πεκίνου ως προς τους μεγάλους τεχνολογικούς ομίλους της χώρας.

Αξίζει να σημειωθεί ότι οι μαζικές χθεσινές πωλήσεις στην Ευρώπη σημειώνονται, ενώ έχουν προηγηθεί τρεις διαδοχικές συνεδριάσεις με κέρδη. Ωστόσο, το κλίμα μεταβλήθηκε με τους επενδυτές να στρέφονται στα ομόλογα, φοβούμενοι τους κινδύνους για την ανάπτυξη. Ολα τα μεγάλα ευρωπαϊκά χρηματιστήρια εμφάνισαν απώλειες σχεδόν 1%, ενώ ειδικά ο FTSE 100 στο Λονδίνο, στον οποίο η συμμετοχή πετρελαϊκών εταιρειών είναι εκτεταμένη, είχε τη χειρότερη επίδοση δεκαπενθημέρου. Οι αποδόσεις των ομολόγων των χωρών της Ευρωζώνης υποχώρησαν χθες στα χαμηλότερα επίπεδά τους σε διάστημα τουλάχιστον τριών εβδομάδων. Το ευρώ προς το δολάριο εξασθένησε 0,4%, στα χαμηλότερα επίπεδά του από τις 17 Ιουνίου. Διαμορφώθηκε στα 1,1814 δολάρια.

Ο δείκτης κλίματος μεταξύ των Γερμανών επενδυτών εξασθένησε περισσότερο από όσο αναμενόταν τον Ιούλιο, αν και συγκριτικά παρέμεινε σε πολύ υψηλά επίπεδα. Αλλα στοιχεία δείχνουν ότι οι παραγγελίες για γερμανικής κατασκευής προϊόντα εμφάνισαν τη δραστικότερη μείωσή τους τον Μάιο σε σύγκριση με τον πρώτο εγκλεισμό το 2020 και αυτό αποδίδεται στην ελαττωμένη ζήτηση από χώρες εκτός Ευρωζώνης. Παράλληλα, οι λιανικές πωλήσεις στην Ευρωζώνη ενισχύθηκαν υπεράνω του αναμενόμενου τον Μάιο, ενώ τον Απρίλιο είχαν μείωση. «Τα ασθενικά οικονομικά στοιχεία δεν συμβάλουν στο να βελτιωθεί το κλίμα μεταξύ των επενδυτών αναφορικά με την πορεία της ανάκαμψης», παρατηρεί ο Τζόσουα Μαχόνι, ανώτερος αναλυτής αγορών της IG. Μεταξύ των κλαδικών δεικτών στην Ευρώπη, πέραν εκείνου της ενέργειας με κάμψη 1,8%, τη μέγιστη πτώση είχε του αυτοκινήτου με -2,9%. Στο Λονδίνο ο FTSE 100 έκλεισε με -0,89%, με -0,96% ο DAX στη Φρανκφούρτη, με -0,91% ο CAC 40 στο Παρίσι, με -0,84% ο FTSE MIB στο Μιλάνο και με -0,96% ο IBEX στη Μαδρίτη.

REUTERS, BLOOMBERG

Οι παραγγελίες για γερμανικά προϊόντα εμφάνισαν τη δραστικότερη μείωσή τους τον Μάιο σε σύγκριση με την πρώτη καραντίνα το 2020.

Στα ομόλογα στρέφονται οι επενδυτές.

(Πηγή: Reuters)

ΞΕΝΑ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ

New York/Νέα Υόρκη

(Σε δολάρια)

Εταιρείες	Πριν από το κλείσιμο	Μετ.%
3M COMPANY	196.53	-1.6809
ALCOA CORP	36.635	-3.3887
ALLEGHANY CRP	670.51	-1.0974
ALTRIA GROUP	46.639	-1.8746
AMAZON COM	3679	4.7856
AMER EXPRESS C	169.41	0.5401
AMER INTL GROU	46.68	-2.8512
AMGEN	244.2582	-1.786
APPLE INC	141.695	1.2396
BANK OF AMERIC	40.07	-2.6245
BAXTER INTL IN	80.75	-1.2353
BOEING CO	235.2	-0.6253
BRISTOL MYERS	66.265	-1.0232
CAMPBELL SOUP	45.48	-0.3942
CATERPILLAR IN	213.53	-1.9425
CIGNA CORP	233.54	-1.8863
CHEVRON	103.89	-2.0552
CISCO SYSTEMS	52.745	-1.4849
CITIGROUP	68.235	-3.089
CERVECERIAS	20.85	0.1441
COCA-COLA CO	53.87	-0.5722
COLGATE PALMOL	81.8	0.1224
DANAOS CORP	75.205	-0.0598
DIANA SHIPPING	4.65	0.2155
DOW INC	61.96	-2.4406
DUPONT DE NMOU	77.07	-2.183
ENTERGY CP	101.5	-0.3045
EXXON MOBIL	61.3883	-2.8205
FEDEX CORP	294.93	-1.4864
FORD MOTOR CO	14.52	-2.7461
INTL BUS MACHI	138.56	-1.0427
GENERAL DYNAMI	186.42	-1.1244
GENERAL ELEC C	12.905	-3.4057
GOLDM SACHS GR	369.6	-1.2187
HALLIBURTON CO	22.47	-5.5088
HARTFORD FINL	61.17	-1.5927
HP INC	30.23	-1.5309
HOME DEPOT INC	319.32	-1.0474
INTEL CORP	56.13	-1.1099
JOHNSON JOHNSO	167.22	-1.0415
JPMORGAN CHASE	153.34	-1.724
LAZARD	45.83	-1.589
MCDONALD'S COR	232.13	-0.642
MERCK & CO	77.995	-0.7697
MICROSOFT CP	276.58	-0.3854
3M COMPANY	196.52	-1.6859
MORGAN STANLEY	90.355	-1.8201
NIKE INC CL B	159.53	-0.1315
NORFOLK SOUTHE	268.48	-0.897
PFIZER INC	39.125	-1.5228
PROCTER & GAMB	135.635	-0.195
ROCKWELL AUTOM	284.025	-0.4225
SCHLUMBERGER L	31.414	-4.1964
SOUTHERN	61.255	-0.4469
STEALTHGAS	2.835	2.3466
TSAKOS ENERGY	8.11	-2.6411
UNISYS CORP	25.045	-0.02
UNITEDHEALTH G	407.76	-0.3909
US BANCORP	55.93	-2.8487
VERIZON COMMS	56.3044	-0.2403
WALT DISNEY CO	173.3006	-2.1509
WELLS FARGO &	43.585	-3.2949
WALMART INC	140.02	-0.0642

London/Λονδίνο

(Σε πέννες)

Εταιρείες	Χθεσινό	Μετ.%
ANGLO AMERICAN	2900.5	-2.863
A.B.FOOD	2259	-3.089
ADMIRAL GRP	3143	0.127
ASHTEAD GRP.	5422	-0.806
ANTOFAGASTA	1404.5	-4.553
AVIVA	413.3	-0.649
ASTRAZENECA	8721	0.496
BABCOCK INTL	295.5	-2.152
BAE SYS.	526	-0.265
BARCLAYS	171.52	-3.478
BR.AMER.TOB.	2803	-0.902
BARRATT DEVEL.	712	-1.549
BERKELEY GP.HL	4750	0.359
BR.LAND	501.2	-4.021
BUNZL	2452	0.615
BP	319.66	-4.148
BURBERRY GRP	2056	0.44
BT GROUP	192	-1.773
COCACOLA HBC A	2633	-0.076
CARNIVAL	1652.8	-0.994
CENTRICA	52.3	-1.097
COMPASS GROUP	1572	-1.75
CAPITA GROUP	38.6892	-2.073
CRH	3600	-2.041
DIXONS CARPHO	134.8	-1.678
DCC	5920	-0.671
DIAGEO	3474.5	-0.144
DIRECT LINE	289.7	-0.413
EXPERIAN	2874	1.09
EASYJET	935	-1.909
FRESNILLO	815.4	0.419
GLENCORE	310	-3.17
GLAXOSMITHKLIN	1434.2	0.126
HIKMA	2547.42243	0.828
HAMMERSON	39.31	-0.152
HARGREAVES LS	1614.5	0
HSBC HLDGS.UK	416.5	-1.56
INTL CONSOL AI	191.2496	-1.302
INTERCON. HOTE	4900	-0.588
3I GRP.	1209.5	-0.33
IMP.BRANDS	1555.5	-1.175
INTERTEK GROUP	5598	0.792
ITV	126	-2.288
JOHNSON MATTHE	3036	-1.779
KINGFISHER	371.6	-0.268
LAND SECS.	682.8	-3.094
LEGAL&GEN.	261.6	-1.766
LLOYDS GRP.	46.44	-2.662
MARKS & SP.	1630115	-2.005
MONDI	1935	-0.309
NATIONAL GRID	928.01	0.649
NEXT	7939.6331	0.101
PROVIDENT FIN.	240.8	0.417
PRUDENTIAL	1385.5	-1.633
PERSIMMON	3033	-0.979
PEARSON	832.8	0.507
RDS 'A	1459.2	-2.067
RDS 'B	1449.91	-1.986
RELX	2000	1.291
RIO TINTO	5885	-2.566
ROYAL MAIL	575.6	-0.692
ROLLS-ROYCE HL	103.56	-1.257
SAINSBURY(J)	279.8	0.575
SCHRODERS	3517	-0.453
SAGE GRP.	690.8	0.582
ST JAMESS PLAC	1501	-2.596
SMITHS GROUP	1589.8647	-2.076
SMITH&NEPHEW	1589.5	0.189
SSE	1521.238	0.461
STAND.CHART.	450.9	-1.85
SEVERN TRENT	2591	1.092
TRAVIS PERKINS	1715	-1.493
TESCO	234.1	1.188
TUI AG	376	-1.261
TAYLOR WIMPEY	163.55	-0.758
UNILEVER	4292	0.645
UTD. UTILITIES	1016	1.6
VODAFONE GROUP	119.28	-2.358
WPP	982	-1.247
WHITBREAD	3222	-0.556

Zurich/Ζυρίχη

(Σε ελβ. Φρ.)

Εταιρείες	Χθεσινό	Μετ.%
ABB LTD N	31.8	-0.25
RICHEMONT N	110.55	-1.25
GEBERIT N1	694.2	0.46
NOVARTIS N	84.55	0.43
ROCHE HOLDING	353.5	0.9
SGS N	2873	0.17
SWATCH GROUP I	310.1	-1.59
ADECCO N	62.88	-2.51
JULIUS BAER N	60.56	-1.62
CS GROUP AG	9.46	-2.71
GIVAUDAN N	4314	-0.21
NESTLE SA	115.08	-0.05
TRANSOCEAN N	0	0
SWISSCOM N	531.6	0.53
SWISS RE N	82.78	-1.92
UBS GROUP N	13.985	-2.27
ZURICH INSURAN	364.7	-0.95

Frankfurt/Φρανκφούρτη

(Σε ευρώ)

Εταιρείες	Χθεσινό	Μετ.%
ADIDAS N	312.1	-3.15
ALLIANZ SE	211.3	-2.65
BASF SE	66.04	-1.46
BAY MOT WERKE	86.03	-3.37
BEIERSDORF	103.5	0.7
BAYER N AG	50.68	-0.75
COMMERZBANK	5.825	-0.187
CONTINENTAL AG	119.88	-5.32
DAIMLER AG N	72.91	-3
DEUTSCHE BANK	10.62	-0.458
DEUTSCHE POST	58.34	-0.01
DT BOERSE N	147.4	-0.45
DT LUFTHANSA A	10.002	-0.122
DT TELEKOM N	17.822	-0.112
E.ON SE NA	9.939	0.019
FRESENIUS MEDI	67.7	-0.38
FRESENIUS SE	43.82	-0.43
HEIDELBERGCEME	72.22	-0.58
HENKEL AG&CO V	88.28	-0.92
INFINEON TECH	33.3	-0.125
K+S AG NA	12.475	-0.395
MERCK KGAA	165.55	2.2
MUENCH. RUECK	231	-3.7
RWE AG	31.35	0.31
THYSSENKRUPP A	8.702	-0.36
VOLKSWAGEN VZ	203	-8.2
VONOVIA SE	56.82	0.9
SIEMENS N	132.22	-1.48
SAP SE	120.3	1.4

Amsterdam/Αμστερνταμ

(Σε ευρώ)

Εταιρείες	Χθεσινό	Μετ.%
AALBERTS	44.98	-2.62
AEGON	3.456	-3.68
ABN AMRO BANK	10.006	-3.9
AKZO NOBEL	103.15	-0.58
ARCELORMITTAL	25.41	-5.13
ASML HOLDING	580	-0.24
BOSKALIS WESTM	27.1	-0.88
GALAPAGOS	57.84	-0.03
HEINEKEN	101	-0.69
ING GROEP	10.928	-3.17
KONINKLIJKE DS	158.95	0.13
KPN KON	2.65	0.04
NN GROUP	40.14	-1.71
KONINKLIJKE DS	158.95	0.13
IMCD	136.75	0.15
RANDSTAD	64.64	-2.42
RELX	23.47	1.25
ROYAL DUTCH SH	17.164	-2.04
UNIBAIL RODAM	75.06	-1.11
VOPAK	37.86	-2.97
WOLTERS KLUWER	86.06	0.96

Milano/Μιλάνο

(Σε ευρώ)

Εταιρείες	Χθεσινό	Μετ.%
A2A SPA	1.74	1.74
ATLANTIA	15.74	15.61
AZIMUT HLDG	20.55	20.58
ENEL	7.94	7.89
EXOR	68.12	69.36
ENI	10.27	10.46
GENERALI ASS	16.84	17.13
GEOX	1.10	1.14
INTESA SANPAOL	2.3205	-2.05
MEDIASET	3.17	3.14
MEDIOBANCA	10.10	10.10
RCS MEDIAGROUP	0.71	0.72
PRYSMIAN	30.39	30.32
SNAM	4.94	4.94
STMICROELEC.N.	31.63	31.75
TELECOM ITALIA	0.41	0.42
TENARIS	8.98	9.43
TERNA	6.33	6.32
UNICREDIT	9.901	-2.78

Tokyo/Τόκιο

(Σε γιέν)

Εταιρείες	Χθεσινό	Μετ.%
AJINOMOTO	2874	0.23
ASAHI GROUP HL	5194	1.05
ASTELLAS PHARM	1904.5	-0.86
BRIDGESTONE CO	5125	0.65
CANON INC	2494	0.4
CASIO COMPUTER	1844	-1.02
CITIZEN WATCH	408	-0.73
CREDIT SAISON	1383	0.51
DAIWA SEC GROU	588.4	-1.23
SUBARU	2244.5	0.13
FUJIFILM HOLDI	8230	0.65
FUJITSU LTD	20990	-1.25
HINO MOTORS	994	0
HITACHI	6536	-0.31
HONDA MOTOR	3596	0.14
IHI	2624	0.34
ISUZU MOTORS	1521	0.2
KAWASAKI HVY I	2396	0.76
KAJIMA CORP	1420	0.42
KEIO	6630	0
KOBE STEEL	717	1.99
KONICA MINOLTA	610	0.33
JTEKT	1146	-0.17
MITSUB UFJ FG	603.8	0.48
MITSUBISHI COR	3098	1.27
MITSUBISHI ELE	1501	-1.64
MITSUBISHI MOT	308	-3.14
NEC CORPORATIO	5670	-0.7
NIKKON HLDG	2452	-0.28
NIKON CORP	1131	0
NIPPON SUISAN	5194	0.19
NISSAN MOTOR C	595.5	3.05
NOMURA HOLDING	560	-0.6
NISSAN CHEMICA	5330	-1.3
NIPPON PAPER I	1263	
OBAYASHI CORP	904	0
ODAKYU ELEC RA	2876	0.88
OJI HOLDINGS	652	0.93
OSAKA GAS	2032	-0.59
RICOH CO LTD	1227	-1.29
SECOM	8374	-1.09
SEVEN & I HLDG	5232	0.67
SHARP CORP	1824	-0.49
SHIMIZU CORP	872	0.58
SHISEIDO	8115	-0.61
SONY GROUP COR	11240	0
SMFG	3873	0.73
SUMITOMO CHEM	580	-0.34
SUZUKI	937	0.86
TAISEI CORP	3700	0
TDK CORPORATIO	13660	1.34
TOBU RAILWAY	2943	1.1
TOKIO MARINE H	5117	-0.2
TORAY INDUSTRI	748.4	1.16
TREND MICRO	5710	-0.7
TOPY INDS LTD	1312	0.15
TORAY INDUSTRI	748.4	1.16
TOSHIBA CORP	4985	1.22
TOYOBO	1333	-0.52
TOYOTA MOTOR C	9794	0.23
YAMAHA CORP	6030	-0.66

Paris/Παρίσι

(Σε ευρώ)

Εταιρείες	Χθεσινό	Μετ.%
ACCOR	32.09	-0.5
AIR LIQUIDE	147.06	-0.24
ALSTOM	40.10	-8.43
AXA	21.56	-1.58
BNP PARIBAS	51.92	-3.19
BOUYGUES	31.19	-1.2
CAPGEMINI	164.00	-0.52
CARREFOUR	17.08	0.23
CASINO GUICHAR	26.43	-1.82
CREDIT AGRICOL	11.71	-2.81
DANONE	60.41	0.68
DASSAULT SYSTE	210.20	1.94
EDF	11.18	-6.05
L'OREAL	370.50	-0.59
L.V.M.H.	655.80	-0.74
LAGARDERE	21.50	-0.83
MICHELIN	134.20	-1.69
PERNOD RICARD	184.10	-0.14
KERING	727.90	-1.34
PUBLICIS GROUP	54.52	-1.55
RENAULT	33.72	-5.43
SAINT-GOBAIN	56.24	-0.72
SANOFI	86.77	-0.15
SCHNEIDER ELEC	135.66	0.44
SOCIETE GENERA	24.90	-3.08
SODEXO	80.08	-1.31
TF1	8.43	-2.03
THALES	88.28	0.91
VEOLIA ENVIRON	26.20	0.08

Madrid/Μαδρίτη

(Σε ευρώ)

Εταιρείες	Χθεσινό	Μετ.%
ACS CONS Y SER	22.85	-1.7204
AENA SME	141.75	0.4607
ACERINOX	10.2	-3.4091
ACCIONA	124.8	0.4023
AMADEUS	59.38	-0.2352
BBVA	5.284	-2.6708
BANKINTER	4.182	-2.8571
CAIXABANK	2.526	-3.0698
DSTR INT ALIME	0.0651	-4.1237
ENDESA	21.05	1.1047
ENAGAS	18.63	-2.7915
FERROVIAL	25.54	0.0784
FOMENTO DE CON	9.48	-1.8634
GRIFOLS	22.4	1.1743
IBERDROLA	10.57	1.3423
INT AIRLINES G	2.185	-0.9968
INDRA SISTEMAS	7.845	-1.4447
INDITEX	29.7	-0.9009
MAPFRE	1.773	-2.341
MERLIN PROP	9.124	-0.4365
ARCELORMITTAL	25.435	-5.1641
OBR HUARTE LAI	0.624	-0.3195
RED ELECTR COR	15.625	-0.319
REPSOL	10.048	-3.1985
BCO DE SABADEL	0.5506	-5.5251
BANCO SANTANDE	3.162	-3.1695
SACYR	2.188	-1.7071
TELEFONICA	3.8115	-2.569
MEDIASET ES CO	5.405	-2.2604
TECNICAS REUN	10.54	-3.0359

ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑ

ΤΙΜΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΟΣ

ΣΕ ΟΡΟΥΣ ΕΥΡΩ			ΤΙΜΕΣ SPOT
ΔΟΛΑΡΙΟ ΗΠΑ	1,1838	ΔΟΛΑΡΙΟ ΑΥΣΤΡΑΛΙΑΣ	1,5633
ΓΙΕΝ ΙΑΠΩΝΙΑΣ	130,99	ΡΕΑΛ ΒΡΑΖΙΛΙΑΣ	6,0292
ΛΕΒ ΒΟΥΛΓΑΡΙΑΣ	1,9558	ΔΟΛΑΡΙΟ ΚΑΝΑΔΑ	1,4640
ΚΟΡΩΝΑ ΤΣΕΧΙΑΣ	25,610	ΓΟΥΑΝ ΚΙΝΑΣ	7,6545
ΚΟΡΩΝΑ ΔΑΝΙΑΣ	7,4361	ΔΟΛΑΡΙΟ ΧΟΝΓΚ ΚΟΝΓΚ	9,1942
ΛΙΡΑ ΣΤΕΡΛΙΝΑ	0,85450	ΡΟΥΠΙΑ ΙΝΔΟΝΗΣΙΑΣ	17151,39
ΦΙΟΡΙΝΙ ΟΥΓΓΑΡΙΑΣ	353,40	ΣΕΚΕΛ ΙΣΡΑΗΛ	3,8643
ΖΛΟΤΙ ΠΟΛΩΝΙΑΣ	4,4941	ΡΟΥΠΙΑ ΙΝΔΙΑΣ	88,2126
ΛΕΙ ΡΟΥΜΑΝΙΑΣ	4,9264	ΓΟΥΟΝ ΝΟΤΙΑΣ ΚΟΡΕΑΣ	1341,67
ΚΟΡΩΝΑ ΣΟΥΗΔΙΑΣ	10,1490	ΠΕΣΟ ΜΕΞΙΚΟ	23,4590
ΦΡΑΓΚΟ ΕΛΒΕΤΙΑΣ	1,0930	ΡΙΝΓΚΙΤ ΜΑΛΑΙΣΙΑΣ	4,9193
ΚΟΡΩΝΑ ΙΣΛΑΝΔΙΑΣ	147,10	ΔΟΛΑΡΙΟ ΝΕΑΣ ΖΗΛΑΝΔΙΑΣ	1,6703
ΚΟΡΩΝΑ ΝΟΡΒΗΓΙΑΣ	10,2150	ΠΕΣΟ ΦΙΛΙΠΠΙΝΩΝ	58,753
ΚΟΥΝΑ ΚΡΟΑΤΙΑΣ	7,4855	ΔΟΛΑΡΙΟ ΣΙΓΚΑΠΟΥΡΗΣ	1,5920
ΡΟΥΒΛΙ ΡΩΣΙΑΣ	86,9726	ΜΠΑΧΤ ΤΑΪΛΑΝΔΗΣ	38,130
ΛΙΡΑ ΤΟΥΡΚΙΑΣ	10,2514	ΡΑΝΤ ΝΟΤΙΑΣ ΑΦΡΙΚΗΣ	16,8278

ΙΣΟΤΙΜΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΦΠΑ

ΙΟΥΛΙΟΣ 2021	
ΔΟΛΑΡΙΟ ΗΠΑ	1,1951
ΛΙΡΑ ΑΓΓΛΙΑΣ-ΣΚΩΤΙΑΣ-Β. ΙΡΛΑΝΔΙΑ	0,8544
ΚΟΡΩΝΑ ΔΑΝΙΑΣ	7,4362
ΚΟΡΩΝΑ ΣΟΥΗΔΙΑΣ	10,1288

ΧΡΥΣΗ ΛΙΡΑ

ΤΙΜΗ ΑΓΟΡΑΣ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ (ΕΥΡΩ)	
ΠΑΛΑΙΑΣ ΚΟΠΗΣ	347,15
ΕΛΙΣΑΒΕΤ 1973 & ΠΡΟΓΕΝΕΣΤΕΡΑ	347,15
ΕΛΙΣΑΒΕΤ 1974 & ΜΕΤΑΓΕΝΕΣΤΕΡΑ	347,15
ΠΩΛΗΣΗ	418,55

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

ΔΕΙΚΤΕΣ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟΥ

	Κλείσιμο	Προηγ.	Διαφορά	Μετ.
ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗΣ ΤΙΜΩΝ ΧΑ	878,55	876,96	1,59	0,18%
FTSE/Χ.Α. LARGE CAP	2.119,63	2.118,73	0,90	0,04%
ΔΕΙΚΤΗΣ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗΣ ΑΓΟΡΑΣ Χ.Α.	5.237,32	5.224,90	12,42	0,24%
FTSE/Χ.Α.ΥΨΗΛΗΣ ΜΕΡΙΣΜΑΤΙΚΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ	3.014,49	3.008,48	6,01	0,20%
ATHEX SELECT PLUS	3.371,82	3.375,16	-3,34	-0,10%
ATHEX SELECT	3.845,58	3.854,93	-9,35	-0,24%
FTSE/Χ.Α.-Χ.Α.Κ. ΤΡΑΠΕΖΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗΣ	407,39	411,36	-3,97	-0,97%
FTSE/ΧΑ MID & SMALL CAP ΘΕΜΕΛΙΩΔΩΝ ΜΕΓΕΘΩΝ	3.677,40	3.714,95	-37,55	-1,01%
FTSE/Χ.Α. MID CAP	1.385,71	1.386,48	-0,77	-0,06%
FTSE/ΧΑ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΠΟΙΗΣΗΣ PLUS	2.445,65	2.439,45	6,20	0,25%
FTSE/Χ.Α. ΔΕΙΚΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ	526,16	525,81	0,35	0,07%
ΔΕΙΚΤΗΣ ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΔΕΙΚΤΗ Χ.Α.	1.491,30	1.488,60	2,70	0,18%
FTSE/Χ.Α. ΤΡΑΠΕΖΕΣ	538,26	543,50	-5,24	-0,96%
FTSE/Χ.Α. ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	5.181,09	5.198,62	-17,53	-0,34%
FTSE/Χ.Α. ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	769,04	777,35	-8,31	-1,07%
FTSE/Χ.Α. ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ - ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	3.690,67	3.654,22	36,45	1,00%
FTSE/Χ.Α. ΕΜΠΟΡΙΟ	54,57	54,76	-0,19	-0,35%
FTSE/Χ.Α. ΠΡΟΣΩΠΙΚΑ - ΟΙΚΙΑΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ	7.880,72	7.830,97	49,75	0,64%
FTSE/Χ.Α. ΤΡΟΦΙΜΑ - ΠΟΤΑ	11.477,27	11.507,10	-29,83	-0,26%
FTSE/Χ.Α. ΠΡΩΤΕΣ ΥΛΕΣ	7.425,05	7.326,46	98,59	1,35%
FTSE/Χ.Α. ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ - ΥΛΙΚΑ	3.195,26	3.170,79	24,47	0,77%
FTSE/Χ.Α. ΠΕΤΡΕΛΑΙΟ - ΑΕΡΙΟ	3.479,87	3.461,35	18,52	0,54%
FTSE/Χ.Α. ΤΑΞΙΔΙΑ - ΑΝΑΨΥΧΗ	1.957,87	1.987,73	-29,86	-1,50%
FTSE/Χ.Α. ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ	1.438,58	1.448,73	-10,15	-0,70%
FTSE/Χ.Α. ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ	4.111,00	4.019,88	91,12	2,27%
FTSE/Χ.Α. ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΟΙΝΗΣ ΩΦΕΛΕΙΑΣ	5.019,97	5.007,11	12,86	0,26%

ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΞΙΑΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ

ΤΡΑΠΕΖΕΣ	34.766.301,17
ΤΥΧΕΡΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ	7.134.361,52
ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	4.184.389,39
ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ	3.598.285,92
ΣΤΑΘΕΡΗ ΤΗΛΕΦΩΝΙΑ	3.444.480,67
ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ	3.352.149,75
ΣΥΜΒΑΤΙΚΟΣ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΣ	1.953.326,22
ΔΙΥΛΙΣΤΗΡΙΑ	1.306.476,15
ΤΣΙΜΕΝΤΑ	1.258.929,62
ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ & ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	1.116.715,47
ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	631.417,58
ΥΔΡΕΥΣΗ	597.415,59
ΜΗ ΣΙΔΗΡΟΥΧΑ ΜΕΤΑΛΛΑ	548.591,75
ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΜΕΝΑ ΧΗΜΙΚΑ	480.618,52
ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ	367.828,66
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ	353.692,56
ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΟΣ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΣ	333.878,34
ΕΙΔΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ	311.496,89
ΤΡΟΦΙΜΑ	260.786,03
ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	260.023,06
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ	239.448,20
ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΑ ΥΛΙΚΑ & ΕΞΑΡΤΗΜΑΤΑ	187.414,57
ΚΑΘΕΤΟΠ. ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΥ & ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ	171.139,75
ΔΙΑΡΚΗ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΑ ΑΓΑΘΑ	144.100,64
ΑΝΑΨΥΚΤΙΚΑ	107.242,38
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΔΙΑΠΡΑΓΜΑΤΕΥΣΙΜΩΝ ΑΜΟΙΒΑΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ	84.654,40
ΕΜΠΟΡΙΚΑ ΟΧΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΦΟΡΤΗΓΑ	72.546,26

ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ

ΑΝΟΔΟΣ	Κλείσιμο	Μετ.	ΠΤΩΣΗ	Κλείσιμο	Μετ.
ΚΛΩΣ/ΓΙΑ ΝΑΥΠΑΚΤΟΥ (ΚΟ)	1,110	7,77%	CPI (ΚΟ)	0,810	-3,57%
MEDICON ΕΛΛΑΣ (ΚΟ)	2,500	7,30%	ΡΕΒΟΪΛ (ΚΟ)	1,380	-3,16%
ΙΝΤΕΑΛ ΟΜΙΛΟΣ (ΚΟ)	3,260	5,16%	ΕΚΤΕΡ (ΚΟ)	1,095	-3,10%
ΛΑΝΑΚΑΜ (ΚΟ)	1,440	3,60%	EPSILON NET (ΚΟ)	8,520	-2,52%
REDS (ΚΟ)	2,690	3,46%	ΙΚΤΙΝΟΣ ΕΛΛΑΣ (ΚΟ)	0,851	-2,30%
CENERGY HOLDINGS (ΚΑ)	2,440	2,95%	ΕΝΤΕΡΣΟΦΤ (ΚΟ)	3,470	-2,25%
ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ ΑΙΓΑΙΟΥ (ΚΟ)	5,410	2,46%	INTERCONT. INT. ΑΕΕΑΠ (ΚΟ)	6,750	-2,17%
VIOHALCO SA/NV (ΚΑ)	4,590	2,46%	ATTICA BANK (ΚΟ)	0,157	-2,00%
ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ (ΚΟ)	12,280	2,33%	ΝΑΚΑΣ ΜΟΥΣΙΚΗ (ΚΟ)	2,000	-1,96%
ΟΤΕ (ΚΟ)	14,725	2,33%	ΟΠΑΠ (ΚΟ)	12,350	-1,83%

ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ

ΑΞΙΑ		ΕΜΠΟΡΕΥΣΙΜΟΤΗΤΑ	
EUROBANK HOLDINGS (ΚΟ)	20.510.343,48	ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ-Χ.Α. (ΚΟ)	1,73%
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	7.067.872,30	ΕΡΙΟΥΡΓΙΑ ΤΡΙΑ ΑΛΦΑ (ΠΟ)	1,16%
ALPHA ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜ. (ΚΟ)	5.380.340,80	EUROBANK HOLDINGS (ΚΟ)	0,66%
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	4.659.749,22	ALPHA ETF FTSE ATHEX LARGE CAP	0,46%
ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ-Χ.Α. (ΚΟ)	4.184.389,39	ΕΚΤΕΡ (ΚΟ)	0,35%
ΠΕΙΡΑΙΩΣ FINANCIAL HOLDINGS (ΚΟ)	4.071.266,04	ALPHA ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	0,34%
ΟΤΕ (ΚΟ)	3.444.480,67	MEDICON ΕΛΛΑΣ (ΚΟ)	0,28%
JUMBO (ΚΟ)	3.352.149,75	REDS (ΚΟ)	0,27%
ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ (ΚΟ)	2.563.555,11	ΠΕΙΡΑΙΩΣ FINANCIAL HOLDINGS (ΚΟ)	0,24%
ΜΟΤΟΡ ΟΪΛ (ΚΟ)	1.306.476,15	ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	0,22%

ΟΙ ΜΕΤΟΧΕΣ ΤΟΥ ΔΕΙΚΤΗ FTSE 25

		Κλείσιμο	Μετ.%
ΒΙΟ	(ΒΙΟΧΑΛΚΟ)	4,59	2,46
ΤΙΤΚ	(TITAN)	16,2	0,87
ΕΕΕ	(COCA COLA HBC)	30,63	-0,26
ΟΤΕ	(OTE)	14,725	2,33
ΑΡΑΙΓ	(AEGEAN AIRLINES)	5,41	2,46
ΤΕΝΕΡΓ	(ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ)	12,28	2,33
ΑΔΜΗΕ	(ΑΔΜΗΕ)	2,6	0
ΣΑΡ	(ΣΑΡΑΝΤΗΣ)	8,94	0
ΕΛΛΑΚΤΩΡ	(ΕΛΛΑΚΤΩΡ)	1,491	1,71
ΓΕΚΤΕΡΝΑ	(ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ)	9,41	0,64
ΜΥΤΙΛ	(ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ)	15	1,01
ΛΑΜΔΑ	(LAMDA DEVELOPMENT)	7,5	-0,66
ΕΛΧΑ	(ΕΛΒΑΛΧΑΛΚΟΡ)	1,99	-0,3
ΑΛΦΑ	(ALPHA BANK)	1,0085	-1,71
ΜΠΕΛΑ	(JUMBO)	14,2	0,71
ΕΤΕ	(ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ)	2,35	0,09
ΠΕΙΡ	(ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ)	1,41	0,36
ΕΥΡΩΒ	(EUROBANK)	0,8398	-1,62
ΕΛΠΕ	(ΕΛΠΕ)	6,07	1,17
ΕΥΔΑΠ	(ΕΥΔΑΠ)	8,06	-1,23
ΕΧΑΕ	(ΕΛΛ. ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ)	3,965	-1,12
ΟΠΑΠ	(ΟΠΑΠ)	12,35	-1,83
ΜΟΗ	(MOTOR OIL)	14,11	0,28
ΔΕΗ	(ΔΕΗ)	8,95	-0,44
ΟΛΠ	(ΟΛΠ)	20,25	1,86

ΠΑΡΑΓΩΓΑ - ΗΜΕΡΗΣΙΟ ΔΕΛΤΙΟ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ

ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ ΑΓΟΡΑΣ ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ

	ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΡΑΞΕΩΝ	ΟΓΚΟΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΝΟΙΚΤΩΝ ΣΥΜΒΟΛΑΙΩΝ
Σ.Μ.Ε. σε Δείκτες	116	486	5.227
FTSE/Χ.Α. Τράπεζες	0	0	5
FTSE/Χ.Α. Large Cap	116	486	5.222
Σ.Μ.Ε. σε Μετοχές	1.043	27.502	559.522
ΑΔΜΗΕ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ Α.Ε. (ΚΟ)	36	229	9.024
ALPHA ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΣΥΜΜ (ΚΟ)	111	3.524	34.514
ATTICA BANK A.T.E. (ΚΟ)	8	200	198
COCA-COLA HBC AG (ΚΟ)	2	5	83
CENERGY HOLDINGS (ΚΑ)	26	57	9.796
ΕΛΛΑΚΤΩΡ (ΚΟ)	19	124	6.550
EUROBANK HOLDINGS (ΚΟ)	92	3.898	36.229
ΕΥΔΑΠ (ΚΟ)	7	13	999
FOURLIS ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	2	2	1.550
ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ (ΚΟ)	22	73	7.629
ΕΛΛΗΝ. ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ-Χ.Α. (ΚΟ)	14	69	1.664
ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ (ΚΟ)	11	25	2.187
INTRACOM HOLDINGS (ΚΟ)	113	576	3.823
JUMBO (ΚΟ)	18	69	2.218
LAMDA DEVELOPMENT(ΚΟ)	25	77	6.242
MARFIN INVESTMENT GROUP (ΚΟ)	2	2	24.304
ΜΟΤΟΡ ΟΪΛ (ΚΟ)	10	23	2.682
ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ (ΚΟ)	81	237	6.634
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	195	3.667	31.767
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	40	122	1.434
ΟΤΕ (ΚΟ)	40	168	3.594
ΟΛΠ (ΚΟ)	0	0	397
ΠΕΙΡΑΙΩΣ FINANCIAL HOLD (ΚΟ)	78	13.917	338.281
ΔΕΗ (ΚΟ)	55	275	16.597
ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ (ΚΟ)	11	34	2.279
TITAN CEMENT (ΚΑ)	17	80	808
VIOHALCO SA/NV (ΚΑ)	8	36	8.039
Δικαιώματα σε Δείκτες	11	205	1.074
FTSE/Χ.Α. Large Cap	11	205	1.074
Δικαιώματα σε Μετοχές	0	0	716
ALPHA ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΣΥΜΜ (ΚΟ)	0	0	0
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	0	0	300
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	0	0	135
ΟΤΕ (ΚΟ)	0	0	20
ΠΕΙΡΑΙΩΣ FINANCIAL HOLD (ΚΟ)	0	0	0
ΔΕΗ (ΚΟ)	0	0	261
Συνολική Δραστηριότητα	1.170	28.193	566.539

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΞΙΩΝ ΚΥΠΡΟΥ

Τρίτη 6 Ιουλίου 2021

ΚΩΔ.	ΟΝΟΜΑ	ΚΑΤΩΤΑΤΗ	ΑΝΩΤΑΤΗ	ΜΕΣΗ ΣΤΑΘΜ.**	ΔΙΑΦ.*	ΤΙΤΛΟΙ	ΑΓΟΡΑ	ΠΩΛΗΣΗ	ΤΙΜΗ ΚΛΕΙΣ.	% ΜΕΤΑΒ.
ΚΥΡΙΑ ΑΓΟΡΑ										
Χρηματοοικονομικά										
ΕΛΗΤ	HELLENIC BANK PUBLIC COMPANY LTD	0,7520	0,7520	0,7520	0,0000	2.302	0,7520	0,7600	0,7520	0,00
ΤΡΚΗ	Bank of Cyprus Holdings Plc	1,0500	1,0600	1,0504	-0,1370	8.783	1,0550	1,0850	1,0550	0,00
ΔΗΕΠ	Demetra Holdings Plc (EM)	0,3940	0,4000	0,3973	-0,2220	4.513	0,3940	0,4000	0,3940	-1,50
ΛΕΠΕ	LCP HOLDINGS AND INVESTMENTS PUBLIC LTD (Σ)						0,0000	0,0120		
Καταναλωτικά Προϊόντα										
ΛΟΥΗ	LOUIS PLC	0,0840	0,0865	0,0844	0,3230	8.250	0,0810	0,0850	0,0845	0,60
Τεχνολογία										
ΛΟΤΖ	LOGICOM PUBLIC LTD	1,6400	1,6400	1,6400	-1,0000	25.000	1,5900	1,6400	1,6400	-0,61
ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗ ΑΓΟΡΑ										
Χρηματοοικονομικά										
ΑΤΑΣ	ATLANTIC INSURANCE COMPANY PUBLIC LTD						1,4300	1,4800		
ΚΟΣΑ	ΚΟΣΜΟΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ						0,0000	0,0000		
ΜΙΝΕ	ΜΙΝΕΡΒΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ						0,0175	0,0195		
ΑΚΕΠ	ACTIBOND GROWTH FUND PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0,0000	0,0240		
ΓΙΕΠ	UNIGROWTH INVESTMENTS PUBLIC LTD (ΕΜ, Σ)						0,0380	0,0000		
ΕΛΛΗ	ELLINAS FINANCE PUBLIC COMPANY LTD						0,3200	0,0000		
ΙΝΕΠ	INTERFUND INVESTMENTS PLC (Σ)						0,0000	0,1150		
ΚΕΑΕ	CPI HOLDINGS PUBLIC LTD (Σ)						0,0000	0,1160		
ΣΛΕΠ	CLR INVESTMENT FUND PUBLIC LTD (Σ)	0,0020	0,0020	0,0020	-0,0500	3.600	0,0020	0,0030	0,0020	-20,00
ΦΑΣΤ	UNIFAST FINANCE & INVESTMENTS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0,0000	0,0100		
Καταναλωτικά Προϊόντα										
ΧΑΣΕ	Ch. Charilaou Group Plc (Σ)						0,0020	0,0000		
ΑΓΡΟ	"ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ ΑΓΡΟΥ ""Η ΠΡΟΟΔΟΣ""" ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ "						1,0400	0,0000		
ΑΜΑΘ	AMATHUS PUBLIC LTD						0,1170	0,1350		
ΚΛΑΡ	CLARIDGE PUBLIC LTD						0,0150	0,0160		
ΚΩΝΣ	CONSTANTINOU BROS HOTELS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0,0000	0,0860		
ΛΕΠΤ	LEPTOS CALYPSO HOTELS PUBLIC LTD						0,0450	0,0495		
ΛΟΞΕ	LORDOS HOTELS (HOLDINGS) PUBLIC LTD						0,6300	0,7000		
ΣΑΛΑ	SALAMIS TOURS (HOLDINGS) PUBLIC LTD (Σ)						1,1000	1,1500		
ΣΙΤΟ	C.C.C. TOURIST ENTERPRISES PUBLIC COMPANY LTD	0,1380	0,1380	0,1380	0,0000	7.050	0,1370	0,1390	0,1380	0,00
ΤΟΚΙ	TOP KINISIS TRAVEL PUBLIC LTD (Σ)						0,0565	0,0000		
Βιομηχανία										
ΝΤΙΑ	DISPLAY ART PLC (Σ)						0,0000	0,0475		
ΡΟΛΑ	ROLANDOS ENTERPRISES PUBLIC LTD (Σ)						0,0000	0,0295		
ΔΒΚΔ	ΔΑΣΙΚΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ ΚΥΠΡΟΥ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ						0,0000	0,7400		
ΚΕΤΣ	THE CYPRUS CEMENT PUBLIC COMPANY LTD	0,5050	0,5150	0,5083	-0,6670	6.000	0,5100	0,5250	0,5050	-1,94
ΚΥΘΡ	K. KYTHREOTIS HOLDINGS PUBLIC LTD						0,1220	0,0000		
ΤΣΙΒ	ΤΣΙΜΕΝΤΟΠΟΙΙΑ ΒΑΣΙΛΙΚΟΥ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΛΤΔ	2,5000	2,5000	2,5000	0,0000	100	2,4600	2,5000	2,5000	0,00
Βασικά Καταναλωτικά Αγαθά										
ΙΟΑΝ	CHRIS JOANNOU PUBLIC LTD (Σ)						0,0085	0,0180		
ΚΕΟ	ΚΕΟ PLC (Σ)						1,3000	0,0000		
ΜΙΤΣ	ΜΙΤΣΙΔΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΛΤΔ						0,0000	0,2400		
ΜΠΛΕ	BLUE ISLAND PLC	0,6800	0,6800	0,6800	-3,0000	1.500	0,6400	0,6800	0,6800	-4,23
ΦΡΟΥ	ALKIS H. HADJIKYRIACOS (FROU-FROU BISCUITS) PUBLIC LTD						0,2800	0,2900		
Τεχνολογία										
NETIN	NET INFO PLC						0,0000	1,2500		
Βασικά Υλικά										
ΛΟΡΔ	LORDOS UNITED PLASTICS PUBLIC LTD						0,0000	0,0800		
Ακίνητη Περιουσία										
ΚΚΟΜ	K + G COMPLEX PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0,2400	0,2620		
ΠΑΝΔ	ΠΑΝΔΩΡΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ	0,0480	0,0480	0,0480	-0,1520	3.000	0,0450	0,0495	0,0480	-3,03
ΦΙΛΟ	ΦΙΛΟΚΤΗΜΑΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ (Σ)						0,0000	0,3140		
Ενέργεια										
ΛΙΝΑ	PETROLINA (HOLDINGS) PUBLIC LTD	1,0600	1,0600	1,0600	-3,0000	8.000	1,0500	1,0600	1,0600	-2,75
ΑΓΟΡΑ ΕΠΙΤΗΡΗΣΗΣ										
Χρηματοοικονομικά										
ΑΙΕΠ	ΑΙΑΝΤΑΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ (ΑΝ, ΕΜ, Σ)						0,0000	0,0000		
ΕΞΕΠ	D.A.P.P. Digital Access Pass PTE Investments Public Company Ltd (ΑΝ, Σ)						0,0000	0,0000		
ΕΣΕΦ	SFS GROUP PUBLIC COMPANY LTD (ΑΝ)						0,0000	0,0145		
ΙΣΕΠ	ΙΣΧΥΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ (ΑΝ, ΕΜ, Σ)						0,0000	0,0000		
ΚΑΕΠ	ΚΑΡΥΕΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΛΤΔ (ΑΝ, Σ)						0,0000	0,0000		
ΠΡΟΠ	A.L. PROCHOICE GROUP PUBLIC LTD (ΑΝ, Σ)						0,0000	0,0000		
ΡΕΕΠ	REGALLIA HOLDINGS & INVESTMENTS PUBLIC LTD (ΑΝ, ΕΜ, Σ)						0,0000	0,0000		
ΤΔΕΠ	ΤΡΙΑΙΝΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΛΤΔ - ΔΙΕΘΝΕΙΣ (ΑΝ, Σ)						0,0000	0,0000		
ΤΕΕΠ	ΤΡΙΑΙΝΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΛΤΔ - ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΙΚΕΣ (ΑΝ, Σ)						0,0000	0,0000		
ΤΚΕΠ	ΤΡΙΑΙΝΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΛΤΔ - ΚΕΦΑΛΑΙΟΥΧΙΚΕΣ (ΑΝ, Σ)						0,0000	0,0000		
ΧΑΕΠ	HARVEST CAPITAL MANAGEMENT PUBLIC LTD (ΑΝ, ΕΜ, Σ)						0,0000	0,0000		
Καταναλωτικά Προϊόντα										
ΕΡΜΕ	ERMES DEPARTMENT STORES PLC (Σ)						0,0000	0,0240		
ΜΑΠΑ	MALLOUPPAS & PAPACOSTAS PUBLIC CO LTD (Σ)	0,1990	0,1990	0,1990	-1,1000	100	0,1990	0,2160	0,1990	-5,24
ΤΟΕΠ	ΤΟΞΟΤΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ (Σ)						0,0000	0,0315		
ΝΤΟΔ	DOME INVESTMENTS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0,0000	0,0000		
ΤΣΟΚ	A. TSOKKOS HOTELS PUBLIC LTD (Σ)						0,0900	0,0990		
Βιομηχανία										
ΣΤΣΔ	CYPRUS TRADING CORPORATION PLC (Σ)						0,1570	0,1730		
Ακίνητη Περιουσία										
ΓΟΥΛ	WOOLWORTH (CYPRUS) PROPERTIES PLC (Σ)						0,0000	0,0980		
ΑΓΟΡΑ ΟΜΟΛΟΓΩΝ										
ΕΤΑΙΡΙΚΑ ΧΡΕΟΓΡΑΦΑ										
ΕΛΛΗ024	Ellinas Finance Public Company Ltd (Ομόλογα)						0,0000	0,0000		
ΕΤΜΑ1	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΛΤΔ – ΜΕΤΑΤΡΕΨΙΜΑ ΑΞΙΟΓΡΑΦΑ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ 1						57,0000	65,0000		
ΕΤΜΑ2	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΛΤΔ – ΜΕΤΑΤΡΕΨΙΜΑ ΑΞΙΟΓΡΑΦΑ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ 2	60,0000	60,0000	60,0000	0,0000	8.250	59,0000	60,0000	60,0000	0,00
ΙΝΓΚΑΡΤ	Glenfinnian Bond Designated Activity Company (Ομόλογα) (ΑΝ)						0,0000	0,0000		
ΙΝΓΚΑΡΤ2	Pulteney Bond Designated Activity Company (Ομόλογα) (ΑΝ)						0,0000	0,0000		
ΤΡΙΣΤΟΝΕ	Tristone Healthcare Bond Designated Activity Company (Ομόλογα)						0,0000	0,0000		

* Η διαφορά αυτή αντιπροσωπεύει την αυξομείωση της μέσης σταθμικής τιμής σε σεντ από την προηγούμενη χρηματιστηριακή συνάντηση.
** Στον υπολογισμό της μέσης σταθμικής τιμής συμπεριλαμβάνονται και η αξία και τα τεμάχια συναλλαγών που εκτελέστηκαν με τη μέθοδο 'Απλή Προσυμφωνημένη Συναλλαγή'.
Ειδική κατηγορία διαπραγμάτευσης: Στην Κατηγορία αυτή θα ταξινομούνται εταιρείες όταν ενδεχομένως θα συντρέχουν σοβαροί λόγο

Πολυπολιτισμικό ποδόσφαιρο

Η συνύπαρξη ετερόκλητων ανθρώπων στις εθνικές εκπέμπει ένα ισχυρό μήνυμα ισότητας

Του **ΧΡΗΣΤΟΥ ΚΟΝΤΟΥ**

Σαν το γαλατικό χωριό του Αστερίξ, στον πολύχρωμο ποδοσφαιρικό χάρτη της Ευρώπης ξεχωρίζει μια ομάδα, που επιμένει να αντιστέκεται στον παραλογισμό της εποχής: η Αθλέτικ Μπιλμπάο ήταν και παραμένει για παραπάνω από 120 χρόνια η μόνη ομάδα στην οποία αγωνίζονται αποκλειστικά ντόπιοι ποδοσφαιριστές, προερχόμενοι από τις 7 επαρχίες της Βασκονίας επί ισπανικού και γαλλικού εδάφους. Κι αν υπάρχουν αραιά και πού εξαιρέσεις, αφορούν περιπτώσεις σαν του Ινιάκι Γουίλιαμς, Λιβεριανού μεν στην καταγωγή, αλλά γεννημένου και μεγαλωμένου στη Βασκονία, όπου και διδάχθηκε το ποδόσφαιρο.

Οι σύλλογοι με την ακριβώς αντίθετη νοοτροπία είναι αμέτρητοι πια στον ευρωπαϊκό ποδοσφαιρικό χάρτη. Το ποδόσφαιρο είναι ο καθρέπτης μιας πολυσυλλεκτικής κοινωνίας, με ομάδες που βασίζονται κυρίως σε ξένους ποδοσφαιριστές

Οσο πιο ανεκτική είναι μια χώρα στη διαφορετικότητα, τόσο πιο πολυσυλλεκτικό και πολύχρωμο είναι και το αντιπροσωπευτικό της συγκρότημα...

Η περίπτωση της Ελβετίας είναι χαρακτηριστική: στην εθνική της αγωνίζονται παίκτες με καταγωγή από τη Σενεγάλη, το Καμερούν, τη Νιγηρία, τη Βοσνία, την Ισπανία, την Αλβανία, την Τουρκία, τη Σερβία, την Κροατία κ.ά.

και πολύ λιγότερο σε γηγενείς. Οι περισσότερες, μόνο κατ' όνομα αντιπροσωπεύουν το ποδόσφαιρο μιας πόλης ή μιας περιοχής. Για παράδειγμα, στην Αρσεναλ του Βενγκέρ έπαιζαν πολύ συχνά μόνο ξένοι, χωρίς να χωρά στην αποστολή ούτε ένας Αγγλος ποδοσφαιριστής, πόσο μάλλον Λονδρέζος!

Η νέα τάξη πραγμάτων έπαψε να ξενίζει. Ομάδες τέτοιου επιπέδου είναι ανώνυμες εταιρείες με τεράστιο κύκλο εργασιών και οι οπαδοί τους συμβιβάστηκαν με την έλλειψη κάθε (ψευδ)αίσθησης εντοπιότητας, χάριν του χρήματος που φέρνει τη δύναμη και την κυριαρχία. Οταν όμως μπαίνουν στο κάδρο οι εθνικές ομάδες, η συζήτηση αλλάζει. Η εθνική ομάδα κάθε χώρας δεν είναι ένας σύλλογος - ανώνυμη εταιρεία για να μην τηρούνται ούτε τα προσχήματα, θα μπορούσε να πει κάποιος βλέποντας τα αντιπροσωπευτικά συγκροτήματα ολόκληρων εθνών να θυμίζουν παζλ φτιαγμένα από ετερόκλητα και πολύχρωμα κομμάτια.

Η περίπτωση της Ελβετίας είναι χαρακτηριστική: στην εθνική της αγωνίζονται παίκτες με καταγωγή από τη Σενεγάλη, το Καμερούν, τη Νιγηρία, τη Βοσνία, την Ισπανία, την Αλβανία, την Τουρκία, τη Σερβία, την Κροατία κ.λπ., μαζί με κάποιους λίγους (στο αίμα και την κληρονομιά) Ελβετούς, που ποδοσφαιρικά κινούνται σε πιο δεύτερο, συμπληρωματικό, ρόλο. Κι αν για αποικιοκρατικές χώρες όπως η Αγγλία, η Γαλλία και η Ολλανδία μοιάζει φυσιολογική συνέπεια η στελέχωση των εθνικών τους ομάδων με παίκτες που κατάγονται από τις (πρώην συνήθως) αποικίες τους, η «πολύχρωμη» εικόνα της εθνικής Γερμανίας δημιουργεί σοκ και δέος. Ποιος θα περίμενε, αλήθεια, την αποδοχή της διαφορετικότητας και την έκθεσή της στη βιτρίνα, σε μια χώρα όπου καλλιεργήθηκε με στρεβλό τρόπο το δόγμα της «άρειας φυλής»;

Για πολλούς, ο καθρέφτης αυτός είναι παραμορφωτικός γιατί θεωρούν ότι ένα έθνος πρέπει να εκπροσωπείται ποδοσφαιρικά από το δικό του «αίμα». Παραμόρφωση, όμως, θα υπήρχε μόνο σε περιπτώσεις αθλητικής πολιτογράφησης, με ξένους παίκτες να αλλάζουν διαβατήριο μόνο και μόνο για να δυναμώνουν τους συλλόγους και την εθνική ομάδα της νέας τους χώρας. Από τη φύση του, το ποδόσφαιρο αντανακλά τη διαμόρφωση της κοινωνίας. Η συνύπαρξη ετερόκλητων ανθρώπων σε μια εθνική ομάδα απεικονίζει τη συνύπαρξή τους στις ίδιες γειτονιές, στα ίδια σχολεία, στις ίδιες πόλεις, στην ίδια κοινωνία.

Στη συντριπτική τους πλειονότητα είναι παιδιά μεταναστών δεύτερης και τρίτης γενιάς, γεννημένα και μεγαλωμένα σε μια χώρα που έμαθαν από κούνια να τη θεωρούν δικιά τους. Και το ποδόσφαιρο αντανακλά αυτή την πραγματικότητα, με τον έναν ή τον άλλο τρόπο: όσο πιο ανοικτή και ανεκτική είναι μια χώρα στη διαφορετικότητα, τόσο πιο πολυσυλλεκτικό και πολύχρωμο είναι και το αντιπροσωπευτικό της συγκρότημα…

Ο Πιτίνο έδειξε τον δρόμο για την εθνική μπάσκετ

Η εθνική ομάδα μπάσκετ, μέσα σε ένα μήνα προσπάθησε να πετύχει το ακατόρθωτο: Να δημιουργηθεί από το «μηδέν», να αλλάξει αγωνιστικό στυλ και να πάρει και την πρόκριση στους Ολυμπιακούς αγώνες, μετρώντας σημαντικές απώλειες.

Με τον Ρικ Πιτίνο οδηγό, στην Βικτόρια του Καναδά άγγιξε το «θαύμα» αλλά στον τελικό του Προολυμπιακού τουρνουά έχασε αμαχητί (97-72) από την Τσεχία, που μετά τον θρίαμβο επί της Τουρκίας (81-63) στον ημιτελικό φάνταζε ως μια «χρυσή» ευκαιρία. Ωστόσο, μόνο έτσι δεν ήταν και πλέον το αντιπροσωπευτικό συγκρότημα καλείται να διαχειριστεί την επόμενη μέρα, κρατώντας τα θετικά του «εγχειρήματος Πιτίνο», που ανακοίνωσε δημόσια την αποχώρησή του.

Ο Αμερικανός κόουτς, που «πέταξε» απευθείας για τις ΗΠΑ, ήταν ξεκάθαρος πως η συμφωνία ήταν για μία διοργάνωση και μιλώντας στους παίκτες του, εξήγησε και τους λόγους. «Δεν ξέρω εφόσον προκρινόμασταν αν θα ήμουν στους Ολυμπιακούς Αγώνες. Το πρόβλημα που είχα αποκομίσει στον γοφό γινόταν ολοένα και χειρότερο και πραγματικά υπέφερα. Ηταν μεγάλο όνειρό μου, αλλά όλη αυτή η προσπάθεια έγινε για να πάτε εσείς εκεί», ανέφερε ο 68χρονος κόουτς στο αποχαιρετιστήριο δείπνο, πριν η αποστολή επιστρέψει στην Αθήνα. «Γίναμε ομάδα με όλη τη σημασία. Ξέραμε ότι δεν υπήρχαν προσδοκίες, φτάσαμε όμως τόσο κοντά. Μπορεί να μην τα καταφέραμε, αλλά κι εμείς νιώθουμε περήφανοι για

Ο Αμερικανός κόουτς είπε «αντίο» στην εθνική Ελλάδας, στέλνοντας μήνυμα για το μέλλον.

την προσπάθεια», ήταν τα λόγια του αρχηγού Νικ Καλάθη.

Η δουλειά του ενός μηνός με τον Πιτίνο έδειξε ποιον δρόμο πρέπει να ακολουθήσει η νέα διοίκηση της ΕΟΚ, μετά τις προγραμματισμένες εκλογές για τις 12/9. «Πολλά πρέπει να βελτιωθούν στο αναπτυξιακό επίπεδο για να έχουμε νέους Σπανούληδες και Παπαγιάννηδες. Τώρα έχουμε μόνο τον Ρογκαβόπουλο» είπε ορθότατα και ποιος μπορεί να του ρίξει άδικο...

Η Ελλάδα συνετρίβη από την Τσεχία, έχασε τους Ολυμπιακούς Αγώνες, αλλά κέρδισε πολλά μέσα από τους αγώνες στη Βικτόρια και την επαφή με τον Ρικ Πιτίνο. Ο Αμερικανός προπονητής τόνισε την ανάγκη βελτίωσης του ελληνικού μπάσκετ σε αναπτυξιακό επίπεδο.

ΕΙΔΙΚΟ ΑΦΙΕΡΩΜΑ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ
ΙΟΥΛΙΟΣ 2021
Ελκυστικός προορισμός για σπουδές η Κύπρος
ΤΡΙΤΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ 2021
ΕΙΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ

Την Κυριακή 11 ΙΟΥΛΙΟΥ μαζί με την ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Η άνοδος της θερμοκρασίας λόγω κλιματικής αλλαγής θα επηρεάσει και τις πτήσεις των αεροσκαφών.

Μέλη των ΟΥΚ απομακρύνουν φωλιά χελώνας στην Κεφαλονιά για **την εξουδετέρωση πυρομαχικών.**

Για τις ασκήσεις των Ενόπλων Δυνάμεων πλέον αποφεύγονται οι προστατευόμενες περιοχές.

Η προστασία της βιοποικιλότητας γίνεται σταδιακά μέρος του τρόπου λειτουργίας των Ενόπλων Δυνάμεων.

«Πράσινη επανάσταση» στον ελληνικό στρατό

Οι Ενοπλες Δυνάμεις της χώρας αναπροσαρμόζουν τη λειτουργία τους, με γνώμονα και την προστασία του περιβάλλοντος

Του **ΓΙΩΡΓΟΥ ΛΙΑΛΙΟΥ**

Μια εντυπωσιακή αλλαγή νοοτροπίας συντελείται τα τελευταία χρόνια στις ελληνικές Ενοπλες Δυνάμεις. Η προστασία των περιοχών Natura και της βιοποικιλότητας, η προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή είναι πλέον προτεραιότητες – όχι θεωρητικές, αλλά προτεραιότητες που «μεταφράζονται» σε συγκεκριμένους κανονισμούς λειτουργίας και δράσεις. Ορισμένες από αυτές είναι πρωτοποριακές και έχουν την προοπτική να συμβάλουν στην επιστημονική έρευνα, όπως η καταγραφή των ήχων των κητωδών στις ελληνικές θάλασσες από τα υποβρύχια του Πολεμικού Ναυτικού. Ενώ άλλες έχουν εφαρμογή και εκτός της δραστηριότητας των Ενόπλων Δυνάμεων, όπως η αποτύπωση στους ναυτικούς χάρτες των προστατευόμενων περιοχών και των ναυαγίων.

Πέρασαν 14 χρόνια από τότε που το υπουργείο Εθνικής Αμυνας εξέδωσε το πρώτο κείμενο περιβαλλοντικής πολιτικής. Η πολιτική αυτή αναθεωρήθηκε το 2014 και εκ νέου το 2020, ανεβάζοντας υψηλότερα από ποτέ τον πήχη για τις Ενοπλες Δυνάμεις. «Γνωρίζουμε πλέον ότι η κλιματική αλλαγή θα επηρεάσει τον τρόπο με τον οποίο λειτουργούν και επιχειρούν οι Ενοπλες Δυνάμεις της χώρας μας. Αυτή η νέα περιβαλλοντική πραγματικότητα αναμένεται να αναμορφώσει τη γεωπολιτική κατάσταση, με άμεσες συνέπειες στην παγκόσμια οικονομία, στο εμπόριο και στην ασφάλεια», εξηγεί στην «Κ» ο αντιπλοίαρχος Παναγιώτης Τριπόντικας, επιτελής του Τμήματος Υποδομής και Προστασίας Περιβάλλοντος της Διεύθυνσης Τεχνολογικής Υποστήριξης του υπουργείου Εθνικής Αμυνας. «Τα καθήκοντα που καλούμαστε να εκτελέσουμε, τα έργα που αναλαμβάνουμε, ο τρόπος που εκπαιδευόμαστε ήδη αλλάζουν, καθώς θα πρέπει να προσαρμοστούμε στη νέα πραγματικότητα. Αντίστοιχα, στην περιβαλλοντική πολιτική του ΥΠΕΘΑ τονίζεται ότι το σύνολο της φύσης και βιοποικιλότητας προστατεύεται μέσα από τη λειτουργία του ευρωπαϊκού δικτύου προστατευόμενων περιοχών Natura 2000. Η διαφύλαξη των ενδιαιτημάτων και της χλωρίδας - πανίδας που αυτά φιλοξενούν αποτελεί καθολική υποχρέωση και των Ενόπλων Δυνάμεων».

Οι πολιτικές αυτές ενσωματώνονται στη λειτουργία των Ενόπλων Δυνάμεων με πολλούς τρόπους, από την αλλαγή του τρόπου πραγματοποίησης των ασκήσεων

Τα πλοία του ελληνικού Πολεμικού Ναυτικού δεν αγκυροβολούν πια σε θαλάσσιες προστατευόμενες περιοχές και σε λιβάδια Ποσειδωνίας.

Πλέον αποφεύγονται ασκήσεις και βολές μέσα σε θαλάσσιες περιοχές Natura.

και γενικά των επιχειρήσεων έως τις καθημερινές δραστηριότητες και την ενεργειακή διαχείριση. «Για παράδειγμα, το Πολεμικό Ναυτικό έχει εκδώσει μια σειρά τυποποιημένων διαδικασιών που αφορούν στην προστασία των θαλάσσιων θηλαστικών και απειλούμενων ειδών από υποβρύχιες εκρήξεις, τη λειτουργία ενεργών ηχοεντοπιστικών συσκευών πολεμικών πλοίων και υποβρυχίων και άλλες στρατιωτικές δραστηριότητες. Σε αυτές τις οδηγίες περιγράφονται το σύνολο των προστατευόμενων περιοχών και οι διαδικασίες για την ελαχιστοποίηση επιπτώσεων από τις στρατιωτικές δραστηριότητες. Αξίζει να αναφέρουμε μερικά από τα πολλά που ήδη λαμβάνουν χώρα. Οταν τα πολεμικά πλοία και υποβρύχια κινούνται εντός θαλασσίων προστατευόμενων περιοχών ελέγχουν πάντα τις δραστηριότητές τους, οι οποίες θα μπορούσαν να απειλήσουν το περιβάλλον. Γενικότερα αποφεύγεται η διεξαγωγή ασκήσεων στις εν λόγω περιοχές. Τα πολεμικά πλοία δεν αγκυροβολούν σε θαλάσσιες προστατευόμενες περιοχές ή και σε απόσταση μέχρι και 1.000 γιάρδες από τα όριά της κυρίως για την προστασία των λιβαδιών Ποσειδωνίας. Οταν στην περιοχή που επιχειρούν ταχύπλοα σκάφη θεαθούν απειλούμενα είδη (πτηνά, θαλάσσια θηλαστικά κ.τ.λ.), οι χειριστές ελαττώνουν ταχύτητα και πλέουν με τέτοιες πορείες ώστε να αποκλείσουν τον κίνδυνο άσκοπης όχλησης των ειδών αυτών».

Επίσης, ειδική μέριμνα λαμβάνεται για τα απορρίμματα και τη θαλάσσια ζωή. «Η ορθή περιβαλλοντική διαχείριση των απορριμμάτων, ώστε να μην καταλήγουν στη θάλασσα και στις ακτές, είναι απολύτως απαραίτητη για την προστασία της παράκτιας ζώνης. Η γνώση, δε, της σύστασης των απορριμμάτων αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για την ορθή διαχείρισή τους. Γι' αυτόν τον λόγο από το 2018 τα πολεμικά πλοία καλούνται να μειώσουν τα παραγόμενα απόβλητα, να τα καταμετρούν με την υιοθέτηση "Βιβλίου Απορριμμάτων" και να μεριμνήσουν για τον άμεσο περιορισμό, μέχρι κατάργησης των πλαστικών μιας χρήσεως», λέει ο κ. Τριπόντικας. «Οπως αντιλαμβάνεστε είμαστε οι οικοδεσπότες στις θάλασσές μας και οφείλουμε εμείς οι ίδιοι πρώτα να προστατεύσουμε το σπίτι μας από όλες τις απειλές».

Ενα πρόβλημα που συχνά αντιμετωπίζουν οι φορείς διαχείρισης που έχουν στην ευθύνη τους και θαλάσσιες περιοχές είναι ότι όσοι κινούνται με σκάφη σε αυτές ισχυρίζονται ότι δεν γνώριζαν τα όριά τους. Αυτό τώρα πρόκειται να αλλάξει, καθώς η Υδρογραφική Υπηρεσία θα ενσωματώσει στους ναυτικούς χάρτες και τις προστατευόμενες περιοχές και τα λιβάδια Ποσειδωνίας (όσα βέβαια έχουν καταγραφεί επιστημονικά), αλλά και τα ναυάγια.

Πρωτοβουλίες

«Το υπουργείο Εθνικής Αμυνας αυτήν τη στιγμή έχει αναλάβει σημαντικές πρωτοβουλίες μέσω των Γενικών Επιτελείων που αφορούν στην προστασία του περιβάλλοντος, η πιο σημαντική εκ των οποίων αφορά στην αποτύπωση του συνόλου των προστατευόμενων περιοχών σε όλα τα προϊόντα της Υδρογραφικής Υπηρεσίας και της Γεωγραφικής Υπηρεσίας Στρατού. Αναφέρομαι και στις σημαντικές περιοχές για τη φύση και τη βιοποικιλότητα, αλλά και για την υποβρύχια πολιτιστική κληρονομιά», λέει ο κ. Τριπόντικας. «Ήδη από το 2018 η Υδρογραφική Υπηρεσία του Πολεμικού Ναυτικού έχει ξεκινήσει να αποτυπώνει τους χώρους ιστορικής και πολιτιστικής κληρονομιάς, ενώ αναμένεται σε λίγες ημέρες να εκδοθεί και ο πρώτος ναυτικός χάρτης που θα αποτυπώνονται τόσο το δίκτυο Natura 2000 ως "Marine Environmental Sensitive Area" όσο και τα λιβάδια Ποσειδωνίας, όπου βέβαια είναι εφικτό, κυρίως λόγω της κλίμακας».

Εκτός από περιβαλλοντικές πληροφορίες, οι νέοι ναυτικοί χάρτες θα συμπεριλάβουν και τα ναυάγια αλλά και τους ενάλιους αρχαιολογικούς χώρους, σε συνεργασία με το υπουργείο Πολιτισμού. «Η πολιτιστική κληρονομιά είναι πολύτιμη και αναντικατάστατη. Τα ιστορικά ναυάγια και ειδικά αυτά που η κυριότητά τους ανήκει στο ΥΠΕΘΑ, και πιο συγκεκριμένα στο Μετοχικό Ταμείο Ναυτικού (σ.σ. όσα έχουν χαρακτηριστεί "πολεμικά"), αποτελούν την υποβρύχια κληρονομιά των Ενόπλων Δυνάμεων», λέει ο κ. Τριπόντικας. «Κορυφαία προτεραιότητα αποτελεί η αποτύπωση των ιστορικών ναυαγίων σε προϊόντα τόσο της Υδρογραφικής Υπηρεσίας όσο και της Γεωγραφικής Υπηρεσίας Στρατού. Προτεραιότητα αποτελεί επιπλέον η δημιουργία του πολιτιστικού αποθετηρίου των Ενόπλων Δυνάμεων. Εναν από τους βασικούς στόχους αποτελούν οι δημιουργίες των προτύπων και των οδηγιών για την επιστημονική καταγραφή και τεκμηρίωση των ναυαγίων».

Με τις περιβαλλοντικές πληροφορίες και τις θέσεις των ναυαγίων, οι χάρτες θα αποτελέσουν πολύτιμο εργαλείο εφαρμογής της περιβαλλοντικής και πολιτιστικής νομοθεσίας. «Οι νέοι ενημερωμένοι χάρτες αποτελούν το μέσο εφαρμογής της νομοθεσίας, αποτρέποντας την εκτέλεση έκνομων δραστηριοτήτων (π.χ. παράνομη ανάκτηση αντικειμένων από εγχώρια ή διεθνή κυκλώματα αρχαιοκαπηλίας) και ταυτόχρονα αποτρέπουν την ακούσια ή εκούσια καταστροφή του θαλασσίου περιβάλλοντος, διευκολύνοντας παράλληλα το έργο της Ελληνικής Ακτοφυλακής».

Τα υποβρύχια καταγράφουν τους ήχους των θαλάσσιων θηλαστικών

Μια πολύ ενδιαφέρουσα πρωτοβουλία των Ενόπλων Δυνάμεων, που έχει την προοπτική να συνεισφέρει ουσιαστικά στην επιστημονική έρευνα, είναι η καταγραφή των ήχων των θαλάσσιων θηλαστικών από τα υποβρύχια. «Η Υδρογραφική Υπηρεσία του Πολεμικού Ναυτικού συλλέγει όλες τις πληροφορίες που αφορούν σε θεάσεις θαλάσσιων θηλαστικών από τις μονάδες του Πολεμικού Ναυτικού. Αυτές τις θεάσεις τις υποβάλλει και στο ΝΑΤΟ», εξηγεί ο κ. Τριπόντικας. «Σε ό,τι αφορά τις καταγραφές ήχων θαλάσσιων θηλαστικών, αυτές ξεκίνησαν από τα υποβρύχιά μας το έτος 2018 με σκοπό την αξιοποίησή τους στην πλήρη κατανόηση του επιχειρησιακού περιβάλλοντος της δράσης τους. Η εν λόγω κίνηση οδήγησε τα πληρώματα σε μία συνεχή προσπάθεια γνωριμίας και κατανόησης του τρόπου ζωής και των συνηθειών των θαλάσσιων θηλαστικών. Η οποία με τη σειρά της βοήθησε στην ευαισθητοποίηση των πληρωμάτων σε γενικότερα θέματα προστασίας του θαλάσσιου περιβάλλοντος, αφού υποβρύχια και θαλάσσια θηλαστικά

Η βάση δεδομένων που έχει δημιουργηθεί μπορεί να αξιοποιηθεί και για την επιστημονική έρευνα.

μοιράζονται τον ίδιο θαλάσσιο χώρο. Μέσω της καταγραφής αυτών των ήχων, έχει δημιουργηθεί μία βάση δεδομένων η οποία βοηθάει τα πληρώματα να αναγνωρίζουν τα είδη τα θηλαστικών που κινούνται κοντά στα υποβρύχια. Αυτές οι καταγραφές μπορούν να τεθούν στη διάθεση της επιστημονικής κοινότητας, υπό προϋποθέσεις πάντα και αφού υπάρχει ένα πρωτόκολλο συνεργασίας. Κατά τη γνώμη μου, θα είναι ένα εξαιρετικό παράδειγμα στρατιωτικής συμβολής στην επιστήμη». Πάντως, η αλλαγή νοοτροπίας στις Ενοπλες Δυνάμεις δεν αρκεί να έρχεται μέσω της αλλαγής του τρόπου λειτουργίας τους, δηλαδή μέσω «διαταγών». Το ζητούμενο είναι πλέον και η περιβαλλοντική εκπαίδευση του προσωπικού τους (και, γιατί όχι, των στρατευσίμων), όπως συμβαίνει ήδη σε πολλές νατοϊκές χώρες. Πώς αντιμετωπίζεται στην Ελλάδα η προοπτική αυτή; «Η βελτίωση των γνώσεων, η ανάπτυξη δεξιοτήτων, οι πνευματικές και ηθικές ικανότητες που αναπτύσσουν τα στελέχη των Ενόπλων Δυνάμεων καλλιεργούνται μέσα από την εκπαίδευση που λαμβάνουν κατά τη διάρκεια της εξέλιξής τους», λέει ο κ. Τριπόντικας. «Για να είναι επιτυχής η εκπαίδευση θεωρούμε ότι πρέπει να υπάρχει το ενδιαφέρον από τον εκπαιδευόμενο, άρα θα πρέπει να υπάρχει το κίνητρο. Ολοι γνωρίζουμε ότι η αποξένωση από τη φύση αποδιοργανώνει ηθικά και ψυχικά τον άνθρωπο. Τα στελέχη μας όμως επιχειρούν, δρουν και λειτουργούν μέσα στη φύση. Επιπλέον, διοργανώνονται επιμορφωτικά συνέδρια και ημερίδες, συμμετέχουμε με προγράμματα εκπαίδευσης στο ΙΝΕΠ, ενώ διά βίου η εκπαίδευση που λαμβάνουμε είναι ίσως η πιο σημαντική, ακριβώς γιατί εκεί εμπνεόμαστε διά του παραδείγματος».

Το Πολεμικό Ναυτικό έχει ορίσει τυποποιημένες διαδικασίες για τη λειτουργία ενεργών ηχοεντοπιστικών συσκευών υποβρυχίων και πλοίων.

Στο πλαίσιο αυτό, το ΓΕΕΘΑ καθιέρωσε από το 2017 τον θεσμό «Φίλος του Περιβάλλοντος», όπου σε ετήσια βάση πραγματοποιείται εκδήλωση επιβράβευσης τόσο της μονάδας που διακρίθηκε για τις περιβαλλοντικές δράσεις της όσο και του προσωπικού σε ατομικό επίπεδο για τον ίδιο λόγο. Επίσης, τον Απρίλιο υπεγράφη μνημόνιο συνεργασίας με τη μη κυβερνητική οργάνωση Ecocity, με στόχο την ανάπτυξη στρατηγικής και δράσεων για θέματα ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης του προσωπικού των Ενόπλων Δυνάμεων.

Παράλληλα, την περίοδο αυτή έχει συσταθεί ομάδα στο υπουργείο Εθνικής Αμυνας, προκειμένου να καταρτιστεί ο «οδικός χάρτης» για την προσαρμογή των Ενόπλων Δυνάμεων στην κλιματική αλλαγή. Ο «χάρτης» θα εξασφαλίζει ότι οι Ενοπλες Δυνάμεις θα προσαρμόσουν το σύνολο των δραστηριοτήτων, τον εξοπλισμό και τις υποδομές τους ώστε να γίνουν ανθεκτικές στις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής και παράλληλα θα είναι πλήρως ικανές για την αποστολή τους.

ΑΝΑΛΥΣΗ

Η ανησυχία για νέο κύμα πανδημίας ενισχύει το δολάριο

Η ταχέως μεταδιδόμενη μετάλλαξη «Δέλτα» του κορωνοϊού η οποία, σύμφωνα με τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας, ταυτοποιήθηκε για πρώτη φορά τον Απρίλιο στην Ινδία και έχει εξαπλωθεί σε τουλάχιστον 85 χώρες παγκοσμίως, έχει προκαλέσει ανησυχία για ένα νέο κύμα έξαρσης της πανδημίας με αρνητικές επιπτώσεις στην αναπτυξιακή πορεία της διεθνούς οικονομίας.

Σε αυτό το κλίμα, τα περισσότερα διεθνή χρηματιστήρια κινήθηκαν ελαφρώς πτωτικά σε εβδομαδιαία βάση, σε αντίθεση με τους δείκτες S&P 500 και Nasdaq της Wall Street που παρέμειναν σε ανοδική πορεία καταγράφοντας νέα ιστορικά υψηλά, ευνοημένοι από τις προοπτικές ισχυρής ανάκαμψης της μεγαλύτερης οικονομίας παγκοσμίως. Σύμφωνα με τις πλέον πρόσφατες ανακοινώσεις οικονομικών στοιχείων από τις ΗΠΑ, οι νέες αιτήσεις για το επίδομα ανεργίας συνέχισαν να μειώνονται την προηγουμένη εβδομάδα, υποχωρώντας κατά 51.000 στις 364.000 που αποτελεί νέο χαμηλό από την έναρξη της πανδημίας.

Ο δείκτης μεταποιητικής δραστηριότητας ISM μειώθηκε τον Ιούνιο στις 60,6 μονάδες από 61,2 μονάδες τον Μάιο, παραμένοντας όμως αρκετά υψηλότερα από το κρίσιμο επίπεδο των 50,0 μονάδων και υποδηλώνοντας συνεχιζόμενη ισχυρή ανάπτυξη για τον τομέα.

Παράλληλα, ο δείκτης καταναλωτικής εμπιστοσύνης του Conference Board ενισχύθηκε τον Ιούνιο περισσότερο από όσο αναμενόταν στις 127,3 μονάδες, το υψηλότερο επίπεδο των τελευταίων 16 μηνών, αντανακλώντας τη συνεχιζόμενη βελτίωση των συνθηκών στην αγορά εργασίας.

Τα προαναφερθέντα θετικά οικονομικά στοιχεία για την οικονομία των ΗΠΑ, τα οποία δημοσιεύτηκαν λίγες ημέρες μετά τη συνεδρίαση της αρμόδιας επιτροπής για τη χάραξη της νομισματικής πολιτικής της Ομοσπονδιακής Τράπεζας των ΗΠΑ (Fed) στις 16 Ιουνίου, όπου δόθηκε το μήνυμα στις αγορές έναρξης ενός νέου κύκλου αύξησης των επιτοκίων το 2023, νωρίτερα από ό,τι αρχικά αναμένονταν, καθώς και οι ανησυχίες των επενδυτών για ένα νέο κύμα έξαρσης της πανδημίας, ευνόησαν το δολάριο. Ο δείκτης δολαρίου DXY που αντανακλά τις μεταβολές του αμερικανικού νομίσματος έναντι των έξι σημαντικότερων ξένων νομισμάτων, βρέθηκε σε ανοδική πορεία την εβδομάδα που διανύσαμε, υπερβαίνοντας τις 92,60 μονάδες για πρώτη φορά τους τελευταίους δυόμισι μήνες.

Υπό αυτές τις συνθήκες, η ισοτιμία ευρώ/δολ. έχασε έδαφος υποχωρώντας στο 1,1820 στο τέλος της εβδομάδας –εν αναμονή της δημοσίευσης των στοιχείων απασχόλησης για τον μήνα Ιούνιο των ΗΠΑ την Παρασκευή– το χαμηλότερο επίπεδο από τις αρχές Απριλίου, καταγράφοντας απώλειες κοντά στο 1,0% σε εβδομαδιαία βάση, μη καταφέρνοντας να ευνοηθεί από την ανακοίνωση για ενίσχυση του δείκτη οικονομικού κλίματος στην Ευρωζώνη τον Ιούνιο για πέμπτο συνεχή μήνα στις 117,5 μονάδες, το υψηλότερο επίπεδο από τον Μάιο του 2000.

* Τομέας Οικονομικής Ανάλυσης & Έρευνας Διεθνών Κεφαλαιαγορών της Eurobank.

Με ζημιές έκλεισε την Τρίτη το ΧΑΚ

Ζημιές κατέγραψε στην σημερινή χρηματιστηριακή συνάντηση το Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου.

Ο Γενικός Δείκτης έκλεισε στις 65,02 μονάδες, σημειώνοντας πτώση της τάξης του

Ο Γενικός Δείκτης έκλεισε στις 65,02 μονάδες, σημειώνοντας πτώση της τάξης του 0,54%.

0,54%. Η αξία των συναλλαγών διαμορφώθηκε στα €73.339,80.

Ο Δείκτης FTSE/CySE 20 έκλεισε στις 38,82 μονάδες, καταγράφοντας, επίσης, ζημιές σε ποσοστό 0,54%.

Όσον αφορά τους επιμέρους χρηματιστηριακούς δείκτες, ζημιές κατέγραψαν ο δείκτης των Επενδυτικών σε ποσοστό 1,36%, της Εναλλακτικής Αγοράς 0,92% και της Κύριας Αγοράς 0,36%, ενώ ο δείκτης των Ξενοδοχείων έκλεισε χωρίς μεταβολή.

Το μεγαλύτερο επενδυτικό ενδιαφέρον προσέλκυσαν οι τίτλοι της Logicom με €41.000 (τιμή κλεισίματος €1,64 – πτώση 0,61%), της Τράπεζας Κύπρου με €9.225,45 (τιμή κλεισίματος €1,055 – χωρίς μεταβολή), της Petrolina (Holdings) με €8.480 (τιμή κλεισίματος €1.06– πτώση 2,75%), της The Cyprus Cement με €3.050 (τιμή κλεισίματος €0,505– πτώση 1,94%) και της Demetra Holdings με €1.793,12 (τιμή κλεισίματος €0,394– πτώση 1,50%).

Από τις μετοχές που έτυχαν διαπραγμάτευσης, 1 κινήθηκε ανοδικά, 8 κινήθηκαν καθοδικά και 4 αμετάβλητες. Ο αριθμός των συναλλαγών ανήλθε στις 32.

ΔΕΚΑ *στα* ΔΕΚΑ

Νεόφυτος Ταλιώτης

TBWA\ENTELIA, THE DISRUPTION® COMPANY

Κρατήσαμε τους συνεργάτες μας αφοσιωμένους στο όραμά τους

Της **ΕΙΡΗΝΗΣ ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΥ**

Το μεγάλο στοίχημα είναι να κρατάμε τους συνεργάτες μας απόλυτα αφοσιωμένους στο όραμά τους, τονίζει στο ΔΕΚΑ στα ΔΕΚΑ ο Νεόφυτος Ταλιώτης, της TBWA\Entelia, The Disruption® Company. Προσθέτει ότι με τη μεθοδολογία του Disruption που ακολουθεί η εταιρεία προσδίδει ακόμα περισσότερη ασφάλεια και αυτοπεποίθηση στους συνεργάτες της. Αναφέρεται στα μέτρα που έλαβε το κράτος προσθέτοντας ότι σε κάποιες επιχειρήσεις λειτούργησαν σαν «σωσίβιο», σε κάποιες ως σημαντική ενίσχυση του υπόβαθρου της επόμενης μέρας. Αναφέρεται ακόμα στην εξ αποστάσεως εργασία προσθέτοντας ότι απέδειξε πως είναι λειτουργική και αποτελεσματική. Διατυπώνει, ωστόσο, την εκτίμηση ότι τίποτα δεν μπορεί να αντικαταστήσει τη φυσική παρουσία των ανθρώπων σε μία εταιρεία.

1. Πόσο δύσκολο είναι να κρατήσεις «ζεστούς» τους διαφημιζόμενους στην πανδημία για να συνεχίσουν να επικοινωνούν τα μηνύματά τους;

Δύσκολο δεν είναι, γιατί κάθε πρόκληση μάς βγάζει προς τα έξω τον πιο «disruptive» εαυτό μας! Αυτό είναι και το κλειδί. Ακολουθούμε τη μεθοδολογία του Disruption, δηλαδή αυτό που ανατρέπει τη συμβατική αλήθεια και τον προκαθορισμένο τρόπο σκέψης! Διατηρούμε διαρκώς στον πυρήνα των ιδεών και των στρατηγικών μας το τρίπτυχο Σύμβαση - Ανατροπή - Όραμα και ναι, αυτό είναι που προσδίδει ακόμα περισσότερη ασφάλεια και αυτοπεποίθηση στους συνεργάτες μας. Όμως, το μεγάλο στοίχημα δεν είναι να τους κρατάμε «ζεστούς», αλλά απόλυτα αφοσιωμένους στο όραμά τους. Κατεύθυνση Το μέλλον. Στόχοι Η συνεχής εξέλιξή τους και η καινοτομία των υπηρεσιών τους.

2. Οι επιδοτήσεις των επιχειρήσεων από την κυβέρνηση πιστεύετε ότι έπιασαν τόπο; Αν ναι σε ποιο βαθμό;

Η πανδημία δεν έκανε την εμφάνισή της με συγκεκριμένο αριθμό «παραστάσεων». Κανείς δεν ήξερε πού θα οδηγούσαν οι συνέπειές της και φυσικά κανείς δεν έκοψε «εισιτήριο» για να την παρακολουθήσει απαθής. Όλοι κινητοποιήθηκαν και φυσικά οι επιδοτήσεις διαδραμάτισαν σημαντικό ρόλο. Σε κάποιες επιχειρήσεις λειτούργησαν σαν «σωσίβιο», σε κάποιες ως σημαντική ενίσχυση του υπόβαθρου της επόμενης μέρας. Όμως, σε κάθε περίπτωση, συνέβαλαν στη διατήρηση υφιστάμενων θέσεων εργασίας, αλλά και στη βιωσιμότητα των εταιρειών. Αν δεν είχαν ανακοινωθεί σχέδια στήριξης, πιθανόν χιλιάδες επιχειρήσεις να έβαζαν λουκέτο ή να έχαναν τον προσανατολισμό και το δυναμικό τους, από φόβο προς το άγνωστο μέλλον.

3. Υπάρχει καταναλωτικό απόθεμα λόγω της πανδημίας;

Ίσως ναι, ίσως και όχι. Το μόνο σίγουρο είναι πως αν υπάρχει, ξέρουμε ποιος το προκάλεσε. Ο Covid-19 και η εκτεταμένη αβεβαιότητα που τον συνόδευε, ειδικά στο πρώτο άκουσμά του. Δεν με εκπλήσσει αν υπάρχουν οικογένειες που φρόντισαν για τον επαρκή εφοδιασμό τους, γιατί κανείς δεν περίμενε ούτε το πρώτο καθολικό lockdown, αλλά ούτε και ξέρει κανείς αν θα υπάρξει και τέταρτο. Η ψηφιακή εποχή στην οποία κινούμαστε, συμβάλλει κι αυτή με τον δικό της τρόπο. Για παράδειγμα, με ένα scrollup/down στα Social Media, έχεις ήδη σκεφτεί τι θα τοποθετήσεις στο «καλάθι» των επόμενων αγορών σου.

4. Σε ποιους τομείς πιστεύετε ότι θα κατευθυνθεί η κατανάλωση στην μετά την πανδημία εποχή;

Η κατανάλωση, έτσι κι αλλιώς, είναι αναπόσπαστο μέρος του ανθρώπινου DNA. Η πανδημία, όμως, επιτάχυνε τον ψηφιακό εκσυγχρονισμό και, όπως όλα δείχνουν, η κατεύθυνση κλίνει περισσότερο προς τους τομείς που έχουν άμεση σχέση μαζί του. Παρατηρώντας, βέβαια, τις ανάγκες των καταναλωτών και το γεγονός ότι ο κόσμος στερήθηκε την κοινωνικοποίηση, θεωρώ ότι οι κλάδοι της εστίασης και το λιανικό εμπόριο θα είναι οι τομείς που θα έχουν συγκριτικό προβάδισμα στη μετά Covid εποχή. Φυσικά, υπάρχει πάντοτε και το στοιχείο της έκπληξης, γι' αυτό ας αφήσουμε τον χρόνο καλύτερα να συμφωνήσει ή να διαφωνήσει με τις προβλέψεις μας.

Ο πανικός δεν έχει θέση στο δικό μας χώρο, γιατί μπορεί να γίνει ο χειρότερος εχθρός της δημιουργικότητας, τονίζει ο Νεόφυτος Ταλιώτης.

Οι διαφημιστικές εταιρείες δεν είναι απλά ένα «εργοστάσιο» παραγωγής διαφημίσεων, αλλά και ένας ισχυρός χώρος παραγωγής στρατηγικών που ανατρέπουν τα δεδομένα.

5. Οι πολυεθνικές επιχειρήσεις ή και τα διαφημιστικά δίκτυα με τα οποία συνεργάζεστε πώς αντιμετώπισαν αυτή την πρωτόγνωρη κατάσταση;

Με ψυχραιμία, η TBWA προσπάθησε να εμπνεύσει ασφάλεια στο ανθρώπινο δυναμικό της και θεωρώ ότι οι πλείστες επιχειρήσεις κατάφεραν ταυτόχρονα να διατηρήσουν σε υψηλά επίπεδα και το ηθικό και την αυτοπεποίθηση των ανθρώπων τους. Ο πανικός δεν έχει θέση στο δικό μας χώρο, γιατί μπορεί να γίνει ο χειρότερος εχθρός της δημιουργικότητας. Η TBWA συνεχίζει να αποδεικνύει ότι η μεθοδολογία του Disruption είναι η κινητήρια δύναμη των brands και της δημιουργικότητας. Κι αυτό μας κάνει να χαμογελάμε με αίσθημα σιγουριάς για την υψηλή ποιότητα δουλειάς που παράγεται από κάθε εταιρεία που συνεργάζεται με το συγκεκριμένο δίκτυο.

6. Κατά την άποψή σας ποιοι ήταν οι κερδισμένοι της κρίσης; Ποια συμβουλή θα τους δίνατε;

Κανένας. Και την απάντησή μου, μού τη δίνει η συνείδησή μου. Κανείς δεν μπορεί να ονομάσει ή να προσδιορίσει άμεσα ή έμμεσα ανθρώπους ή τομείς ως κερδισμένους σε αυτή την παγκόσμια πανδημία. Χάθηκαν ζωές, μετρούμε κρούσματα και απώλειες σε τοπικό και διεθνές επίπεδο. Κερδισμένη είναι η επιστήμη κάθε φορά που καταφέρνει να σώσει μία ανθρώπινη ζωή.

7. Ως προς τη διαχείριση αυτής της παγκόσμιας νέας τάξης πραγμάτων, τι γεύση σας αφήνει το κράτος μας αλλά και οι πολίτες του;

Ελπίδα. Αισιοδοξία. Συγκρατημένο αίσθημα χαράς. Όμως, ο καλύτερος κριτής για τη διαχείριση αυτής της πρωτόγνωρης κατάστασης, είναι ο χρόνος. Βρεθήκαμε όλοι μπροστά από ένα αναπάντεχο αόρατο εχθρό και σήμερα βλέπουμε το τείχος της ανοσίας να κτίζεται σταδιακά, λόγω των μέτρων που λαμβάνονται και της εμβολιαστικής κάλυψης. Θεωρώ ότι η εικόνα μιλάει από μόνη της. Φυσικά, ποιος δεν έχει κουραστεί εξαιτίας των μέτρων κοινωνικής αποστασιοποίησης Όλοι μας, αλλά πιστεύω ότι ο κάθε ένας από εμάς συνεχίζει να κουβαλάει μέσα του αποθέματα αισιοδοξίας και δύναμης. Όλοι μας ελπίζουμε, λίγο ή πολύ, ότι θα μπορέσουμε κάποια στιγμή να επιστρέψουμε στην καθημερινότητά μας. Ας μην ξεχνάμε, άλλωστε, ότι είμαστε άνθρωποι και οι άνθρωποι ποτέ δεν σταματάνε να στέκονται στο ύψος τους, να κοιτάνε ψηλά και να ελπίζουν σε καλύτερες μέρες.

8. Ποιες συνήθειες ήρθαν για να μείνουν κατά την άποψή σας;

Η εργασία εξ αποστάσεως. Απέδειξε ότι είναι και λειτουργική και αποτελεσματική. Πιστεύω, όμως, ότι τίποτα δεν μπορεί να αντικαταστήσει τη φυσική παρουσία των ανθρώπων σε μία εταιρεία και όχι μόνο, γιατί η προσωπική επικοινωνία και συνεργασία δίνουν άλλη ενέργεια, σε αντίθεση με την ψηφιακή. Περισσότερο στο μυαλό μου τριγυρνούν οι συνήθειες που ΔΕΝ θα ήθελα να μείνουν στη ζωή μας. Ας πούμε, ο νέος τρόπος «χειραψίας», οι μάσκες προστασίας που κρύβουν το μεγαλύτερο μέρος του προσώπου και της εκφραστικότητας και οι αποστάσεις ανάμεσα στους ανθρώπους. Απ' την άλλη, όμως, αντιμετωπίζουμε μία πραγματικότητα με την οποία, ίσως, πρέπει να μάθουμε να ζούμε για πολύ καιρό κι αυτό απαιτεί η προσωπική και η συλλογική ευθύνη.

9. Το φαινόμενο «Netflix» τι επίδραση πιστεύετε θα έχει στη διαφημιστική αγορά και με ποιον χρονικό ορίζοντα;

Το «Netflix» εισέβαλε σε τόσο μεγάλο βαθμό στη ζωή μας, εξ ανάγκης. Η πανδημία, τα lockdowns ανάγκασαν τον περισσότερο κόσμο να στραφεί στην πλατφόρμα αυτή και να κάνει μέχρι και υπερβολική χρήση της. Αναμενόμενο, αφού ο κόσμος έπρεπε να παραμείνει κλεισμένος στο σπίτι, μακριά από την πραγματικότητά του. Όμως, το Netflix είναι θεωρητικά ένα ακόμα «trend» που κάποια στιγμή «θα ξεφουσκώσει», γιατί ο κόσμος νοστάλγησε τις ελεύθερες μετακινήσεις, την κοινωνικοποίηση, την καθημερινότητά του. Προσωπικά, δεν το αντιμετωπίζω ως εχθρό της διαφημιστικής αγοράς, αλλά ως ένα διάλειμμα από τον συνεχή βομβαρδισμό των διαφημίσεων. Οι διαφημιστικές εταιρείες, βέβαια, δεν είναι απλά ένα «εργοστάσιο» παραγωγής διαφημίσεων, αλλά και ένας ισχυρός χώρος παραγωγής στρατηγικών που ανατρέπουν τα δεδομένα...

Ανθρωποι της επικοινωνίας απαντούν για τις αλλαγές που φέρνει η νέα εποχή.

10. ΛΑΚΩΝΙΚΑ

1. Digital ή Τηλεόραση;
Digital.

2. Netflix ή AppleTv;
Netflix.

3.Ραδιόφωνο ή Spotify;
Ραδιόφωνο.

4. Ανάλυση ή είδηση;
Είδηση.

5. Desktop ή mobile
Mobile.

6. Twitter ή Instragram;
Instagram.

7. Facebook ή Youtube;
Facebook.

8. Notifications ή email;
Email.

9. Zoom ή Teams;
Teams.

Ρεκόρ 15 μηνών για τον δείκτη οικονομικού κλίματος στην Ελλάδα

Σε υψηλό 15 μηνών διαμορφώθηκε ο δείκτης οικονομικού κλίματος στην Ελλάδα τον Ιούνιο, λόγω κυρίως της άρσης του περιορισμού στις μετακινήσεις και της επανεκκίνησης των περισσότερων οικονομικών δραστηριοτήτων.

Την ίδια ώρα, ωστόσο, καταγράφηκε για πρώτη φορά ύστερα από τρεις μήνες εξασθένηση της καταναλωτικής εμπιστοσύνης, η οποία αποδίδεται από το Ιδρυμα Οικονομικών και Βιομηχανικών Ερευνών (ΙΟΒΕ), που καταρτίζει τον δείκτη, σε εστίες αβεβαιότητας όπως η διαφαινόμενη νέα ισχυρή μετάλλαξη του ιού σε συνδυασμό με την υστέρηση στο πρόγραμμα εμβολιασμού σε τμήματα του πληθυσμού.

Επιπλέον, παραμένει γεγονός πως πολλές από τις δυσμενείς συνέπειες της πανδημίας ακόμα δεν έχουν αποτυπωθεί ουσιαστικά στην οικονομία, λόγω των συνεχιζόμενων παρεμβάσεων στήριξης. Το ΙΟΒΕ προβαίνει και σε μία σύσταση προς την κυβέρνηση επισημαίνοντας χαρακτηριστικά: «Καθώς η μετάβαση στην εποχή μετά την πανδημία γίνεται σταδιακά ορατή, θα είναι κρίσιμο οι αποφάσεις πολιτικής να λαμβάνονται έγκαιρα με γνώμονα την προετοιμασία της επόμενης ημέρας της οικονομίας και της υποστήριξης των προοπτικών της για συστηματικά ισχυρή ανάπτυξη. Στους επιμέρους κλάδους επιχειρηματικής δραστηριότητας ο δείκτης προσδοκιών διαμορφώθηκε ως εξής:

Βιομηχανία: Καταγράφηκε ήπια υποχώρηση του δείκτη επιχειρηματικών προσδοκιών, στις 105,3 μονάδες τον Ιούνιο έναντι 110 μονάδων τον Μάιο.

Πολλές από τις δυσμενείς συνέπειες της πανδημίας ακόμα δεν έχουν αποτυπωθεί ουσιαστικά στην οικονομία λόγω των συνεχιζόμενων παρεμβάσεων στήριξης.

Αξίζει να σημειωθεί πάντως ότι ο δείκτης PMI (δείκτης υπευθύνων προμηθειών στη μεταποίηση) διαμορφώθηκε τον Ιούνιο στις 58,6 μονάδες από τις 58 τον Μάιο, καταγράφοντας την υψηλότερη επίδοση από τον Απρίλιο του 2000. Η αύξηση αυτή οφείλεται στην πολύ μεγάλη ενίσχυση των νέων παραγγελιών. Ωστόσο, η αύξηση της παραγωγής επηρεάστηκε αρνητικά από τις καθυστερήσεις στην παράδοση των προμηθειών και τις ελλείψεις σε πρώτες ύλες.

Κατασκευές: Ο δείκτης διαμορφώθηκε στις 128,9 μονάδες από 125,8 μονάδες τον Μάιο, με τη βελτίωση να προέρχεται από τις ιδιωτικές κατασκευές, ενώ αντιθέτως ο επιμέρους δείκτης των δημοσίων έργων παρουσιάζει αισθητή επιδείνωση.

Λιανεμπόριο: Ο δείκτης διαμορφώθηκε στις 101,3 μονάδες από 95,2 μονάδες τον Μάιο. Ενδιαφέρον έχει ότι καταγράφεται βελτίωση σε όλους τους κλάδους πλην των πολυκαταστημάτων, τα οποία φαίνεται ότι οι καταναλωτές συνεχίζουν να αποφεύγουν λόγω του φόβου της COVID-19.

Υπηρεσίες: Ο δείκτης διαμορφώθηκε στις 116,9 μονάδες από 103,6 μονάδες τον Μάιο.

Ο δείκτης καταναλωτικής εμπιστοσύνης υποχώρησε ήπια τον Ιούνιο και διαμορφώθηκε στις -25,6 (από -22,2) μονάδες, επίπεδο οριακά υψηλότερο εκείνου πριν από ένα χρόνο (-27,7 μονάδες). Κατόπιν της έντονης βελτίωσης στο τρίμηνο Μαρτίου - Μαΐου, η μικρή υποχώρηση του δείκτη τον Ιούνιο ήταν μια αναμενόμενη διόρθωση, σύμφωνα με το ΙΟΒΕ.

ΔΗΜΗΤΡΑ ΜΑΝΙΦΑΒΑ